

Uradni list

Evropske unije

L 181

Slovenska izdaja

Zakonodaja

Zvezek 55

12. julij 2012

Vsebina

II *Nezakonodajni akti*

UREDBE

- ★ Uredba Komisije (EU) št. 600/2012 z dne 21. junija 2012 o preverjanju poročil o emisijah toplogrednih plinov in poročil o tonskih kilometrih ter o akreditaciji preveriteljev v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ 1
- ★ Uredba Komisije (EU) št. 601/2012 z dne 21. junija 2012 o spremljanju emisij toplogrednih plinov in poročanju o njih v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾ 30

Cena: 7 EUR

⁽¹⁾ Besedilo velja za EGP

SL

Akti z rahlo natisnjenimi naslovi so tisti, ki se nanašajo na dnevno upravljanje kmetijskih zadev in so splošno veljavni za omejeno obdobje.

Naslovi vseh drugih aktov so v mastnem tisku in pred njimi stoji zvezdica.

II

(Nezakonodajni akti)

UREDBE

UREDBA KOMISIJE (EU) št. 600/2012

z dne 21. junija 2012

o preverjanju poročil o emisijah toplogrednih plinov in poročil o tonskih kilometrih ter o akreditaciji preveriteljev v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

določa splošen okvir za lažji prosti pretok storitev in ponudnikov storitev v Uniji, pri katerem se ohrani visoka kakovost storitev. Uskladitev pravil za akreditacijo in preverjanje na ravni Unije v okviru sistema Unije za trgovanje z emisijami mora prispevati h konkurenčnemu trgu preveriteljev ter hkrati zagotoviti preglednost in informacije za upravljavce in operaterje zrakoplova.

ob upoštevanju Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES⁽¹⁾ in zlasti četrtega odstavka člena 15 Direktive,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Potreben je splošen okvir pravil za akreditacijo preveriteljev, da se zagotovi, da poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova v okviru sistema Unije za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov, ki se predložijo v skladu z Uredbo Komisije (EU) št. 601/2012 z dne 21. junija 2012 o spremljanju emisij toplogrednih plinov in poročanju o njih v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁽²⁾, preverjajo preveritelji, ki so tehnično usposobljeni, da prenesene naloge opravljajo neodvisno in nepristransko ter v skladu z zahtevami in načeli iz te uredbe.

(2) Direktiva 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu⁽³⁾

(3) Pri izvajanju člena 15 Direktive 2003/87/ES je treba zagotoviti sinergijo med celostnim okvirom za akreditacijo, ki ga določajo Uredba (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93⁽⁴⁾ in povezane določbe Sklepa št. 768/2008/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o skupnem okviru za trženje proizvodov in razveljavitvi Sklepa Sveta 93/465/EGS⁽⁵⁾, na eni strani ter posebnimi značilnostmi sistema za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov in zahtevami, ki so ključne za učinkovito izvajanje Direktive 2003/87/ES, na drugi strani. Uredba (ES) št. 765/2008 se mora še naprej uporabljati za vidike akreditacije preveriteljev, ki jih ne obravnava ta uredba. Zlasti je treba zagotoviti, da kadar zaradi notranjih praks države članice nadomestni postopek za akreditacijo, tj. potrjevanje preveriteljev, ki so fizične osebe, izvaja nacionalni organ, ki ga ta država članica imenuje v skladu z Uredbo (ES) št. 765/2008, zadevna država članica predloži dokumentarna dokazila, da navedeni organ dosega stopnjo verodostojnosti, ki je primerljiva z verodostojnostjo nacionalnih akreditacijskih organov, ki so uspešno opravili medsebojni pregled, ki ga je organiziral organ, priznan v skladu s členom 14 navedene uredbe.

⁽¹⁾ UL L 275, 25.10.2003, str. 32.

⁽²⁾ Glej stran 30 tega Uradnega lista.

⁽³⁾ UL L 376, 27.12.2006, str. 36.

⁽⁴⁾ UL L 218, 13.8.2008, str. 30.

⁽⁵⁾ UL L 218, 13.8.2008, str. 82.

- (4) Uredba (ES) št. 1221/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o prostovoljnem sodelovanju organizacij v Sistemu Skupnosti za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS), razveljavitvi Uredbe (ES) št. 761/2001 ter odločb Komisije 2001/681/ES in 2006/193/ES ⁽¹⁾ zagotavlja neodvisen in nevtralen sistem za akreditiranje ali licenciranje okoljskih preveriteljev. Zaradi skladnosti in zmanjšanja upravnega bremena držav članic in gospodarskih subjektov je treba upoštevati sinergije med navedeno in to uredbo.
- (5) V okviru sistema za preverjanje in akreditacije se je treba izogniti nepotrebnemu podvajanju postopkov in organizacij, vzpostavljenih na podlagi drugih pravnih instrumentov Unije, ki bi povečalo obremenitev držav članic ali gospodarskih subjektov. Zato je treba uporabiti najboljše prakse, ki temeljijo na uporabi harmoniziranih standardov, ki jih je sprejel Evropski odbor za standardizacijo na podlagi predloga, ki ga je Komisija izdala v skladu z Direktivo 98/34/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. junija 1998 o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih standardov in tehničnih predpisov o storitvah informacijske družbe ⁽²⁾, kot sta harmonizirani standard, ki določa splošne zahteve za akreditacijske organe, ki akreditirajo organe za ugotavljanje skladnosti, ter harmonizirani standard, ki določa zahteve za organe za potrjevanje in preverjanje toplogrednih plinov, ki se uporabljata pri akreditaciji ali drugih oblikah priznavanja, pri čemer so sklicevanja nanju objavljena v *Uradnem listu Evropske unije*, ter dokumenta EA-6/03 in drugih tehničnih dokumentov, ki jih je pripravilo Evropsko združenje za akreditacijo ali drugi organi.
- (6) Pri določitvi usklajenih pravil za preverjanje poročil upravljavca ali operaterja zrakoplova in akreditacijo preveriteljev je treba zagotoviti, da obremenitev upravljavcev, ki povzročijo manjšo količino emisij ogljikovega dioksida (CO₂) na leto, operaterjev zrakoplova, ki se v smislu Uredbe (EU) št. 601/2012 štejejo za male onesnaževalce, in tudi razpoložljivih sredstev držav članic ni nesorazmerna z zastavljenimi cilji.
- (7) Člen 27 Direktive 2003/87/ES državam članicam dovoljuje izključitev malih naprav, ki so predmet enakovrednih ukrepov, iz sistema Unije za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov, če so izpolnjeni pogoji iz navedenega člena. Ta uredba se ne bi smela neposredno uporabljati za naprave, izključene v skladu s členom 27 Direktive 2003/87/ES, razen če se država članica odloči, da bi se ta uredba za njih morala uporabljati.
- (8) Preveritelj mora v skladu z načeli iz Priloge V k Direktivi 2003/87/ES uporabiti pristop, ki temelji na tveganju, da bi izdal mnenje pri preverjanju, ki bo dovolj zanesljivo, da skupne emisije ali tonski kilometri ne vsebujejo bistvenih napak in je poročilo mogoče potrditi kot zadovoljivo. Stopnja zanesljivosti mora biti odvisna od tega, kako temeljito in natančno so bile med preverjanjem opravljene dejavnosti preverjanja, ter od besedila izjave mnenja pri preverjanju. Preveritelj mora biti na podlagi ugotovitev in informacij, pridobljenih med postopkom preverjanja, zavezan k prilagoditvi ene ali več dejavnosti v postopku preverjanja, da se izpolnijo zahteve za doseganje zadostne zanesljivosti.
- (9) Da se vlogi pristojnega organa in preveritelja ne bi prekrivali, je treba pri opravljanju preverjanja jasno opredeliti odgovornosti preveritelja. Preveritelj mora načrt monitoringa, ki ga je odobril pristojni organ, vzeti za izhodišče in oceniti, ali so bili načrt in postopki iz načrta pravilno izvedeni. Če preveritelj ugotovi neskladnost z Uredbo (EU) št. 601/2012, je njegova odgovornost, da o tej neskladnosti poroča v poročilu o preverjanju.
- (10) Za učinkovito preverjanje poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova je potrebno popolno razumevanje njunih dejavnosti. Preveritelj lahko zahtevane dejavnosti preverjanja opravlja šele po tem, ko se je s predhodno oceno prepričal, da je za to usposobljen. Da se zagotovi visoka kakovost dejavnosti preverjanja, je treba oblikovati usklajena pravila za predhodno oceno, na podlagi katere se določi, ali je preveritelj usposobljen, neodvisen in nepristranski, da lahko zahtevane dejavnosti preverjanja opravlja v skladu s pravili in načeli iz te uredbe.
- (11) Zagotavljanje ustreznih informacij upravljavcev ali operaterjev zrakoplova preveritelju je ključno v vseh fazah postopka preverjanja, zlasti v fazi pred sklenitvijo pogodbe, pri preveriteljevem opravljanju strateške analize kot tudi med celotnim postopkom preverjanja. Da bi bile informacije upravljavcev ali operaterjev zrakoplova zagotovljene v vseh primerih, je treba določiti sklop usklajenih zahtev.
- (12) Vse dejavnosti preverjanja v postopku preverjanja so med seboj povezane in se morajo končati, ko preveritelj izda poročilo o preverjanju, ki vsebuje izjavo preverjanja, sorazmerno z rezultati ocene preverjanja. Določiti je treba usklajene zahteve za poročila o preverjanju in opravljanju dejavnosti preverjanja, da se zagotovi, da poročila o preverjanju in dejavnosti preverjanja v državah članicah izpolnjujejo iste standarde.

⁽¹⁾ UL L 342, 22.12.2009, str. 1.

⁽²⁾ UL L 204, 21.7.1998, str. 37.

- (13) Analiza dovzetnosti sporočenih podatkov za potencialno bistvene napačne navedbe je pomemben del postopka preverjanja, na podlagi katerega se določi, kako mora preveritelj opravljati dejavnosti preverjanja. Vsak element postopka preverjanja je tako tesno povezan z rezultati analize teh tveganj v zvezi z napačnimi navedbami.
- (14) Sprejeti je treba posebne določbe za preverjanje poročil operaterjev zrakoplova in upravljavcev območij, za katera velja Direktiva 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida in spremembi Direktive Sveta 85/337/EGS, direktiv 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (ES) št. 1013/2006 ⁽¹⁾.
- (15) Pravilno in učinkovito poročanje upravljavca ali operaterja zrakoplova o emisijah toplogrednih plinov je bistveno za izvajanje Direktive 2003/87/ES. Da se zagotovi ustrezno izvajanje postopkov monitoringa in poročanja, je treba v dejavnosti preverjanja, ki jih opravlja preveritelj, vključiti stalno izboljševanje delovanja upravljavca ali operaterja zrakoplova.
- (16) Dejavnosti preverjanja in izdajanje poročil o preverjanju lahko opravljajo samo preveritelji in njihovo usposobljeno osebje. Preveritelji morajo uvesti in stalno izboljševati notranje postopke, ki zagotavljajo, da je celotno osebje, ki sodeluje pri dejavnostih preverjanja, usposobljeno za opravljanje prenesenih nalog. Merila za ugotavljanje usposobljenosti preveritelja morajo biti enaka v vseh državah članicah ter preverljiva, objektivna in pregledna.
- (17) Nacionalni akreditacijski organ, ustanovljen v skladu z Uredbo (ES) št. 765/2008, mora biti pooblaščen za akreditacijo in izdajo zavezujoče izjave o usposobljenosti preveritelja za opravljanje dejavnosti preverjanja v skladu s to uredbo, sprejemanje upravnih ukrepov in izvajanje nadzora nad preveritelji.
- (18) Državi članici, ki meni, da ustanovitev nacionalnega akreditacijskega organa ali opravljanje dejavnosti akreditiranja ni ekonomsko smiselno ali vzdržno, je treba omogočiti, da uporablja nacionalni akreditacijski organ druge države članice. Opravljanje dejavnosti akreditiranja v skladu s to uredbo se mora dovoliti samo nacionalnim akreditacijskim organom, ki so uspešno opravili medsebojne preglede, ki jih je organiziral organ, priznan v skladu s členom 14 Uredbe (ES) št. 765/2008.
- (19) Za nacionalne akreditacijske organe, ki dokazujejo skladnost s to uredbo in so že uspešno opravili medsebojni

pregled, ki ga je organiziral organ, priznan v skladu s členom 14 Uredbe (ES) št. 765/2008, je treba domnevati, da izpolnjujejo postopkovne zahteve za nacionalne akreditacijske organe – kot so zahteve glede njihove strukture, uvedbe postopka ohranjanja usposobljenosti, uvedbe potrebnih postopkov, sistema upravljanja in ureditve za zagotavljanje zaupnosti pridobljenih informacij – ter jih je po začetku veljavnosti te uredbe treba izvzeti iz novega medsebojnega pregleda. V skladu z Direktivo 2003/4/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2003 o dostopu javnosti do informacij o okolju in o razveljavitvi Direktive Sveta 90/313/EGS ⁽²⁾ je treba okoljske informacije iz preverjenih poročil upravljavca ali operaterja zrakoplova, ki jih hranijo javni organi, zaradi preglednosti objaviti ter pri tem upoštevati določene zahteve glede zaupnosti.

- (20) Učinkovito sodelovanje med nacionalnimi akreditacijskimi organi ali po potrebi med drugimi nacionalnimi organi in pristojnimi organi je ključno za ustrezno delovanje sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov in nadzor kakovosti preverjanja. Zaradi preglednosti je treba zagotoviti, da nacionalni akreditacijski organi ali po potrebi drugi nacionalni organi in pristojni organi uvedejo učinkovita orodja za izmenjavo informacij. Za izmenjavo informacij med pristojnimi organi ter med pristojnimi organi in nacionalnimi akreditacijskimi organi ali drugimi nacionalnimi organi mora veljati strogo varovanje zaupnosti in poslovne skrivnosti ter mora potekati v skladu z veljavno nacionalno zakonodajo in zakonodajo Unije.
- (21) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z mnenjem Odbora za podnebne spremembe –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Vsebina

Ta uredba določa določbe za preverjanje poročil, predloženih v skladu z Direktivo 2003/87/ES, ter za akreditacijo in nadzor preveriteljev.

Ne glede na Uredbo (ES) št. 765/2008 vsebuje tudi določbe za vzajemno priznavanje preveriteljev in medsebojne preglede nacionalnih akreditacijskih organov v skladu s členom 15 Direktive 2003/87/ES.

⁽¹⁾ UL L 140, 5.6.2009, str. 114.

⁽²⁾ UL L 41, 14.2.2003, str. 26.

Člen 2

Področje uporabe

Ta uredba se uporablja za preverjanje podatkov o emisijah toplogrednih plinov in tonskih kilometrih, nastalih po 1. januarju 2013 in sporočenih v skladu s členom 14 Direktive 2003/87/ES.

Člen 3

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se poleg opredelitev pojmov iz člena 3 Direktive 2003/87/ES in člena 3 Uredbe (EU) št. 601/2012 uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

1. „tveganje pri odkrivanju“ pomeni tveganje, da preveritelj ne odkrije bistvene napačne navedbe;
2. „akreditacija“ pomeni potrditev s strani nacionalnega akreditacijskega organa, da preveritelj izpolnjuje zahteve, ki jih določajo harmonizirani standardi v smislu člena 2(9) Uredbe (ES) št. 765/2008, in zahteve iz te uredbe za opravljanje preverjanja poročil upravljavca ali operaterja zrakoplova v skladu s to uredbo;
3. „preveritelj“ pomeni pravno osebo ali drug pravni subjekt, ki opravlja dejavnosti preverjanja v skladu s to uredbo ter jo je akreditiral nacionalni akreditacijski organ na podlagi Uredbe (ES) št. 765/2008 in te uredbe, ali drugače pooblaščen fizično osebo, ne glede na člen 5(2) navedene uredbe;
4. „preverjanje“ pomeni dejavnosti, ki jih opravi preveritelj, da bi izdal poročilo o preverjanju v skladu s to uredbo;
5. „bistvena napačna navedba“ pomeni napačno navedbo, ki po mnenju preveritelja sama po sebi ali skupaj z drugimi napačnimi navedbami presega raven pomembnosti ali ki bi lahko vplivala na pristojni organ pri obravnavi poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova;
6. „poročilo upravljavca ali operaterja zrakoplova“ pomeni letno poročilo o emisijah, ki ga mora predložiti upravljavec ali operater zrakoplova v skladu s členom 14(3) Direktive 2003/87/ES, ali poročilo o tonskih kilometrih, ki ga mora predložiti operater zrakoplova, kadar vloži zahtevek za dodelitev pravic do emisije v skladu s členom 3e in členom 3f navedene direktive;
7. „obseg akreditacije“ pomeni dejavnosti iz Priloge I, za katere se akreditacija poskuša pridobiti ali pa je bila že podeljena;
8. „usposobljenost“ pomeni sposobnost uporabe znanja in spretnosti za opravljanje dejavnosti;
9. „raven pomembnosti“ pomeni količinski prag ali mejno vrednost, nad katero preveritelj napačne navedbe same po sebi ali skupaj z drugimi napačnimi navedbami šteje za bistvene;
10. „nadzorni sistem“ pomeni oceno tveganja upravljavca ali operaterja zrakoplova in vse nadzorne dejavnosti, vključno s stalnim upravljanjem, ki jih upravljavec ali operater zrakoplova uvede, dokumentira, izvaja in vzdržuje v skladu s členom 58 Uredbe (EU) št. 601/2012;
11. „nadzorne dejavnosti“ pomenijo vse dejavnosti ali ukrepe, ki jih je izvedel oziroma sprejel upravljavec ali operater zrakoplova za ublažitev tveganj pri delovanju;
12. „neskladnost“ pomeni:
 - (a) za namene preverjanja poročila upravljavca o emisijah, vsako dejanje ali opustitev dejanja upravljavca, ki je v nasprotju z dovoljenjem za emisije toplogrednih plinov in zahtevami načrta monitoringa, ki ga je odobril pristojni organ;
 - (b) za namene preverjanja poročila operaterja zrakoplova o emisijah ali tonskih kilometrih, vsako dejanje ali opustitev dejanja operaterja zrakoplova, ki je v nasprotju z zahtevami načrta monitoringa, ki ga je odobril pristojni organ;
 - (c) za namene akreditacije v skladu s poglavjem IV, vsako dejanje ali opustitev dejanja preveritelja, ki je v nasprotju z zahtevami iz te uredbe;
13. „lokacija“ za namene preverjanja poročila operaterja zrakoplova o emisijah ali tonskih kilometrih pomeni lokacije, na katerih se določa in upravlja postopek monitoringa, vključno z lokacijami, na katerih se nadzirajo in shranjujejo ustrezni podatki in informacije;
14. „nadzorno okolje“ pomeni okolje, v katerem deluje sistem notranjega nadzora, in splošne ukrepe, ki jih sprejme vodstvo upravljavca ali operaterja zrakoplova, da zagotovi ozaveščenost o tem sistemu notranjega nadzora;
15. „tveganje pri delovanju“ pomeni dovzetnost parametra v poročilu upravljavca ali operaterja zrakoplova za napačne navedbe, ki so lahko same po sebi ali skupaj z drugimi napačnimi navedbami bistvene, preden se upošteva učinek vseh s tem povezanih nadzornih dejavnosti;

16. „tveganje pri nadzoru“ pomeni dovzetnost parametra v poročilu upravljavca ali operaterja zrakoplova za napačne navedbe, ki so lahko same po sebi ali skupaj z drugimi napačnimi navedbami bistvene ter jih nadzorni sistem ne bo pravočasno preprečil oziroma zaznal in popravil;
17. „tveganje pri preverjanju“ pomeni tveganje, da bi preveritelj predložil pri preverjanju neprimerno mnenje, če so v poročilu upravljavca ali operaterja zrakoplova bistveno napačne navedbe, pri čemer je to tveganje lahko tveganje pri delovanju, tveganje pri nadzoru in tveganje pri odkrivanju;
18. „zadostna zanesljivost“ pomeni visoko, v mnenju pri preverjanju pozitivno izraženo, vendar ne absolutno stopnjo zanesljivosti, da preverjeno poročilo upravljavca ali operaterja zrakoplova ne vsebuje bistvenih napačnih navedb;
19. „analitski postopki“ pomenijo analizo nihanj in trendov v podatkih, vključno z analizo razmerij, ki so neskladna z drugimi pomembnimi informacijami ali odstopajo od predvidenih vrednosti;
20. „notranja dokumentacija o preverjanju“ pomeni vso notranjo dokumentacijo, ki jo zbere preveritelj, da zabeleži vsa dokumentarna dokazila in utemeljitve o dejavnostih, ki se opravljajo pri preverjanju poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova;
21. „EU ETS vodilni presojevalec“ pomeni presojevalca sistema EU ETS, odgovornega za usmerjanje in nadzor skupine za preverjanje ter za opravljanje preverjanja poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova in poročanja o njem;
22. „EU ETS presojevalec“ pomeni posameznega člana skupine za preverjanje, ki je odgovoren za opravljanje preverjanja poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova in ni EU ETS vodilni presojevalec;
23. „tehnični strokovnjak“ pomeni osebo, ki zagotovi podrobno strokovno znanje in izkušnje o posebnih vsebinah, potrebne za opravljanje dejavnosti preverjanja za namene poglavja III in dejavnosti akreditiranja za namene poglavja V;
24. „stopnja zanesljivosti“ pomeni stopnjo, ki jo preveritelj navede v poročilu o preverjanju na podlagi cilja za zmanjšanje tveganja pri preverjanju glede na okoliščine pri opravljanju preverjanja;
25. „ocenjevalec“ pomeni osebo, ki jo nacionalni akreditacijski organ določi za to, da individualno ali kot del ocenjevalne skupine oceni preveritelja v skladu s to uredbo;

26. „vodilni ocenjevalec“ pomeni ocenjevalca, ki je v celoti odgovoren za ocenjevanje preveritelja v skladu s to uredbo;
27. „napačna navedba“ pomeni opustitev, napačno prikazovanje ali napako v podatkih, ki jih je v poročilu navedel upravljevec ali operater zrakoplova, pri čemer se negotovost, dovoljena v skladu s členom 12(1)(a) Uredbe (EU) št. 601/2012, ne upošteva.

Člen 4

Domneva o skladnosti

Če preveritelj dokaže skladnost z merili iz zadevnih harmoniziranih standardov v smislu člena 2(9) Uredbe (ES) št. 765/2008 ali deli zadevnih standardov, pri čemer so sklicevanja nanje objavljena v *Uradnem listu Evropske unije*, domnevno izpolnjuje zahteve iz poglavij II in III te uredbe, če veljavni harmonizirani standardi zajemajo te zahteve.

Člen 5

Splošen okvir za akreditacijo

Če v tej uredbi ni posebnih določb v zvezi s sestavo nacionalnih akreditacijskih organov ali v zvezi z dejavnostmi in zahtevami, povezanimi z akreditacijo, se uporabljajo ustrezne določbe Uredbe (ES) št. 765/2008.

POGLAVJE II

PREVERJANJE

Člen 6

Zanesljivost preverjanja

Preverjeno poročilo o emisijah je za uporabnike zanesljivo. Poročilo zanesljivo predstavlja tisto, kar naj bi predstavljalo ali je mogoče razumno pričakovati, da predstavlja.

Postopek preverjanja poročil o emisijah je učinkovito in zanesljivo orodje za podporo postopkov za zagotavljanje in nadzor kakovosti, pri čemer zagotavlja informacije, na podlagi katerih lahko upravljevec ali operater zrakoplova izboljša učinkovitost monitoringa emisij in poročanja o njih.

Člen 7

Splošne obveznosti preveritelja

1. Preveritelj opravlja preverjanje in dejavnosti, določene v tem poglavju, da lahko predloži poročilo o preverjanju, v katerem dovolj zanesljivo potrdi, da poročilo upravljavca ali operaterja zrakoplova ne vsebuje bistveno napačnih navedb.
2. Preveritelj načrtuje in opravlja preverjanje s strokovnim dvomom, pri čemer se zaveda, da lahko pride do okoliščin, ki lahko povzročijo, da informacije v poročilu upravljavca ali operaterja zrakoplova vsebujejo bistveno napačne navedbe.

3. Preveritelj mora preverjanje izvesti v javnem interesu, neodvisno od upravljavca ali operaterja zrakoplova in pristojnih organov, odgovornih za Direktivo 2003/87/ES.

4. Preveritelj med preverjanjem oceni, ali:

- (a) je poročilo upravljavca ali operaterja zrakoplova popolno in izpolnjuje zahteve iz Priloge X k Uredbi (EU) št. 601/2012;
- (b) je upravljavec ali operater zrakoplova ravnal v skladu z zahtevami dovoljenja za emisije toplogrednih plinov in načrta monitoringa, ki ga je odobril pristojni organ, če preverja poročilo upravljavca o emisijah, oziroma z zahtevami načrta monitoringa, ki ga je odobril pristojni organ, če preverja poročilo operaterja zrakoplova o emisijah ali tonskih kilometrih;
- (c) podatki v poročilu upravljavca ali operaterja zrakoplova ne vsebujejo bistveno napačnih navedb;
- (d) se lahko predložijo informacije, iz katerih so razvidne dejavnosti pretoka podatkov, nadzorni sistem in s tem povezani postopki upravljavca ali operaterja zrakoplova ter ki povečajo uspešnost monitoringa in poročanja.

Za namen točke (c) tega odstavka preveritelj od upravljavca ali operaterja zrakoplova pridobi jasne in objektivne dokaze za sporočene skupne emisije ali tonske kilometre, pri čemer upošteva tudi vse druge informacije iz poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova.

5. Če preveritelj ugotovi, da upravljavec ali operater zrakoplova ne izpolnjuje zahtev iz Uredbe (EU) št. 601/2012, to nepravilnost vključi v poročilo o preverjanju, tudi če je zadevni načrt monitoringa odobril pristojni organ.

6. Če pristojni organ v skladu s členom 11 Uredbe (EU) št. 601/2012 načrta monitoringa ni odobril, če je ta načrt nepopoln ali so bile v poročevalnem obdobju opravljene bistvene spremembe iz člena 15(3) ali (4) navedene uredbe, ki jih pristojni organ ni ustrezno odobril, preveritelj upravljavcu ali operaterju zrakoplova svetuje, naj pridobi potrebno odobritev pristojnega organa.

Po odobritvi pristojnega organa preveritelj nadaljuje z dejavnostmi preverjanja, jih ponovi ali ustrezno prilagodi.

Če odobritev ni bila pridobljena pred izdajo poročila o preverjanju, preveritelj o tem poroča v poročilu.

Člen 8

Predpogodbene obveznosti

1. Preden se preveritelj zaveže k preverjanju, se ustrezno seznani z upravljavcem ali operaterjem zrakoplova in oceni, ali preverjanje lahko opravi. V ta namen preveritelj vsaj:

- (a) oceni tveganja pri opravljanju preverjanja poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova v skladu s to uredbo;
- (b) pregleda informacije, ki jih je predložil upravljavec ali operater zrakoplova, da določi obseg preverjanja;
- (c) oceni, ali preverjanje spada v obseg njegove akreditacije;
- (d) oceni, ali je usposobljen ter ali ima osebje in vire, potrebne za izbor skupine za preverjanje, ki je usposobljena za obravnavanje kompleksne naprave ali dejavnosti in flote operaterja zrakoplova, ter ali lahko uspešno opravi dejavnosti preverjanja v zahtevanem roku;
- (e) oceni, ali lahko zagotovi, da je morebitna skupina za preverjanje, ki jo ima na voljo, ustrezno usposobljena in ima osebe za opravljanje dejavnosti preverjanja pri zadevnem upravljavcu ali operaterju zrakoplova;
- (f) za vsako zahtevano preverjanje določi, koliko časa potrebuje, da bo lahko preverjanje ustrezno opravil.

2. Upravljavec ali operater zrakoplova preveritelju zagotovi vse ustrezne informacije, ki mu omogočijo opravljanje dejavnosti iz odstavka 1.

Člen 9

Razporeditev časa

1. Pri določanju razporeditve časa za preverjanje iz člena 8(1)(f) preveritelj upošteva vsaj:

- (a) kompleksnost naprave ali dejavnosti in flote operaterja zrakoplova;
- (b) obseg informacij in kompleksnost načrta monitoringa, ki ga je odobril pristojni organ;

- (c) zahtevano raven pomembnosti;
- (d) kompleksnost in popolnost dejavnosti pretoka podatkov ter nadzornega sistema upravljavca ali operaterja zrakoplova;
- (e) kraj informacij in podatkov o emisijah toplogrednih plinov ali tonskih kilometrih.
2. Preveritelj v pogodbi o preverjanju zagotovi možnost, da se poleg časa iz pogodbe zaračuna dodaten čas, če se na podlagi strateške analize, analize tveganja ali drugih dejavnosti preverjanja ugotovi, da je potreben. Dodaten čas se lahko zaračuna najmanj v naslednjih primerih:
- (a) če se med preverjanjem izkaže, da so dejavnosti pretoka podatkov, nadzorne dejavnosti ali logistika upravljavca ali operaterja zrakoplova bolj kompleksne, kot se je prvotno predvidevalo;
- (b) če preveritelj med preverjanjem ugotovi, da sklopi podatkov vsebujejo napačne navedbe, neskladnosti, pomanjkljive podatke ali napake.
3. Preveritelj dokumentira razporeditev časa v notranji dokumentaciji o preverjanju.
- (f) letno poročilo upravljavca ali operaterja zrakoplova o emisijah ali tonskih kilometrih, kakor je ustrezno;
- (g) po potrebi načrt upravljavca za vzorčenje iz člena 33 Uredbe (EU) št. 601/2012, kot ga je odobril pristojni organ;
- (h) evidenco vseh teh sprememb v skladu s členom 16(3) Uredbe (EU) št. 601/2012, če je bil v poročevalnem obdobju načrt monitoringa spremenjen;
- (i) če je primerno, poročilo iz člena 69(4) Uredbe (EU) št. 601/2012;
- (j) poročilo o preverjanju iz prejšnjega leta, če preveritelj v prejšnjem letu ni izvedel preverjanja za zadevnega upravljavca ali operaterja zrakoplova;
- (k) vso ustrezno korespondenco s pristojnim organom, zlasti informacije v zvezi z obveščanjem o spremembah načrta monitoringa;
- (l) informacije o podatkovnih bazah in podatkovnih virih, ki se uporabljajo pri monitoringu in poročanju, vključno z bazami in viri Eurocontrola;

Člen 10

Informacije, ki jih predloži upravljavac ali operater zrakoplova

1. Pred strateško analizo in ob drugih priložnostih upravljavac ali operater zrakoplova preveritelju med preverjanjem predloži vse navedene dokumente:

- (a) dovoljenje upravljavca za emisije toplogrednih plinov, če se to nanaša na preverjanje poročila upravljavca o emisijah;
- (b) najnovejšo različico načrta monitoringa upravljavca ali operaterja zrakoplova in vse druge pomembne različice načrta monitoringa, ki ga je odobril pristojni organ, vključno z dokazili o odobritvi;
- (c) opis dejavnosti pretoka podatkov upravljavca ali operaterja zrakoplova;
- (d) oceno tveganja upravljavca ali operaterja zrakoplova iz člena 58(2)(a) Uredbe (EU) št. 601/2012 in opis splošnega nadzornega sistema;
- (e) postopke iz načrta monitoringa, kot ga je odobril pristojni organ, vključno s postopki za dejavnosti pretoka podatkov in nadzorne dejavnosti;

- (m) če se preverjanje nanaša na poročilo o emisijah naprave, v kateri se izvaja geološko shranjevanje toplogrednih plinov na območju shranjevanja v skladu z Direktivo 2009/31/ES, načrt monitoringa, zahtevan v skladu z navedeno direktivo, in poročila, zahtevana v skladu s členom 14 navedene direktive, ki zajemajo vsaj poročevalno obdobje poročila o emisijah, ki se preverja;
- (n) po potrebi odobritev pristojnega organa za neopravljanje obiskov na kraju samem v skladu s členom 31(1);
- (o) vse druge pomembne informacije, potrebne za načrtovanje in opravljanje preverjanja.

2. Preden preveritelj izda poročilo o preverjanju, mu upravljavac ali operater zrakoplova predloži končno odobreno in notranje potrjeno poročilo upravljavca ali operaterja zrakoplova.

Člen 11

Strateška analiza

1. Na začetku preverjanja preveritelj oceni verjetno vrsto, obseg in kompleksnost nalog preverjanja tako, da izvede strateško analizo vseh dejavnosti, ki so relevantne za napravo ali operaterja zrakoplova.

2. Zaradi razumevanja dejavnosti, ki jih opravlja naprava ali operater zrakoplova, preveritelj zbere in pregleda informacije, ki jih potrebuje, da oceni, ali je skupina za preverjanje ustrezno usposobljena, da opravi preverjanje, ugotovi, ali je razporeditev časa iz pogodbe pravilna, in zagotovi, da preveritelj lahko opravi potrebno analizo tveganja. Te informacije vsebujejo vsaj:

- (a) informacije iz člena 10(1);
- (b) zahtevano raven pomembnosti;
- (c) informacije, pridobljene pri preverjanju iz prejšnjega leta, če preveritelj preverjanje opravlja za istega upravljavca ali operaterja zrakoplova.

3. Pri pregledu informacij iz odstavka 2 preveritelj oceni najmanj:

- (a) za namene preverjanja poročila upravljavca o emisijah, kategorijo naprave iz člena 19 Uredbe (EU) št. 601/2012 in dejavnosti, ki se opravljajo v tej napravi;
- (b) za namene preverjanja poročila operaterja zrakoplova o emisijah ali tonskih kilometrih, velikost in vrsto operaterja zrakoplova, razširjenost informacij na različnih območjih ter število in vrsto letov;
- (c) načrt monitoringa, ki ga je odobril pristojni organ, in podrobnosti metodologije monitoringa iz načrta monitoringa;
- (d) vrsto, obseg in kompleksnost virov emisij in tokov vira ter opremo in postopke, s katerimi so bili pridobljeni podatki o emisijah in tonskih kilometrih, vključno z merilno opremo iz načrta monitoringa, virom in uporabo faktorjev za izračun ter drugimi primarnimi podatkovnimi viri;
- (e) dejavnosti pretoka podatkov, nadzorni sistem in okolje nadzora.

4. Med strateško analizo preveritelj preveri:

- (a) ali je predloženi načrt monitoringa najnovejša različica, ki jo je odobril pristojni organ;
- (b) ali je bil načrt monitoringa v poročevalnem obdobju kakor koli spremenjen;
- (c) ali je bil pristojni organ o teh spremembah obveščen v skladu s členom 15(1) ali členom 23 Uredbe (EU) št. 601/2012 oziroma jih je odobril v skladu s členom 15(2) navedene uredbe.

Člen 12

Analiza tveganja

1. Za oblikovanje, načrtovanje in opravljanje uspešnega preverjanja preveritelj opredeli in analizira naslednje elemente:

- (a) tveganja pri delovanju;
- (b) nadzorne dejavnosti;
- (c) tveganje pri nadzoru v zvezi z učinkovitostjo teh nadzornih dejavnosti, ko so bile izvedene nadzorne dejavnosti iz točke (b).

2. Pri opredelitvi in analizi elementov iz odstavka 1 preveritelj upošteva vsaj:

- (a) ugotovitve strateške analize iz člena 11(1);
- (b) informacije iz člena 10(1) in člena 11(2)(c);
- (c) raven pomembnosti iz člena 11(2)(b).

3. Če preveritelj ugotovi, da upravljavec ali operater zrakoplova v oceni tveganja ni opredelil zadevnih tveganj pri delovanju in tveganj pri nadzoru, to sporoči upravljavcu ali operaterju zrakoplova.

4. Na podlagi informacij, pridobljenih med preverjanjem, preveritelj po potrebi revidira analizo tveganja in spremeni ali ponovi dejavnosti preverjanja, ki jih mora opraviti.

Člen 13

Načrt preverjanja

1. Preveritelj pripravi osnutek načrta preverjanja, ki je v skladu s pridobljenimi informacijami in opredeljenimi tveganji iz strateške analize in analize tveganja ter obsega vsaj:

- (a) program preverjanja, v katerem sta opredeljena vrsta in obseg dejavnosti preverjanja ter čas in način opravljanja teh dejavnosti;
- (b) program preskušanja, ki določa obseg in metode preskušanja nadzornih dejavnosti ter njihovih postopkov;

(c) načrt za vzorčenje podatkov, ki določa obseg in metode vzorčenja podatkov v zvezi s podatkovnimi točkami, na katerih temeljijo skupne emisije v poročilu upravljavca ali operaterja zrakoplova o emisijah ali podatki o skupnih tonskih kilometrih v poročilu operaterja zrakoplova o tonskih kilometrih.

2. Preveritelj določi program preskušanja iz točke (b) odstavka 1 tako, da lahko opredeli, v kolikšnem obsegu so zadevne nadzorne dejavnosti zanesljive za ocenjevanje izpolnjevanja zahtev iz člena 7(4)(b).

Pri določanju velikosti vzorca in dejavnosti vzorčenja za preskušanje nadzornih dejavnosti preveritelj upošteva naslednje elemente:

(a) tveganja pri delovanju;

(b) okolje nadzora;

(c) zadevne nadzorne dejavnosti;

(d) zahtevo za predložitev mnenja pri preverjanju z zadostno zanesljivostjo.

3. Pri določanju velikosti vzorca in dejavnosti vzorčenja za vzorčenje podatkov iz točke (c) odstavka 1 preveritelj upošteva naslednje elemente:

(a) tveganja pri delovanju in tveganja pri nadzoru;

(b) rezultate analitskih postopkov;

(c) zahtevo za predložitev mnenja pri preverjanju z zadostno zanesljivostjo;

(d) raven pomembnosti;

(e) pomembnost prispevka posameznega podatkovnega elementa k celotnemu sklopu podatkov.

4. Preveritelj pripravi in izvaja načrt preverjanja tako, da tveganje pri preverjanju zmanjša na sprejemljivo raven ter tako zagotovi zadostno zanesljivost, da poročilo upravljavca ali operaterja zrakoplova ne vsebuje bistveno napačnih navedb.

5. Preveritelj posodobi analizo tveganja in načrt preverjanja ter prilagodi dejavnosti preverjanja, če med preverjanjem odkrije dodatna tveganja, ki jih je treba zmanjšati, ali če je dejansko tveganje manjše od prvotno pričakovanega.

Člen 14

Dejavnosti preverjanja

Preveritelj izvaja načrt preverjanja in na podlagi analize tveganja preveri izvajanje načrta monitoringa, kot ga je odobril pristojni organ.

V ta namen preveritelj opravi vsaj obsežno preskušanje, ki vključuje analitske postopke, preverjanje podatkov in metodologije monitoringa, ter preveri:

(a) dejavnosti pretoka podatkov in sisteme, ki se uporabljajo v pretoku podatkov, vključno s sistemi informacijske tehnologije;

(b) ali se nadzorne dejavnosti upravljavca ali operaterja zrakoplova ustrezno dokumentirajo, izvajajo in vzdržujejo ter ali so uspešne pri ublažitvi tveganj pri delovanju;

(c) ali so postopki iz načrta monitoringa uspešni pri ublažitvi tveganj pri delovanju in nadzornih tveganj ter ali se ti postopki izvajajo, zadostno dokumentirajo in ustrezno vzdržujejo.

Za namene točke (a) drugega odstavka preveritelj spremlja pretok podatkov, pri čemer upošteva zaporedje in medsebojni vpliv dejavnosti pretoka podatkov od primarnega podatkovnega vira do priprave poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova.

Člen 15

Analitski postopki

1. Preveritelj oceni verodostojnost in popolnost podatkov z analitskimi postopki, če je to potrebno zaradi tveganja pri delovanju, nadzornega tveganja in primernosti nadzornih dejavnosti upravljavca ali operaterja zrakoplova.

2. Pri analitskih postopkih iz odstavka 1 preveritelj oceni sporočene podatke, da opredeli morebitna področja tveganja ter nato potrdi in prilagodi načrtovane dejavnosti preverjanja. Preveritelj vsaj:

(a) oceni verodostojnost nihanj in trendov v zadevnem času ali med primerljivimi enotami;

(b) opredeli neposredna odstopanja, nepričakovane podatke in podatkovne vrzeli.

3. Pri analitskih postopkih iz odstavka 1 preveritelj opravi naslednje postopke:

(a) predhodne analitske postopke za skupne podatke, preden opravi dejavnosti iz člena 14, da bi razumel vrsto, kompleksnost in pomembnost sporočenih podatkov;

(b) vsebinske analitske postopke za skupne podatke in podatkovne točke, na katerih temeljijo ti podatki, da bi opredelil morebitne strukturne napake in neposredna odstopanja;

(c) končne analitske postopke za skupne podatke, da bi zagotovil, da so bile vse napake, ugotovljene med postopkom preverjanja, ustrezno odpravljene.

4. Če preveritelj ugotovi, da so prisotni odstopanja, nihanja, trendi, podatkovne vrzeli ali podatki, ki niso v skladu z drugimi zadevnimi informacijami ali se bistveno razlikujejo od pričakovanih zneskov ali razmerij, mu upravljavec ali operater zrakoplova predloži pojasnila, ki jih podpre z dodatnimi dokazi.

Na podlagi predloženih pojasnil in dodatnih dokazov preveritelj oceni učinek na načrt preverjanja in dejavnosti preverjanja, ki jih bo opravil.

Člen 16

Preverjanje podatkov

1. Preveritelj preveri podatke v poročilu upravljavca ali operaterja zrakoplova s podrobnim preskušanjem podatkov, vključno s sledenjem podatkov do primarnega podatkovnega vira, navzkrižnim preverjanjem podatkov z zunanjimi podatkovnimi viri, usklajevanjem, preverjanjem pragov v zvezi z ustreznimi podatki in opravljanjem ponovnih izračunov.

2. Pri preverjanju podatkov iz odstavka 1 in ob upoštevanju odobrenega načrta monitoringa, vključno s postopki iz tega načrta, preveritelj preveri:

(a) meje naprave za namene preverjanja poročila upravljavca o emisijah;

(b) popolnost tokov virov in virov emisij, kot so opisani v načrtu monitoringa, ki ga je odobril pristojni organ, za namene preverjanja poročila upravljavca o emisijah;

(c) popolnost letov, ki spadajo med letalske dejavnosti iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES, za katere je odgovoren operater zrakoplova, ter popolnost podatkov o emisijah in podatkov o tonskih kilometrih za namene preverjanja poročila operaterja zrakoplova o emisijah in poročila o tonskih kilometrih;

(d) skladnost med sporočenimi podatki ter dokumentacijo o masi in ravnotežju za namene preverjanja poročila operaterja zrakoplova o emisijah in poročila o tonskih kilometrih;

(e) skladnost med podatki o skupni porabi goriva in podatki o kupljenem ali drugače dobavljenem gorivu za zrakoplov, ki opravlja letalsko dejavnost, za namene preverjanja poročila operaterja zrakoplova o emisijah;

(f) skladnost med skupnimi sporočenimi podatki v poročilu upravljavca ali operaterja zrakoplova in primarnim podatkovnim virom;

(g) če upravljavec uporabi metodologijo na podlagi meritev iz člena 21(1) Uredbe (EU) št. 601/2012, izmerjene vrednosti, pri čemer uporabi rezultate izračunov, ki jih je upravljavec opravil v skladu s členom 46 navedene uredbe;

(h) zanesljivost in natančnost podatkov.

3. Za preverjanje popolnosti letov iz točke (c) odstavka 2 preveritelj uporabi podatke operaterja zrakoplova o zračnem prometu, vključno s podatki, zbranimi pri Eurocontrolu ali drugih zadevnih organizacijah, ki lahko obdelujejo informacije o zračnem prometu, s katerimi razpolaga Eurocontrol.

Člen 17

Preverjanje pravilne uporabe metodologije monitoringa

1. Preveritelj preveri pravilno uporabo in izvajanje metodologije monitoringa, kot jo je v načrtu monitoringa odobril pristojni organ, vključno z njenimi podrobnimi podatki.

2. Za namene preverjanja poročila upravljavca o emisijah preveritelj preveri pravilno uporabo in izvajanje načrta za vzorčenje iz člena 33 Uredbe (EU) št. 601/2012, kot ga je odobril pristojni organ.

3. Če prenos CO₂ poteka v skladu s členoma 48 in 49 Uredbe (EU) št. 601/2012 in preneseni CO₂ merita prenosna in sprejemna naprava, preveritelj preveri, ali je razlike med izmerjenimi vrednostmi obeh naprav mogoče pojasniti na podlagi negotovosti merilnih sistemov in ali je bila v poročilu o emisijah obeh naprav uporabljena pravilna aritmetična sredina.

Če razlik med izmerjenimi vrednostmi obeh naprav ni mogoče pojasniti na podlagi negotovosti merilnih sistemov, preveritelj preveri, ali so bile uvedene prilagoditve za usklajevanje razlik med izmerjenimi vrednostmi, ali so bile te prilagoditve konservativne in ali je te prilagoditve odobril pristojni organ.

4. Če se od upravljavcev v skladu s členom 12(3) Uredbe (EU) št. 601/2012 zahteva, da v načrt monitoringa vključijo dodatne elemente, ki so pomembni za izpolnjevanje zahtev iz člena 24(1) Sklepa Komisije 2011/278/EU ⁽¹⁾, preveritelj preveri pravilno uporabo in izvajanje postopkov iz člena 12(3) navedene uredbe. Pri tem tudi preveri, ali je upravljavec pristojnemu organu do 31. decembra v poročevalnem obdobju predložil informacije o načrtovanih ali dejanskih spremembah zmogljivosti, ravni dejavnosti in obratovanja naprave.

Člen 18

Preverjanje metod pri manjkajočih podatkih

1. Če so se v skladu s členom 65 Uredbe (EU) št. 601/2012 za dopolnitev manjkajočih podatkov uporabile metode iz načrta monitoringa, kot ga je odobril pristojni organ, preveritelj preveri, ali so bile uporabljene metode ustrezne za zadevni primer in ali so bile pravilno uporabljene.

Če pristojni organ upravljavcu ali operaterju zrakoplova odobri uporabo drugih metod poleg metod iz prvega pododstavka v skladu s členom 65 Uredbe (EU) št. 601/2012, preveritelj preveri, ali je bil odobreni pristop pravilno uporabljen in ustrezno dokumentiran.

Če upravljavec ali operater zrakoplova odobritve pristopa ne more pridobiti pravočasno, preveritelj preveri, ali s pristopom, ki ga upravljavec ali operater zrakoplova uporablja za dopolnitev manjkajočih podatkov, zagotavlja, da emisije niso ocenjene prenizko, in ali zaradi tega pristopa ne prihaja do bistveno napačnih navedb.

2. Preveritelj preveri, ali so nadzorne dejavnosti, s katerimi upravljavec ali operater zrakoplova preprečuje nastanek manjkajočih podatkov iz člena 65(1) Uredbe (EU) št. 601/2012, učinkovite.

Člen 19

Ocena negotovosti

1. Če mora upravljavec v skladu z Uredbo (EU) št. 601/2012 za podatke o dejavnostih in faktorje za izračun dokazati skladnost s pragovi negotovosti, preveritelj potrdi veljavnost informacij, ki so se uporabile za izračun ravni negotovosti iz odobrenega načrta monitoringa.

2. Če upravljavec uporabi metodologijo monitoringa iz člena 22 Uredbe (EU) št. 601/2012, ki ne temelji na stopnjah, preveritelj preveri vse naslednje elemente:

(a) ali je upravljavec ocenil in količinsko opredelil negotovost ter s tem dokazal, da je izpolnjen pogoj v zvezi s splošnim

pragom negotovosti za letno raven emisij toplogrednih plinov v skladu s členom 22(c) te uredbe;

(b) veljavnost informacij, ki so se uporabile za oceno in količinsko opredelitev negotovosti;

(c) ali je splošni pristop, ki se je uporabil za oceno in količinsko opredelitev negotovosti, v skladu s členom 22(b) navedene uredbe;

(d) ali so predloženi dokazi, da so izpolnjeni pogoji za metodologijo monitoringa iz člena 22(a) navedene uredbe.

3. Če mora operater zrakoplova v skladu z Uredbo (EU) št. 601/2012 dokazati, da zahtevane ravni negotovosti niso presežene, preveritelj preveri veljavnost informacij, s katerimi se dokazuje, da veljavne ravni negotovosti, kot so določene v odobrenem načrtu monitoringa, niso presežene.

Člen 20

Vzorčenje

1. Preveritelj lahko pri preverjanju skladnosti nadzornih dejavnosti in postopkov iz člena 14(b) in (c) ali pri izvajanju pregledov iz členov 15 in 16 uporabi metode vzorčenja, ki so specifične za napravo ali operaterja zrakoplova, če je vzorčenje utemeljeno na podlagi analize tveganja.

2. Če preveritelj med vzorčenjem odkrije neskladnost ali napačno navedbo, od upravljavca ali operaterja zrakoplova zahteva, da pojasni glavne vzroke za neskladnost ali napačno navedbo, da lahko oceni vpliv neskladnosti ali napačne navedbe na sporočene podatke. Preveritelj na podlagi rezultata ocene odloči, ali so potrebne dodatne nadzorne dejavnosti, ali je treba povečati vzorec in kateri del populacije podatkov, iz katere so bili pridobljeni podatki, mora upravljavec ali operater zrakoplova popraviti.

3. Preveritelj dokumentira rezultat pregledov iz členov 14, 15, 16 in 17 v notranji dokumentaciji o preverjanju, pri čemer vanjo vključi vse podatke o dodatnih vzorcih.

Člen 21

Obiski na lokaciji

1. Preveritelj med postopkom preverjanja enkrat ali večkrat ob primernem času opravi obisk na lokaciji, da oceni delovanje merilnih naprav in sistemov monitoringa, opravi razgovore in izvede dejavnosti, ki se zahtevajo v skladu s tem poglavjem, ter zbere dovolj informacij in dokazov, da lahko ugotovi, ali poročilo upravljavca ali operaterja zrakoplova ne vsebuje bistveno napačnih navedb.

⁽¹⁾ UL L 130, 17.5.2011, str. 1.

2. Upravljavca ali operater zrakoplova preveritelj omogoči dostop do svojih prostorov.

3. Za namene preverjanja poročila upravljavca o emisijah preveritelj opravi obisk na lokaciji tudi, da pregleda meje naprave ter popolnost tokov virov in virov emisij.

4. Za namene preverjanja poročila upravljavca o emisijah preveritelj na podlagi analize tveganja odloči, ali so potrebni obiski dodatnih lokacij, tudi če se nekatere pomembne dejavnosti pretoka podatkov in nadzorne dejavnosti opravljajo na drugih lokacijah, kot so sedež družbe in drugi ločeni prostori.

Člen 22

Obravnava napačnih navedb in neskladnosti

1. Če preveritelj med preverjanjem odkrije napačne navedbe ali neskladnosti, o njih pravočasno poroča upravljavcu ali operaterju zrakoplova ter zahteva ustrezne popravke.

Upravljavca ali operater zrakoplova odpravi vse sporočene napačne navedbe ali neskladnosti.

2. Preveritelj dokumentira in v notranji dokumentaciji o preverjanju kot odpravljene označi vse napačne navedbe in neskladnosti, ki jih je upravljavca ali operater zrakoplova odpravil med preverjanjem.

3. Če upravljavca ali operater zrakoplova napačnih navedb ali neskladnosti, ki mu jih preveritelj sporoči v skladu z odstavkom 1, ne odpravi, preden preveritelj izda poročilo o preverjanju, preveritelj od upravljavca ali operaterja zrakoplova zahteva, da pojasni glavne vzroke za neskladnost ali napačno navedbo, da lahko oceni vpliv neskladnosti ali napačne navedbe na sporočene podatke.

Preveritelj določi, ali neodpravljene napačne navedbe same po sebi ali skupaj z drugimi napačnimi navedbami bistveno vplivajo na skupne sporočene podatke o emisijah ali tonskih kilometrih. Pri ocenjevanju pomembnosti napačnih navedb preveritelj upošteva resnost in vrsto napačne navedbe ter okoliščine, v katerih so te nastale.

Preveritelj oceni, ali neodpravljena neskladnost sama po sebi ali skupaj z drugimi neskladnostmi vpliva na sporočene podatke in ali lahko to povzroči bistveno napačne navedbe.

Preveritelj lahko napačne navedbe šteje za bistvene, če je to upravičeno zaradi resnosti in vrste napačnih navedb ter okoliščin, v katerih so nastale, čeprav same po sebi ali skupaj z drugimi napačnimi navedbami ne presegajo ravni pomembnosti iz člena 23.

Člen 23

Raven pomembnosti

1. Raven pomembnosti je določena na 5 % skupnih sporočenih emisij v poročevalnem obdobju, v katerem se opravlja preverjanje, za:

(a) naprave kategorije A iz člena 19(2)(a) Uredbe (EU) št. 601/2012 in naprave kategorije B iz člena 19(2)(b) navedene uredbe;

(b) operaterje zrakoplova z letnimi emisijami 500 kiloton fosilnega CO₂ ali manj.

2. Raven pomembnosti je določena na 2 % skupnih sporočenih emisij v poročevalnem obdobju, v katerem se opravlja preverjanje, za:

(a) naprave kategorije C iz člena 19(2)(c) Uredbe (EU) št. 601/2012;

(b) operaterje zrakoplova z letnimi emisijami več kot 500 kiloton fosilnega CO₂.

3. Za namene preverjanja poročil operaterjev zrakoplova o tonskih kilometrih je raven pomembnosti določena na 5 % skupnih sporočenih podatkov o tonskih kilometrih v poročevalnem obdobju, v katerem se opravlja preverjanje.

Člen 24

Obravnavanje ugotovitev preverjanja

Preveritelj po opravljenem preverjanju in preučitvi informacij, pridobljenih med preverjanjem:

(a) preveri končne podatke upravljavca ali operaterja zrakoplova, vključno s podatki, ki so bili spremenjeni na podlagi informacij, pridobljenih med preverjanjem;

(b) preuči razloge, ki jih upravljavca ali operater zrakoplova navede za morebitne razlike med končnimi in predhodno predloženimi podatki;

(c) preuči rezultat ocenjevanja, da lahko določi, ali je bil načrt monitoringa, ki ga je odobril pristojni organ, vključno s postopki, opisanimi v njem, pravilno izveden;

(d) oceni, ali je tveganje pri preverjanju sprejemljivo nizko, da lahko zagotovi zadostno zanesljivost;

- (e) poskrbi, da so bili zbrani zadostni dokazi, da lahko predloži mnenje pri preverjanju z zadostno zanesljivostjo, da poročilo ne vsebuje bistveno napačnih navedb;
- (f) poskrbi, da je postopek preverjanja dokumentiran v celoti v notranji dokumentaciji o preverjanju in da v poročilu o preverjanju predloži končne ugotovitve.

Člen 25

Neodvisen pregled

1. Preveritelj pred izdajo poročila o preverjanju notranjo dokumentacijo o preverjanju in poročilo o preverjanju predloži neodvisnemu pregledovalcu.

2. Neodvisni pregledovalec ne sme opravljati dejavnosti preverjanja, ki jih sam pregleduje.

3. Neodvisen pregled zajema celoten postopek preverjanja, ki je opisan v tem poglavju in evidentiran v notranji dokumentaciji o preverjanju.

Neodvisni pregledovalec s pregledom zagotovi, da je bil postopek preverjanja opravljen v skladu s to uredbo, da so bili postopki za dejavnosti preverjanja iz člena 40 pravilno izvedeni ter da sta zagotovljeni ustrezna strokovna skrbnost in presoja.

Neodvisni pregledovalec oceni tudi, ali so zbrani dokazi zadostni, da lahko preveritelj izda poročilo o preverjanju z zadostno zanesljivostjo.

4. Če nastanejo okoliščine, zaradi katerih bi bilo po pregledu treba spremeniti poročilo o preverjanju, neodvisni pregledovalec preuči tudi te spremembe in dokaze o njih.

5. Preveritelj pravilno pooblasti osebo, ki potrdi poročilo o preverjanju na podlagi ugotovitev neodvisnega pregledovalca in dokazov v notranji dokumentaciji o preverjanju.

Člen 26

Notranja dokumentacija o preverjanju

1. Preveritelj pripravi in zbere notranjo dokumentacijo o preverjanju, ki vsebuje vsaj:

- (a) rezultate opravljenih dejavnosti preverjanja;
- (b) strateško analizo, analizo tveganja in načrt preverjanja;
- (c) dovolj informacij, ki potrjujejo mnenje pri preverjanju, vključno z utemeljitvijo ugotovitev, ali ugotovljene napačne

navedbe bistveno vplivajo na sporočene podatke o emisijah ali tonskih kilometrih.

2. Notranja dokumentacija o preverjanju iz odstavka 1 se pripravi tako, da lahko neodvisni pregledovalec iz člena 25 in nacionalni akreditacijski organ ocenita, ali je bilo preverjanje opravljeno v skladu s to uredbo.

Preveritelj po potrditvi poročila o preverjanju v skladu s členom 25(5) vključi rezultate neodvisnega pregleda v notranjo dokumentacijo o preverjanju.

3. Preveritelj na zahtevo pristojnega organa omogoči dostop do notranje dokumentacije o preverjanju, da mu olajša oceno preverjanja.

Člen 27

Poročilo o preverjanju

1. Preveritelj na podlagi informacij, zbranih med preverjanjem, upravljavcu ali operaterju zrakoplova za vsako preverjeno poročilo o emisijah ali tonskih kilometrih izda poročilo o preverjanju. Poročilo o preverjanju vsebuje vsaj eno od naslednjih ugotovitev:

- (a) poročilo je potrjeno kot zadovoljivo;
- (b) poročilo upravljavca ali operaterja zrakoplova vsebuje bistveno napačne navedbe, ki pred izdajo poročila o preverjanju niso bile odpravljene;
- (c) obseg preverjanja je premajhen v skladu s členom 28, zato preveritelj ni mogel pridobiti zadostnih dokazov, da bi izdal mnenje pri preverjanju z zadostno zanesljivostjo, da poročilo ne vsebuje bistveno napačnih navedb;
- (d) neskladnosti same po sebi ali skupaj z drugimi neskladnostmi preprečujejo potrebno jasnost, zato preveritelj ne more z zadostno zanesljivostjo trditi, da poročilo upravljavca ali operaterja zrakoplova ne vsebuje bistveno napačnih navedb.

Za namene točke (a) prvega pododstavka se lahko poročilo upravljavca ali operaterja zrakoplova kot zadovoljivo potrdi samo, če ne vsebuje bistveno napačnih navedb.

2. Upravljavec ali operater zrakoplova pristojnemu organu predloži poročilo o preverjanju skupaj z zadevnim poročilom upravljavca ali operaterja zrakoplova.

3. Poročilo o preverjanju vsebuje vsaj naslednje elemente:

- (a) ime preverjanega upravljavca ali operaterja zrakoplova;

- (b) cilje preverjanja;
- (c) obseg preverjanja;
- (d) sklic na preverjeno poročilo upravljavca ali operaterja zrakoplova;
- (e) merila, na podlagi katerih je bilo poročilo upravljavca ali operaterja zrakoplova preverjeno, po potrebi vključno z dovoljenjem in različicami načrta monitoringa, ki jih je odobril pristojni organ, ter veljavnostjo posameznega načrta monitoringa;
- (f) skupne emisije ali tonske kilometre na dejavnost iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES in na napravo ali operaterja zrakoplova;
- (g) poročevalno obdobje, v katerem se je preverjanje opravljalo;
- (h) odgovornosti upravljavca ali operaterja zrakoplova, pristojnega organa in preveritelja;
- (i) izjavo o mnenju pri preverjanju;
- (j) opis morebitnih ugotovljenih napačnih navedb in neskladnosti, ki niso bile odpravljene pred izdajo poročila o preverjanju;
- (k) datume opravljenih obiskov na kraju samem in osebe, ki so jih opravile;
- (l) informacije o tem, ali so bili obiski na kraju samem opuščeni, in razloge za njihovo opustitev;
- (m) morebitne neskladnosti z Uredbo (EU) št. 601/2012, ki so bile ugotovljene med preverjanjem;
- (n) če pri pristojnem organu ni mogoče pravočasno pridobiti odobritve metode, ki se je uporabila za dopolnitev podatkovne vrzeli v skladu z zadnjim pododstavkom člena 18(1), potrdilo, da je uporabljena metoda konservativna in da povzroča oziroma ne povzroča bistveno napačnih navedb;
- (o) če preveritelj ugotovi spremembe zmogljivosti, ravni dejavnosti in delovanja naprave, ki bi lahko vplivale na dodelitev pravic do emisije napravi in niso bile sporočene pristojnemu organu do 31. decembra v poročevalnem obdobju v skladu s členom 24(1) Sklepa 2011/278/EU, opis teh sprememb in povezane opombe;
- (p) če je primerno, priporočila za izboljšanje;
- (q) imena EU ETS vodilnega presojevalca, neodvisnega pregledovalca ter po potrebi EU ETS presojevalca in tehničnega strokovnjaka, ki so sodelovali pri preverjanju poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova;
- (r) datum in podpis pooblaščen osebe v imenu preveritelja, vključno z njegovim imenom.
4. Preveritelj v poročilu o preverjanju opiše napačne navedbe in neskladnosti dovolj podrobno, da lahko upravljavec ali operater zrakoplova in pristojni organ razumeta:
- (a) resnost in vrsto napačne navedbe ali neskladnosti;
- (b) zakaj ima napačna navedba bistveni vpliv oziroma ga nima;
- (c) na kateri element poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova se nanaša napačna navedba ali na kateri element načrta monitoringa se nanaša neskladnost.
5. Če država članica od preveritelja poleg elementov iz odstavka 3 zahteva dodatne informacije o postopku preverjanja, ki niso nujne za razumevanje mnenja pri preverjanju, lahko upravljavec ali operater zrakoplova zaradi učinkovitosti te dodatne informacije predloži pristojnemu organu ločeno od poročila o preverjanju na drug dan, vendar najpozneje do 15. maja istega leta.

Člen 28

Omejenost obsega

Preveritelj lahko določi, da je obseg preverjanja iz člena 27(1)(c) premajhen v vseh naslednjih primerih:

- (a) manjkajo podatki, zaradi česar preveritelj ne more pridobiti dokazov, ki so potrebni za zmanjšanje tveganja pri preverjanju na raven, na kateri bi bila zagotovljena zadostna zanesljivost;
- (b) načrta monitoringa ni odobril pristojni organ;
- (c) načrt monitoringa ni dovolj obsežen ali jasn, da bi se lahko sprejeli sklepi v zvezi s preverjanjem;
- (d) upravljavec ali operater zrakoplova ni predložil zadostnih informacij, na podlagi katerih bi preveritelj lahko opravil preverjanje.

Člen 29

Obravnava neodpravljenih ne bistvenih neskladnosti

1. Preveritelj oceni, ali je upravljavec ali operater zrakoplova odpravil neskladnosti iz poročila o preverjanju, ki se nanaša na predhodno obdobje monitoringa, v skladu z zahtevami za upravljavca iz člena 69(4) Uredbe (EU) št. 601/2012.

Če upravljavec ali operater zrakoplova teh neskladnosti ni odpravil v skladu s členom 69(4) Uredbe (EU) št. 601/2012, preveritelj preuči, ali ta opustitev povečuje oziroma bi lahko povečala tveganje napačnih navedb.

Preveritelj v poročilu o preverjanju navede, ali je upravljavec ali operater zrakoplova te neskladnosti odpravil.

2. Preveritelj med preverjanjem v notranji dokumentaciji o preverjanju navede vse podrobnosti o tem, kdaj in kako je upravljavec ali operater zrakoplova odpravil ugotovljene neskladnosti.

Člen 30

Izboljšanje postopka monitoringa in poročanja

1. Če preveritelj opredeli področja delovanja upravljivca ali operaterja zrakoplova iz točk (a) do (d) tega odstavka, ki jih je mogoče izboljšati, v poročilo o preverjanju vključi priporočila za izboljšanje, ki se nanašajo na delovanje upravljivca ali operaterja zrakoplova na naslednjih področjih:

- (a) ocena tveganja upravljivca ali operaterja zrakoplova;
- (b) razvoj, dokumentiranje, opravljanje in vzdrževanje dejavnosti pretoka podatkov in nadzornih dejavnosti ter ocena nadzornega sistema;
- (c) razvoj, dokumentiranje, izvajanje in vzdrževanje postopkov za dejavnosti pretoka podatkov in nadzorne dejavnosti ter drugih postopkov, ki jih mora upravljavec ali operater zrakoplova uvesti v skladu z Uredbo (EU) št. 601/2012;
- (d) monitoring emisij ali tonskih kilometrov in poročanje o njih, tudi glede doseganja najvišje stopnje, zmanjševanja tveganja ter povečanja učinkovitosti pri monitoringu in poročanju.

2. Med preverjanjem, ki sledi letu, v katerem so bila v poročilu o preverjanju navedena priporočila za izboljšanje, preveritelj

preveri, ali je upravljavec ali operater zrakoplova ta priporočila za izboljšanje upošteval in na kakšen način.

Če upravljavec ali operater zrakoplova teh priporočil ni upošteval ali jih ni upošteval pravilno, preveritelj oceni, kako to vpliva na tveganje napačnih navedb in neskladnosti.

Člen 31

Poenostavljeno preverjanje naprav

1. Ne glede na člen 21(1) in, če to v skladu z drugim pododstavkom tega člena potrdi pristojni organ, se lahko preveritelj odloči, da na podlagi rezultatov analize tveganja ne opravi obiskov naprav na lokaciji, če ugotovi, da ima dostop do zadevnih podatkov na daljavo in da so izpolnjeni pogoji za neopravljanje obiskov na lokaciji, ki jih je določila Komisija. Preveritelj upravljivca obvesti o tem brez nepotrebnega odlašanja.

Upravljavec zaprosi pristojni organ, da potrdi preveriteljevo odločitev, da ne izvede obiska na lokaciji.

Na podlagi vloge, ki jo predloži zadevni upravljavec, se pristojni organ odloči, ali bo potrdil odločitev preveritelja, da ne opravi obiska na lokaciji, pri čemer upošteva vse naslednje elemente:

- (a) informacije, ki jih je predložil preveritelj o rezultatih analize tveganja;
- (b) informacijo, da je zagotovljen dostop do zadevnih podatkov na daljavo;
- (c) dokaze, da zahteve iz odstavka 3 za napravo ne veljajo;
- (d) dokaze, da so izpolnjeni pogoji za neopravljanje obiskov na lokaciji, ki jih je določila Komisija.

2. Potrditev pristojnega organa iz odstavka 1 ni potrebna za neopravljanje obiskov na lokaciji za naprave z nizkimi emisijami iz člena 47(2) Uredbe (EU) št. 601/2012.

3. Preveritelj v vsakem primeru opravi obisk na lokaciji v naslednjih primerih:

- (a) če preveritelj prvič preverja poročilo upravljivca o emisijah;
- (b) če preveritelj ni opravil obiska na lokaciji v dveh poročevalnih obdobjih neposredno pred sedanjim poročevalnim obdobjem;

(c) če se je v poročevalnem obdobju bistveno spremenil načrt monitoringa, vključno s spremembami iz člena 15(3) ali (4) Uredbe (EU) št. 601/2012.

Člen 32

Poenostavljeno preverjanje operaterjev zrakoplova

1. Ne glede na člen 21(1) te uredbe se lahko preveritelj odloči, da ne bo opravil obiska na lokaciji za male onesnaževalce iz člena 54(1) Uredbe (EU) št. 601/2012, če na podlagi analize tveganja ugotovi, da ima dostop do vseh zadevnih podatkov na daljavo.

2. Če operater zrakoplova uporabi poenostavljena orodja iz člena 54(2) Uredbe (EU) št. 601/2012 za določitev porabe goriva ter so bili sporočeni podatki pridobljeni z uporabo teh orodij in brez kakršnega koli prispevka operaterja zrakoplova, se lahko preveritelj na podlagi analize tveganja odloči, da pregledov iz členov 14, 16, člena 17(1) in (2) ter člena 18 te uredbe ne bo opravil.

Člen 33

Poenostavljeni načrti preverjanja

Če preveritelj uporabi poenostavljen načrt preverjanja, v notranji dokumentaciji o preverjanju utemelji uporabo takšnih načrtov in navede dokaze, da so bili pogoji za uporabo poenostavljenih načrtov preverjanja izpolnjeni.

POGLAVJE III

ZAHTEVE ZA PREVERITELJE

Člen 34

Sektorski obsegi akreditacije

Preveritelj izda poročilo o preverjanju samo upravljavcu ali operaterju zrakoplova, ki opravlja dejavnost s področja dejavnosti iz Priloge I, za katero je bila v skladu z določbami Uredbe (ES) št. 765/2008 in te uredbe preveritelju podeljena akreditacija.

Člen 35

Postopek stalnega vzdrževanja usposobljenosti

1. Preveritelj uvede, dokumentira, izvaja in vzdržuje postopek ohranjanja usposobljenosti, da zagotovi usposobljenost celotnega osebja, zadolženega za dejavnosti preverjanja, za dodeljene naloge.

2. Preveritelj v okviru postopka ohranjanja usposobljenosti iz odstavka 1 določi, dokumentira, izvaja in vzdržuje vsaj:

(a) splošna merila usposobljenosti za celotno osebje, ki opravlja dejavnosti preverjanja;

(b) posebna merila usposobljenosti za vsako funkcijo preveritelja, ki opravlja dejavnosti preverjanja, zlasti za EU ETS presojevalca, EU ETS vodilnega presojevalca, neodvisnega pregledovalca in tehničnega strokovnjaka;

(c) metodo za zagotavljanje stalnega vzdrževanja usposobljenosti in rednega spremljanja celotnega osebja, ki opravlja dejavnosti preverjanja;

(d) postopek za zagotavljanje stalnega izobraževanja osebja, ki opravlja dejavnosti preverjanja;

(e) postopek ocenjevanja, ali preverjanje spada v obseg akreditacije preveritelja in ali ima preveritelj znanje, osebe in vire, potrebne za določitev skupine za preverjanje in uspešno opravljanje dejavnosti preverjanja v zahtevanem roku.

Merila usposobljenosti iz točke (b) prvega pododstavka so specifična za vsak obseg akreditacije, na katerem te osebe opravljajo dejavnosti preverjanja.

Pri ocenjevanju usposobljenosti osebja v skladu s točko (c) prvega pododstavka preveritelj usposobljenost oceni glede na merila usposobljenosti iz točk (a) in (b).

Postopek iz točke (e) prvega pododstavka obsega tudi postopek ocenjevanja, ali je skupina za preverjanje usposobljena v celoti in ali ima potrebno osebje za opravljanje dejavnosti preverjanja posameznega upravljavca ali operaterja zrakoplova.

Preveritelj določi splošna in posebna merila usposobljenosti, ki so skladna z merili iz člena 36(4) ter členov 37, 38 in 39.

3. Preveritelj v rednih časovnih presledkih spremlja osebje, ki opravlja dejavnosti preverjanja, da lahko potrdi stalno usposobljenost osebja.

4. Preveritelj v rednih časovnih presledkih pregleduje postopek ohranjanja usposobljenosti iz odstavka 1, s čimer zagotovi, da:

(a) se merila usposobljenosti iz točk (a) in (b) prvega pododstavka odstavka 2 določijo v skladu z zahtevami glede usposobljenosti na podlagi te uredbe;

(b) se odpravijo vse težave, ki se ugotovijo pri določanju splošnih in posebnih meril usposobljenosti v skladu s točkama (a) in (b) prvega pododstavka odstavka 2;

(c) se vse zahteve v okviru postopka ohranjanja usposobljenosti po potrebi posodablajo in vzdržujejo.

5. Preveritelj uvede sistem za zapisovanje rezultatov dejavnosti, ki se opravljajo v okviru postopka ohranjanja usposobljenosti iz odstavka 1.

6. Usposobljenost in učinkovitost EU ETS presojevalca in EU ETS vodilnega presojevalca oceni ustrezno usposobljen ocenjevalec.

Usposobljeni ocenjevalec v ta namen spremlja presojevalce pri preverjanju poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova na lokaciji naprave ali v prostorih operaterja zrakoplova, da ugotovi, ali izpolnjuje merila usposobljenosti.

7. Če član osebja ne dokaže, da so merila usposobljenosti za dodeljeno nalogo izpolnjena v celoti, preveritelj določi in organizira dodatno izobraževanje ali pridobivanje delovnih izkušenj pod nadzorom ter tega posameznika spremlja, dokler ta preveritelju ne dokaže, da izpolnjuje merila usposobljenosti.

Člen 36

Skupine za preverjanje

1. Za vsako posamezno preverjanje preveritelj določi skupino za preverjanje, ki je sposobna opravljati dejavnosti preverjanja iz poglavja II.

2. Skupino za preverjanje sestavljajo vsaj EU ETS vodilni presojevalec ter po potrebi glede na ugotovitve preveritelja v okviru ocene iz člena 8(1)(e) in glede na strateško analizo ustrezno število EU ETS presojevalcev in tehničnih strokovnjakov.

3. Preveritelj za neodvisen pregled dejavnosti preverjanja pri posameznem preverjanju imenuje neodvisnega pregledovalca, ki ni del skupine za preverjanje.

4. Vsak član skupine:

(a) dobro razume svojo vlogo v postopku preverjanja;

(b) je sposoben učinkovito komunicirati v jeziku, ki ga mora uporabljati pri opravljanju svojih nalog.

5. V skupini za preverjanje je vsaj ena oseba, ki je tehnično usposobljena in ima znanje, potrebno za ocenjevanje specifičnih

tehničnih vidikov monitoringa in poročanja, povezanih z dejavnostmi iz Priloge I, ki jih opravlja naprava ali upravljavac zrakoplova, ter ena oseba, ki je sposobna učinkovito komunicirati v jeziku, ki se uporablja pri preverjanju poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova v državi članici, v kateri preveritelj opravlja preverjanje.

6. Če je skupina za preverjanje sestavljena iz ene same osebe, ta oseba izpolnjuje vse zahteve glede usposobljenosti za EU ETS presojevalca in EU ETS vodilnega presojevalca ter zahteve iz odstavkov 4 in 5.

Člen 37

Zahteve glede usposobljenosti EU ETS presojevalcev in EU ETS vodilnih presojevalcev

1. EU ETS presojevalec je usposobljen za opravljanje preverjanja. Zato EU ETS presojevalec:

(a) pozna najmanj Direktivo 2003/87/ES, Uredbo (EU) št. 601/2012, to uredbo, ustrezne standarde, drugo ustrezno zakonodajo, veljavne smernice ter ustrezne smernice in zakonodajo države članice, v kateri preveritelj opravlja preverjanje;

(b) ima najmanj znanje in izkušnje na področju revidiranja podatkov in informacij, vključno z:

(i) metodologijami revidiranja podatkov in informacij, vključno z uporabo ravni pomembnosti in ocenjevanjem pomembnosti napačnih navedb;

(ii) analizo tveganja pri delovanju in tveganja pri nadzoru;

(iii) tehnikami vzorčenja, ki se uporabljajo pri vzorčenju podatkov in preverjanju nadzornih dejavnosti;

(iv) ocenjevanjem podatkovnih in informacijskih sistemov, sistemov IT, dejavnosti pretoka podatkov, nadzornih dejavnosti, nadzornega sistema in postopkov za nadzorne dejavnosti;

(c) je sposoben opravljati najmanj dejavnosti v okviru preverjanja poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova v skladu s poglavjem II;

(d) ima najmanj znanje in izkušnje v zvezi s tehničnimi vidiki monitoringa in poročanja, ki so pomembni za področje dejavnosti iz Priloge I, na katerem EU ETS presojevalec opravlja preverjanje.

2. EU ETS vodilni presojevalec izpolnjuje zahteve glede usposobljenosti za EU ETS presojevalca ter je usposobljen za vodenje skupine za preverjanje in odgovoren za opravljanje dejavnosti preverjanja v skladu s to uredbo.

Člen 38

Zahteve glede usposobljenosti za neodvisne pregledovalce

1. Neodvisni pregledovalec je ustrezno pooblaščen za pregled osnutka poročila o preverjanju in notranje dokumentacije o preverjanju v skladu s členom 25.

2. Neodvisni pregledovalec izpolnjuje zahteve glede usposobljenosti EU ETS vodilnega presojevalca iz člena 37(2).

3. Neodvisni pregledovalec je ustrezno usposobljen za analizo predloženih informacij, s katero potrdi popolnost in celovitost informacij, opozori na manjkajoče ali nasprotujoče si informacije ter preveri pretok podatkov, da oceni, ali je notranja dokumentacija o preverjanju popolna in ali vsebuje dovolj informacij za potrditev osnutka poročila o preverjanju.

Člen 39

Pomoč tehničnih strokovnjakov

1. Preveritelj lahko v dejavnosti preverjanja vključi tehnične strokovnjake, ki zagotovijo natančno strokovno znanje in izkušnje o posebnih vsebinah, potrebne za podporo EU ETS presojevalcu in EU ETS vodilnemu presojevalcu pri opravljanju dejavnosti preverjanja.

2. Če neodvisni pregledovalec ni usposobljen za ocenjevanje posameznega vidika v okviru postopka pregleda, preveritelj za pomoč zaprosi tehničnega strokovnjaka.

3. Tehnični strokovnjak je usposobljen ter ima strokovno znanje in izkušnje, potrebne za učinkovito podporo EU ETS presojevalcu in EU ETS vodilnemu presojevalcu ali po potrebi neodvisnemu pregledovalcu v zvezi z vsebino, za katero so potrebni njegovo strokovno znanje in izkušnje. Poleg tega ima tehnični strokovnjak ustrezno znanje o vprašanih iz člena 37(1)(a), (b) in (c).

4. Tehnični strokovnjak opravlja določene naloge pod vodstvom in polno odgovornostjo EU ETS vodilnega presojevalca skupine za preverjanje, v kateri tehnični strokovnjak opravlja svoje naloge, ali neodvisnega pregledovalca.

Člen 40

Postopki za dejavnosti preverjanja

1. Preveritelj uvede, dokumentira, izvaja in vzdržuje enega ali več postopkov za dejavnosti preverjanja iz poglavja II ter postopke in procese iz Priloge II. Pri uvajanju in izvajanju teh postopkov in procesov preveritelj opravlja dejavnosti v skladu s harmoniziranim standardom iz Priloge II.

2. Preveritelj oblikuje, dokumentira, izvaja in vzdržuje sistem vodenja kakovosti, s čimer zagotovi stalni razvoj, izvajanje, izboljševanje ter pregledovanje teh postopkov in procesov iz odstavka 1 v skladu s harmoniziranim standardom iz Priloge II.

Člen 41

Evidenca in sporočanje

1. Preveritelj vodi evidenco, vključno z evidenco o usposobljenosti in nepristranskosti osebja, s čimer dokaže skladnost s to uredbo.

2. Preveritelj v skladu s harmoniziranim standardom iz Priloge II upravljavcu ali operaterju zrakoplova in drugim zadevnim stranem redno posreduje informacije.

3. Preveritelj zagotavlja zaupnost informacij, pridobljenih med preverjanjem, v skladu s harmoniziranim standardom iz Priloge II.

Člen 42

Nepistranskost in neodvisnost

1. Preveritelj je neodvisen od upravljavca ali operaterja zrakoplova in nepristranski pri opravljanju dejavnosti preverjanja.

Zato preveritelj ali kateri koli del iste pravne osebe ni upravljavec ali operater zrakoplova, lastnik upravljavca ali operaterja zrakoplova ali v lasti upravljavca ali operaterja zrakoplova ter z upravljavcem ali operaterjem zrakoplova nima odnosov, ki bi lahko vplivali na njegovo neodvisnost in nepristranskost. Prav tako je neodvisen od organov, ki trgujejo s pravicami do emisije v okviru sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v skladu s členom 19 Direktive 2003/87/ES.

2. Preveritelj je organiziran tako, da zagotavlja svojo objektivnost, neodvisnost in nepristranskost. Za namene te uredbe se uporabljajo ustrezne zahteve iz harmoniziranega standarda iz Priloge II.

3. Preveritelj ne opravlja dejavnosti preverjanja za upravljavca ali operaterja zrakoplova, ki predstavljajo zanj nesprejemljivo tveganje za nepristranskost ali povzročajo navzkrižje interesov. Preveritelj v preverjanje poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova ne vključi osebja ali pogodbenih sodelavcev, če to povzroča dejansko ali potencialno navzkrižje interesov. Preveritelj tudi zagotovi, da dejavnosti osebja ali organizacij ne vplivajo na zaupnost, objektivnost, neodvisnost in nepristranskost preverjanja.

Šteje se, da nesprejemljivo tveganje za nepristranskost ali navzkrižje interesov iz prvega stavka prvega pododstavka med drugim nastane v naslednjih primerih:

- (a) če preveritelj ali kateri koli del iste pravne osebe zagotavlja storitve svetovanja za vzpostavitev dela postopka monitoringa in poročanja, opisanega v načrtu monitoringa, ki ga je odobril pristojni organ, vključno z določanjem metodologije monitoringa ter pripravljanjem osnutka poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova in osnutka načrta monitoringa;
- (b) če preveritelj ali kateri koli del iste pravne osebe zagotavlja tehnično pomoč pri vzpostavljanju ali vzdrževanju sistema, s katerim se spremljajo podatki o emisijah ali tonskih kilometrih in poroča o njih.

4. Šteje se, da navzkrižje interesov preveritelja zaradi odnosov med njim in upravljavcem ali operaterjem zrakoplova med drugim nastane v naslednjih primerih:

- (a) če odnos med preveriteljem in upravljavcem ali operaterjem zrakoplova temelji na skupnem lastništvu, skupnem upravljanju, skupnem vodenju ali osebju, skupnih virih, skupnih finančnih in skupnih pogodbah ali trženju;
- (b) če je upravljavcu ali operaterju zrakoplova svetovalni organ, organ za tehnično pomoč ali druga organizacija, ki je povezana s preveriteljem in ogroža njegovo nepristranskost, zagotovila svetovalne storitve iz točke (a) odstavka 3 ali tehnično pomoč iz točke (b) navedenega odstavka.

Za namene točke (b) prvega pododstavka se šteje, da je nepristranskost preveritelja ogrožena, če odnosi med preveriteljem in svetovalnim organom, organom za tehnično pomoč ali drugo organizacijo temeljijo na skupnem lastništvu, skupnem upravljanju, skupnem vodenju ali osebju, skupnih virih, skupnih finančnih in skupnih pogodbah ali trženju in skupnem plačevanju prodajne provizije ali drugih spodbud za zagotavljanje novih strank.

5. Preveritelj pri neodvisnem pregledu ali izdaji poročila o preverjanju ne uporablja zunanjih virov. Za namene te uredbe, če preveritelj zunanje vire uporablja za druge dejavnosti preverjanja, izpolnjuje ustrezne zahteve iz harmoniziranega standarda iz Priloge II.

Vendar sklepanje pogodb s posamezniki za opravljanje dejavnosti preverjanja ne pomeni uporabe zunanjih virov za namene prvega pododstavka, če preveritelj pri sklepanju pogodb s takšnimi osebami izpolnjuje ustrezne zahteve iz harmoniziranega standarda iz Priloge II.

6. Preveritelj uvede, dokumentira, izvaja in vzdržuje postopek za zagotavljanje stalne nepristranskosti in neodvisnosti preveritelja, delov iste pravne osebe kot preveritelj, drugih organizacij iz odstavka 4 ter celotnega osebja in vseh pogodbenih sodelavcev, ki sodelujejo pri preverjanju. Ta postopek vključuje mehanizem zagotavljanja nepristranskosti in neodvisnosti preveritelja ter izpolnjuje ustrezne zahteve iz harmoniziranega standarda iz Priloge II.

POGLAVJE IV

AKREDITACIJA

Člen 43

Akreditacija

Preveritelja, ki upravljavcu ali operaterju zrakoplova izda poročilo o preverjanju, se akreditira za obseg dejavnosti iz Priloge I, za katerega preveritelj preverja poročilo upravljavca ali operaterja zrakoplova.

Člen 44

Cilji akreditacije

V postopku akreditiranja in med spremljanjem akreditiranih preveriteljev vsak nacionalni akreditacijski organ oceni, ali preveritelj in njegovo osebje, ki opravljata dejavnosti preverjanja:

- (a) sta usposobljena za preverjanje poročil upravljavca ali operaterja zrakoplova v skladu s to uredbo;
- (b) preverjata poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova v skladu s to uredbo;
- (c) izpolnujeta zahteve iz poglavja III.

Člen 45

Vloga za akreditacijo

1. Vsaka pravna oseba ali drug pravni subjekt lahko zaprosi za akreditacijo v skladu s členom 5(1) Uredbe (ES) št. 765/2008 in določbami tega poglavja.

V vlogi so navedene informacije, ki se zahtevajo na podlagi harmoniziranega standarda iz Priloge III.

2. Poleg informacij iz odstavka 1 tega člena vlagatelj pred začetkom ocenjevanja v skladu s členom 44 nacionalnemu akreditacijskemu organu predloži tudi:

- (a) vse informacije, ki jih zahteva nacionalni akreditacijski organ;
- (b) postopke in informacije o postopkih iz člena 40(1) ter informacije o sistemu vodenja kakovosti iz člena 40(2);
- (c) merila usposobljenosti iz člena 35(2)(a) in (b), rezultate postopka vzdrževanja usposobljenosti iz člena 35 ter drugo ustrezno dokumentacijo o usposobljenosti celotnega osebja, ki sodeluje v dejavnostih preverjanja;
- (d) informacije o postopku za zagotavljanje stalne nepristranskosti in neodvisnosti iz člena 42(6), vključno z ustrezno evidenco o nepristranskosti in neodvisnosti vlagatelja in njegovega osebja;
- (e) informacije o tehničnih strokovnjakih in ključnem osebju, ki sodelujejo pri preverjanju poročil upravljavca ali operaterja zrakoplova;
- (f) sistem in postopek za zagotavljanje ustrezne notranje dokumentacije o preverjanju;
- (g) druge pomembne evidence iz člena 41(1).

Člen 46

Priprave na ocenjevanje

1. Vsak nacionalni akreditacijski organ pri pripravi ocene iz člena 44 upošteva kompleksnost področja, za katerega želi vlagatelj pridobiti akreditacijo, in kompleksnost sistema vodenja kakovosti iz člena 40(2), postopke in informacije o postopkih iz člena 40(1) ter geografska območja, na katerih vlagatelj opravlja ali namerava opravljati preverjanje.

2. Za namene te uredbe nacionalni akreditacijski organ izpolnjuje minimalne zahteve iz harmoniziranega standarda iz Priloge III.

Člen 47

Ocena

1. Ocenjevalna skupina iz člena 57 za namene priprave ocene iz člena 44 opravi vsaj naslednje dejavnosti:

- (a) pregled vseh ustreznih dokumentov in evidenc iz člena 45;
- (b) obisk prostorov vlagatelja, da pregleda reprezentativni vzorec notranje dokumentacije o preverjanju ter oceni izvajanje vlagateljevega sistema vodenja kakovosti in postopkov ali procesov iz člena 40;

- (c) opazovanje reprezentativnega dela obsega akreditacije, za katerega je bila vložena vloga, ter delovanja in usposobljenosti reprezentativnega števila osebja vlagatelja, ki sodeluje pri preverjanju poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova, s čimer zagotovi, da osebje deluje v skladu s to uredbo.

Pri izvajanju navedenih aktivnosti ocenjevalna skupina izpolnjuje zahteve iz harmoniziranega standarda iz Priloge III.

2. Ocenjevalna skupina ugotovitve in neskladnosti sporoči vlagatelju v skladu z zahtevami iz harmoniziranega standarda iz Priloge III ter od njega zahteva, da na sporočene ugotovitve in neskladnosti odgovori v skladu z navedenimi določbami.

3. Vlagatelj sprejme popravilne ukrepe za morebitne neskladnosti, sporočene v skladu z odstavkom 2, ter v odgovoru na ugotovitve in neskladnosti, ki jih je opredelila ocenjevalna skupina, navede, katere ukrepe je sprejel ali jih načrtuje sprejeti v roku, ki ga je določil nacionalni akreditacijski organ, da se odpravijo morebitne ugotovljene neskladnosti.

4. Nacionalni akreditacijski organ pregleda odgovore vlagatelja na ugotovitve in neskladnosti, predložene v skladu z odstavkom 3.

Če nacionalni akreditacijski organ meni, da je odgovor vlagatelja nezadosten ali neučinkovit, od njega zahteva dodatne informacije ali ukrepe. Zahteva lahko tudi dokazilo o učinkovitem izvajanju sprejetih ukrepov ali naknadno oceni, ali so bili popravni ukrepi izvedeni učinkovito.

Člen 48

Odločitev o akreditaciji in akreditacijska listina

1. Nacionalni akreditacijski organ pri pripravi in sprejetju odločitve o tem, ali podeli, razširi ali podaljša akreditacijo vlagatelja, upošteva zahteve iz harmoniziranega standarda iz Priloge III.

2. Če se nacionalni akreditacijski organ odloči, da podeli, razširi ali podaljša akreditacijo vlagatelja, v zvezi s tem izda akreditacijsko listino.

Akreditacijska listina vsebuje najmanj informacije, ki se zahtevajo na podlagi harmoniziranega standarda iz Priloge III.

Akreditacijska listina velja v obdobju, ki ni daljše od petih let od dne, ko ga je nacionalni akreditacijski organ izdal.

Člen 49

Nadzor

1. Nacionalni akreditacijski organ enkrat letno izvede nadzor vsakega preveritelja, ki mu je izdal akreditacijsko listino.

Nadzor obsega najmanj:

(a) obisk prostorov preveritelja, da se lahko opravijo dejavnosti iz člena 47(1)(b);

(b) spremljanje delovanja in usposobljenosti reprezentativnega števila osebja preveritelja v skladu s členom 47(1)(c).

2. Nacionalni akreditacijski organ prvi nadzor preveritelja v skladu z odstavkom 1 izvede najpozneje 12 mesecev od dne, ko je preveritelju izdal akreditacijsko listino.

3. Nacionalni akreditacijski organ pripravi načrt za nadzor vsakega preveritelja tako, da lahko oceni reprezentativne vzorce obsega akreditacije, v skladu z zahtevami iz harmoniziranega standarda iz Priloge III.

4. Na podlagi rezultatov nadzora iz odstavka 1 se nacionalni akreditacijski organ odloči, ali bo potrdil nadaljnjo veljavnost akreditacije.

5. Če preveritelj preverjanje opravlja v drugi državi članici, lahko nacionalni akreditacijski organ, ki je preveritelja akreditiral, od nacionalnega akreditacijskega organa države članice, v kateri se preverjanje opravlja, zaprosi, da opravi nadzorne dejavnosti v njegovem imenu in pod njegovo pristojnostjo.

Člen 50

Ponovna ocena

1. Nacionalni akreditacijski organ pred iztekom akreditacijske listine ponovno oceni preveritelja, ki mu je izdal akreditacijsko listino, da določi, ali se lahko veljavnost akreditacijske listine podaljša.

2. Nacionalni akreditacijski organ pripravi načrt za ponovno oceno vsakega preveritelja tako, da lahko oceni reprezentativne vzorce obsega akreditacije. Nacionalni akreditacijski organ pri načrtovanju in izvajanju nadzora izpolnjuje zahteve iz harmoniziranega standarda iz Priloge III.

Člen 51

Izredna ocena

1. Nacionalni akreditacijski organ lahko kadar koli izredno oceni preveritelja, s čimer zagotovi, da preveritelj izpolnjuje zahteve iz te uredbe.

2. Da lahko nacionalni akreditacijski organ presodi, ali je potrebna izredna ocena, ga preveritelj takoj obvesti o vseh znatnih spremembah, ki se nanašajo na vidik njegovega statusa ali delovanja in so pomembne za akreditacijo. Znatne spremembe vključujejo spremembe iz harmoniziranega standarda iz Priloge III.

Člen 52

Razširitev obsega akreditacije

Nacionalni akreditacijski organ kot odziv na vlogo preveritelja za razširitev obsega že podeljene akreditacije opravi potrebne dejavnosti, da ugotovi, ali preveritelj izpolnjuje zahteve iz člena 44 v zvezi z razširitvijo obsega akreditacije, za katero je vložil vlogo.

Člen 53

Upravni ukrepi

1. Nacionalni akreditacijski organ lahko začasno odvzame ali prekliče akreditacijo preveritelja ali zmanjša njen obseg, če preveritelj ne izpolnjuje zahtev iz te uredbe.

Nacionalni akreditacijski organ začasno odvzame ali prekliče akreditacijo preveritelja ali zmanjša njen obseg, če preveritelj to zahteva.

Nacionalni akreditacijski organ uvede, dokumentira, izvaja in vzdržuje postopek za začasni odvzem akreditacije, preklic akreditacije in krčitev obsega akreditacije.

2. Nacionalni akreditacijski organ začasno odvzame akreditacijo ali krči njen obseg, če:

(a) je preveritelj hudo kršil zahteve iz te uredbe;

(b) preveritelj stalno in večkrat ni izpolnjeval zahtev iz te uredbe;

(c) je preveritelj kršil druge posebne pogoje nacionalnega akreditacijskega organa.

3. Nacionalni akreditacijski organ prekliče akreditacijo, če:

- (a) preveritelj ni odpravil vzrokov za začasni odvzem potrdila o akreditaciji;
- (b) je bil član višjega vodstva preveritelja spoznan za krivega goljufije;
- (c) je preveritelj namerno zagotovil lažne informacije.

4. Zoper odločitev nacionalnega akreditacijskega organa o začasnem odvzemu ali preklicu akreditacije ali zmanjšanju njenega obsega v skladu z odstavkoma 2 in 3 se lahko vloži ugovor.

Države članice uvedejo postopke za reševanje takšnih ugovorov.

5. Odločitev nacionalnega akreditacijskega organa o začasnem odvzemu, preklicu ali krčitvi obsega akreditacije začne veljati, ko ta o tem obvesti preveritelja.

Nacionalni akreditacijski organ konča začasni odvzem akreditacijske listine, ko prejme zadovoljive informacije in je prepričan, da preveritelj izpolnjuje zahteve iz te uredbe.

POGLAVJE V

ZAHTEV V ZVEZI Z AKREDITACIJSKIMI ORGANI ZA AKREDITACIJO PREVERITELJEV SISTEMA EU ZA TRGOVANJE Z EMISIJAMI

Člen 54

Nacionalni akreditacijski organ

1. Naloge v zvezi z akreditacijo v skladu s to uredbo opravljajo nacionalni akreditacijski organi, imenovani v skladu s členom 4(1) Uredbe (ES) št. 765/2008.
2. Če se država članica odloči omogočiti potrjevanje preveriteljev, ki so fizične osebe, v skladu s to uredbo, je za naloge v zvezi s potrjevanjem teh preveriteljev pooblaščen nacionalni organ, ki ni nacionalni akreditacijski organ, imenovan v skladu s členom 4(1) Uredbe (ES) št. 765/2008.
3. Če se država članica odloči za uporabo možnosti iz odstavka 2, zagotovi, da zadevni nacionalni organ izpolnjuje zahteve iz te uredbe, vključno z zahtevami iz člena 70, in predloži potrebna dokumentarna dokazila v skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 765/2008.

4. Nacionalni akreditacijski organ je član organa, priznanega v skladu s členom 14 navedene uredbe.

5. Nacionalni akreditacijski organ je pooblaščen za opravljanje dejavnosti akreditiranja kot dejavnosti javnega organa, pri čemer ga uradno prizna država članica, v kateri akreditiranja javni organi neposredno ne opravljajo.

6. Za namene te uredbe nacionalni akreditacijski organ naloge opravlja v skladu z zahtevami iz harmoniziranega standarda iz Priloge III.

Člen 55

Čezmejna akreditacija

Če država članica meni, da ekonomsko ni smiselno ali vzdržno imenovati svojega nacionalnega akreditacijskega organa ali zagotavljati akreditacijskih storitev v smislu člena 15 Direktive 2003/87/ES, ta država članica uporabi nacionalni akreditacijski organ druge države članice.

Zadevna država članica o tem obvesti Komisijo in druge države članice.

Člen 56

Neodvisnost in nepristranskost

1. Nacionalni akreditacijski organ je organiziran tako, da je popolnoma neodvisen od preveriteljev, ki jih ocenjuje, in nepristranski pri opravljanju dejavnosti akreditiranja.
2. Zato ne ponuja ali opravlja dejavnosti ali storitev, ki jih opravlja preveritelj, ter ne opravlja svetovalnih storitev, ni lastnik delnic preveritelja in v preveritelju nima drugega finančnega ali upravljaljskega interesa.
3. Ne glede na člen 54(2) so struktura, odgovornosti in naloge nacionalnega akreditacijskega organa jasno ločene od strukture, odgovornosti in nalog pristojnega organa in drugih nacionalnih organov.
4. Nacionalni akreditacijski organ sprejme vse končne odločitve v zvezi z akreditacijo preveriteljev.

Vendar lahko nacionalni akreditacijski organ nekatere dejavnosti odda podizvajalcem, pri čemer veljajo zahteve iz harmoniziranega standarda iz Priloge III.

Člen 57

Ocenjevalna komisija

1. Nacionalni akreditacijski organ imenuje ocenjevalno komisijo za vsako posamezno oceno.

2. Ocenjevalno komisijo sestavlja vodilni ocenjevalec in po potrebi ustrezno število ocenjevalcev ali tehničnih strokovnjakov za posamezen obseg akreditacije.

V ocenjevalni komisiji je najmanj ena oseba, ki se spozna na vidike monitoringa emisij toplogrednih plinov in poročanja o njih v skladu z Uredbo (EU) št. 601/2012, pomembne za obseg akreditacije, ter je usposobljena in ima znanje za ocenjevanje dejavnosti preverjanja na napravi ali pri operaterju zrakoplova za ta obseg, ter najmanj ena oseba, ki pozna ustrezno nacionalno zakonodajo in smernice.

Člen 58

Zahteve glede usposobljenosti za ocenjevalce

1. Ocenjevalec, ki ocenjuje preveritelja, je usposobljen za opravljanje dejavnosti iz poglavja IV. Zato:

(a) izpolnjuje zahteve iz harmoniziranega standarda v skladu z Uredbo (ES) št. 765/2008 iz Priloge III;

(b) pozna Direktivo 2003/87/ES, Uredbo (EU) št. 601/2012, to uredbo, ustrezne standarde in drugo ustrezno zakonodajo ter veljavne smernice;

(c) ima znanje o revidiranju podatkov in informacij iz člena 37(1)(b) te uredbe, ki ga je pridobil z usposabljanjem, ali dostop do osebe, ki ima znanje in izkušnje s področja revidiranja takšnih podatkov in informacij.

2. Vodilni ocenjevalec izpolnjuje zahteve glede usposobljenosti iz odstavka 1 ter je usposobljen za vodenje ocenjevalne komisije in odgovoren za ocenjevanje v skladu s to uredbo.

3. Notranji pregledovalci in osebe, ki sprejemajo odločitve o podelitvi, razširitvi ali podaljšanju akreditacije, imajo poleg tega, da izpolnjujejo zahteve glede usposobljenosti iz odstavka 1, tudi dovolj znanja in izkušenj z akreditacijo.

Člen 59

Tehnični strokovnjaki

1. Nacionalni akreditacijski organ lahko v ocenjevalno komisijo sprejme tehnične strokovnjake, s čimer si zagotovi natančno

strokovno znanje in izkušnje z določenega strokovnega področja, ki jih potrebuje za podporo vodilnemu ocenjevalcu ali ocenjevalcu pri opravljanju ocenjevalnih dejavnosti.

2. Tehnični strokovnjak je dovolj usposobljen za učinkovito podporo vodilnemu ocenjevalcu in ocenjevalcu na področju, za katero se zahtevajo strokovno znanje in izkušnje. Poleg tega:

(a) pozna Direktivo 2003/87/ES, Uredbo (EU) št. 601/2012, to uredbo, ustrezne standarde in drugo ustrezno zakonodajo ter veljavne smernice;

(b) zadostno pozna dejavnosti preverjanja.

3. Tehnični strokovnjak opravlja določene naloge pod vodstvom in polno odgovornostjo vodilnega ocenjevalca zadevne ocenjevalne skupine.

Člen 60

Postopki

Nacionalni akreditacijski organ izpolnjuje zahteve iz člena 8 Uredbe (ES) št. 765/2008.

Člen 61

Pritožbe

Če nacionalni akreditacijski organ od pristojnega organa, upravljavca ali operaterja zrakoplova ali drugih zainteresiranih strani prejme pritožbo v zvezi s preveriteljem, v razumnem roku:

(a) preveri utemeljenost pritožbe;

(b) zagotovi, da lahko zadevni preveritelj predloži pripombe;

(c) sprejme ustrezne ukrepe za obravnavanje pritožbe;

(d) evidentira pritožbo in sprejete ukrepe ter

(e) odgovori pritožniku.

Člen 62

Evidenca in dokumentacija

Nacionalni akreditacijski organ vodi evidenco za vsako osebo, ki sodeluje v postopku akreditiranja. Ta evidenca vključuje evidenco o ustreznih kvalifikacijah, izobraževanju, izkušnjah, nepristranskosti in usposobljenosti, ki je potrebna, da se dokaže skladnost s to uredbo.

Člen 63

Dostop do podatkov in zaupnost

1. Nacionalni akreditacijski organ redno objavlja in posodablja podatke, ki jih prejme v procesu dejavnosti akreditiranja.
2. Nacionalni akreditacijski organ v skladu s členom 8(4) Uredbe (ES) št. 765/2008 vzpostavi primerne ureditve za zagotavljanje zaupnosti prejetih podatkov, če je to primerno.

Člen 64

Medsebojni pregled

1. Nacionalni akreditacijski organi se med seboj redno pregledujejo.

Medsebojne preglede organizira organ, priznan v skladu s členom 14 Uredbe (ES) št. 765/2008.

2. Organ, priznan v skladu s členom 14 Uredbe (ES) št. 765/2008, pripravi ustrezna merila za medsebojni pregled ter izvaja učinkovit in neodvisen postopek medsebojnih pregledov, da oceni, ali je:

(a) nacionalni akreditacijski organ, za katerega se opravlja medsebojni pregled, dejavnosti akreditiranja opravljal v skladu s poglavjem IV;

(b) nacionalni akreditacijski organ, za katerega se opravlja medsebojni pregled, izpolnil zahteve iz tega poglavja.

Merila vključujejo zahteve glede usposobljenosti za medsebojne pregledovalce in skupine medsebojnih pregledovalcev, ki so specifične za sistem za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov, kot ga vzpostavlja Direktiva 2003/87/ES.

3. Organ, priznan v skladu s členom 14 Uredbe (ES) št. 765/2008, objavi rezultat medsebojnega pregleda nacionalnega akreditacijskega organa ter ga predloži Komisiji, nacionalnim organom, pristojnim za nacionalne akreditacijske organe v državi članici, in pristojnemu organu držav članic ali informacijski točki iz člena 69(2).

4. Če je nacionalni akreditacijski organ uspešno opravil medsebojni pregled, ki ga je pred začetkom veljavnosti te uredbe organiziral organ, priznan v skladu s členom 14 Uredbe (ES) št. 765/2008, ga ne glede na določbe odstavka 1 po začetku veljavnosti te uredbe ni treba ponovno pregledati, če dokaže skladnost s to uredbo.

V zvezi s tem zadevni nacionalni akreditacijski organ predloži zahtevo in potrebno dokumentacijo organu, priznanemu v skladu s členom 14 Uredbe (ES) št. 765/2008.

Organ, priznan v skladu s členom 14 Uredbe (ES) št. 765/2008, odloči, ali so pogoji za odobritev izjeme izpolnjeni.

Izjema velja za največ tri leta od dneva obvestila o odločitvi nacionalnemu akreditacijskemu organu.

5. Nacionalni organ, v skladu s členom 54(2) pooblaščen za naloge v zvezi s potrjevanjem preveriteljev, ki so fizične osebe, v skladu s to uredbo dosega stopnjo verodostojnosti, enakovredno verodostojnosti nacionalnih akreditacijskih organov, ki so uspešno opravili medsebojni pregled.

V zvezi s tem zadevna država članica takoj po odločitvi o potrditvi nacionalnega organa za izvajanje potrjevanja Komisiji in drugim državam članicam predloži vsa potrebna dokumentarna dokazila. Preden zadevna država članica ne predloži teh dokumentarnih dokazil, nacionalni organi preveriteljev za namene te uredbe ne potrdijo.

Zadevna država članica redno pregleduje delovanje nacionalnega organa, s čimer zagotovi, da še naprej dosega navedeno stopnjo verodostojnosti, in o tem obvešča Komisijo.

Člen 65

Popravljalni ukrep

1. Države članice v rednih časovnih presledkih spremljajo svoje nacionalne akreditacijske organe, da zagotovijo njihovo stalno izvajanje zahtev iz te uredbe, pri čemer upoštevajo rezultate medsebojnega pregleda, opravljenega v skladu s členom 64.

2. Če nacionalni akreditacijski organ ne izpolnjuje zahtev ali obveznosti iz te uredbe, zadevna država članica sprejme ustrezen popravljalni ukrep ali zagotovi, da se tak popravljalni ukrep sprejme, o čemer obvesti tudi Komisijo.

Člen 66

Medsebojno priznavanje preveriteljev

1. Države članice priznavajo enakovrednost storitev, ki jih opravljajo nacionalni akreditacijski organi, ki so uspešno opravili medsebojni pregled. Države članice sprejmejo akreditacijske listine preveriteljev, ki so jih akreditirali ti nacionalni akreditacijski organi, in spoštujejo pravico preveriteljev do opravljanja preverjanj za njihov obseg akreditacije.

2. Če nacionalni akreditacijski organ ni opravil celovitega postopka medsebojnega pregleda pred 31. decembrom 2014, države članice sprejmejo akreditacijske listine preveriteljev, ki jih je akreditiral navedeni nacionalni akreditacijski organ, če je organ, priznan v skladu s členom 14 Uredbe (ES) št. 765/2008, za ta nacionalni akreditacijski organ opravil medsebojni pregled in ni ugotovil neskladnosti nacionalnega akreditacijskega organa s to uredbo.

3. Če potrjevanje preveriteljev izvaja nacionalni organ iz člena 54(2), države članice sprejmejo potrdilo, ki ga izda tak organ, in spoštujejo pravico potrjenih preveriteljev do izvajanja preverjanja za njegov obseg akreditacije.

Člen 67

Spremljanje opravljenih storitev

Če država članica med inšpekcijskim pregledom, opravljenim v skladu s členom 31(4) Direktive 2006/123/ES, ugotovi, da preveritelj ne deluje v skladu s to uredbo, pristojni organ ali nacionalni akreditacijski organ te države članice o tem obvesti nacionalni akreditacijski organ, ki je akreditiral preveritelja.

Nacionalni akreditacijski organ, ki je akreditiral preveritelja, sporočanje teh informacij obravnava kot pritožbo v smislu člena 61 te uredbe in ustrezno ukrepa, pri čemer pristojnemu organu ali nacionalnemu akreditacijskemu organu odgovori v skladu z drugim pododstavkom člena 72(2) te uredbe.

Člen 68

Elektronska izmenjava podatkov in uporaba avtomatiziranih sistemov

1. Države članice lahko zahtevajo, da preveritelji za poročila o preverjanju v skladu s členom 74(1) Uredbe (EU) št. 601/2012 uporabljajo elektronske predloge ali posebne oblike datotek.

2. Za predložitev poročila o preverjanju in druge vrste komunikacije med upravljavcem, operaterjem zrakoplova, preveriteljem, pristojnim organom in nacionalnim akreditacijskim organom v skladu s členom 74(2) Uredbe (EU) št. 601/2012, se lahko določijo standardizirane elektronske predloge ali oblike datotek.

POGLAVJE VI

IZMENJAVA INFORMACIJ

Člen 69

Izmenjava informacij in informacijske točke

1. Države članice vzpostavijo učinkovito izmenjavo ustreznih informacij in učinkovito sodelovanje med nacionalnim akreditacijskim organom ali po potrebi nacionalnim organom, pooblaščenim za potrjevanje preveriteljev, in pristojnim organom.

2. Če je v državi članici v skladu s členom 18 Direktive 2003/87/ES imenovan več kot en pristojni organ, država članica enega od teh pristojnih organov pooblasti za informacijsko točko za izmenjavo informacij, usklajevanje sodelovanja iz odstavka 1 in dejavnosti iz tega poglavja.

Člen 70

Program dela akreditacije in poslovno poročilo

1. Nacionalni akreditacijski organ pristojnemu organu vsake države članice vsako leto do 31. decembra predloži program dela akreditacije, ki vključuje seznam preveriteljev, ki jih je akreditiral ta nacionalni akreditacijski organ in ki so ga v skladu s členom 76 obvestili, da nameravajo opravljati preverjanja v teh državah članicah. Program dela akreditacije vsebuje najmanj naslednje informacije o vsakem preveritelju:

- (a) predvideni čas in kraj preverjanja;
 - (b) informacije o dejavnostih, ki jih nacionalni akreditacijski organ načrtuje za tega preveritelja, zlasti nadzorne dejavnosti in ponovne ocene;
 - (c) datume predvidenih spremljanih presoj, ki jih bo opravil nacionalni akreditacijski organ, da bi ocenil preveritelja, vključno z naslovom in kontaktnimi podatki upravljavcev ali operaterjev zrakoplova, ki bodo obiskani v okviru opazovanih presoj;
 - (d) informacije o tem, ali je nacionalni akreditacijski organ od nacionalnega akreditacijskega organa države članice, v kateri preveritelj opravlja preverjanje, zahteval, da opravi nadzorne dejavnosti.
2. Po predložitvi programa dela akreditacije v skladu z odstavkom 1 pristojni organ nacionalnemu akreditacijskemu organu predloži vse ustrezne informacije, vključno z ustrezno nacionalno zakonodajo ali smernicami.
3. Nacionalni akreditacijski organ vsako leto do 1. junija pristojnemu organu predloži poslovno poročilo. Poslovno poročilo vsebuje najmanj naslednje informacije o vsakem preveritelju, ki ga je akreditiral ta nacionalni akreditacijski organ:

- (a) podrobnosti o akreditaciji preveriteljev, ki jih je ta nacionalni akreditacijski organ na novo akreditiral, vključno z obsegom akreditacije teh preveriteljev;
- (b) spremembe obsega akreditacije teh preveriteljev;
- (c) povzetek rezultatov nadzornih dejavnosti in ponovnih ocenjevanj, ki jih je opravil nacionalni akreditacijski organ;

- (d) povzetek rezultatov opravljenih izrednih ocenjevanj, vključno z razlogi za njihovo opravljanje;
- (e) vse pritožbe zoper preveritelja od zadnjega poslovnega poročila in ukrepi, ki jih je sprejel nacionalni akreditacijski organ.

Člen 71

Izmenjava informacij o upravnih ukrepih

Če je nacionalni akreditacijski organ preveritelju naložil upravne ukrepe v skladu s členom 53 ali če je začasni odvzem akreditacije prenehal veljati ali če je bila odločitev nacionalnega akreditacijskega organa o uvedbi upravnih ukrepov iz člena 53 razveljavljena z odločitvijo o ugovoru, nacionalni akreditacijski organ obvesti naslednje udeležence:

- (a) pristojni organ države članice, v kateri je akreditiran preveritelj;
- (b) pristojni organ in nacionalni akreditacijski organ vsake države članice, v kateri preveritelj opravlja preverjanja.

Člen 72

Izmenjava informacij s strani pristojnega organa

1. Pristojni organ države članice, v kateri preveritelj opravlja preverjanje, nacionalnemu akreditacijskemu organu, ki je akreditiral tega preveritelja, vsako leto sporoči najmanj naslednje:

- (a) pomembne rezultate preverjanja poročila upravljavca in operaterja zrakoplova ter poročil o preverjanju, zlasti o vseh ugotovljenih neskladnostih preveritelja s to uredbo;
- (b) rezultate pregleda upravljavca ali operaterja zrakoplova, če so ti rezultati za nacionalni akreditacijski organ pomembni za akreditacijo in nadzor preveritelja ali če ti rezultati vsebujejo ugotovljeno neskladnost preveritelja s to uredbo;
- (c) rezultate ocene notranje dokumentacije o preverjanju tega preveritelja, če je pristojni organ notranjo dokumentacijo o preverjanju ocenil v skladu s členom 26(3);

- (d) pritožbe, ki jih je pristojni organ prejel zoper preveritelja.

2. Če informacije iz odstavka 1 dokazujejo, da je pristojni organ ugotovil neskladnost preveritelja s to uredbo, nacionalni akreditacijski organ sporočanje teh informacij šteje za pritožbo pristojnega organa zoper preveritelja v smislu člena 61.

Nacionalni akreditacijski organ sprejme ustrezne ukrepe za obravnavanje takšnih informacij in pristojnemu organu odgovori v treh mesecih od dneva njihovega prejema. Nacionalni akreditacijski organ v svojem odgovoru pristojni organ obvesti o ukrepih, ki jih je sprejel, in po potrebi o upravnih ukrepih, ki jih je naložil preveritelju.

Člen 73

Izmenjava informacij o nadzoru

1. Če se od nacionalnega akreditacijskega organa države članice, v kateri preveritelj opravlja preverjanje, v skladu s členom 49(5) zahteva, da opravi nadzorne dejavnosti, nacionalni akreditacijski organ ugotovitve sporoči nacionalnemu akreditacijskemu organu, ki je akreditiral preveritelja, razen če se nacionalna akreditacijska organa dogovorita drugače.

2. Nacionalni akreditacijski organ, ki je akreditiral preveritelja, ugotovitve iz odstavka 1 upošteva pri oceni, ali preveritelj izpolnjuje zahteve iz te uredbe.

3. Če ugotovitve iz odstavka 1 dokazujejo, da preveritelj te uredbe ne spoštuje, nacionalni akreditacijski organ, ki je akreditiral preveritelja, sprejme ustrezne ukrepe v skladu s to uredbo in nacionalni akreditacijski organ, ki je opravil nadzorne dejavnosti, obvesti o naslednjem:

- (a) katere ukrepe je sprejel nacionalni akreditacijski organ, ki je akreditiral preveritelja;
- (b) če je primerno, kako je preveritelj odpravil ugotovljene neskladnosti;
- (c) če je primerno, kakšni upravni ukrepi so bili uvedeni za preveritelja.

Člen 74

Izmenjava informacij z državo članico, v kateri ima preveritelj sedež

Če je preveritelju akreditacijo podelil nacionalni akreditacijski organ v državi članici, ki ni država članica, v kateri ima preveritelj sedež, se program dela akreditacije in poslovno poročilo iz člena 70 ter informacije iz člena 71 predložijo tudi pristojnemu organu države članice, v kateri ima preveritelj sedež.

Člen 75

Podatkovne baze akreditiranih preveriteljev

1. Nacionalni akreditacijski organ ali po potrebi nacionalni organi iz člena 54(2) vzpostavijo in vodijo podatkovno bazo ter omogočijo dostop do nje drugim nacionalnim akreditacijskim organom, nacionalnim organom, preveriteljem, upravljavcem, operaterjem zrakoplova in pristojnim organom.

Organ, priznan v skladu s členom 14 Uredbe (ES) št. 765/2008, spodbuja in uskladi dostop do podatkovnih baz, da tako omogoči učinkovito in stroškovno učinkovito komunikacijo med nacionalnimi akreditacijskimi organi, nacionalnimi organi, preveritelji, upravljavci, operaterji zrakoplova in pristojnimi organi, ter lahko te podatkovne baze združi v centralno podatkovno bazo.

2. Podatkovna baza iz odstavka 1 vsebuje najmanj naslednje informacije:

- (a) ime in naslov vsakega preveritelja, ki ga akreditira navedeni nacionalni akreditacijski organ;
- (b) države članice, v katerih preveritelj opravlja preverjanje;
- (c) obseg akreditacije vsakega preveritelja;
- (d) datum podelitve akreditacije in datum poteka veljavnosti akreditacije;
- (e) vse informacije o upravnih ukrepih, ki so bili naloženi preveritelju.

Informacije so javno dostopne.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 21. junija 2012

Člen 76

Obvestilo preveriteljev

1. Da lahko nacionalni akreditacijski organ pripravi osnutek programa dela akreditacije in poslovnega poročila iz člena 70, preveritelj nacionalnemu akreditacijskemu organu, ki je akreditiral tega preveritelja, vsako leto do 15. novembra predloži naslednje informacije:

- (a) načrtovani čas in kraj preverjanj, ki jih je preveritelj predvidel v časovnem načrtu;
- (b) naslov in kontaktne podatke upravljavcev ali operaterjev zrakoplovov, katerih poročilo o emisijah ali tonskih kilometrih se preverja.

2. Spremenjene informacije iz odstavka 1 preveritelj nacionalnemu akreditacijskemu organu sporoči v roku, dogovorjenem z njim.

POGLAVJE VII

KONČNE DOLOČBE

Člen 77

Prehodne določbe

Emisije in po potrebi podatki o dejavnostih, nastali pred 1. januarjem 2013, se preverijo v skladu z zahtevami iz Odločbe 2007/589/ES ⁽¹⁾.

Člen 78

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2013.

Za Komisijo

Predsednik

José Manuel BARROSO

⁽¹⁾ UL L 229, 31.8.2007, str. 1.

PRILOGA I

Obseg akreditacije za preveritelje

Obseg akreditacije preveriteljev se navede v potrdilu o akreditaciji s pomočjo naslednjih skupin dejavnosti v skladu s Prilogo I k Direktivi 2003/87/ES ter drugih dejavnosti v skladu s členom 10a in členom 24 Direktive 2003/87/ES. Navedene določbe se enako uporabljajo za preveritelje, ki jih potrdi nacionalni organ v skladu s členom 54(2) te uredbe.

Št. skupine dejavnosti	Obseg akreditacije
1a	Izgorevanje goriv v napravah, v katerih se uporabljajo samo komercialna standardna goriva v skladu z Uredbo (EU) št. 601/2012, ali če se v napravah kategorije A ali B uporablja zemeljski plin.
1b	Izgorevanje goriv v napravah, brez omejitev
2	Rafiniranje mineralnega olja
3	— Proizvodnja koksa — Praženje ali sintranje kovinskih rud, vključno s peletiranjem (vključno s sulfidnimi rudami) — Proizvodnja surovega železa ali jekla (primarno in sekundarno taljenje), vključno s kontinuirnim litjem
4	— Proizvodnja ali predelava železa in jekla (vključno z železovimi zlitinami) — Proizvodnja sekundarnega aluminija — Proizvodnja ali predelava barvnih kovin, vključno s proizvodnjo zlitin
5	Proizvodnja primarnega aluminija (emisije CO ₂ in PFC)
6	— Proizvodnja cementnega klinkerja — Proizvodnja apna ali žganje dolomita ali magnezita — Proizvodnja stekla, vključno s steklenimi vlakni — Izdelava keramičnih izdelkov z žganjem — Proizvodnja izolacijskega materiala iz mineralne volne — Sušenje ali žganje mavca ali proizvodnja mavčnih plošč in drugih mavčnih proizvodov
7	— Proizvodnja papirne kaše iz lesa ali drugih vlaknatih materialov — Proizvodnja papirja ali kartona
8	— Proizvodnja industrijskega oglja — Proizvodnja amonijaka — Proizvodnja organskih osnovnih kemikalij s krekingom, reformingom, delno ali polno oksidacijo ali s podobnimi procesi — Proizvodnja vodika (H₂) in sinteznega plina z reformingom ali delno oksidacijo — Proizvodnja natrijevega karbonata (Na₂CO₃) in natrijevega bikarbonata (NaHCO₃)
9	— Proizvodnja dušikove kisline (emisije CO₂ in N₂O) — Proizvodnja adipinske kisline (emisije CO₂ in N₂O) — Proizvodnja glioksala in glioksilne kisline (emisije CO₂ in N₂O) — Proizvodnja kaprolaktama
10	— Zajemanje toplogrednih plinov iz naprav, ki jih ureja Direktiva 2003/87/ES, za prenos in geološko shranjevanje na kraju shranjevanja v skladu z Direktivo 2009/31/ES — Prenos toplogrednih plinov s cevovodi za geološko shranjevanje na kraju shranjevanja v skladu z Direktivo 2009/31/ES
11	Geološko shranjevanje toplogrednih plinov na kraju shranjevanja v skladu z Direktivo 2009/31/ES
12	Dejavnosti letalstva (podatki o emisijah in tonskih kilometrih)

Št. skupine dejavnosti	Obseg akreditacije
98	Druge dejavnosti v skladu s členom 10a Direktive 2003/87/ES
99	Druge dejavnosti, ki jih država članica vključi v skladu s členom 24 Direktive 2003/87/ES in jih je treba podrobno navesti v potrdilu o akreditaciji

*PRILOGA II***Zahteve za preveritelje**

V zvezi z zahtevami za preveritelje se uporablja harmonizirani standard, ki je v skladu z Uredbo (ES) št. 765/2008 ter določa zahteve za organe za potrjevanje in preverjanje toplogrednih plinov, ki se uporabljajo pri akreditaciji ali drugih oblikah priznavanja. Poleg tega se uporabljajo naslednji postopki, procesi in ureditve iz člena 40(1):

- (a) proces in pravila komuniciranja z upravljavcem ali operaterjem zrakoplova in drugimi zadevnimi stranmi;
- (b) ustrezne ureditve za zagotavljanje zaupnosti pridobljenih podatkov;
- (c) postopek obravnave prizivov;
- (d) postopek obravnave pritožb (vključno s časovnimi okviri);
- (e) postopek izdaje revidiranega poročila o preverjanju, če je bila v poročilu o preverjanju ali poročilu upravljavca ali operaterja zrakoplova ugotovljena napaka, potem ko je preveritelj poročilo o preverjanju predložil upravljavcu ali operaterju zrakoplova za nadaljnjo predložitev pristojnemu organu;
- (f) postopek ali proces za oddajo dejavnosti preverjanja drugim organizacijam.

*PRILOGA III***Minimalne zahteve za postopek akreditiranja in zahteve za akreditacijske organe**

V zvezi z minimalnimi zahtevami za akreditacijo in zahtevami za akreditacijske organe se uporablja harmonizirani standard, ki je v skladu z Uredbo (ES) št. 765/2008 ter določa splošne zahteve za akreditacijske organe, ki akreditirajo organe za ugotavljanje skladnosti.

UREDBA KOMISIJE (EU) št. 601/2012**z dne 21. junija 2012****o spremljanju emisij toplogrednih plinov in poročanju o njih v skladu z Direktivo 2003/87/ES
Evropskega parlamenta in Sveta****(Besedilo velja za EGP)**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

skladu z Direktivo 2003/87/ES pomeni „program podpore“ v smislu člena 2(k) in posledično finančno podporo v smislu člena 17(1)(c) Direktive 2009/28/ES.

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES ⁽¹⁾ ter zlasti člena 14(1) Direktive,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Popolno, dosledno, pregledno in točno spremljanje emisij toplogrednih plinov ter poročanje o njih v skladu z usklajenimi zahtevami iz te uredbe sta bistvena za učinkovito delovanje sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov, vzpostavljenega v skladu z Direktivo 2003/87/ES. V drugem obdobju ravnanja po sistemu za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov, ki zajema obdobje 2008 do 2012, so industrijski upravljavci, operaterji zrakoplovov, preveritelji in pristojni organi dobili izkušnje s spremljanjem ter poročanjem v skladu z Odločbo Komisije 2007/589/ES z dne 18. julija 2007 o določitvi smernic za spremljanje in poročanje o emisijah toplogrednih plinov v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾. Pravila za tretje obdobje trgovanja v okviru sistema Unije za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov, ki se začne 1. januarja 2013, in za naslednja obdobja trgovanja morajo temeljiti na teh izkušnjah.
- (2) Opredelitev biomase v tej uredbi mora biti skladna z opredelitvijo pojmov „biomasa“, „tekoče biogorivo“ in „biogorivo“ iz člena 2 Direktive 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, spremembi in poznejši razveljavitvi direktiv 2001/77/ES in 2003/30/ES ⁽³⁾, zlasti ker prednostna obravnava v zvezi z obveznostjo predaje pravice v okviru sistema Unije za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v

- (3) Zaradi skladnosti se morajo v tej uredbi uporabljati opredelitve pojmov iz Odločbe Komisije 2009/450/ES z dne 8. junija 2009 o natančni razlagi letalskih dejavnosti iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾ ter Direktive 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida in spremembi Direktive Sveta 85/337/EGS, direktiv 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (ES) št. 1013/2006 ⁽⁵⁾.

- (4) Za optimalno delovanje sistema spremljanja in poročanja morajo države članice, ki imenujejo več pristojnih organov, zagotoviti, da ti pristojni organi svoje delo usklajujejo ob upoštevanju načel iz te uredbe.

- (5) Načrt za spremljanje, ki določa podrobno, popolno in pregledno dokumentacijo metodologije spremljanja posamezne naprave ali operaterja zrakoplova, mora biti bistven element sistema, ki ga vzpostavlja ta uredba. Načrt je treba redno posodabljati v skladu z ugotovitvami preveritelja in na lastno pobudo upravljavca ali operaterja zrakoplova. Za izvajanje metodologije spremljanja, katere deli so določeni s postopki, ki se zahtevajo v skladu s to uredbo, mora biti še vedno pristojen predvsem upravljavec ali operater zrakoplova.

- (6) Določiti je treba temeljne metodologije spremljanja, da se čim bolj zmanjša obremenitev za upravljavce in operaterje zrakoplovov ter olajšata učinkovito spremljanje emisij toplogrednih plinov in poročanje o njih v skladu z Direktivo 2003/87/ES. Te metodologije morajo zajemati osnovne metodologije na podlagi izračuna in meritev. Metodologije izračuna morajo biti dodatno razdeljene na standardno metodologijo in metodologijo masne bilance. Zagotoviti je treba prožnost, da se omogoči kombinacija metodologij na podlagi meritev, standardne metodologije izračuna in metodologija z masno bilanco v okviru ene naprave, če upravljavec prepreči opustitve ali dvojno štetje.

⁽¹⁾ UL L 275, 25.10.2003, str. 32.

⁽²⁾ UL L 229, 31.8.2007, str. 1.

⁽³⁾ UL L 140, 5.6.2009, str. 16.

⁽⁴⁾ UL L 149, 12.6.2009, str. 69.

⁽⁵⁾ UL L 140, 5.6.2009, str. 114.

- (7) Da bi se dodatno čim bolj zmanjšala obremenitev za upravljavce in operaterje zrakoplovov, je treba uvesti ukrepe za poenostavitev v zvezi z zahtevo po oceni negotovosti, pri čemer se točnost ne sme zmanjšati. Znatno manjše zahteve v zvezi z oceno negotovosti je treba uporabiti, če se merilni instrumenti uporabljajo v prilagojenih pogojih, zlasti kadar so merilni instrumenti predmet nacionalnega zakonsko urejenega meroslovnega nadzora.
- (8) Opredeliti je treba faktorje za izračun, ki so lahko privzeti ali se določijo z analizo. Zahteve za analizo morajo še naprej določati prednostno uporabo laboratorijev, akreditiranih v skladu s harmoniziranim standardom Splošne zahteve za usposobljenost preskuševalnih in kalibracijskih laboratorijev (EN ISO/IEC 17025) za ustrezne analitske metode, in uvesti bolj praktične zahteve za dokazovanje zanesljive enakovrednosti v primeru neakreditiranih laboratorijev, tudi v skladu s harmoniziranim standardom Sistemi vodenja kakovosti – Zahteve (EN ISO/IEC 9001) ali drugimi certificiranimi sistemi upravljanja kakovosti.
- (9) Določiti je treba preglednejši in skladnejši način določanja nerazumno visokih stroškov.
- (10) Metodologija na podlagi meritev mora biti enakovrednejša metodologiji na podlagi izračuna, da se prizna večje zaupanje v sisteme za neprekinjeno spremljanje emisij in podpre zagotavljanje kakovosti. Za to so potrebne sorazmernejše zahteve v zvezi z navzkrižnimi preverjanji z izračuni ter tudi pojasnitev ravnanja s podatki in druge zahteve za zagotavljanje kakovosti.
- (11) Za naprave z nižjimi letnimi emisijami z manjšimi posledicami se ne uvede nesorazmernega spremljanja, hkrati pa je treba ohraniti sprejemljive ravni točnosti. V zvezi s tem je treba določiti posebne pogoje za naprave, za katere velja, da imajo nizke emisije, in za operaterje zrakoplovov, ki veljajo za male onesnaževalce.
- (12) Na podlagi člena 27 Direktive 2003/87/ES lahko države članice izključijo male naprave, za katere veljajo enakovredni ukrepi, iz sistema Unije za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov, če so izpolnjeni pogoji iz navedenega člena. Ta uredba se ne sme uporabljati neposredno za naprave, izključene v skladu s členom 27 Direktive 2003/87/ES, razen če država članica določi, da se ta uredba mora uporabljati.
- (13) Taki prenosi se morajo dovoliti pod posebnimi pogoji, da se odpravijo morebitne vrzeli, povezane s prenosom vsebovanega ali čistega CO₂. V skladu z navedenimi pogoji se lahko vsebovani CO₂ prenese le do drugih naprav sistema EU za trgovanje z emisijami, čisti CO₂ pa se lahko prenese le za namene geološkega shranjevanja na območju shranjevanja v skladu s sistemom za
- trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Uniji, ki je trenutno edina oblika trajnega shranjevanja CO₂, sprejemljiva v okviru sistema za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov v Uniji. Navedeni pogoji vseeno ne smejo izključevati možnosti prihodnjih inovacij.
- (14) Določiti je treba posebne določbe v zvezi z letalstvom za načrte za spremljanje in spremljanje emisij toplogrednih plinov. Ena od določb mora zadevati določitev gostote z uporabo enakovrednih možnosti, tj. z merjenjem na krovu in računi za gorivo. Druga določba mora zadevati dvig praga, pri katerem se operater zrakoplova šteje za malega onesnaževalca, z 10 000 ton emisij CO₂ na leto na 25 000 ton CO₂ na leto.
- (15) Treba je zagotoviti večjo skladnost ocene manjkajočih podatkov, in sicer z zahtevanjem uporabe postopkov konservativne ocene iz načrta za spremljanje ali, kadar to ni mogoče, z odobritvijo pristojnega organa in vključitvijo ustreznega postopka v načrt za spremljanje.
- (16) Okrepiti je treba izvajanje načela izboljšanja, v skladu s katerim morajo upravljavci redno preverjati, ali je mogoče izboljšati njihovo metodologijo spremljanja, ter obravnavati priporočila preveriteljev kot del postopka preverjanja. Če se uporabi metodologija, ki ne temelji na stopnjah, ali se ne uporabijo metodologije z najvišjo stopnjo, morajo upravljavci redno poročati o sprejetih ukrepih za skladnost z metodologijo spremljanja, ki temelji na sistemu stopenj, in za doseganje najvišje zahtevane stopnje.
- (17) Operaterji zrakoplova lahko v skladu s členom 3e(1) Direktive 2003/87/ES zaprosijo za brezplačno dodelitev pravic do emisij za dejavnosti iz Priloge I k navedeni direktivi na podlagi preverjenih podatkov o tonskih kilometrih. Če operater zrakoplova zaradi resnih in nepredvidljivih okoliščin, na katere ne more vplivati, objektivno ni sposoben zagotoviti preverjenih podatkov o tonskih kilometrih v ustreznem roku, mora biti v skladu z načelom sorazmernosti sposoben zagotoviti najboljše razpoložljive podatke o tonskih kilometrih, če so vzpostavljeni potrebni varnostni ukrepi.
- (18) Spodbujati je treba uporabo informacijske tehnologije, vključno z zahtevami glede oblike za izmenjavo podatkov in uporabe avtomatiziranih sistemov, pri čemer je državam članicam zato treba dovoliti, da od gospodarskih subjektov zahtevajo uporabo takšnih sistemov. Državam članicam mora biti tudi dovoljeno, da izdelajo elektronske predloge in specifikacije oblik datotek, ki morajo biti v skladu z minimalnimi standardi, ki jih objavi Komisija.

- (19) Odločbo 2007/589/ES je treba razveljaviti. Vseeno je treba učinke njenih določb ohraniti za spremljanje in preverjanje podatkov o emisijah in dejavnosti, nastalih v prvem in drugem obdobju trgovanja v okviru sistema Unije za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov, ter poročanje o njih.
- (20) Državam članicam je treba omogočiti dovolj časa za sprejetje potrebnih ukrepov in vzpostavitev ustreznega nacionalnega institucionalnega okvira, da se zagotovi učinkovita uporaba te uredbe. Ta uredba se zato uporablja od datuma začetka tretjega obdobja trgovanja.
- (21) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z mnenjem Odbora za podnebne spremembe –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

ODDELEK 1

Vsebina in opredelitev pojmov

Člen 1

Vsebina

Ta uredba določa pravila za spremljanje emisij toplogrednih plinov in podatkov o dejavnostih v skladu z Direktivo 2003/87/ES ter poročanje o njih v obdobju trgovanja po sistemu za trgovanje z emisijami v Uniji, ki se začne 1. januarja 2013, in v naslednjih obdobjih trgovanja.

Člen 2

Področje uporabe

Ta uredba se uporablja za spremljanje emisij toplogrednih plinov, določenih za dejavnosti iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES, ter podatkov o dejavnosti za nepremične naprave in letalske dejavnosti ter poročanje o njih, kakor tudi za spremljanje podatkov o tonskih kilometrih iz letalskih dejavnosti in poročanje o njih.

Uporablja se za emisije in podatke o dejavnosti od 1. januarja 2013.

Člen 3

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

1. „podatki o dejavnosti“ pomenijo podatke o količini goriva ali materiala, porabljenega ali proizvedenega v procesu, ki je pomembna za metodologijo spremljanja na podlagi izračuna, izraženi v terajoulih, pri masi v tonah, pri plinih pa kot prostornina v normalnih kubičnih metrih;

2. „obdobje trgovanja“ pomeni osemletno obdobje iz člena 13(1) Direktive 2003/87/ES;

3. „tonski kilometer“ pomeni tono koristnega tovora, prevoženo na razdalji enega kilometra;

4. „tok vira“ pomeni kar koli od naslednjega:

(a) določeno vrsto goriva, surovine ali izdelka, ki zaradi porabe ali proizvodnje povzroča emisije ustreznih toplogrednih plinov iz enega ali več virov emisij;

(b) določeno vrsto goriva, surovine ali izdelka, ki vsebuje ogljik in je vključena v izračun emisij toplogrednih plinov z uporabo metodologije masne bilance;

5. „vir emisije“ pomeni ločeno razpoznavni del v napravi ali postopek v napravi, iz katere se spuščajo ustrezni toplogredni plini, ali, za letalske dejavnosti, posamezni zrakoplov;

6. „negotovost“ pomeni parameter, povezan z rezultatom določitve količine, ki opredeljuje razpršenost vrednosti, ki bi se lahko pripisale posamezni količini, vključno z učinki sistematičnih in naključnih faktorjev, pri čemer je izražena v odstotkih in opisuje interval zaupanja pri povprečni vrednosti, ki sestavlja 95 % vrednosti ob upoštevanju nesimetričnosti razdelitve vrednosti;

7. „faktorji za izračun“ pomenijo neto kalorično vrednost, faktor emisije, predhodni faktor emisije, faktor oksidacije, faktor pretvorbe, vsebnost ogljika ali frakcijo biomase;

8. „stopnja“ pomeni sklop zahtev, ki se uporablja za določanje podatkov o dejavnosti, faktorjev za izračun, letnih emisij in povprečnih letnih emisij na uro ter za koristni tovor;

9. „tveganje pri delovanju“ pomeni dovzetnost parametra v letnem poročilu o emisijah ali poročilu o tonskih kilometrih za napačne navedbe, ki so lahko same po sebi ali skupaj z drugimi napačnimi navedbami bistvene, pred upoštevanjem učinka vseh s tem povezanih nadzornih dejavnosti;

10. „tveganje pri nadzoru“ pomeni dovzetnost parametra v letnem poročilu o emisijah ali poročilu o tonskih kilometrih za napačne navedbe, ki so lahko same po sebi ali skupaj z drugimi napačnimi navedbami bistvene in jih nadzorni sistem pravočasno ne prepreči ali zazna in popravi;

11. „emisije iz izgorevanja goriv“ pomenijo emisije toplogrednih plinov, ki nastajajo med eksotermno reakcijo goriva s kisikom;
12. „poročevalno obdobje“ pomeni eno koledarsko leto, v katerem je treba spremljati emisije in poročati o njih, ali leto spremljanja iz člena 3e in 3f Direktive 2003/87/ES za podatke o tonskih kilometrih;
13. „faktor emisije“ pomeni povprečno stopnjo emisije toplogrednega plina glede na podatke o dejavnosti toka vira ob predvidevanju popolne oksidacije za izgorevanje in popolne pretvorbe za vse druge kemijske reakcije;
14. „faktor oksidacije“ pomeni delež ogljika, oksidiranega v CO₂ zaradi izgorevanja, glede na skupni ogljik v gorivu, ki se izrazi kot frakcija, ob upoštevanju CO, sproščenega v ozračje kot molarna enakovredna količina CO₂;
15. „faktor pretvorbe“ pomeni delež ogljika, sproščenega kot CO₂, glede na skupni ogljik v viru toka pred izvedbo procesa emisije, ki se izrazi kot frakcija, ob upoštevanju ogljikovega monoksida (CO), sproščenega v ozračje kot molarna enakovredna količina CO₂;
16. „točnost“ pomeni stopnjo ujemanja med rezultatom merjenja in pravo vrednostjo posamezne količine ali referenčne vrednosti, empirično določene z mednarodno sprejetim in sledljivim materialom za kalibracijo in standardnimi metodami, ob upoštevanju naključnih in sistematskih faktorjev;
17. „kalibracija“ pomeni sklop postopkov, s katerimi se pod določenimi pogoji vzpostavljajo odnosi med vrednostmi, ki jih prikaže merilni instrument ali merilni sistem, ali vrednostmi, ki jih predstavlja meritev materiala ali referenčni material, in ustreznimi vrednostmi količine iz referenčnih standardov;
18. „potniki“ pomeni osebe na krovu zrakoplova med letom brez članov posadke;
19. „konservativno“ pomeni, da je opredeljena skupina domnev, da se preprečijo prenizke ocene letnih emisij ali previsoke ocene tonskih kilometrov;
20. „biomasa“ pomeni biološko razgradljivo frakcijo proizvodov, odpadkov in ostankov biološkega izvora iz kmetijstva (tudi rastlinske in živalske snovi), gozdarstva in povezanih panog, vključno z ribištvom in ribogojstvom, ter biološko razgradljivo frakcijo industrijskih in komunalnih odpadkov; vključuje tekoče biogorivo in biogorivo;
21. „tekoče biogorivo“ pomeni tekoče gorivo za energetske namene, razen za transport, vključno z električno energijo ter energijo za ogrevanje in hlajenje, proizvedeno iz biomase;
22. „biogorivo“ pomeni tekoče ali plinasto gorivo, namenjeno uporabi v prometu, proizvedeno iz biomase;
23. „zakonsko urejeni meroslovni nadzor“ pomeni nadzor nad merilnimi nalogami, ki se izvajajo na področju uporabe merilnega instrumenta, zaradi javnega interesa, javnega zdravja, javne varnosti, javnega reda, varovanja okolja, zaščite potrošnikov, obračunavanja davkov in dajatev ter poštenega trgovanja;
24. „največja dopustna napaka“ pomeni dovoljeno mersko napako iz Priloge I ter prilog k Direktivi 2004/22/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾, ki so povezane s posameznim instrumentom, ali nacionalnih predpisov o zakonsko urejenem meroslovnem nadzoru, kakor je ustrezno;
25. „dejavnosti pretoka podatkov“ pomenijo dejavnosti, povezane s pridobivanjem in obdelavo podatkov ter ravnanjem z njimi, ki so potrebne za pripravo poročila o emisijah iz podatkov primarnega vira;
26. „tone CO_{2(e)}“ pomeni metrične tone CO₂ ali CO_{2(e)};
27. „CO_{2(e)}“ pomeni kateri koli toplogredni plin iz Priloge II k Direktivi 2003/87/ES, ki ni CO₂ in ima enak potencial segrevanja ozračja kot CO₂;
28. „merilni sistem“ pomeni celoten sklop merilnih instrumentov ter druge opreme, kot je oprema za vzorčenje in obdelavo podatkov, ki se uporablja za določanje spremenljivk, kot so podatki o dejavnosti, vsebnost ogljika, kalorična vrednost ali faktor emisije za emisije CO₂;
29. „neto kalorična vrednost“ (NKV) pomeni določeno količino energije, ki se sprosti kot toplota pri popolnem izgorevanju goriva ali materiala s kisikom pod običajnimi pogoji, zmanjšanjem za toploto izparevanja kakršne koli nastale vode;
30. „emisije iz proizvodnih procesov“ pomenijo emisije toplogrednih plinov, ki niso emisije iz izgorevanja goriv in se pojavijo kot posledica namernih ali nenamernih reakcij med snovmi in njihove pretvorbe, vključno s kemijsko ali elektrolizno redukcijo kovinskih rud, toplotno razgradnjo snovi ter oblikovanjem snovi za uporabo kot izdelek ali surovina;
31. „komercialno standardno gorivo“ pomeni mednarodno standardizirana komercialna goriva, ki imajo interval zaupanja 95 % z največ 1 % za posamezno kalorično vrednost, vključno s plinskim oljem, lahkim kurilnim oljem, bencinom, oljem za svetilke, kerozinom, etanom, propanom, butanom, kerozinom (jet A1 ali jet A), bencinom za reaktivne motorje (jet B) in letalskim bencinom (AvGas);

⁽¹⁾ UL L 135, 30.4.2004, str. 1.

32. „šarža“ pomeni količino goriva ali materiala, ki se reprezentativno vzorči in označi ter prenese kot ena pošiljka ali neprekinjeno v posameznem obdobju;
33. „mešanica goriva“ pomeni gorivo, ki vsebuje biomasni in fosilni ogljik;
34. „mešanica materiala“ pomeni material, ki vsebuje biomasni in fosilni ogljik;
35. „predhodni faktor emisije“ pomeni predvideni skupni faktor emisije mešanice goriva ali materiala na podlagi skupne vsebnosti ogljika, sestavljene iz frakcije biomase in fosilne frakcije, preden se pomnoži s fosilno frakcijo, da se dobi faktor emisije;
36. „fosilna frakcija“ pomeni delež fosilnega ogljika glede na skupno vsebnost ogljika v gorivu ali materialu, ki se izrazi kot frakcija;
37. „frakcija biomase“ pomeni delež ogljika iz biomase glede na skupno vsebnost ogljika v gorivu ali materialu, ki se izrazi kot frakcija;
38. „metoda energetske bilance“ pomeni metodo za oceno količine energije, ki se uporabi kot gorivo v kotlu in izračuna kot vsota toplote, ki se lahko uporabi, ter vseh pomembnih izgub energije prek sevanja, prenosa in dimnih plinov;
39. „neprekinjeno merjenje emisij“ pomeni sklop postopkov, katerih cilj je določitev vrednosti količine z občasnim merjenjem, pri katerem se uporabijo meritve v odvodniku ali ekstrakcijski postopki z merilnim instrumentom, ki je blizu odvodnika, pri čemer niso vključene metodologije z meritvami na podlagi zbiranja posameznih vzorcev iz odvodnika;
40. „vsebovani CO₂“ pomeni CO₂, ki je del goriva;
41. „fosilni ogljik“ pomeni anorganski in organski ogljik, ki ni biomasa;
42. „merilna točka“ pomeni vir emisij, za katerega se uporabljajo sistemi za neprekinjeno merjenje emisij (CEMS), ali prerez cevovodnega sistema, za katerega je pretok CO₂ določen z uporabo sistemov za neprekinjeno merjenje;
43. „dokumentacija o masi in ravnotežju“ pomeni dokumentacijo, kakor je opredeljena pri mednarodnem ali nacionalnem izvajanju Standardov in priporočenih praks (SARP), kot je določeno v Prilogi 6 h Konvenciji o mednarodnem civilnem letalstvu, ki je bila podpisana 7. decembra 1944 v Čikagu, ter kot je opredeljena v poddelu J Priloge III k Uredbi Sveta (EGS) št. 3922/91 ⁽¹⁾ ali v enakovrednih veljavnih mednarodnih predpisih;
44. „razdalja“ pomeni razdaljo velikega kroga med izhodiščnim in ciljnim letališčem, poleg dodatnega fiksne faktorja 95 km;
45. „izhodiščno letališče“ pomeni letališče, na katerem se začne polet, ki pomeni letalsko dejavnost iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES;
46. „ciljno letališče“ pomeni letališče, na katerem se konča polet, ki pomeni letalsko dejavnost iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES;
47. „koristni tovor“ pomeni skupno maso tovora, pošte, potnikov in prtljage na krovu zrakoplova med letom;
48. „ubežne emisije“ pomenijo nezakonite ali nenamerne emisije iz virov, ki niso lokalizirani, ali preveč raznolike ali premajhne emisije, da bi jih lahko spremljali posamično;
49. „letališči vzleta in pristanka“ pomenita par letališč, ki ga sestavljata izhodiščno in ciljno letališče;
50. „standardni pogoji“ pomenijo temperaturo 273,15 K in tlak 101 325 Pa, ki določata normalne kubične metre (Nm³);
51. „zajemanje CO₂“ pomeni dejavnost zajemanja ogljikovega dioksida (CO₂) iz plinskih tokov, ki bi se sicer izločal, za namene transporta in geološkega shranjevanja na območju shranjevanja, ki ga dovoljuje Direktiva 2009/31/ES;
52. „transport CO₂“ pomeni transport CO₂ po cevovodih za geološko shranjevanje na območju shranjevanja, ki ga dovoljuje Direktiva 2009/31/ES;
53. „izpustne emisije“ pomenijo emisije, ki so namerno izpuščene iz naprave, z zagotovitvijo določene točke izpusta;
54. „povečano pridobivanje ogljikovodika“ pomeni pridobivanje ogljikovodikov, poleg tistih, pridobljenih z vbrizgavanjem vode ali drugih sredstev;
55. „približni podatki“ pomenijo letne vrednosti, ki so potrjene empirično ali pridobljene iz odobrenih virov in ki jih upravljavec uporabi za nadomestitev podatkov o dejavnosti ali faktorjev za izračun, da se zagotovi popolno poročanje, kadar z veljavno metodologijo spremljanja ni mogoče pridobiti vseh zahtevanih podatkov o dejavnosti ali faktorjev za izračun.

⁽¹⁾ UL L 373, 31.12.1991, str. 4.

Poleg tega se v tej uredbi uporabljajo opredelitve pojmov „let“ in „letališče“ iz Priloge k Odločbi 2009/450/ES ter pojmov iz člena 3(1), (2), (3), (5), (6) in (22) Direktive 2009/31/ES.

ODDELEK 2

Splošna načela

Člen 4

Splošna obveznost

Upravljalci in operaterji zrakoplovov svoje obveznosti v zvezi s spremljanjem emisij toplogrednih plinov v skladu z Direktivo 2003/87/ES in poročanjem o njih izvajajo v skladu z načeli iz členov 5 do 9.

Člen 5

Popolnost

Spremljanje in poročanje je popolno ter zajema vse emisije iz proizvodnih postopkov in emisije iz izgorevanja goriv iz vseh virov emisij in tokov vira, ki spadajo med dejavnosti iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES in druge ustrezne dejavnosti, vključene v skladu s členom 24 navedene direktive, ter vse toplogredne pline, določene za navedene dejavnosti, brez dvojnega štetja.

Upravljalci in operaterji zrakoplovov uporabijo ustrezne ukrepe za preprečevanje morebitnih vrzeli podatkov v poročevalnem obdobju.

Člen 6

Skladnost, primerljivost in preglednost

1. Spremljanje in poročanje sta skladna in primerljiva. V ta namen upravljalci in operaterji zrakoplovov uporabljajo enake metodologije spremljanja in podatke, za katere veljajo spremembe in odstopanja, ki jih odobri pristojni organ.

2. Upravljalci in operaterji zrakoplovov pridobijo, zapišejo, zberejo, analizirajo ter dokumentirajo podatke, pridobljene pri spremljanju, vključno s predpostavkami, sklicevanji, podatki o dejavnosti, faktorji emisije, faktorji oksidacije in faktorji pretvorbe, na pregleden način, ki omogoča ponovitev določanja emisij s strani preveritelja in pristojnega organa.

Člen 7

Točnost

Upravljalci in operaterji zrakoplovov zagotovijo, da določanje količine emisije ni sistematično in zavestno netočno.

Vire netočnosti opredelijo in jih čim bolj zmanjšajo.

Prizadevajo si, da izračuni in meritve emisij izražajo največjo dosegljivo točnost.

Člen 8

Celovitost metodologije

Upravljavec ali operater zrakoplova omogoči razumno zagotavljanje celovitosti podatkov o emisijah, o katerih je treba poročati. Emisije določi z ustreznimi metodologijami spremljanja iz te uredbe.

Sporočeni podatki o emisijah in z njimi povezana razkritja ne vsebujejo bistveno napačnih navedb, izogibajo se pristranskosti pri izbiri in predstavitvi informacij ter zagotavljajo verodostojno in uravnoteženo upoštevanje emisij naprave ali operaterja zrakoplova.

Pri izbiri metodologije spremljanja se upoštevajo izboljšanja zaradi večje točnosti v primerjavi z dodatnimi stroški. Spremljanje emisij in poročanje o njih sta usmerjena v največjo dosegljivo točnost, razen če je to tehnično neizvedljivo ali bi povzročilo nerazumno visoke stroške.

Člen 9

Stalno izboljšanje

Upravljalci in operaterji zrakoplovov pri spremljanju in poročanju upoštevajo priporočila iz poročil o preverjanju, predloženih v skladu s členom 15 Direktive 2003/87/ES.

Člen 10

Usklajevanje

Če država članica imenuje več pristojnih organov v skladu s členom 18 Direktive 2003/87/ES, usklajuje delo teh organov v skladu s to uredbo.

POGLAVJE II

NAČRT ZA SPREMLJANJE

ODDELEK 1

Splošna pravila

Člen 11

Splošna obveznost

1. Vsak upravljavec ali operater zrakoplova spremlja emisije toplogrednih plinov na podlagi načrta za spremljanje, ki ga odobri pristojni organ v skladu s členom 12 ob upoštevanju narave in delovanja naprave ali letalske dejavnosti, za katero se uporablja.

Načrt za spremljanje dopolnjujejo pisni postopki, ki jih upravljavec ali operater zrakoplova določi, dokumentira, izvaja in vzdržuje za dejavnosti v okviru načrta za spremljanje, kakor je primerno.

2. V načrtu za spremljanje iz odstavka 1 so logično in enostavno opisana navodila, namenjena upravljavcu ali operaterju zrakoplova, pri čemer se prepreči podvajanje prizadevanja in upoštevajo obstoječi sistemi na napravi ali sistemi, ki jih uporablja upravljavec ali operater zrakoplova.

Člen 12

Vsebina in predložitev načrta za spremljanje

1. Upravljavec ali operater zrakoplova predloži načrt za spremljanje v odobritev pristojnemu organu.

Načrt za spremljanje zajema podrobno, popolno in pregledno dokumentacijo metodologije spremljanja posamezne naprave ali operaterja zrakoplova ter vsebuje vsaj elemente iz Priloge I.

Upravljavec ali operater zrakoplova načrtu za spremljanje priloži vse naslednje spremne dokumente:

- (a) dokaze za vsak tok vira in vir emisije za skladnost s pragovi negotovosti za podatke o dejavnosti in faktorje za izračun, po potrebi za uporabljene stopnje iz Priloge II in Priloge III;
- (b) rezultate ocene tveganja, ki dokazujejo, da so predlagane nadzorne dejavnosti in postopki za nadzorne dejavnosti sorazmerne z opredeljenimi tveganji pri delovanju in nadzoru.

2. Če se Priloga I sklicuje na postopek, upravljavec ali operater zrakoplova vzpostavi, dokumentira, izvaja in vzdržuje takšen postopek ločeno od načrta za spremljanje.

Upravljavec ali operater zrakoplova povzame postopke v načrtu za spremljanje, pri čemer navede naslednje podatke:

- (a) naziv postopka;
- (b) sledljiv in preverljiv sklic za opredelitev postopka;
- (c) opredelitev delovnega mesta ali oddelka, odgovornega za izvajanje postopka in podatke, ki se proizvedejo ali upravlajo v okviru postopka;
- (d) kratek opis postopka, ki upravljavcu ali operaterju zrakoplova, pristojnemu organu in preveritelju omogoča razumevanje osnovnih parametrov in izvedenih operacij;

(e) lokacijo zadevnih evidenc in informacij;

(f) ime uporabljenega računalniško podprtega sistema, če je to ustrezno;

(g) seznam uporabljenih standardov EN ali drugih standardov, če je to ustrezno.

Upravljavec ali operater zrakoplova da pristojnemu organu na zahtevo na voljo kakršno koli pisno dokumentacijo o postopkih. Prav tako jo da na voljo za namene preverjanja v skladu z Uredbo Komisije (EU) št. 600/2012 ⁽¹⁾.

3. Poleg elementov iz odstavkov 1 in 2 tega člena države članice lahko zahtevajo vključitev dodatnih elementov v načrt za spremljanje naprav, da se izpolnijo zahteve iz člena 24(1) Sklepa Komisije 2011/278/EU z dne 27. aprila 2011 o določitvi prehodnih pravil za usklajeno brezplačno dodelitev pravic do emisije na ravni Unije v skladu s členom 10a Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾, vključno s povzetkom postopka, s katerim se zagotavlja, da:

- (a) upravljavec redno preverja, ali so informacije v zvezi s kakšnimi koli načrtovanimi ali dejanskimi spremembami zmogljivosti, ravni dejavnosti in obratovanja naprave pomembne v skladu z navedenim sklepom;
- (b) upravljavec informacije iz točke (a) pristojnemu organu predloži do 31. decembra vsako leto.

Člen 13

Standardizirani in poenostavljeni načrti za spremljanje

1. Države članice lahko upravljavcem in operaterjem zrakoplovov dovolijo uporabo standardiziranih ali poenostavljenih načrtov za spremljanje brez poseganja v člen 12(3).

V ta namen lahko države članice objavijo predloge za te načrte za spremljanje, vključno z opisom pretoka podatkov in nadzornih postopkov iz členov 57 in 58, na podlagi predlog in smernic, ki jih objavi Komisija.

2. Pristojni organ pred odobritvijo vsakega poenostavljenega načrta za spremljanje iz odstavka 1 opravi poenostavljeno oceno tveganja o tem, ali so predlagane nadzorne dejavnosti in postopki za nadzorne dejavnosti sorazmerni z opredeljenimi tveganji pri delovanju in nadzoru, ter upraviči uporabo takšnega poenostavljenega načrta za spremljanje.

⁽¹⁾ Glej stran 1 tega Uradnega lista.

⁽²⁾ UL L 130, 17.5.2011, str. 1.

Države članice lahko od upravljavca ali operaterja zrakoplova zahtevajo, da po potrebi sam opravi oceno tveganja v skladu s prejšnjim pododstavkom.

Člen 14

Spremembe načrta za spremljanje

1. Vsak upravljavec ali operater zrakoplova redno preverja, ali načrt za spremljanje izraža naravo in delovanje naprave ali letalske dejavnosti v skladu s členom 7 Direktive 2003/87/ES in ali je metodologijo spremljanja mogoče izboljšati.

2. Upravljavec ali operater zrakoplova spremeni načrt za spremljanje v vseh naslednjih primerih:

- (a) če nastanejo nove emisije zaradi izvajanja novih dejavnosti ali uporabe novih goriv ali materialov, ki še niso vključeni v načrt za spremljanje;
- (b) če se je zaradi uporabe novih vrst merilnih instrumentov, metod vzorčenja ali metod analize ali zaradi drugih razlogov spremenila razpoložljivost podatkov, kar je povzročilo večjo natančnost pri določanju emisij;
- (c) če se ugotovi, da so podatki, ki izhajajo iz predhodno uporabljene metodologije spremljanja, nepravilni;
- (d) če se s spremembo načrta za spremljanje izboljša točnost sporočenih podatkov, razen če je to tehnično neizvedljivo ali bi povzročilo nerazumno visoke stroške;
- (e) če načrt za spremljanje ni skladen z zahtevami te uredbe in pristojni organ od upravljavca ali operaterja zrakoplova zahteva spremembo tega načrta;
- (f) če je treba upoštevati predloge za izboljšave načrta za spremljanje iz poročila o preverjanju.

Člen 15

Odobritev sprememb načrta za spremljanje

1. Upravljavec ali operater zrakoplova brez nepotrebnega odlašanja obvesti pristojni organ o vseh predlogih za spremembo načrta za spremljanje.

Vendar lahko pristojni organ upravljavcu ali operaterju zrakoplova dovoli, da do 31. decembra zadevnega leta sporoči spremembo načrta za spremljanje, ki niso bistvene v smislu odstavka 3.

2. Za vsako bistveno spremembo načrta za spremljanje v smislu odstavkov 3 in 4 je potrebna odobritev pristojnega organa.

Če pristojni organ meni, da sprememba ni bistvena, o tem brez nepotrebnega odlašanja obvesti upravljavca ali operaterja zrakoplova.

3. Med bistvene spremembe načrta za spremljanje naprave spadajo:

- (a) spremembe kategorije naprave;
- (b) ne glede na člen 47(8) spremembe v zvezi s tem, ali se naprava šteje kot naprava z nizkimi emisijami;
- (c) spremembe virov emisij;
- (d) prehod z metodologije na podlagi izračuna na metodologijo na podlagi meritev, ki se uporablja za določitev emisij, ali obratno;
- (e) sprememba uporabljene stopnje;
- (f) uvedba novih tokov vira;
- (g) sprememba kategorizacije tokov vira – med glavnimi ali manjšimi tokovi vira ali tokovi vira *de minimis*;
- (h) sprememba privzete vrednosti za faktor za izračun, kadar se vrednost določi v načrtu za spremljanje;
- (i) uvedba novih postopkov v zvezi z vzorčenjem, analizo ali kalibracijo, kadar spremembe teh postopkov neposredno vplivajo na točnost podatkov o emisijah;
- (j) izvajanje ali prilagoditev metodologije količinske opredelitve za emisije, ki uhajajo iz območij shranjevanja.

4. Med bistvene spremembe načrtov za spremljanje operaterja zrakoplova spadajo:

- (a) v zvezi z načrtom za spremljanje emisij:
 - (i) sprememba stopenj, povezanih s porabo goriva;
 - (ii) sprememba vrednosti faktorjev emisije iz načrta za spremljanje;

- (iii) uporaba druge metode izračuna iz Priloge III;
 - (iv) uvedba novih tokov vira;
 - (v) sprememba kategorizacije tokov vira, kadar se manjši tok vira spremeni v glavni tok vira;
 - (vi) sprememba statusa operaterja zrakoplova kot malega onesnaževalca v smislu člena 54(1);
- (b) v zvezi z načrtom za spremljanje podatkov o tonskih kilometrih:
- (i) sprememba med nekomercialnim in komercialnim statusom zagotovljene storitve zračnega prometa;
 - (ii) sprememba objekta storitve zračnega prometa, pri čemer so objekt potniki, tovor ali pošta.

Člen 16

Izvajanje in evidentiranje sprememb

1. Pred prejetjem odobritve ali informacij v skladu s členom 15(2) lahko upravljavec ali operater zrakoplova izvede spremljanje in poročanje z uporabo spremenjenega načrta za spremljanje, če lahko upravičeno sklepa, da predlagane spremembe niso bistvene, ali če bi se s spremljanjem v skladu s prvotnim načrtom za spremljanje pridobili nepopolni podatki o emisijah.

V primeru dvomov upravljavec ali operater zrakoplova izvede spremljanje in dokumentiranje v vmesni dokumentaciji hkrati z uporabo spremenjenega in prvotnega načrta za spremljanje.

2. Upravljavec ali operater zrakoplova ob prejetju odobritve ali informacij v skladu s členom 15(2) uporabi le podatke v zvezi s spremenjenim načrtom za spremljanje ter izvede celotno spremljanje in poročanje le z uporabo spremenjenega načrta za spremljanje.

3. Upravljavec ali operater zrakoplova vodi evidenco vseh sprememb načrta za spremljanje. V vsaki evidenci se opredeli:

- (a) pregleden opis spremembe;
- (b) utemeljitev spremembe;
- (c) datum priglasitve spremembe pristojnemu organu;

(d) datum potrditve prejetja obvestila iz člena 15(1), če je na voljo, s strani pristojnega organa in datum odobritve ali informacij iz člena 15(2);

(e) datum začetka izvajanja spremenjenega načrta za spremljanje v skladu z odstavkom 2 tega člena.

ODDELEK 2

Tehnična izvedljivost in nerazumno visoki stroški

Člen 17

Tehnična izvedljivost

Če upravljavec ali operater zrakoplova trdi, da uporaba določene metodologije spremljanja tehnično ni izvedljiva, pristojni organ oceni tehnično izvedljivost, pri čemer upošteva utemeljitev upravljavca ali operaterja zrakoplova. Ta utemeljitev temelji na tem, da ima upravljavec ali operater zrakoplova tehnične vire, ki lahko izpolnijo potrebe predlaganega sistema ali zahteve v zahtevanem času za namene te uredbe. Ti tehnični viri vključujejo razpoložljivost potrebnih tehnik in tehnologije.

Člen 18

Nerazumno visoki stroški

1. Če upravljavec ali operater zrakoplova trdi, da uporaba določene metodologije spremljanja povzroča nerazumno visoke stroške, pristojni organ oceni, kako nerazumno visoki so ti stroški, pri čemer upošteva utemeljitev upravljavca.

Pristojni organ šteje stroške za nerazumno visoke, kadar so ocenjeni stroški višji od koristi. V ta namen se koristi izračunajo tako, da se faktor izboljšanja pomnoži z referenčno ceno 20 EUR na pravico, pri stroških pa se upošteva ustrezno obdobje amortizacije, ki temelji na ekonomski življenjski dobi opreme.

2. Pri oceni nerazumno visokih stroškov pristojni organ, kar zadeva izbiro stopenj za podatke o dejavnosti, kot faktor izboljšanja iz odstavka 1 uporabi razliko med trenutno doseženo negotovostjo in pragom negotovosti za stopnjo, ki bi se dosegla z izboljšanjem, pomnoženim s povprečnimi letnimi emisijami tega toka vira v zadnjih treh letih.

Če povprečne letne emisije, ki jih povzroči ta tok vira v zadnjih treh letih, niso na voljo, upravljavec ali operater zrakoplova zagotovi konservativno oceno povprečnih letnih emisij, razen emisij CO₂ iz biomase, in sicer pred odštetjem prenesenega CO₂. Pri merilnih instrumentih, ki so predmet nacionalnega zakonsko urejenega meroslovnega nadzora, se lahko trenutna dosežena negotovost nadomesti z največjo dopustno napako med uporabo, ki je dovoljena v skladu z ustrezno nacionalno zakonodajo.

3. Pri oceni nerazumno visokih stroškov pristojni organ, kar zadeva ukrepe, ki izboljšujejo kakovost sporočenih emisij, vendar ne vplivajo neposredno na točnost podatkov o dejavnosti, uporabi faktor izboljšanja 1 % povprečnih letnih emisij zadevnih tokov virov v zadnjih treh letih. Ti ukrepi lahko vključujejo:

- (a) prehod s privzetih vrednosti na analize za določanje faktorjev za izračun;
- (b) povečanje števila analiz na tok vira;
- (c) če posamezna naloga spremljanja ni predmet nacionalnega zakonsko urejenega meroslovnega nadzora, nadomestitev merilnih instrumentov z instrumenti, ki izpolnjujejo ustrezne zahteve zakonsko urejenega meroslovnega nadzora države članice pri podobnih vlogah, ali z merilnimi instrumenti, ki izpolnjujejo nacionalne predpise, sprejete v skladu z Direktivo 2004/22/ES ali Direktivo 2009/23/ES Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾;
- (d) skrajšanje intervalov kalibracije in vzdrževanja merilnih instrumentov;
- (e) izboljšanje dejavnosti pretoka podatkov in nadzornih dejavnosti, s čimer se pomembno zmanjša tveganje pri delovanju ali nadzoru.

4. Za ukrepe v zvezi z izboljšanjem metodologije spremljanja za napravo se v skladu s členom 69 ne šteje, da povzročajo nerazumno visoke stroške, do skupnega zneska 2 000 EUR na poročevalno obdobje. Pri napravah z nizkimi emisijami je ta prag 500 EUR na poročevalno obdobje.

POGLAVJE III

SPREMLJANJE EMISIJ NEPREMIČNIH NAPRAV

ODDELEK 1

Splošne določbe

Člen 19

Kategorizacija naprav in tokov vira

1. Vsak upravljavec določi kategorijo naprave v skladu z odstavkom 2 in vsakega toka vira, če je to primerno, v skladu z odstavkom 3 za namene spremljanja emisij in določanja najmanjših zahtev za stopnje.

2. Upravljavec razvrsti vsako napravo v eno od naslednjih kategorij:

- (a) naprava kategorije A, če so povprečne potrjene letne emisije v obdobju trgovanja tik pred sedanjim obdobjem trgovanja, razen CO₂ iz biomase, in sicer pred odštetjem prenesenega CO₂, enake ali nižje od 50 000 ton CO_{2(e)};
- (b) naprava kategorije B, če so povprečne potrjene letne emisije v obdobju trgovanja tik pred sedanjim obdobjem trgovanja, razen CO₂ iz biomase, in sicer pred odštetjem prenesenega CO₂, višje od 50 000 ton CO_{2(e)} in enake ali nižje od 500 000 ton CO_{2(e)};
- (c) naprava kategorije C, če so povprečne potrjene letne emisije v obdobju trgovanja tik pred sedanjim obdobjem trgovanja, razen CO₂ iz biomase, in sicer pred odštetjem prenesenega CO₂, višje od 500 000 ton CO_{2(e)}.

3. Upravljavec razvrsti posamezne tokove vira, pri čemer tok vira primerja z vsoto vseh absolutnih vrednosti fosilnega CO₂ in CO_{2(e)}, ki ustrezajo vsem tokovom vira, vključenim v metodologijo na podlagi izračunov, in vseh emisij virov emisij, ki se spremljajo z metodologijami na podlagi meritev, pred odštetjem prenesenega CO₂, v eno od naslednjih kategorij:

- (a) manjši tokovi vira, ki pomenijo tokove vira, za katere upravljavec določi, da bodo skupaj izpustili manj kot 5 000 ton fosilnega CO₂ na leto ali prispevali manj kot 10 % do skupnega največjega prispevka 100 000 ton fosilnega CO₂ na leto, kar je višje glede na absolutno vrednost;
- (b) tokovi vira *de minimis*, ki pomenijo tokove vira, za katere upravljavec določi, da bodo skupaj izpustili manj kot 1 000 ton fosilnega CO₂ na leto ali prispevali manj kot 2 % do skupnega največjega prispevka 20 000 ton fosilnega CO₂ na leto, kar je višje glede na absolutno vrednost;
- (c) glavni tokovi vira, če se tokovi vira ne razvrstijo v nobeno od kategorij iz točk (a) in (b).

4. Če povprečne letne potrjene emisije v obdobju trgovanja tik pred sedanjim obdobjem trgovanja za napravo niso na voljo ali niso točne, upravljavec za določitev kategorije naprave uporabi konservativno oceno letnih povprečnih emisij, razen CO₂ iz biomase, in sicer pred odštetjem prenesenega CO₂.

⁽¹⁾ UL L 122, 16.5.2009, str. 6.

Člen 20**Meje za spremljanje**

1. Upravljavec določi meje za spremljanje za vsako napravo.

Znotraj teh meja upravljavec vključi vse ustrezne emisije toplogrednih plinov iz vseh virov emisij in tokov virov, ki spadajo pod dejavnosti, ki se izvajajo v napravi in so navedene v Prilogi I k Direktivi 2003/87/ES, ter dejavnosti in toplogredne pline, ki jih vključi država članica v skladu s členom 24 Direktive 2003/87/ES.

Upravljavec vključi tudi emisije iz rednega delovanja in nenormalnih dogodkov, vključno z zagonom in zaustavitvijo ter izrednimi razmerami v poročevalnem obdobju, razen emisij iz premičnih strojev, namenjenih za prevoz.

2. Pri opredelitvi postopka spremljanja in poročanja upravljavec vključi zahteve, značilne za sektor, iz Priloge IV.

3. Če je ugotovljeno uhajanje iz širšega prostora za shranjevanje v skladu z Direktivo 2009/31/ES, ki povzroča emisije ali izpust CO₂ v vodni steber, se to šteje kot vir emisij za zadevno napravo in spremlja v skladu z oddelkom 23 Priloge IV k tej uredbi.

Z odobritvijo pristojnega organa se lahko vir emisij v obliki uhajanja izključi iz postopka spremljanja in poročanja, po tem, ko so v skladu s členom 16 Direktive 2009/31/ES izvedeni popravni ukrepi ter ni več mogoče ugotoviti emisij ali izpusta v vodni stolp zaradi uhajanja.

Člen 21**Izbira metodologije spremljanja**

1. Za spremljanje emisij naprave upravljavec izbere uporabo metodologije na podlagi izračuna ali metodologije na podlagi meritev, in sicer glede na posebne določbe te uredbe.

Metodologijo na podlagi izračuna sestavlja določanje emisij iz tokov vira na podlagi podatkov o dejavnosti, pridobljenih s sistemi za merjenje in dodatnimi parametri iz laboratorijskih analiz ali privzetimi vrednostmi. Metodologija na podlagi izračuna se lahko izvaja s standardno metodologijo iz člena 24 ali metodologijo masne bilance iz člena 25.

Metodologijo na podlagi meritev sestavlja določanje emisij iz virov emisij z neprekinjenim merjenjem koncentracije ustreznega toplogrednega plina v dimnem plinu in v pretoku dimnega

plina, vključno s spremljanjem prenosov CO₂ med napravami, kadar se merita koncentracija CO₂ in pretok prenesenega plina.

Kadar se uporabi metodologija na podlagi izračuna, upravljavec za vsak tok vira v načrtu za spremljanje določi, ali se uporabi standardna metodologija ali metodologija masne bilance, vključno z ustreznimi stopnjami v skladu s Prilogo II.

2. Upravljavec lahko z dovoljenjem pristojnega organa združi standardno metodologijo, metodologijo masne bilance in metodologijo na podlagi meritev za različne vire emisij in tokove vira, ki pripadajo eni napravi, če pri tem v zvezi z emisijami ne nastanejo vrzeli ali dvojno štetje.

3. Če upravljavec ne izbere metodologije na podlagi meritev, izbere metodologijo, ki se zahteva v skladu z ustreznim oddelkom Priloge IV, razen če pristojnim organom dokaže, da uporaba takšne metodologije tehnično ni izvedljiva ali bi povzročila nerazumno visoke stroške ali da bi druga metodologija pomenila večjo splošno točnost podatkov o emisijah.

Člen 22**Metodologija spremljanja, ki ne temelji na stopnjah**

Ne glede na člen 21(1) lahko upravljavec uporabi metodologijo spremljanja, ki ne temelji na stopnjah (v nadaljnjem besedilu: nadomestna metodologija) za izbrane tokove vira ali vire emisij, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

- (a) uporaba vsaj stopnje 1 po metodologiji na podlagi izračunov za enega ali več glavnih tokov vira ali manjših tokov vira in metodologije na podlagi meritev za vsaj en vir emisij, povezan z istimi tokovi vira, tehnično ni izvedljiva ali bi povzročila nerazumno visoke stroške;
- (b) upravljavec vsako leto oceni in količinsko opredeli negotovost vseh parametrov, ki se uporabljajo za določanje letnih emisij v skladu s standardom ISO – Navodila za izražanje negotovosti pri merjenju (JCGM 100:2008) ali drugim enakovrednim mednarodno sprejetim standardom, in rezultate vključi v letno poročilo o emisijah;
- (c) upravljavec pristojnemu organu dokaže, da z uporabo takšne nadomestne metodologije spremljanja splošni pragovi negotovosti za letno raven emisij toplogrednih plinov za celotno napravo ne presegajo 7,5 % za naprave kategorije A, 5,0 % za naprave kategorije B in 2,5 % za naprave kategorije C.

Člen 23

Začasne spremembe metodologije spremljanja

1. Če zaradi tehničnih razlogov začasno ni izvedljivo uporabiti stopnje iz načrta za spremljanje za podatke o dejavnosti ali posamezen faktor za izračun za tok goriva ali materiala, kot ga je odobril pristojni organ, zadevni upravljavec uporabi največjo dosegljivo stopnjo, dokler se ponovno ne vzpostavijo pogoji za uporabo stopnje, ki je bila odobrena v načrtu za spremljanje.

Upravljavec sprejme vse potrebne ukrepe, da omogoči takojšnjo obnovo stopnje iz načrta za spremljanje, ki ga je odobril pristojni organ.

2. Zadevni upravljavec brez nepotrebnega odlašanja obvesti pristojni organ o začasni spremembi metodologije spremljanja iz odstavka 1, pri čemer opredeli:

- (a) razloge za odstopanje od stopnje;
- (b) podrobno vmesno metodologijo spremljanja, ki jo uporablja upravljavec za določanje emisij, dokler se ponovno ne vzpostavijo pogoji za uporabo ravni iz načrta za spremljanje;
- (c) ukrepe, ki jih sprejme upravljavec za ponovno vzpostavitev pogojev za uporabo stopnje iz načrta za spremljanje, ki ga je odobril pristojni organ;
- (d) predviden čas ponovnega začetka uporabe stopnje, ki jo je odobril pristojni organ.

ODDELEK 2

Metodologija na podlagi izračuna

Pododdelek 1

Splošno

Člen 24

Izračun emisij po standardni metodologiji

1. Po standardni metodologiji upravljavec emisije iz izgorevanja goriv za posamezni tok vira izračuna tako, da se podatki o dejavnosti, povezani s količino goriva, ki izgori, izraženi v terajoulih na podlagi neto kalorične vrednosti (NKV), pomnožijo z ustreznim faktorjem emisije, izraženim v tonah CO₂ na terajoule (t CO₂/TJ) skladno z uporabo NKV, in z ustreznim faktorjem oksidacije.

Pristojni organ lahko dovoli uporabo faktorjev emisije za goriva, izraženih v t CO₂/t ali t CO₂/Nm³. V tem primeru upravljavec emisije iz izgorevanja goriv določi tako, da podatke o dejavnosti, povezane s količino goriva, ki izgori, izražene v tonah ali

normalnih kubičnih metrih, pomnoži z ustreznim faktorjem emisije in ustreznim faktorjem oksidacije.

2. Upravljavec emisije iz proizvodnih postopkov za posamezni tok vira določi tako, da se podatki o dejavnosti, povezani s porabo materiala, pretokom ali obsegom proizvodnje, izraženi v tonah ali normalnih kubičnih metrih, pomnožijo z ustreznim faktorjem emisije, izraženim v t CO₂/t ali t CO₂/Nm³, ter ustreznim faktorjem pretvorbe.

3. Kadar faktor emisije stopnje 1 ali 2 že vključuje učinek nedokončanih kemijskih reakcij, se faktor oksidacije ali faktor pretvorbe nastavi na 1.

Člen 25

Izračun emisij po metodologiji masne bilance

1. Upravljavec z uporabo metodologije masne bilance izračuna količino CO₂, ki ustreza vsakemu toku vira, vključenemu v masno bilanco, tako da pomnoži podatke o dejavnosti, povezane s količino materiala, ki vstopa v meje masne bilance ali izstopa iz njih, z vsebnostjo ogljika v materialu, ki se pomnoži s 3 664 t CO₂/t C, pri čemer se uporabi oddelek 3 Priloge II.

2. Ne glede na člen 49 so emisije skupnega procesa, ki jih vključuje masna bilanca, vsota količin CO₂, ki ustrezajo vsem tokovom vira, ki jih vključuje masna bilanca. CO, sproščen v ozračje, se izračuna v masni bilanci kot emisija molarne enakovredne količine CO₂.

Člen 26

Veljavne stopnje

1. Vsak upravljavec pri določanju ustreznih stopenj v skladu s členom 21(1), da določi podatke o dejavnosti in vse faktorje za izračun, uporabi:

- (a) najmanj stopnje iz Priloge V, če gre za napravo kategorije A ali če se zahteva faktor za izračun za tok vira, ki je komercialno standardno gorivo;
- (b) v primerih, ki niso primeri iz točke (a), najvišjo stopnjo iz Priloge II.

Vseeno lahko upravljavec za naprave kategorije C uporabi stopnjo, ki je eno raven nižja od stopenj, zahtevanih v skladu s prvim pododstavkom, za naprave kategorij A in B pa stopnjo, ki je do dve ravni nižja, pri čemer uporabi vsaj stopnjo 1, če pristojnemu organu dokaže, da stopnja, zahtevana v skladu s prvim pododstavkom, tehnično ni izvedljiva ali bi povzročila nerazumno visoke stroške.

Pristojni organ lahko upravljavcu za prehodno obdobje do treh let dovoli uporabo stopenj, ki so nižje od stopenj iz drugega pododstavka, pri čemer se uporabi vsaj stopnja 1, če sta izpolnjena naslednja pogoja:

- (a) upravljavec pristojnemu organu dokaže, da stopnja, zahtevana v skladu z drugim pododstavkom, tehnično ni izvedljiva ali bi povzročila nerazumno visoke stroške;
- (b) upravljavec predloži načrt za izboljšanje z navedbo, kako in kdaj bo dosežena vsaj stopnja, zahtevana v skladu z drugim pododstavkom.

2. Za podatke o dejavnosti in vsak faktor za izračun upravljavec za manjše tokove vira uporabi najvišjo stopnjo, ki je tehnično izvedljiva in ne bi povzročila nerazumno visokih stroškov, pri čemer se uporabi vsaj stopnja 1.

3. Za podatke o dejavnosti in vsak faktor za izračun lahko upravljavec za tokove vira *de minimis* določi podatke o dejavnosti in vsak faktor za izračun, tako da namesto stopenj uporabi konservativne ocene, razen če je določeno stopnjo mogoče doseči brez dodatnega napora.

4. Za faktor oksidacije in faktor pretvorbe upravljavec uporabi vsaj najnižje stopnje iz Priloge II.

5. Kadar pristojni organ dovoli uporabo faktorjev emisije, izraženih v t CO₂/t ali t CO₂/Nm³, za goriva in za goriva, ki se uporabljajo kot vhodni material procesa ali v masnih bilancah v skladu s členom 25, se lahko neto kalorična vrednost spremlja z uporabo nižjih stopenj od najvišjih stopenj iz Priloge II.

Pododdelek 2

Podatki o dejavnosti

Člen 27

Določitev podatkov o dejavnosti

1. Upravljavec določi podatke o dejavnosti toka vira na enega od naslednjih načinov:

- (a) na podlagi stalnega merjenja pri postopku, ki povzroča emisije;
- (b) na podlagi zbiranja merjenj količin, zagotovljenih ločeno, pri čemer se upoštevajo ustrezne spremembe zaloge.

2. Količina goriva ali materiala, predelanega v poročevalnem obdobju, se za namene odstavka 1(b) izračuna kot količina goriva ali materiala, kupljenega v poročevalnem obdobju, od katere se odšteje količina goriva ali materiala, izvoženega iz naprave, ter temu prišteje količina goriva ali materiala na zalogi

na začetku poročevalnega obdobja, nato pa odšteje količina goriva ali materiala na zalogi na koncu poročevalnega obdobja.

Če določanje količin na zalogi z neposrednim merjenjem tehnično ni izvedljivo ali bi povzročilo nerazumno visoke stroške, lahko upravljavec te količine oceni na podlagi ene od naslednjih možnosti:

- (a) s podatki iz prejšnjih let in ujemanjem z obsegom proizvodnje v poročevalnem obdobju;
- (b) z dokumentiranimi postopki in ustreznimi podatki v revidiranih računovodskih izkazih za poročevalno obdobje.

Če določanje podatkov o dejavnosti za celotno koledarsko leto tehnično ni izvedljivo ali bi povzročilo nerazumno visoke stroške, lahko upravljavec izbere naslednji najustreznejši dan za ločitev poročevalnega leta od naslednjega poročevalnega leta in ga ustrezno uskladi z zahtevanim koledarskim letom. Odstopanja, vključena v enega ali več tokov vira, se jasno zapišejo, oblikujejo podlago reprezentativne vrednosti za koledarsko leto in se dosledno upoštevajo pri naslednjem letu.

Člen 28

Merilni sistemi pod nadzorom upravljavca

1. Upravljavec za določitev podatkov o dejavnosti v skladu s členom 27 uporabi rezultate merjenja na podlagi merilnih sistemov v napravi, ki jih sam nadzoruje, če sta izpolnjena naslednja pogoja:

- (a) upravljavec mora izvesti oceno negotovosti in zagotoviti, da je dosežen prag negotovosti ustrezne stopnje;
- (b) upravljavec mora zagotoviti, da se vsaj enkrat letno in po vsaki kalibraciji merilnih instrumentov rezultati kalibracije, pomnoženi s konservativnim faktorjem prilagoditve, ki temelji na ustreznih časovnih vrstah predhodnih kalibracij tega ali podobnih merilnih instrumentov, za upoštevanje učinka negotovosti med uporabo, primerjajo z zadevnimi pragovi negotovosti.

Če se pragovi stopenj, odobreni v skladu s členom 12, presežejo ali se ugotovi, da oprema ni skladna z drugimi zahtevami, upravljavec brez nepotrebnega odlašanja sprejme popravne ukrepe in o tem obvesti pristojni organ.

2. Upravljavec pristojnemu organu ob predložitvi novega načrta za spremljanje ali kadar je to potrebno za spremembo odobrenega načrta za spremljanje, predloži oceno negotovosti iz odstavka 1(a).

Ocena zajema določeno negotovost uporabljenih merilnih instrumentov, negotovost, povezano s kalibracijo, in morebitno dodatno negotovost, povezano z načinom uporabe merilnih instrumentov v praksi. Negotovost, povezana s spremembami zaloge, se vključi v oceno negotovosti, če se lahko v skladiščnih objektih shrani vsaj 5 % letne porabljene količine zadevnega goriva ali materiala. Pri pripravi ocene upravljavec upošteva, da se navedene vrednosti, uporabljene za določitev pragov negotovosti za stopnje iz Priloge II, nanašajo na negotovost v celotnem poročevalnem obdobju.

Upravljavec lahko poenostavi oceno negotovosti ob domnevi, da se lahko največje dopustne napake, določene za merilni instrument med uporabo, oziroma če so nižje, negotovost, pridobljena s kalibracijo, pomnoženo s konservativnim faktorjem prilagoditve za upoštevanje učinka negotovosti med uporabo, štejejo kot negotovost v celotnem poročevalnem obdobju, kakor se zahteva v skladu z opredelitvami stopenj iz Priloge II, če so merilni instrumenti vgrajeni v okolje, ki ustreza njihovim specifikacijam za uporabo.

3. Ne glede na odstavek 2 lahko pristojni organ upravljavcu dovoli, da uporabi rezultate merjenja na podlagi merilnih sistemov v napravi, ki jih sam nadzoruje, če upravljavec predloži dokaze, da so uporabljeni merilni instrumenti predmet nacionalnega zakonsko urejenega meroslovnega nadzora.

Za ta namen se lahko največja dopustna napaka med uporabo, ki je dovoljena v skladu z ustrežno nacionalno zakonodajo o zakonsko urejenem meroslovnem nadzoru za zadevno merilno nalogo, uporabi kot vrednost negotovosti, pri čemer ni treba predložiti dodatnih dokazov.

Člen 29

Merilni sistemi, ki niso pod nadzorom upravljavca

1. Če na podlagi poenostavljene ocene negotovosti uporaba merilnih sistemov, ki niso pod nadzorom upravljavca, v primerjavi z uporabo sistemov, ki so pod njegovim nadzorom v skladu s členom 28, upravljavcu omogoča, da upošteva najmanj enako visoko stopnjo, zagotovi zanesljivejše rezultate in pomeni manjše tveganje pri nadzoru, upravljavec določi podatke o dejavnosti iz merilnih sistemov, ki niso pod njegovim nadzorom.

Zato lahko upravljavec uporabi enega od naslednjih virov podatkov:

(a) količine iz računov, ki jih izda trgovinski partner, če sta dva neodvisna trgovinska partnerja sklenila trgovinski posel;

(b) podatke iz neposrednih odčitkov iz merilnih sistemov.

2. Upravljavec zagotovi skladnost z veljavno stopnjo v skladu s členom 26.

Zato se lahko največja dopustna napaka med uporabo, ki je dovoljena v skladu z ustrežno zakonodajo o nacionalnem zakonsko urejenem meroslovnem nadzoru za zadevni trgovinski posel, uporabi kot negotovost, pri čemer ni treba predložiti dodatnih dokazov.

Če so veljavne zahteve, ki so predmet nacionalnega zakonsko urejenega meroslovnega nadzora, manj stroge od zahtev veljavne stopnje v skladu s členom 26, upravljavec pridobi dokaze o veljavni negotovosti od trgovinskega partnerja, odgovorne za merilni sistem.

Pododdelek 3

Faktorji za izračun

Člen 30

Določitev faktorjev za izračun

1. Upravljavec določi faktorje za izračun kot privzete vrednosti ali vrednosti na podlagi analize, odvisno od veljavne stopnje.

2. Upravljavec faktorje za izračun določi in sporoča v skladu s stanjem, uporabljenim za povezane podatke o dejavnosti, ki se nanašajo na stanje goriva ali materiala, v katerem se gorivo ali material kupi ali uporabi v postopku, ki povzroči emisije, preden se posuši ali drugače obdeli za laboratorijsko analizo.

Kadar bi tak pristop povzročil nerazumno visoke stroške ali kadar se lahko doseže večja točnost, upravljavec lahko podatke o dejavnosti in faktorje za izračun dosledno sporoča z navedbo, v kakšnem stanju se uporabi gorivo ali material pri izvajanju laboratorijskih analiz.

Člen 31

Privzete vrednosti za faktorje za izračun

1. Če upravljavec določi faktorje za izračun kot privzete vrednosti, v skladu z zahtevo veljavne stopnje, kot je določena v Prilogah II in VI, uporabi eno od naslednjih vrednosti:

(a) standardne faktorje in stehiometrične faktorje iz Priloge VI;

(b) standardne faktorje, ki jih je država članica uporabila v zadnjem nacionalnem registru, predloženem sekretariatu Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja;

(c) objavljene vrednosti, dogovorjene s pristojnim organom, vključno s standardnimi faktorji, ki jih objavi pristojni organ in so združljivi s faktorji iz točke (b), a so reprezentativne za bolj ločene tokove vira goriva;

(d) vrednosti, ki jih določi in zagotavlja dobavitelj materiala, če lahko upravljavec pristojnemu organu dokaže, da ima vsebnost ogljika interval zaupanja 95 % z največ 1 %;

(e) vrednosti, ki temeljijo na analizah, izvedenih v preteklosti, če lahko upravljavec pristojnemu organu dokaže, da so te vrednosti reprezentativne za prihodnje šarže enakega materiala.

2. Upravljavec določi vse privzete vrednosti, uporabljene v načrtu za spremljanje.

Kadar se privzete vrednosti spreminjajo vsako leto, upravljavec v načrtu za spremljanje določi veljaven uporabljen vir te vrednosti.

3. Pristojni organ lahko spremembo privzetih vrednosti za faktor za izračun v načrtu za spremljanje v skladu s členom 15(2) odobri le, če upravljavec predloži dokaze, da nova privzeta vrednost zagotavlja točnejše določanje emisij.

4. Pristojni organ na zahtevo upravljavca dovoli, da se neto kalorična vrednost in faktorji emisije goriv določijo z uporabo enakih stopenj, ki se zahtevajo za komercialna standardna goriva, če upravljavec najmanj vsaka tri leta predloži dokaze, da je v zadnjih treh letih dosegel interval 1 % za posamezno kalorično vrednost.

Člen 32

Izračun faktorjev na podlagi analiz

1. Upravljavec zagotovi, da se vse analize, vzorčenja, kalibracije in potrjevanja za določitev faktorjev za izračun izvedejo z uporabo metod na podlagi ustreznih standardov EN.

Če takšni standardi niso na voljo, metode temeljijo na ustreznih standardih ISO ali nacionalnih standardih. Kadar ni veljavnih objavljenih standardov, se uporabijo ustrezni osnutki standardov, smernice za najboljšo industrijsko prakso ali druge znanstveno dokazane metodologije, ki omejujejo odstopanje pri vzorčenju in merjenju.

2. Kadar se za določanje emisij uporabijo spletni plinski kromatografi ali ekstraktivni ali neekstraktivni analizatorji plinov, upravljavec za uporabo take opreme potrebuje odobritev pristojnega organa. Oprema se uporabi le v zvezi s podatki o sestavi plinastih goriv in materialov. Upravljavec v skladu z minimalnimi ukrepi za zagotavljanje kakovosti poskrbi za izvedbo začetne potrditve in vsakoletnih ponovnih potrditev instrumenta.

3. Rezultati kakršnih koli analiz se uporabljajo le za obdobje dostave ali šaržo goriva ali materiala, za katero so bili vzorci odvzeti in za katero naj bi bili vzorci reprezentativni.

Upravljavec za določitev posameznega parametra uporabi rezultate vseh analiz, opravljenih v zvezi s tem parametrom.

Člen 33

Načrt za vzorčenje

1. Kadar se faktorji za izračun določijo z analizami, upravljavec pristojnemu organu predloži v odobritev načrt za vzorčenje za vsako gorivo ali material v obliki pisnega postopka, ki vsebuje informacije o metodologijah za pripravo vzorcev, vključno z informacijami o odgovornostih, lokacijah, pogostostih in količinah, ter metodologijah za shranjevanje in prevoz vzorcev.

Upravljavec zagotovi, da so dobljeni vzorci reprezentativni za zadevno šaržo ali obdobje dostave in nepristranski. Pomembni elementi načrta za vzorčenje se določijo v dogovoru z laboratorijem, ki izvaja analizo za zadevno gorivo ali material, pri čemer se v načrt vključijo dokazila o tem dogovoru. Upravljavec da načrt na voljo za namene preverjanja v skladu z Uredbo (EU) št. 600/2012.

2. Upravljavec v dogovoru z laboratorijem, ki izvaja analizo za zadevno gorivo ali material, in po odobritvi pristojnega organa prilagodi elemente načrta za vzorčenje, če rezultati analize kažejo, da se heterogenost goriva ali materiala znatno razlikuje od informacij o heterogenosti, na katerih je temeljil prvotni načrt za vzorčenje zadevnega goriva ali materiala.

Člen 34

Uporaba laboratorijev

1. Upravljavec zagotovi, da so laboratoriji, ki izvajajo analize za določanje faktorjev za izračun, akreditirani v skladu s standardom EN ISO/IEC 17025 za ustrezne analitske metode.

2. Laboratoriji, ki niso akreditirani v skladu s standardom EN ISO/IEC 17025 se za določanje faktorjev za izračun lahko uporabljajo le, kadar lahko upravljavec pristojnemu organu dokaže, da dostop do laboratorijev iz odstavka 1 tehnično ni izvedljiv ali bi povzročil nerazumno visoke stroške in da neakreditiran laboratorij izpolnjuje zahteve, enakovredne zahtevam iz standarda EN ISO/IEC 17025.

3. Pristojni organ šteje, da laboratorij izpolnjuje zahteve, enakovredne zahtevam iz standarda EN ISO/IEC 17025 v smislu odstavka 2, če upravljavec v največji možni meri zagotovi v obliki in podobno podrobno, kot se zahteva za postopke v skladu s členom 12(2), dokaze v skladu z drugim in tretjim pododstavkom tega odstavka.

V zvezi z upravljanjem kakovosti upravljavec pripravi akreditiran certifikat laboratorija v skladu s standardom EN ISO/IEC 9001 ali drugimi certificiranimi sistemi upravljanja kakovosti, ki zajemajo laboratorij. Če taki certificirani sistemi upravljanja kakovosti ne obstajajo, upravljavec predloži druge ustrezne dokaze, da lahko laboratorij zanesljivo upravlja svoje osebje, postopke, dokumente in naloge.

V zvezi s tehnično usposobljenostjo upravljavec zagotovi dokaze, da je laboratorij usposobljen in sposoben zagotoviti tehnično veljavne rezultate v skladu z ustreznimi analitskimi postopki. Taki dokazi vključujejo vsaj naslednje elemente:

- (a) upravljanje usposobljenosti osebja za posamezne dodeljene naloge;
- (b) ustreznost pogojev nastanitve in okoljskih pogojev;
- (c) izbiro analitskih metod in ustreznih standardov;
- (d) po potrebi upravljanje vzorčenja in pripravo vzorcev, vključno z nadzorovanjem celovitosti vzorcev;
- (e) po potrebi razvoj in potrjevanje novih analitskih metod ali uporabo metod, ki niso zajete v mednarodnih ali nacionalnih standardih;
- (f) oceno negotovosti;
- (g) upravljanje opreme, vključno s postopki za kalibracijo, prilagoditev, vzdrževanje in popravilo opreme, ter vodenje evidence o navedenih postopkih;
- (h) upravljanje in nadzorovanje podatkov, dokumentov ter programske opreme;
- (i) upravljanje elementov kalibracije in referenčnih materialov;
- (j) zagotavljanje kakovosti rezultatov kalibracije in preskusa, vključno z rednim sodelovanjem v programih preskušanja strokovnosti, uporabo analitskih metod za certificirane referenčne materiale ali primerjavo z akreditiranim laboratorijem;

(k) upravljanje procesov, oddanih zunanjim izvajalcem;

(l) upravljanje dodelitev in pritožb strank ter zagotavljanje pravočasnih popravilnih ukrepov.

Člen 35

Pogostost analiz

1. Upravljavec uporabi najmanjšo možno pogostost analiz za zadevna goriva in materiale iz Priloge VII. Priloga VII se bo redno pregledovala, pri čemer bo prvič pregledana najpozneje 2 leti od začetka veljavnosti te uredbe.

2. Pristojni organ lahko upravljavcu dovoli uporabo drugačne pogostosti od pogostosti iz odstavka 1, če najmanjše pogostosti niso na voljo ali če upravljavec dokaže nekaj od naslednjega:

- (a) na podlagi preteklih podatkov, vključno z analitskimi vrednostmi za zadevna goriva ali materiale v poročevalnem obdobju tik pred sedanjim poročevalnim obdobjem, da nihanje analitskih vrednosti za zadevno gorivo ali material ne presega ene tretjine vrednosti negotovosti, ki jo mora upravljavec upoštevati v zvezi z določanjem podatkov o dejavnosti za zadevno gorivo ali material;
- (b) da bi uporaba zahtevane pogostosti povzročila nerazumno visoke stroške.

Pododdelek 4

Specifični faktorji za izračun

Člen 36

Faktorji emisije za CO₂

1. Upravljavec določi faktorje emisije, specifične za dejavnost, za emisije CO₂.
2. Faktorji emisije goriv so izraženi v t CO₂/TJ, tudi kadar se uporabljajo kot vhodni material procesa.

Pristojni organ lahko upravljavcu dovoli uporabo faktorja emisije za gorivo, izraženega v t CO₂/t ali t CO₂/Nm³, za emisije iz izgorevanja goriv, če uporaba faktorja emisije, izraženega v t CO₂/TJ, povzroči nerazumno visoke stroške ali če se lahko z uporabo takega faktorja emisije doseže vsaj enakovredna točnost izračunanih emisij.

3. Upravljavec za pretvorbo vsebnosti ogljika v ustrezno vrednost faktorja emisije, povezanega s CO₂, ali obratno, uporabi faktor 3 664 t CO₂/t C.

Člen 37

Faktorji oksidacije in pretvorbe

1. Upravljavca za določitev faktorjev oksidacije ali pretvorbe uporabi najmanj stopnjo 1. Upravljavca za faktor oksidacije ali pretvorbe uporabi vrednost 1, če faktor emisije vključuje učinek nepopolne oksidacije ali pretvorbe.

Vendar lahko pristojni organ od upravljavcev zahteva, da vedno uporabijo stopnjo 1.

2. Če se v napravi uporabljajo različna goriva in se mora za specifični faktor oksidacije uporabiti stopnja 3, lahko upravljavec od pristojnega organa zahteva, da odobri eno ali obe naslednji možnosti:

- (a) določitev enega zbirnega faktorja oksidacije za celoten proces izgorevanja, ki se uporablja za vsa goriva;
- (b) pripisovanje nepopolne oksidacije enemu glavnemu toku vira in uporaba vrednosti 1 za faktor oksidacije drugih tokov vira.

Če se uporablja biomasa ali mešanica goriva, upravljavec predloži dokaze, da z uporabo točke (a) ali (b) prvega pododstavka emisije niso prenizko ocenjene.

Pododdelek 5

Ravnanje z biomaso

Člen 38

Tokovi vira biomase

1. Upravljavca lahko podatke o dejavnosti tokov virov biomase določi brez uporabe stopenj in predložitve analitičnega dokaza v zvezi z vsebnostjo biomase, če je ta tok vira sestavljen izključno iz biomase in lahko upravljavec zagotovi, da ne vsebuje drugih materialov ali goriv.

2. Faktor emisije za biomaso je nič.

Faktor emisije mešanice goriva ali materiala se izračuna in sporoči kot predhodni faktor emisije, določen v skladu s členom 30, pomnožen s fosilno frakcijo goriva ali materiala.

3. Šota, ksilit in fosilne frakcije mešanice goriva ali materialov se ne štejejo za biomaso.

4. Če je frakcija biomase v mešanici goriva in materialov enaka ali večja od 97 % ali če je frakcija biomase zaradi količine emisij, povezanih s fosilno frakcijo goriva ali materiala, opredeljena kot tok vira *de minimis*, lahko pristojni organ dovoli upravljavcu, da uporabi metodologije brez stopenj, kar vključuje

metodo energetske bilance, za določanje podatkov o dejavnosti in ustreznih faktorjev za izračun, razen če se zadevna vrednost uporabi za to, da se CO₂, pridobljen iz biomase, odšteje od emisij, določenih z neprekinjenim merjenjem emisij.

Člen 39

Določanje frakcije biomase in fosilne frakcije

1. Če se na podlagi zahtevane stopnje in razpoložljivosti ustreznih privzetih vrednosti iz člena 31(1) frakcija biomase v določenem gorivu ali materialu določi z analizami, upravljavec določi to frakcijo biomase na podlagi ustreznega standarda in analitskih metod iz tega standarda, pri čemer ta standard uporabi le, če ga odobri pristojni organ.

2. Če določitev frakcije biomase v mešanici goriva ali materiala z analizo v skladu z odstavkom 1 tehnično ni izvedljiva ali bi povzročila nerazumno visoke stroške, izračun upravljavca temelji na standardnih faktorjih emisije in vrednostih frakcije biomase za mešanico goriva in materialov ter metodah ocenjevanja, ki jih objavi Komisija.

Če takšni standardni dejavniki in vrednosti niso določeni, upravljavec domneva, da delež biomase ne obstaja ali predloži metodo ocenjevanja za določanje frakcije biomase v odobritev pristojnemu organu. V primeru goriv ali materialov, ki izhajajo iz proizvodnega postopka z opredeljenimi in sledljivimi vhodnimi tokovi, lahko upravljavec takšno oceno določi na podlagi masne bilance fosilnega in biomasnega ogljika, ki vstopa v postopek in izstopa iz njega.

3. Ne glede na odstavka 1 in 2 ter člena 30, kadar je v skladu s členom 2(j) in členom 15 Direktive 2009/28/ES vzpostavljeno potrjevanje izvora za bioplin, ki je vbrizgan v plinsko omrežje in nato iz njega odstranjen, upravljavec ne uporabi analiz za določanje frakcije biomase.

ODDELEK 3

Metodologija na podlagi meritev

Člen 40

Uporaba metodologije spremljanja na podlagi meritev

Upravljavca uporabi metodologije na podlagi meritev za vse emisije dušikovega oksida (N₂O) iz Priloge IV in za količinsko opredelitev emisij CO₂, prenesenih v skladu s členom 49.

Poleg tega lahko upravljavec uporabi metodologije na podlagi meritev za vire emisij CO₂, če lahko predloži dokaze, da se za vsak vir emisij upoštevajo stopnje, ki se zahtevajo v skladu s členom 41.

Člen 41**Zahteve v zvezi s stopnjami**

1. Upravljavec za vsak vir emisij, ki povzroči več kot 5 000 ton emisij CO_{2(e)} na leto ali prispeva več kot 10 % skupnih letnih emisij naprave, odvisno od tega, katera vrednost je višja v smislu absolutnih emisij, uporabi največjo stopnjo iz oddelka 1 Priloge VIII. Upravljavec za vse druge vire emisij uporabi stopnjo, ki je vsaj eno stopnjo nižja od najvišje stopnje.

2. Le če lahko upravljavec pristojnemu organu dokaže, da uporaba stopnje, zahtevane v skladu z odstavkom 1, tehnično ni izvedljiva ali bi povzročila nerazumno visoke stroške in da uporaba metodologije izračuna, pri kateri se uporabijo stopnje iz člena 26, tehnično ni izvedljiva ali bi povzročila nerazumno visoke stroške, se lahko uporabi naslednja nižja stopnja za zadevni vir emisij, pri čemer se uporabi vsaj stopnja 1.

Člen 42**Merilni standardi in laboratoriji**

1. Vse meritve se izvedejo z uporabo metod na podlagi standarda EN 14181 „Emisije nepremičnih virov – Zagotavljanje kakovosti avtomatskih merilnih sistemov“, standarda EN 15259 „Kakovost zraka – Meritve emisije nepremičnih virov – Zahteve za merilne odseke in merilna mesta ter namen meritev, načrt meritev in poročilo o meritvah“ ter na podlagi drugih ustreznih standardov EN.

Kadar takšni standardi niso na voljo, metode temeljijo na ustreznih standardih ISO, standardih, ki jih objavi Komisija, ali nacionalnih standardih. Kadar ni veljavnih objavljenih standardov, se uporabijo ustrezni osnutki standardov, smernice za najboljšo industrijsko prakso ali druge znanstveno dokazane metodologije, ki omejujejo odstopanje pri vzorčenju in merjenju.

Upravljavec upošteva vse ustrezne vidike sistema za neprekinjeno merjenje, vključno z lokacijo opreme, kalibracijo, merjenjem ter zagotavljanjem in nadzorom kakovosti.

2. Upravljavec zagotovi, da so laboratoriji, ki izvajajo meritve, kalibracije in ustrezne ocene opreme za sisteme za neprekinjeno merjenje emisij (CEMS), akreditirani v skladu s standardom EN ISO/IEC 17025 za ustrezne analitske metode ali dejavnosti kalibracije.

Če laboratorij nima takšne akreditacije, upravljavec zagotovi, da so izpolnjene enakovredne zahteve iz člena 34(2) in (3).

Člen 43**Določanje emisij**

1. Upravljavec določi letne emisije iz vira emisij v poročevalnem obdobju tako, da sešteje vse urne vrednosti izmerjene koncentracije toplogrednih plinov v poročevalnem obdobju, ki

jih pomnoži z urnimi vrednostmi pretoka dimnega plina, pri čemer so urne vrednosti povprečja vseh posameznih rezultatov merjenja v zadevni uri delovanja.

V primeru emisij CO₂ upravljavec določi letne emisije na podlagi enačbe 1 iz Priloge VIII. CO, sproščen v ozračje, se obravnava kot molarna enakovredna količina CO₂.

V primeru dušikovega oksida (N₂O) upravljavec določi letne emisije na podlagi enačbe iz pododdelka B.1 oddelka 16 Priloge IV.

2. Če je v eni napravi več virov emisij in teh virov ni mogoče izmeriti kot en vir emisij, upravljavec izmeri emisije iz teh virov ločeno in rezultate sešteje v skupne emisije posameznega plina v poročevalnem obdobju.

3. Upravljavec določi koncentracijo toplogrednih plinov v dimnem plinu z neprekinjenim merjenjem na reprezentativni točki z eno od naslednjih metod:

(a) z neposrednim merjenjem;

(b) pri visokih koncentracijah v dimnem plinu z izračunom koncentracije na podlagi posrednega merjenja koncentracij z uporabo enačbe 3 iz Priloge VIII, pri čemer se upoštevajo izmerjene vrednosti koncentracije vseh drugih komponent pretoka plina, kot je določeno v upravljavčevem načrtu za spremljanje.

4. Če je to primerno, upravljavec ločeno določi morebitno količino emisij CO₂ iz biomase z uporabo metodologij spremljanja na podlagi izračuna in to količino odšteje od skupnih izmerjenih emisij CO₂.

5. Upravljavec pri določanju pretoka dimnega plina za izračun v skladu z odstavkom 1 uporabi eno od naslednjih metod:

(a) izračun z uporabo primerne masne bilance, pri čemer se upoštevajo vsi pomembni parametri na vhodni strani, ki pri emisijah CO₂ vključujejo vsaj obremenitve vhodnega materiala, vnos toka zraka in učinkovitost procesa, na izhodni strani pa vsaj rezultat proizvoda ter koncentracijo O₂, SO₂ in NO_x;

(b) določanje z neprekinjenim merjenjem pretoka na reprezentativni točki.

Člen 44

Zbiranje podatkov

1. Upravljavec izračuna urne povprečne vrednosti za vsak parameter, vključno s koncentracijami in pretokom dimnega plina, pomembnimi pri določanju emisij, z uporabo metodologije na podlagi meritev, pri čemer uporabi vse podatkovne točke, ki so na voljo za to določeno uro.

Če lahko upravljavec zagotovi podatke za krajša referenčna obdobja brez dodatnih stroškov, ta obdobja uporabi pri določanju letnih emisij v skladu s členom 43(1).

2. Če oprema za neprekinjeno merjenje za parameter med zadevno uro ali referenčnim obdobjem iz odstavka 1 začasno ni pod nadzorom, ni dostopna ali ne deluje, upravljavec izračuna ustrezno urno povprečno vrednost na podlagi preostalih podatkovnih točk v zadevni uri ali krajšem referenčnem obdobju, če je na voljo vsaj 80 % največjega možnega števila podatkovnih točk za parameter. Člen 45(2) do (4) se uporablja, če je na voljo manj kot 80 % največjega možnega števila podatkovnih točk za parameter.

Člen 45

Manjkajoči podatki

1. Če kos merilne opreme v okviru sistema za neprekinjeno spremljanje emisij ne deluje več kot pet zaporednih dni v katerem koli koledarskem letu, upravljavec brez nepotrebnega odlašanja o tem obvesti pristojni organ in predlaga ustrezne ukrepe za izboljšanje kakovosti zadevnega sistema za neprekinjeno spremljanje emisij.

2. Če veljavne ure ali krajšega referenčnega obdobja podatkov v skladu s členom 44(1) ni mogoče zagotoviti za enega ali več parametrov metodologije na podlagi meritev, ker oprema ni pod nadzorom, ni dostopna ali ne deluje, upravljavec za vsako manjkajočo uro podatkov določi nadomestne vrednosti.

3. Če veljavne ure ali krajšega referenčnega obdobja podatkov ni mogoče zagotoviti za parameter, ki se neposredno izmeri kot koncentracija, upravljavec izračuna nadomestno vrednost kot vsoto povprečne koncentracije in dvokratnika standardnega odstopanja, povezanega s to povprečno vrednostjo, pri čemer uporabi enačbo 4 iz Priloge VIII.

Če se poročevalno obdobje ne uporablja za določanje takšnih nadomestnih vrednosti zaradi bistvenih tehničnih sprememb naprave, upravljavec v dogovoru s pristojnim organom določi reprezentativen časovni okvir za določanje povprečnega in standardnega odstopanja, po možnosti obdobje enega leta.

4. Če veljavne ure podatkov ni mogoče zagotoviti za parameter, ki ni koncentracija, upravljavec nadomestne vrednosti tega parametra izračuna z ustreznim modelom masne bilance ali energetske bilanco procesa. Upravljavec potrdi rezultate z uporabo preostalih izmerjenih parametrov metodologije na podlagi meritev in podatkov v običajnih delovnih pogojih, pri čemer upošteva časovno obdobje, ki je enako dolgo kot vrzel podatkov.

Člen 46

Potrditve z izračunom emisij

Upravljavec potrdi emisije, določene z metodologijo na podlagi meritev, razen emisij dušikovega oksida (N_2O) pri proizvodnji dušikove kisline in toplogrednih plinov, prenesenih do transportnega omrežja ali območja shranjevanja, z izračunom letnih emisij posameznega zadevnega toplogrednega plina za iste vire emisij in tokove vira.

Uporaba metodologij s stopnjami ni nujna.

ODDELEK 4

Posebne določbe

Člen 47

Naprave z nizkimi emisijami

1. Pristojni organ lahko upravljavcu dovoli, da predloži poenostavljen načrt za spremljanje v skladu s členom 13, če upravlja napravo z nizkimi emisijami.

Prvi pododstavek se ne uporablja za naprave, ki izvajajo dejavnosti, pri katerih je vključen N_2O v skladu s Prilogo I k Direktivi 2003/87/ES.

2. V prvem pododstavku odstavka 1 naprava pomeni napravo z nizkimi emisijami, kadar je izpolnjen vsaj eden od naslednjih pogojev:

(a) povprečne letne emisije te naprave iz potrjenih poročil o emisijah v obdobju trgovanja tik pred sedanjim obdobjem trgovanja, razen emisij CO_2 iz biomase, in sicer pred odštetjem prenesenega CO_2 , so bile nižje od 25 000 ton $CO_{2(e)}$ na leto;

(b) povprečne letne emisije iz točke (a) niso na voljo ali se ne uporabljajo več zaradi sprememb meja naprave ali pogojev njenega delovanja, vendar bodo letne emisije te naprave v naslednjih petih letih, razen emisij CO_2 iz biomase, in sicer pred odštetjem prenesenega CO_2 , na podlagi metode konservativne ocene nižje od 25 000 ton $CO_{2(e)}$ na leto.

3. Upravljavcu naprave z nizkimi emisijami ni treba predložiti spremnih dokumentov iz tretjega pododstavka člena 12(1) in je izvzet iz zahteve po poročanju o izboljšavah iz člena 69(4).

4. Ne glede na člen 27 lahko upravljavec naprave z nizkimi emisijami določi količino goriva ali materiala na podlagi razpoložljivih in dokumentiranih evidenc nakupa in ocenjenih sprememb zaloge. Poleg tega je upravljavec izvzet iz zahteve po predložitvi ocene negotovosti iz člena 28(2) pristojnemu organu.

5. Upravljavec naprave z nizkimi emisijami je izvzet iz zahteve iz člena 28(2) v zvezi z določanjem podatkov o zalogi na začetku in koncu poročevalnega obdobja, če se lahko v skladiščnih objektih shrani vsaj 5 % letne porabe goriva ali materiala v poročevalnem obdobju, da se povezana negotovost vključi v oceno negotovosti.

6. Ne glede na člen 26(1) lahko upravljavec naprave z nizkimi emisijami uporabi najmanj stopnjo 1 za določanje podatkov o dejavnosti in faktorjev za izračun za vse tokove vira, razen če se lahko večja natančnost doseže brez dodatnega napora upravljavca, ne da bi se predložili dokazi, da uporaba višjih stopenj tehnično ni izvedljiva ali da bi povzročila nerazumne stroške.

7. Upravljavec naprave z nizkimi emisijami lahko za namene določanja faktorjev za izračun na podlagi analiz v skladu s členom 32 uporabi kateri koli laboratorij, ki je tehnično usposobljen in sposoben zagotoviti tehnično veljavne rezultate z uporabo ustreznih analitskih postopkov, pri čemer predloži dokaze za ukrepe zagotavljanja kakovosti iz člena 34(3).

8. Če naprava z nizkimi emisijami, za katero velja poenostavljeno spremljanje, preseže prag iz odstavka 2 v katerem koli koledarskem letu, njen upravljavec o tem brez nepotrebnega odlašanja obvesti pristojni organ.

Upravljavec brez nepotrebnega odlašanja predloži bistveno spremembo načrta za spremljanje v smislu člena 15(3)(b) v odobritev pristojnemu organu.

Vendar pristojni organ upravljavcu dovoli, da nadaljuje z izvajanjem poenostavljenega spremljanja, če ta upravljavec pristojnemu organu dokaže, da prag iz odstavka 2 v zadnjih petih poročevalnih obdobjih ni bil presežen in da od naslednjega poročevalnega obdobja naprej ne bo več presežen.

Člen 48

Vsebovani CO₂

1. Vsebovani CO₂, ki se prenese do naprave, vključno s CO₂ iz zemeljskega plina ali odpadnega plina, skupaj s plavžnim plinom ali koksarniškim plinom, se vključi v faktor emisije za to gorivo.

2. Če vsebovani CO₂ izvira iz dejavnosti iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES ali je vključen v skladu s členom 24 navedene direktive in se pozneje iz te naprave kot del goriva prenese do druge naprave in dejavnosti iz navedene direktive, se ne šteje za emisije naprave, iz katere izhaja.

Vendar se vsebovani CO₂ šteje za emisije naprave, iz katere izhaja, če izvira iz te naprave ali se prenese iz te naprave do subjektov, ki niso zajeti v navedeno direktivo.

3. Upravljavci lahko določijo količine vsebovanega CO₂, prenesenega iz naprave, v prenosni in sprejemni napravi. V tem primeru so količine prenesenega in prejetega vsebovanega CO₂ enake.

Če količine prenesenega in prejetega vsebovanega CO₂ niso enake, se aritmetična sredina obeh izmerjenih vrednosti uporabi v poročilih o emisijah za prenosne in sprejemne naprave, kadar je odstopanje med vrednostmi mogoče pojasniti z negotovostjo merilnih sistemov. V tem primeru se poročilo o emisijah skljuje na prilagoditev te vrednosti.

Če odstopanja med vrednostmi ni mogoče pojasniti z odobrenim obsegom negotovosti merilnih sistemov, upravljavci prenosnih in sprejemnih naprav prilagodijo vrednosti z uporabo konservativnih prilagoditev, ki jih odobri pristojni organ.

Člen 49

Preneseni CO₂

1. Upravljavec od emisij naprave odšteje vsako količino CO₂, ki izhaja iz fosilnega ogljika pri dejavnostih iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES in ni v emisiji iz naprave, ampak se prenese iz naprave do:

(a) naprave za zajemanje za namen transporta in dolgoročnega geološkega shranjevanja na območju shranjevanja, ki ga dovoljuje Direktiva 2009/31/ES;

(b) transportnega omrežja za namen dolgoročnega geološkega shranjevanja na območju shranjevanja, ki ga dovoljuje Direktiva 2009/31/ES; ali

(c) območja shranjevanja, ki ga dovoljuje Direktiva 2009/31/ES, za namen dolgoročnega geološkega shranjevanja.

Pri katerem koli drugem prenosu CO₂ iz naprave ni dovoljeno odšteti CO₂ od emisij naprave.

2. Upravljavec naprave, iz katere je bil prenesen CO₂, v svojem letnem poročilu o emisijah navede identifikacijsko oznako sprejemne naprave, odobreno v skladu z Uredbo Komisije (EU) št. 1193/2011 z dne 18. novembra 2011 o določitvi registra Unije za obdobje trgovanja z začetkom 1. januarja 2013 in kasnejša obdobja trgovanja sistema Unije trgovanja z emisijami v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Odločbo št. 280/2004/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter o spremembi uredb (ES) št. 2216/2004 in (EU) št. 920/2010 ⁽¹⁾.

Prvi pododstavek se uporablja tudi za sprejemno napravo v zvezi z identifikacijsko oznako prenosne naprave.

3. Za določanje količin CO₂, prenesenih iz ene naprave do druge, upravljavec uporabi metodologijo na podlagi meritev tudi v skladu s členi 43, 44 in 45. Vir emisij ustreza točki merjenja, pri čemer so emisije izražene kot količina prenesenega CO₂.

4. Za določanje količine CO₂, prenesene iz ene naprave do druge, upravljavec uporabi stopnjo 4, kot je opredeljena v oddelku 1 Priloge VIII.

Vendar lahko upravljavec uporabi naslednjo nižjo stopnjo, če dokaže, da uporaba stopnje 4 iz oddelka 1 Priloge VIII tehnično ni izvedljiva ali da bi povzročila nerazumno visoke stroške.

5. Upravljavci lahko določijo količine CO₂, prenesene iz naprave, v prenosni in sprejemni napravi. V tem primeru se uporabi člen 48(3).

POGLAVJE IV

SPREMLJANJE EMISIJ IN PODATKOV O TONSKIH KILOMETRIH IZ LETALSTVA

Člen 50

Splošne določbe

1. Vsak operater zrakoplova spremlja emisije iz letalskih dejavnosti in poroča o njih za vse lete, vključene v Prilogo I

k Direktivi 2003/87/ES, ki jih opravi ta operater zrakoplova v poročevalnem obdobju in za katere je odgovoren operater zrakoplova.

V zvezi s tem operater zrakoplova vse lete pripiše koledarskemu letu glede na čas odhoda po univerzalnem koordiniranem času.

2. Operater zrakoplova, ki namerava zaprositi za brezplačno dodelitev pravic v skladu s členom 3e ali 3f Direktive 2003/87/ES, spremlja tudi podatke o tonskih kilometrih za zadevne lete v ustreznih letih spremljanja.

3. Za ugotavljanje edinstvenega operaterja zrakoplova iz člena 3(o) Direktive 2003/87/ES, ki je odgovoren za let, se uporabi klicna koda, ki se uporablja za kontrolo zračnega prometa. Klicna koda je:

(a) označevalnik Mednarodne organizacije civilnega letalstva (ICAO) iz polja 7 načrta leta; ali

(b) registrska oznaka, če označevalnik ICAO operaterja zrakoplova ni na voljo.

4. Če identiteta operaterja zrakoplova ni znana, pristojni organ operaterja zrakoplova šteje za lastnika zrakoplova, razen če dokaže identiteto pristojnega operaterja zrakoplova.

Člen 51

Predložitev načrtov za spremljanje

1. Operater zrakoplova najpozneje štiri mesece pred začetkom izvajanja letalskih dejavnosti iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES pristojnemu organu predloži načrt za spremljanje emisij in poročanje o njih v skladu s členom 12.

Z odstopanjem od prvega pododstavka operater zrakoplova, ki prvič izvaja letalsko dejavnost iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES, ki je ni mogoče predvideti štiri mesece vnaprej, predloži načrt za spremljanje pristojnemu organu brez nepotrebnega odlašanja, vendar najpozneje šest tednov po izvedbi te dejavnosti. Operater zrakoplova pristojnemu organu ustrezno utemelji, zakaj načrta za spremljanje ni mogoče predložiti štiri mesece pred dejavnostjo.

Če država članica upravljavka iz člena 18a Direktive 2003/87/ES ni znana vnaprej, operater zrakoplova brez nepotrebnega odlašanja predloži načrt za spremljanje, potem ko so na voljo informacije o pristojnem organu države članice upravljavke.

⁽¹⁾ UL L 315, 29.11.2011, str. 1.

2. Če operater zrakoplova namerava zaprositi za brezplačno dodelitev pravic v skladu s členom 3e ali 3f Direktive 2003/87/ES, predloži tudi načrt za spremljanje podatkov o tonskih kilometrih in poročanje o njih. Ta načrt za spremljanje se predloži najpozneje štiri mesece pred začetkom:

- (a) leta spremljanja iz člena 3e(1) Direktive 2003/87/ES za vloge v skladu z navedenim členom; ali
- (b) drugega koledarskega leta obdobja iz člena 3c(2) Direktive 2003/87/ES za vloge v skladu s členom 3f navedene direktive.

Člen 52

Metodologija spremljanja za emisije iz letalskih dejavnosti

1. Vsak operater zrakoplova določi letne emisije CO₂ iz letalskih dejavnosti tako, da pomnoži letno porabo posameznega goriva, izraženo v tonah, z ustreznim faktorjem emisije.

2. Vsak operater zrakoplova določi porabo goriva za vsak let in za vsako gorivo ter pri tem upošteva gorivo, ki ga porabi pomožni motor. Za ta namen operater zrakoplova uporabi eno od metod iz oddelka 1 Priloge III. Operater zrakoplova izbere metodo, s katero se zagotovijo najbolj popolni in pravočasni podatki ob najmanjši dopustni negotovosti brez nerazumno visokih stroškov.

3. Vsak operater zrakoplova določi polnjenje z gorivom iz oddelka 1 Priloge III na podlagi:

- (a) meritev dobavitelja goriva, kot so dokumentirane v evidencah o dobavi goriva ali v računih za vsak let; ali
- (b) podatkov, pridobljenih z merilnimi sistemi na krovu zrakoplova, iz evidenc v dokumentaciji o masi in ravnotežju ali tehničnega dnevnika zrakoplova oziroma z elektronskim prenosom podatkov iz zrakoplova operaterju zrakoplova.

4. Operater zrakoplova določi gorivo v rezervoarju z uporabo podatkov iz merilnih sistemov na krovu zrakoplova ter iz evidenc v dokumentaciji o masi in ravnotežju ali tehničnega dnevnika zrakoplova oziroma z elektronskim prenosom podatkov iz zrakoplova operaterju zrakoplova.

5. Operaterji zrakoplovov uporabljajo stopnjo 2 iz oddelka 2 Priloge III.

Vendar lahko operaterji zrakoplovov s povprečnimi sporočnimi letnimi emisijami v obdobju trgovanja tik pred sedanjim obdobjem trgovanja, ki so enake ali manjše od 50 000 ton fosilnega CO₂, uporabljajo najmanj stopnjo 1 iz oddelka 2 Priloge III. Vsi operaterji zrakoplovov lahko uporabljajo najmanj stopnjo 1 iz oddelka 2 Priloge III za tokove vira, ki skupaj ustrezajo manj kot 5 000 tonam fosilnega CO₂ na leto ali manj kot 10 %, do skupnega največjega prispevka 100 000 ton fosilnega CO₂ na leto, odvisno od tega, katera izmed teh dveh vrednosti je višja glede na absolutno vrednost. Če za namene tega pododstavka sporočene emisije niso na voljo ali se ne uporabljajo več, lahko operater zrakoplova uporabi konservativno oceno ali projekcijo za določanje povprečnih letnih emisij.

6. Če je količina polnjenja z gorivom ali količina goriva, preostalega v rezervoarjih, določena v prostorninskih enotah, izraženih v litrih, operater zrakoplova to količino pretvori iz prostornine v maso, tako da uporabi vrednosti dejanske gostote. Operater zrakoplova pri določanju dejanske gostote uporabi:

- (a) merilne sisteme na krovu; ali
- (b) gostoto, ki jo izmeri dobavitelj goriva ob polnjenju z gorivom in je evidentirana na računu za gorivo ali dobavnici.

Dejanska gostota je izražena v kg/liter in določena za veljavno temperaturo za določeno meritev.

Kadar dejanske vrednosti gostote niso na voljo, se po odobritvi pristojnega organa uporabi standardni faktor gostote 0,8 kg/liter.

7. Za namene izračuna iz odstavka 1 operater zrakoplova uporabi privzete faktorje emisij iz preglednice 2 Priloge III.

Ta pristop se za namene poročanja šteje kot stopnja 1. Za goriva, ki niso navedena v zadevni preglednici, operater zrakoplova določi faktor emisije v skladu s členom 32, ki se šteje kot stopnja 2. Za takšna goriva se neto kalorična vrednost določi in sporoči kot opomba.

8. Operater zrakoplova lahko ne glede na odstavek 7 in z odobritvijo pristojnega organa izračuna faktor emisije ali vsebnost ogljika, na kateri temelji ta faktor, ali neto kalorično vrednost za komercialno tržena goriva iz evidenc nakupa za zadevno gorivo, ki jih zagotovi dobavitelj goriva, če so te vrednosti izračunane na podlagi mednarodno sprejetih standardov, faktorjev emisij iz preglednice 2 Priloge III pa ni mogoče uporabiti.

Člen 53

Posebne določbe za biomaso

Člen 39 se smiselno uporabi za določanje frakcije biomase v mešanici goriva.

Pristojni organ ne glede na člen 39(2) za določanje frakcije biomase dovoli uporabo metodologije, ki se enotno uporablja v vseh državah članicah, če je to primerno.

V skladu s to metodologijo se frakcija biomase, neto kalorična vrednost in faktor emisije ali vsebnost ogljika v gorivu, ki se uporablja za letalsko dejavnost v okviru sistema EU za trgovanje z emisijami iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES, določijo na podlagi evidenc nakupa goriva.

Metodologija temelji na smernicah, ki jih pripravi Komisija, da se omogoči skladna uporaba metodologije v vseh državah članicah.

Uporaba biogoriv za letalske dejavnosti se oceni v skladu s členom 18 Direktive 2009/28/ES.

Člen 54

Mali onesnaževalci

1. Operaterji zrakoplovov, ki v treh zaporednih štirimesečnih obdobjih opravijo manj kot 243 letov na posamezno obdobje, in operaterji zrakoplovov, ki opravijo lete, katerih skupne letne emisije so nižje od 25 000 ton CO₂ letno, se štejejo za male onesnaževalce.

2. Ne glede na člen 52 lahko mali onesnaževalci ocenijo porabo goriva z orodji, ki jih uporablja Eurocontrol ali druga ustrezna organizacija in s katerimi se lahko obdelajo vse pomembne informacije o zračnem prometu, ki ustrezajo informacijam, na voljo Eurocontrolu, pri čemer se preprečijo morebitne prenizke ocene emisij.

Veljavna orodja se lahko uporabijo le, če jih je odobrila Komisija, vključno z uporabo korekcijskih faktorjev za izravnavo morebitnih netočnosti metod modeliranja.

3. Ne glede na člen 12 lahko mali onesnaževalci, ki namepravajo uporabiti katero od orodij iz odstavka 2 tega člena, v načrtu za spremljanje za emisije predložijo le naslednje informacije:

(a) informacije, ki se zahtevajo v skladu s točko 1 oddelka 2 Priloge I;

(b) dokaze o doseganju pragov za male onesnaževalce iz odstavka 1 tega člena;

(c) ime orodja iz odstavka 2 tega člena, ki se bo uporabilo za oceno porabe goriva, ali sklic nanj.

Mali onesnaževalec je lahko izvzet iz zahteve po predložitvi spremnih dokumentov iz tretjega pododstavka člena 12(1).

4. Če operater zrakoplova uporablja katero od orodij iz odstavka 2 in v poročevalnem letu preseže pragove iz odstavka 1, o tem brez nepotrebnega odlašanja obvesti pristojni organ.

Operater zrakoplova brez nepotrebnega odlašanja predloži bistveno spremembo načrta za spremljanje v smislu točke (vi) člena 15(4)(a) v odobritev pristojnemu organu.

Vendar pristojni organ operaterju zrakoplova dovoli, da še naprej uporablja orodje iz odstavka 2, če ta operater zrakoplova pristojnemu organu dokaže, da pragova iz odstavka 1 v zadnjih petih poročevalnih obdobjih nista bila presežena in od naslednjega poročevalnega obdobja naprej ne bosta več presežena.

Člen 55

Viri negotovosti

1. Operater zrakoplova določi vire negotovosti in z njimi povezane ravni negotovosti. Operater zrakoplova te informacije upošteva pri izbiri metodologije spremljanja v skladu s členom 52(2).

2. Kadar operater zrakoplova določi polnjenja z gorivom v skladu s členom 52(3)(a), mu ni treba zagotoviti dodatnega dokaza o stopnji negotovosti, ki je povezana s tem.

3. Kadar se za merjenje polnjenja z gorivom ali količine goriva v rezervoarjih v skladu s členom 52(3)(b) uporabljajo sistemi na krovu, je stopnja negotovosti, povezana z merjenji goriva, podprta s:

(a) specifikacijami proizvajalca zrakoplova, ki določajo stopnje negotovosti merilnih sistemov za gorivo na krovu; in

(b) dokazi o opravljanju rutinskih preverjanj zadovoljivega delovanja merilnih sistemov za gorivo.

4. Ne glede na odstavka 2 in 3 lahko operater zrakoplova negotovosti za vse druge sestavne dele metodologije spremljanja utemelji na konservativni strokovni presoji ob upoštevanju ocenjenega števila letov v poročevalnem obdobju.

5. Operater zrakoplova redno izvaja ustrezne nadzorne dejavnosti, vključno z navzkrižnim preverjanjem količine polnjenja z gorivom, kot je navedena v računih, in količine polnjenja z gorivom, ugotovljene z merjenjem na krovu, ter sprejme popravne ukrepe, če opazi večja odstopanja.

Člen 56

Določanje podatkov o tonskih kilometrih

1. Operater zrakoplova, ki namerava zaprositi za brezplačno dodelitev pravic v skladu s členom 3e ali 3f Direktive 2003/87/ES, spremlja podatke o tonskih kilometrih za vse leto iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES v letih spremljanja, pomembnih za takšne vloge.

2. Operater zrakoplova izračuna podatke o tonskih kilometrih tako, da pomnoži razdaljo, izračunano v skladu z oddelkom 4 Priloge III in izraženo v kilometrih (km), s koristnim tovorom, izračunanim kot vsota mase tovora, pošte ter potnikov in prijavljene prtljage, izraženim v tonah (t).

3. Operater zrakoplova določi maso tovora in pošte na podlagi dejanske ali standardne mase iz dokumentacije o masi in ravnotežju za zadevne leto.

Operaterji zrakoplovov, od katerih se dokumentacija o masi in ravnotežju ne zahteva, v načrtu za spremljanje predlagajo ustrezno metodologijo za določanje mase tovora in pošte, pri čemer izključijo taro vseh palet in vsebnikov, ki niso koristni tovor, ter obratovalno težo.

4. Operater zrakoplova pri določanju mase potnikov uporabi eno od naslednjih stopenj:

(a) stopnjo 1: zajema privzeto vrednost 100 kg za vsakega potnika, vključno z njegovo prijavljeno prtljago;

(b) stopnjo 2: zajema maso potnikov in prijavljene prtljage iz dokumentacije o masi in ravnotežju za vsak let.

Kljub temu se izbrana stopnja uporablja za vse leto v letih spremljanja, pomembnih za vloge v skladu s členom 3e ali 3f Direktive 2003/87/ES.

POGLAVJE V

UPRAVLJANJE IN NADZOR PODATKOV

Člen 57

Dejavnosti pretoka podatkov

1. Upravljevec ali operater zrakoplova vzpostavi, dokumentira, izvaja in vzdržuje pisne postopke za dejavnosti pretoka podatkov za spremljanje emisij toplogrednih plinov in poročanje o njih ter zagotavljanje, da letno poročilo o emisijah, ki izhaja iz dejavnosti pretoka podatkov, ne vsebuje napačnih navedb ter je v skladu z načrtom za spremljanje, zadevnimi pisnimi postopki in to uredbo.

Če operater zrakoplova namerava zaprositi za brezplačno dodelitev pravic v skladu s členom 3e ali 3f Direktive 2003/87/ES, se prvi pododstavek uporablja tudi za spremljanje podatkov o tonskih kilometrih in poročanje o njih.

2. Opisi pisnih postopkov za dejavnosti pretoka podatkov iz načrta za spremljanje zajemajo vsaj naslednje elemente:

(a) informacije iz člena 12(2);

(b) opredelitev virov osnovnih podatkov;

(c) vse korake pretoka podatkov od osnovnih podatkov do podatkov o letnih emisijah ali tonskih kilometrih, ki izražajo zaporedje in medsebojni vpliv dejavnosti pretoka podatkov;

(d) ustrezne korake obdelave, povezane z vsako posamezno dejavnostjo pretoka podatkov, vključno s formulami in podatki, uporabljenimi za določanje podatkov o emisijah ali tonskih kilometrih;

(e) ustrezne uporabljene sisteme za obdelavo in shranjevanje elektronskih podatkov ter medsebojni vpliv teh sistemov in drugih vnosov, vključno z ročnimi vnosi;

(f) način beleženja rezultatov dejavnosti pretoka podatkov.

Člen 58

Nadzorni sistem

1. Upravljevec ali operater zrakoplova vzpostavi, dokumentira, izvaja in vzdržuje učinkovit nadzorni sistem za zagotovitev, da letno poročilo o emisijah in po potrebi poročilo o tonskih kilometrih, ki izhaja iz dejavnosti pretoka podatkov, ne vsebuje napačnih navedb ter je v skladu z načrtom za spremljanje in to uredbo.

2. Nadzorni sistem iz odstavka 1 sestavljajo:

- (a) ocena tveganj pri delovanju in nadzoru upravljavca ali operaterja zrakoplova;
- (b) pisni postopki, povezani z dejavnostmi nadzora, s katerimi naj bi se omilila ugotovljena tveganja.

3. Pisni postopki, povezani z nadzornimi dejavnostmi iz odstavka 2(b), vključujejo vsaj:

- (a) zagotavljanje kakovosti merilne opreme;
- (b) zagotavljanje kakovosti sistema informacijske tehnologije, uporabljenega za dejavnosti pretoka podatkov, vključno z računalniško tehnologijo nadzora postopkov;
- (c) ločevanje nalog v okviru dejavnosti pretoka podatkov in nadzornih dejavnosti ter upravljanje potrebnih pristojnosti;
- (d) notranje preglede in potrjevanje podatkov;
- (e) popravke in popravne ukrepe;
- (f) nadzor procesov, oddanih zunanjim izvajalcem;
- (g) vodenje evidenc in dokumentacije, vključno z upravljanjem različic dokumentov.

4. Upravljavec ali operater zrakoplova spremlja učinkovitost nadzornega sistema, vključno z izvajanjem notranjih pregledov in ob upoštevanju ugotovitev preveritelja med preverjanjem letnih poročil o emisijah in po potrebi poročil o podatkih o tonskih kilometrih, izvedenih v skladu z Uredbo (EU) št. 600/2012.

Če se ugotovi, da je nadzorni sistem neučinkovit ali nesorazmeren z ugotovljenimi tveganji, upravljavec ali operater zrakoplova poskuša izboljšati nadzorni sistem in posodobi načrt za spremljanje ali temeljne pisne postopke za dejavnosti pretoka podatkov, ocene tveganj in nadzorne dejavnosti.

Člen 59

Zagotavljanje kakovosti

1. Za namene člena 58(3)(a) upravljavec ali operater zrakoplova zagotovi, da se vsa ustrezna merilna oprema kalibrira, nastavlja in preverja v rednih časovnih presledkih in pred uporabo ter preverja glede na standarde meril, sledilje v

mednarodnih standardih meril, če so na voljo, v skladu z zahtevami te uredbe in sorazmerno z ugotovljenimi tveganji.

Če sestavnih delov merilnih sistemov ni mogoče kalibrirati, jih upravljavec ali operater zrakoplova opredeli v načrtu za spremljanje in predlaga druge nadzorne dejavnosti.

Če se ugotovi, da oprema ne dosega zahtevane učinkovitosti, upravljavec ali operater zrakoplova takoj sprejme ustrezni popravní ukrep.

2. Kar zadeva sisteme za neprekinjeno merjenje emisij, upravljavec uporabi postopek zagotavljanja kakovosti v skladu s standardom o zagotavljanju kakovosti avtomatskih merilnih sistemov (EN 14181), vključno z vzporednimi meritvami s standardnimi referenčnimi metodami vsaj enkrat letno, pri čemer te meritve opravi pristojno osebo.

Kadar se pri takšnem zagotavljanju kakovosti kot potrebni parametri za podlago kalibracije in preverjanja učinkovitosti zahtevajo mejne vrednosti emisij, se letna povprečna urna koncentracija toplogrednega plina uporabi kot nadomestek za takšne mejne vrednosti emisij. Če upravljavec ugotovi neskladnost z zahtevami za zagotavljanje kakovosti, vključno s tem, da je treba izvesti ponovno kalibracijo, o tem takoj obvesti pristojni organ in brez nepotrebnega odlašanja sprejme popravní ukrep.

Člen 60

Zagotavljanje kakovosti informacijske tehnologije

Za namene člena 58(3)(b) upravljavec ali operater zrakoplova zagotovi, da se sistem informacijske tehnologije oblikuje, dokumentira, preskuša, izvaja, nadzira in vzdržuje tako, da se zagotovi obdelava zanesljivih, točnih in pravočasnih podatkov v skladu s tveganji, ugotovljenimi na podlagi člena 58(2)(a).

Nadzor sistema informacijske tehnologije vključuje nadzor dostopa, nadzor podpore, obnovitev, načrtovanje kontinuitete in varnost.

Člen 61

Ločevanje nalog

Za namene člena 58(3)(c) upravljavec ali operater zrakoplova imenuje odgovorne osebe za vse dejavnosti prenosa podatkov in za vse nadzorne dejavnosti tako, da so nasprotujoče si naloge ločene. Če ni na voljo drugih nadzornih dejavnosti, za vse dejavnosti pretoka podatkov, sorazmerno z ugotovljenimi tveganji pri delovanju zagotovi, da vse zadevne informacije in podatke potrdi vsaj ena oseba, ki ni sodelovala pri določanju in evidentiranju teh informacij ali podatkov.

Upravljavec ali operater zrakoplova podeljuje potrebne pristojnosti za zadevne odgovornosti, vključno z ustrežno dodelitvijo nalog, usposabljanjem in pregledi učinkovitosti.

Člen 62

Notranji pregledi in potrjevanje podatkov

1. Za namene člena 58(3)(d) in na podlagi ugotovljenih tveganj pri delovanju in nadzoru iz ocene tveganj iz člena 58(2)(a) upravljavec ali operater zrakoplova pregleda in potrdi podatke, ki izhajajo iz dejavnosti pretoka podatkov iz člena 57.

Takšen pregled in potrjevanje podatkov vključujeta vsaj:

- (a) preverjanje, ali so podatki popolni;
- (b) primerjavo podatkov, ki jih je v več letih pridobil in spremljal upravljavec ali operater zrakoplova ter poročal o njih;
- (c) primerjavo podatkov in vrednosti, ki izhajajo iz različnih sistemov zbiranja obratovalnih podatkov, vključno z naslednjimi primerjavami, če je to ustrezno:
 - (i) primerjavo podatkov o nakupu goriva ali materiala s podatki o spremembah zalog in podatki o porabi za ustrezne tokove vira;
 - (ii) primerjavo faktorjev za izračun, ki so bili določeni z analizo, izračunani ali pridobljeni od dobavitelja goriva ali materiala, z nacionalnimi ali mednarodnimi referenčnimi faktorji emisije za primerljiva goriva ali materiale;
 - (iii) primerjavo emisij, dobljenih z metodologijami na podlagi meritev, in rezultatov potrditvenega izračuna v skladu s členom 46;
 - (iv) primerjavo zbirnih in neobdelanih podatkov.

2. Upravljavec ali operater zrakoplova zagotovi, da so merila za zavrnitev podatkov kot del pregleda in potrjevanja znana vnaprej, kolikor je to mogoče. Zato so merila za zavrnitev podatkov določena v dokumentaciji ustreznih pisnih postopkov.

Člen 63

Popravki in popravni ukrepi

1. Kadar se za kateri koli del dejavnosti pretoka podatkov iz člena 57 ali nadzornih dejavnosti iz člena 58 ugotovi, da ne deluje učinkovito ali da deluje zunaj meja, določenih v dokumentaciji postopkov za dejavnosti pretoka podatkov in nadzorne dejavnosti, upravljavec ali operater zrakoplova

sprejme ustrezne popravne ukrepe in popravi zavrnjene podatke, pri čemer prepreči prenizke ocene emisij.

2. Za namene odstavka 1 upravljavec ali operater zrakoplova izvede vsaj vse naslednje ukrepe:

- (a) oceni veljavnost rezultatov sprejetih ukrepov v okviru dejavnosti pretoka podatkov iz člena 57 ali nadzornih dejavnosti iz člena 58;
- (b) ugotovi vzrok za nepravilno delovanje ali zadevno napako;
- (c) sprejme ustrezen popravni ukrep, vključno s popravkom morebitnih neustreznih podatkov v poročilu o emisijah ali tonskih kilometrih.

3. Upravljavec ali operater zrakoplova izvede popravke in popravne ukrepe v skladu z odstavkom 1 tega člena tako, da se pri tem upoštevajo tveganja pri delovanju in nadzoru iz ocene tveganja iz člena 58.

Člen 64

Procesi, oddani zunanjim izvajalcem

Kadar upravljavec ali operater zrakoplova odda eno ali več dejavnosti pretoka podatkov iz člena 57 ali nadzornih dejavnosti iz člena 58 zunanjim izvajalcem, izvede vse naslednje ukrepe:

- (a) preveri kakovost dejavnosti pretoka podatkov in nadzornih dejavnosti, ki se oddajo zunanjim izvajalcem, v skladu s to uredbo;
- (b) opredeli ustrezne zahteve za rezultate procesov, oddanih zunanjim izvajalcem, ter metode, ki se uporabljajo pri teh procesih;
- (c) preveri kakovost rezultatov in metod iz točke (b) tega člena;
- (d) zagotovi, da se dejavnosti, oddane zunanjim izvajalcem, izvajajo tako, da se pri tem upoštevajo ugotovljena tveganja pri delovanju in nadzoru iz ocene tveganja iz člena 58.

Člen 65

Obravnavanje vrzeli podatkov

1. Če so podatki, pomembni pri določanju emisij naprave, nepopolni, upravljavec uporabi ustrežno metodo ocenjevanja za določanje konservativnih nadomestnih podatkov za ustrezno obdobje in manjkajoči parameter.

Če upravljavec ni določil metode ocenjevanja v pisnem postopku, tak pisni postopek določi in pristojnemu organu v odobritev predloži ustrezno spremembo načrta za spremljanje v skladu s členom 15.

2. Če podatki, pomembni za določanje emisij operaterja zrakoplova, za enega ali več letov niso na voljo, operater zrakoplova uporabi nadomestne podatke za zadevno obdobje, izračunane v skladu z alternativno metodo, opredeljeno v načrtu za spremljanje.

Če nadomestnih podatkov ni mogoče določiti v skladu s prvim pododstavkom tega odstavka, lahko emisije za zadevni let ali lete oceni operater zrakoplova na podlagi porabe goriva, določene z uporabo orodja iz člena 54(2).

Člen 66

Evidenca in dokumentacija

1. Upravljavec ali operater zrakoplova vodi evidence vseh ustreznih podatkov in informacij, vključno z informacijami iz Priloge IX, najmanj 10 let.

Dokumentirani in arhivirani podatki, pridobljeni pri spremljanju, omogočajo preverjanje letnega poročila o emisijah ali podatkov o tonskih kilometrih v skladu z Uredbo (EU) št. 600/2012. Podatki, ki jih sporoči upravljavec ali operater zrakoplova, iz sistema za elektronsko poročanje in upravljanje podatkov, ki ga vzpostavi pristojni organ, se lahko štejejo za podatke, ki jih hrani upravljavec ali operater zrakoplova, če lahko ta dostopa do njih.

2. Upravljavec ali operater zrakoplova zagotovi, da so ustrezni dokumenti na voljo, kadar in kjer so potrebni za izvajanje dejavnosti pretoka podatkov in nadzornih dejavnosti.

Upravljavec ali operater zrakoplova na zahtevo da te dokumente na voljo pristojnemu organu in preveritelju poročila o emisijah ali podatkih o tonskih kilometrih v skladu z Uredbo (EU) št. 600/2012.

POGLAVJE VI

ZAHTEVE GLEDE POROČANJA

Člen 67

Časovni okvir in obveznosti glede poročanja

1. Upravljavec ali operater zrakoplova pristojnemu organu vsako leto do 31. marca predloži poročilo o emisijah, ki zajema letne emisije poročevalnega obdobja in je potrjeno v skladu z Uredbo (EU) št. 600/2012.

Vseeno lahko pristojni organi od upravljavcev ali operaterjev zrakoplovov zahtevajo, da predložijo potrjena letna poročila o emisijah pred 31. marcem, vendar ne prej kot 28. februarja.

2. Kadar se operater zrakoplova odloči, da bo zaprosil za dodelitev brezplačnih pravic v skladu s členom 3e ali 3f Direktive 2003/87/ES, pristojnemu organu do 31. marca v letu, ki sledi letu spremljanja iz člena 3e ali 3f navedene direktive, predloži poročilo o podatkih o tonskih kilometrih, ki zajema podatke o tonskih kilometrih v letu spremljanja in je potrjeno v skladu z Uredbo (EU) št. 600/2012.

3. Letna poročila o emisijah in poročila o podatkih o tonskih kilometrih vsebujejo vsaj informacije iz Priloge X.

Člen 68

Višja sila

1. Če operater zrakoplova zaradi resnih in nepredvidljivih okoliščin, na katere ne more vplivati, pristojnemu organu ne more zagotoviti preverjenih podatkov o tonskih kilometrih v ustreznem roku v skladu s členom 3e(1) Direktive 2003/87/ES, mu za namene navedene določbe predloži najboljše podatke o tonskih kilometrih, ki jih je mogoče dati na voljo v zadevnih okoliščinah, po potrebi vključno s podatki, ki temeljijo na verodostojnih ocenah.

2. Če so izpolnjeni pogoji iz odstavka 1, država članica za namene vloge iz člena 3e(1) Direktive 2003/87/ES in v skladu z odstavkom 2 navedenega člena predloži Komisiji prejete podatke v zvezi z zadevnim operaterjem zrakoplova skupaj z razlago okoliščin, zaradi katerih poročilo, potrjeno v skladu z Uredbo (EU) št. 600/2012, ni na voljo.

Komisija in države članice te podatke uporabijo za namene člena 3e(3) in (4) Direktive 2003/87/ES.

3. Če država članica Komisiji v skladu z odstavkom 2 tega člena predloži podatke, ki jih prejme v zvezi z operaterjem zrakoplova, zadevni operater zrakoplova zagotovi, da se preverjanje predloženih podatkov o tonskih kilometrih v skladu z Uredbo (EU) št. 600/2012 izvede čim prej, v vsakem primeru pa po prenehanju okoliščin iz odstavka 1 tega člena.

Operater zrakoplova brez nepotrebnega odlašanja predloži preverjene podatke pristojnemu organu.

Zadevni pristojni organ zmanjša in objavi revidirano dodelitev brezplačnih pravic za operaterja zrakoplova v skladu s členom 3e(4) Direktive 2003/87/ES. Zadevna dodelitev se ne poveča. Operater zrakoplova po potrebi vrne vse presežne pravice, ki jih je prejel v skladu s členom 3e(5) navedene direktive.

4. Pristojni organ sprejme učinkovite ukrepe za zagotavljanje, da zadevni operater zrakoplova izpolnjuje obveznosti v skladu z odstavkom 3.

Člen 69

Poročanje o izboljšavah metodologije spremljanja

1. Vsak upravljavec ali operater zrakoplova redno preverja, ali je mogoče izboljšati uporabljeno metodologijo spremljanja.

Upravljavec naprave pristojnemu organu po potrebi predloži v odobritev poročilo, ki vsebuje informacije iz odstavka 2 ali 3, v naslednjih rokih:

- (a) za naprave kategorije A do 30. junija vsake štiri leta;
- (b) za naprave kategorije B do 30. junija vsaki dve leti;
- (c) za naprave kategorije C do 30. junija vsako leto.

Vendar lahko pristojni organ določi drug datum za predložitev poročila, ki pa ne sme biti poznejši od 30. septembra istega leta.

2. Kadar upravljavec ne uporabi vsaj stopenj, ki se zahtevajo v skladu s prvim pododstavkom člena 26(1) in členom 41(1), upravljavec utemelji, zakaj uporaba zahtevanih stopenj tehnično ni izvedljiva ali bi povzročila nerazumno visoke stroške.

Vendar če so na voljo dokazi, da so ukrepi, potrebni za doseganje teh stopenj, postali tehnično izvedljivi in da ne povzročajo več nerazumno visokih stroškov, upravljavec obvesti pristojni organ o ustreznih spremembah načrta za spremljanje v skladu s členom 15 ter predloži predloge za izvajanje s tem povezanih ukrepov in njihov časovni okvir.

3. Kadar upravljavec uporablja nadomestno metodologijo spremljanja iz člena 22, utemelji, zakaj uporaba vsaj stopnje 1 za enega ali več glavnih ali manjših tokov vira ni tehnično izvedljiva ali bi povzročila nerazumno visoke stroške.

Vendar če so na voljo dokazi, da so ukrepi, potrebni za doseganje vsaj stopnje 1 za te tokove vira, postali tehnično izvedljivi in da ne povzročajo več nerazumno visokih stroškov, upravljavec obvesti pristojni organ o ustreznih spremembah načrta za spremljanje v skladu s členom 15 ter predloži predloge za izvajanje s tem povezanih ukrepov in njihov časovni okvir.

4. Če poročilo o preverjanju, pripravljeno v skladu z Uredbo (EU) št. 600/2012, vsebuje neodpravljene neskladnosti ali priporočila za izboljšave v skladu s členi 27, 29 in 30 navedene uredbe, upravljavec ali operater zrakoplova predloži poročilo v odobritev pristojnemu organu do 30. junija v letu, v katerem preveritelj izda zadevno poročilo o preverjanju. V tem poročilu je opisano, kako in kdaj je upravljavec ali operater zrakoplova odpravil oziroma kako in kdaj namerava odpraviti neskladnosti, ki jih je ugotovil preveritelj, ter izvesti priporočene izboljšave.

Tako poročilo se lahko po potrebi združi s poročilom iz odstavka 1 tega člena.

Če se s priporočenimi izboljšavami metodologija spremljanja ne bi izboljšala, upravljavec ali operater zrakoplova utemelji, zakaj. Če bi priporočene izboljšave povzročile nerazumno visoke stroške, upravljavec ali operater zrakoplova predloži dokaze o nerazumno visokih stroških.

Člen 70

Določanje emisij s strani pristojnega organa

1. Pristojni organ izvede konservativno oceno emisij naprave ali operaterja zrakoplova, v kateri koli od naslednjih okoliščin:

- (a) če upravljavec ali operater zrakoplova ne predloži potrjenega letnega poročila o emisijah v roku iz člena 67(1);
- (b) če potrjeno letno poročilo o emisijah iz člena 67(1) ni skladno s to uredbo;
- (c) če poročilo o emisijah upravljavca ali operaterja zrakoplova ni bilo potrjeno v skladu z Uredbo (EU) št. 600/2012.

2. Če preveritelj v poročilu o preverjanju v skladu z Uredbo (EU) št. 600/2012 poroča o nebitvenih napačnih navedbah, ki jih upravljavec ali operater zrakoplova ni odpravil pred izdajo izjave o preverjanju, pristojni organ oceni te napačne navedbe in izvede konservativno oceno emisij naprave ali operaterja zrakoplova, če je to primerno. Pristojni organ obvesti upravljavca ali operaterja zrakoplova, ali so potrebni popravki poročila o emisijah in katere popravke je treba izvesti. Upravljavec ali operater zrakoplova da te informacije na voljo preveritelju.

3. Države članice vzpostavijo učinkovito izmenjavo informacij med pristojnimi organi, ki so odgovorni za odobritev načrtov za spremljanje, in pristojnimi organi, ki so odgovorni za sprejetje letnih poročil o emisijah.

Člen 71

Dostop do informacij

Poročila o emisijah, ki jih ima pristojni organ, da ta organ na voljo javnosti ob upoštevanju nacionalnih predpisov, sprejetih v skladu z Direktivo 2003/4/ES. V zvezi z uporabo izjeme iz člena 4(2)(d) navedene direktive lahko upravljavci ali operaterji zrakoplovov v svojih poročilih navedejo, kateri podatki so po njihovem mnenju gospodarsko občutljivi.

Člen 72

Zaokroževanje podatkov

1. Skupne letne emisije se v poročilu zaokrožijo na tone CO₂ ali CO_{2(e)}.

Tonski kilometri se sporočajo kot zaokrožene vrednosti tonskih kilometrov.

2. Vse spremenljivke, ki se uporabljajo za izračun emisij, se zaokrožijo tako, da vključujejo vse pomembne številke za izračun emisij in poročanje o njih.

3. Vsi podatki na let se zaokrožijo tako, da vključujejo vse pomembne številke za izračun razdalje in koristnega tovora v skladu s členom 56 ter za sporočanje podatkov o tonskih kilometrih.

Člen 73

Zagotavljanje skladnosti z drugimi poročili

Vsaka dejavnost iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES, ki jo izvaja upravljavec ali operater zrakoplova, se po potrebi označi z oznakami iz sistemov poročanja, kot so:

- (a) enotna oblika poročanja za nacionalne sisteme registrov toplogrednih plinov, ki so jo odobrili ustrezni organi Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja;
- (b) identifikacijska številka naprave iz Evropskega registra izpuštov in prenosov onesnaževal v skladu z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 166/2006 ⁽¹⁾;
- (c) dejavnost IPPC iz Priloge I k Uredbi (ES) št. 166/2006;
- (d) koda NACE v skladu z Uredbo (ES) št. 1893/2006 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾.

⁽¹⁾ UL L 33, 4.2.2006, str. 1.

⁽²⁾ UL L 393, 30.12.2006, str. 1.

POGLAVJE VII

ZAHTEVE GLEDE INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

Člen 74

Oblika elektronske izmenjave podatkov

1. Države članice lahko od upravljavca in operaterja zrakoplova zahtevajo, da uporablja elektronske predloge ali posebne oblike datotek za predložitev načrtov za spremljanje in sprememb načrtov za spremljanje ter za predložitev letnih poročil o emisijah, poročil o podatkih o tonskih kilometrih, poročil o preverjanju in poročil o izboljšavah.

Te predloge ali specifikacije oblike datoteke, ki jih določijo države članice, vsebujejo vsaj informacije iz elektronskih predlog ali specifikacij oblike datoteke, ki jih objavi Komisija.

2. Države članice lahko pri oblikovanju predlog ali specifikacij oblike datoteke iz odstavka 1 izberejo eno ali obe naslednji možnosti:

- (a) specifikacije oblike datoteke z uporabo standardiziranega jezika za elektronsko poročanje (v nadaljnjem besedilu: jezik za poročanje v okviru sistema EU za trgovanje z emisijami), ki temelji na tehnologiji XML za uporabo v povezavi z naprednimi avtomatiziranimi sistemi;
- (b) predloge, ki so objavljene v obliki, uporabni za standardno pisarniško programsko opremo, vključno s preglednicami in datotekami urejevalnikov besedil.

Člen 75

Uporaba avtomatiziranih sistemov

1. Če se država članica odloči za uporabo avtomatiziranih sistemov za elektronsko izmenjavo podatkov, pri katerih se uporablja jezik za poročanje v okviru sistema EU za trgovanje z emisijami v skladu s členom 74(2)(a), se s temi sistemi na stroškovno učinkovit način na podlagi izvajanja tehnoloških ukrepov v skladu s trenutnim stanjem tehnologije zagotovi:

- (a) celovitost podatkov, s čimer se prepreči spreminjanje elektronskih sporočil med prenosom;
- (b) zaupnost podatkov z uporabo varnostnih tehnik, vključno s tehnikami šifriranja, kar pomeni, da lahko do podatkov dostopa le oseba, ki so ji ti podatki namenjeni, in da nepooblaščen osebe ne morejo prestrezati podatkov;
- (c) verodostojnost podatkov, kar pomeni, da sta identiteti pošiljatelja in prejemnika podatkov znani in potrjeni;
- (d) nezavračanje podatkov, kar pomeni, da oseba, udeležena v prenosu podatkov, ne more trditi, da ni prejela podatkov, in da druga oseba, udeležena v prenosu podatkov, ne more trditi, da ni poslala podatkov, zaradi uporabe metod, kot so tehnike podpisa ali neodvisen nadzor varnostnih ukrepov v zvezi s sistemom.

2. Vsi avtomatizirani sistemi, ki jih uporabljajo države članice in pri katerih se za komunikacijo med pristojnim organom, upravljavcem in operaterjem zrakoplova ter preveriteljem in akreditacijskim organom v smislu Uredbe (EU) št. 600/2012 uporablja jezik za poročanje v okviru sistema EU za trgovanje z emisijami, izpolnjujejo naslednje nefunkcionalne zahteve na podlagi izvajanja tehnoloških ukrepov v skladu s trenutnim stanjem tehnologije:

- (a) nadzor dostopa, da lahko do sistema dostopajo le pooblašene osebe in da nobenih podatkov ne morejo prebrati, napisati ali posodobiti nepooblašene osebe, na podlagi izvajanja tehnoloških ukrepov, da se doseže naslednje:
 - (i) omejevanje fizičnega dostopa do strojne opreme, ki poganja avtomatizirane sisteme, pri čemer se uporabljajo fizične ovire;
 - (ii) omejevanje logičnega dostopa do avtomatiziranih sistemov z uporabo tehnologije za identifikacijo, avtentifikacijo in odobritev;
- (b) razpoložljivost, da se zagotovi dostopnost podatkov tudi po preteku daljšega časovnega obdobja in po uvedbi morebitne nove strojne opreme;

- (c) revizijsko sled, da se zagotovi, da se lahko spremembe podatkov kadar koli ugotovijo in analizirajo za nazaj.

POGLAVJE VIII

KONČNE DOLOČBE

Člen 76

Razveljavitev Odločbe 2007/589/ES in prehodne določbe

1. Odločba 2007/589/ES se razveljavi.
2. Določbe Odločbe 2007/589/ES še naprej veljajo za spremljanje in preverjanje emisij ter poročanje o njih in po potrebi za podatke o dejavnostih pred 1. januarjem 2013

Člen 77

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporabljati se začne 1. januarja 2013.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 21. junija 2012

Za Komisijo

Predsednik

José Manuel BARROSO

PRILOGA I

Minimalna vsebina načrta za spremljanje (člen 12(1))**1. Minimalna vsebina načrta za spremljanje za naprave**

Načrt za spremljanje za napravo vsebuje vsaj naslednje informacije:

1. splošne informacije o napravi:

- (a) opis naprave in dejavnosti, ki se izvajajo v napravi, ki se spremlja, pri čemer ta opis vsebuje seznam virov emisij in tokov vira, ki se spremljajo, za vsako dejavnost, ki se izvaja v napravi in izpolnjuje naslednja merila:
 - (i) opis mora zadostovati za dokaz, da se ne pojavljajo vrzeli podatkov in dvojno štetje v zvezi z emisijami;
 - (ii) če tako zahteva pristojni organ ali če se s tem olajša opisovanje naprave ali sklicevanje na vire emisij, tokove vira, merilne instrumente in katere koli druge dele naprave, ki so pomembni za metodologijo spremljanja, vključno z dejavnostmi pretoka podatkov in nadzornimi dejavnostmi, se mora dodati enostaven diagram virov emisij, tokov vira, mest vzorčenja in merilne opreme;
- (b) opis postopka za upravljanje dodeljevanja odgovornosti za spremljanje in poročanje v okviru naprave ter za upravljanje usposobljenosti pristojnega osebja;
- (c) opis postopka za redno ocenjevanje primernosti načrta za spremljanje, ki vključuje najmanj:
 - (i) preverjanje seznama virov emisij in tokov vira, zagotavljanje popolnosti virov emisij in tokov vira ter zagotavljanje, da so vse ustrezne spremembe v okviru narave in delovanja naprave vključene v načrt za spremljanje;
 - (ii) ocenjevanje skladnosti s pragovi negotovosti za podatke o dejavnosti in druge parametre, če je to primerno, za uporabljene stopnje za vsak tok vira in vir emisije;
 - (iii) ocenjevanje možnih ukrepov za izboljšanje uporabljene metodologije spremljanja;
- (d) opis pisnih postopkov dejavnosti pretoka podatkov v skladu s členom 57, po potrebi vključno z diagramom za večjo jasnost;
- (e) opis pisnih postopkov za nadzorne dejavnosti, vzpostavljenih v skladu s členom 58;
- (f) če je primerno, informacije o ustreznih povezavah z dejavnostmi, izvedenimi v okviru sistema Skupnosti za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS), vzpostavljenega v skladu z Uredbo (ES) št. 1221/2009 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾, sistemov, zajetih v harmoniziranem standardu ISO 14001:2004, in drugih sistemov okoljskega upravljanja, vključno z informacijami o postopkih in nadzoru v zvezi s spremljanjem emisij toplogrednih plinov in poročanjem o njih;
- (g) številko različice načrta za spremljanje;

2. po potrebi podroben opis metodologij na podlagi izračuna, ki vključuje naslednje:

- (a) podroben opis uporabljene metodologije na podlagi izračuna, vključno s seznamom vhodnih podatkov in uporabljenih formul za izračun, seznamom stopenj, uporabljenih za podatke o dejavnosti, in vsemi ustreznimi faktorji za izračun za vsakega od tokov vira, ki se spremljajo;
- (b) če je to ustrezno in če namerava upravljavec uporabiti poenostavitev za manjše tokove vira in tokove vira *de minimis*, kategorizacijo tokov vira na večje in manjše tokove vira ter tokove vira *de minimis*;
- (c) opis uporabljenih merilnih sistemov in njihov merilni obseg, določeno negotovost in natančno lokacijo merilnih instrumentov, ki se uporabljajo za vsakega od tokov vira, ki se spremljajo;

⁽¹⁾ UL L 342, 22.12.2009, str. 1.

- (d) če je to ustrezno, privzete vrednosti, uporabljene za faktorje za izračun, ki kažejo vir faktorja, ali ustrezen vir, iz katerega se bo privzeti faktor redno priklical, za vsakega od tokov vira;
 - (e) če je to ustrezno, seznam metod analize, ki se uporabljajo za določitev vseh ustreznih faktorjev za izračun za vsakega od tokov vira, in opis pisnih postopkov za te analize;
 - (f) če je to ustrezno, opis postopka, na katerem temelji načrt za vzorčenje goriva in materialov, ki se analizirajo, in postopek, ki se uporablja za revidiranje primernosti načrta za vzorčenje;
 - (g) če je to ustrezno, seznam laboratorijev, ki sodelujejo pri izvajanju ustreznih analitskih postopkov, in opis postopka za dokazovanje skladnosti z enakovrednimi zahtevami v skladu s členom 34(2) in (3), če laboratorij ni akreditiran v skladu s členom 34(1);
3. če se uporablja nadomestna metodologija spremljanja v skladu s členom 22, podroben opis metodologije spremljanja, uporabljene za vse tokove vira ali vire emisij, za katere se uporablja metodologija brez stopenj, in opis pisnega postopka, uporabljenega za analizo negotovosti, ki se izvede in je povezana s tem;
4. po potrebi podroben opis metodologij na podlagi meritev, ki vključuje:
- (a) opis merilne metode, tudi opise vseh pisnih postopkov, ki so pomembni za merjenje, in naslednje:
 - (i) vse formule za izračun, ki se uporabljajo za zbiranje podatkov in določitev letnih emisij posameznih virov emisij;
 - (ii) metodo za določanje, ali je mogoče izračunati veljavne ure ali krajša referenčna obdobja za vsak parameter in za nadomestitev manjkajočih podatkov v skladu s členom 45;
 - (b) seznam vseh ustreznih točk emisij v obdobjih običajnega in omejenega delovanja ter prehodnih obdobjih, vključno z izpadom proizvodnje ali zagonom obratovanja, dopolnjenim s procesnim diagramom, če tako zahteva pristojni organ;
 - (c) če pretok dimnega plina izhaja iz izračuna, opis pisnega postopka za ta izračun za vsak vir emisij, ki se spremlja, z uporabo metodologije na podlagi meritev;
 - (d) seznam vse ustrezne opreme, za katero se navedejo tudi pogostost meritev, merilno območje in negotovost;
 - (e) seznam uporabljenih standardov in morebitnih odstopanj od njih;
 - (f) opis pisnega postopka za izvajanje potrditvenih izračunov v skladu s členom 46, če je to ustrezno;
 - (g) opis načina določanja CO₂ iz biomase in odšteta te vrednosti od izmerjenih emisij CO₂ ter opis pisnega postopka, uporabljenega za ta namen, če je to ustrezno;
5. poleg elementov iz točke 4 se zagotovi podroben opis metodologije spremljanja, če se spremljajo emisije N₂O, po potrebi v obliki opisa uporabljenih pisnih postopkov, vključno z opisom:
- (a) metode in parametrov za določitev količine materialov, uporabljenih v proizvodnem postopku, in največje količine materiala, uporabljenega pri polni zmogljivosti;
 - (b) metode in parametrov, uporabljenih za določitev količine proizvoda, izdelanega na uro in izraženega kot količina proizvedene dušikove kisline (100 %), adipinske kisline (100 %), kaprolaktama, glioksala in glioksilne kisline na uro;
 - (c) metode in parametrov, uporabljenih za določitev koncentracije N₂O v dimnem plinu iz vsakega vira emisije, merilnega območja metode in njene negotovosti ter podrobnosti o nadomestnih metodah, ki se uporabijo, kadar koncentracije niso v merilnem območju, in okoliščin, v katerih se to lahko zgodi;
 - (d) metode izračuna, uporabljene za določitev emisij N₂O iz periodično nastopajočih virov nezmanjšanih emisij pri proizvodnji dušikove kisline, adipinske kisline, kaprolaktama, glioksala in glioksilne kisline;
 - (e) načina in obsega obratovanja naprave pri spremenljivi obremenjenosti ter načina upravljanja obratovanja;

- (f) metode in vseh formul za izračun, ki se uporabljajo za določitev letnih emisij N_2O in ustreznih vrednosti $CO_{2(e)}$ za vsak vir emisij;
 - (g) informacij o stanjih, ki odstopajo od normalnega obratovanja, navedbe možne pogostosti in trajanja takšnih stanj ter navedbe prostornine emisij N_2O med takšnimi izrednimi stanji, kot je okvara opreme za zmanjševanje emisij;
6. podroben opis metodologije spremljanja, če se spremljajo perfluorirani ogljikovodiki iz primarne proizvodnje aluminija, če je to primerno, v obliki opisa uporabljenih pisnih postopkov, kar vključuje:
- (a) če je to primerno, datume meritev za določitev faktorjev emisije SEF_{CF_4} ali OVC in $F_{C_2F_6}$, specifičnih za napravo, in časovni načrt ponovnega določanja v prihodnosti;
 - (b) če je to primerno, protokol, ki opisuje postopek za določitev faktorjev emisije za CF_4 in C_2F_6 , specifičnih za napravo, ter dokazuje, da so se meritve izvajale in se bodo še naprej izvajale dovolj dolgo, da se lahko izmerjene vrednosti pretvorijo, pri čemer pa se morajo izvajati najmanj 72 ur;
 - (c) če je to primerno, metodologijo za določanje zbiralne učinkovitosti za ubežne emisije v napravah za proizvodnjo primarnega aluminija;
 - (d) opis vrste celic in vrste anode;
7. podroben opis metodologije spremljanja, če se izvaja prenos vsebovanega CO_2 kot dela goriva v skladu s členom 48 ali prenos CO_2 v skladu s členom 49 v obliki opisa uporabljenih pisnih postopkov, če je to primerno, kar vključuje:
- (a) če je to primerno, lokacijo opreme za merjenje temperature in tlaka v transportnem omrežju;
 - (b) če je to primerno, postopke za preprečevanje, odkrivanje in količinsko opredelitev pojavov uhajanja iz transportnih omrežij;
 - (c) v primeru transportnih omrežij, postopke, s katerimi se učinkovito zagotavlja, da se CO_2 prenaša samo do naprav, ki imajo veljavno dovoljenje za emisije toplogrednih plinov, ali če se katera koli emisija CO_2 učinkovito spremlja in upošteva v skladu s členom 49;
 - (d) določitev sprejemnih in prenosnih naprav v skladu z identifikacijsko oznako naprave, odobreno v skladu z Uredbo (EU) št. 1193/2011;
 - (e) če je to primerno, opis sistemov za neprekinjeno merjenje, ki se uporabljajo na točkah prenosa CO_2 med napravami, ki prenašajo CO_2 v skladu s členom 48 ali 49;
 - (f) če je to primerno, opis metode konservativne ocene, ki se uporablja za določanje frakcije biomase prenesenega CO_2 v skladu s členom 48 ali 49;
 - (g) če je to primerno, metodologije količinskih opredelitev za emisije ali izpust CO_2 v vodni steber iz morebitnih uhajanj ter uporabljene in po možnosti prilagojene metodologije količinskih opredelitev za dejanske emisije ali izpust CO_2 v vodni steber iz uhajanj, kot je določeno v oddelku 23 Priloge IV.

2. Minimalna vsebina načrtov za spremljanje za emisije iz letalskih dejavnosti

1. Načrt za spremljanje vsebuje naslednje informacije za vse operaterje zrakoplovov:

- (a) identifikacijo operaterja zrakoplova, klicno kodo ali drug edinstveni označevalnik, uporabljen za namene kontrole zračnega prometa, kontaktne podatke operaterja zrakoplova in odgovorne osebe pri operaterju zrakoplova, kontaktni naslov, državo članico upravljavko, upravljalni pristojni organ;
- (b) začetni seznam vrst zrakoplovov v floti, upravljanih v času predložitve načrta za spremljanje, in število zrakoplovov po vrstah ter okvirni seznam dodatnih vrst zrakoplovov, za katere se pričakuje, da se bodo uporabljali, vključno z ocenjenim številom zrakoplovov po vrstah in tokov vira (vrst goriva), povezanih s posamezno vrsto zrakoplova, če so na voljo;
- (c) opis postopkov, sistemov in odgovornosti, uporabljenih za posodabljanje popolnosti seznama virov emisij v letu spremljanja za zagotovitev popolnosti spremljanja emisij za zrakoplove v lasti in zakupu ter poročanja o njih;

- (d) opis postopkov, uporabljenih za spremljanje popolnosti seznama letov, upravljanih pod edinstvenim označevalnikom letališč vzleta in pristanka, ter postopkov, uporabljenih za določanje, ali so leti vključeni v Prilogo I k Direktivi 2003/87/ES za zagotavljanje popolnosti letov in preprečevanje dvojnega štetja;
 - (e) opis postopka za upravljanje in dodeljevanje odgovornosti za spremljanje in poročanje ter za upravljanje usposobljenosti pristojnega osebja;
 - (f) opis postopka za redno ocenjevanje primernosti načrta za spremljanje, ki vključuje morebitne uporabljene ukrepe za izboljšanje metodologije spremljanja in s tem povezanih postopkov;
 - (g) opis pisnih postopkov dejavnosti pretoka podatkov, kot se zahtevajo v skladu s členom 57, po potrebi vključno z diagramom za večjo jasnost;
 - (h) opis pisnih postopkov za nadzorne dejavnosti, določenih v skladu s členom 58;
 - (i) če je primerno, informacije o ustreznih povezavah z dejavnostmi v okviru sistema EMAS, sistemov, ki jih vključuje harmonizirani standard ISO 14001:2004, in drugih sistemov okoljskega upravljanja, vključno z informacijami o postopkih in nadzoru v zvezi s spremljanjem emisij toplogrednih plinov in poročanjem o njih;
 - (j) številko različice načrta za spremljanje.
2. Načrt za spremljanje vključuje naslednje informacije za operaterje zrakoplovov, ki niso mali onesnaževalci v skladu s členom 54(1) oziroma ki ne nameravajo uporabljati orodja za male onesnaževalce v skladu s členom 54(2):
- (a) opis pisnega postopka, ki se uporablja za opredelitev metodologije spremljanja za dodatne vrste zrakoplovov, ki jih namerava uporabljati operater zrakoplova;
 - (b) opis pisnih postopkov za spremljanje porabe goriva v vsakem zrakoplovu, kar vključuje:
 - (i) izbrano metodologijo (metodo A ali metodo B) za izračun porabe goriva; kadar se ne uporabi ista metoda za vse vrste zrakoplovov, utemeljitev te metodologije in seznam, ki podrobno določa, katera metoda se uporablja pod katerimi pogoji;
 - (ii) postopke za merjenje polnjenja z gorivom in goriva v rezervoarjih, vključno z izbranimi stopnjami, opisom vključenih merilnih instrumentov ter postopki za evidentiranje, priklic, prenos in shranjevanje informacij glede meritev, če je primerno;
 - (iii) izbrano metodo za določitev gostote, če je to ustrezno;
 - (iv) postopek za zagotovitev, da bo skupna negotovost meritev goriva skladna z zahtevami zahtevane stopnje, kjer je mogoče s sklicevanjem na nacionalne zakone, določbe v pogodbah s strankami ali standarde točnosti dobavitelja goriva;
 - (c) seznam odstopanj od splošne metodologije spremljanja za določena letališča, kot je opisano v točki (b), če zaradi posebnih okoliščin operater zrakoplova ne more zagotoviti vseh zahtevanih podatkov za potrebno metodologijo spremljanja;
 - (d) če je to primerno, postopke za merjenje gostote, uporabljene za polnjenja z gorivom in gorivo v rezervoarjih, vključno z opisom vključenih merilnih instrumentov, ali, kadar merjenje ni izvedljivo, uporabljeno standardno vrednost in utemeljitev te metodologije;
 - (e) faktorje emisije, uporabljene za vsako vrsto goriva, ali, v primeru alternativnih goriv, metodologije za določitev faktorjev emisije, vključno z metodologijo pri vzorčenju, metodami analize, opisom uporabljenih laboratorijev in njihove akreditacije in/ali njihovih postopkov za zagotavljanje kakovosti;
 - (f) opis metode, ki se uporablja za določitev nadomestnih podatkov za odpravljanje vrzeli podatkov v skladu s členom 65(2).

3. Minimalna vsebina načrtov za spremljanje za podatke o tonskih kilometrih

Načrt za spremljanje za podatke o tonskih kilometrih vsebuje naslednje informacije:

- (a) elemente iz točke 1 oddelka 2 te priloge;

- (b) opis pisnih postopkov, uporabljenih za določanje podatkov o tonskih kilometrih na let, vključno s:
- (i) postopki, odgovornostmi, podatkovnimi viri in formulami za izračun za določitev in evidentiranje razdalje na letališčih vzleta in pristanka;
 - (ii) stopnjo, uporabljeno za določanje mase potnikov, vključno s prijavljeno prtljago; če se uporabi stopnja 2, se predloži opis postopka za izračun mase potnikov in prtljage;
 - (iii) opisom postopkov, uporabljenih za določitev mase tovora in pošte, če je to ustrezno;
 - (iv) opisom merilnih naprav, uporabljenih za merjenje mase potnikov, tovora in pošte, če je ustrezno.
-

PRILOGA II

Pragovi stopenj za metodologije na podlagi izračuna v zvezi z napravami (člen 12(1))**1. Opredelitev stopenj za podatke o dejavnosti**

Pragovi negotovosti iz preglednice 1 se uporabljajo za stopnje v zvezi z zahtevami za podatke o dejavnosti v skladu s členom 28(1)(a) in prvim pododstavkom člena 29(2) ter priloge IV te uredbe. Pragovi negotovosti se razlagajo kot največje dovoljene negotovosti za določitev tokov vira v poročevalnem obdobju.

Če preglednica 1 ne vključuje dejavnosti iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES in se masna bilanca ne uporabi, upravljavec za te dejavnosti uporabi stopnje iz preglednice 1 pod naslovom „Izgorevanje goriv in goriva, ki se uporabljajo kot vhodni material procesa“.

Preglednica 1

Stopnje za podatke o dejavnosti (največja dovoljena negotovost za posamezno stopnjo)

Dejavnost/vrsta toka vira	Parameter, za katerega velja negotovost	Stopnja 1	Stopnja 2	Stopnja 3	Stopnja 4
Izgorevanje goriv in goriv, ki se uporabljajo kot vhodni material procesa					
Komercialna standardna goriva	količina goriva [t] ali [Nm ³]	± 7,5 %	± 5 %	± 2,5 %	± 1,5 %
Druge plinasta in tekoča goriva	količina goriva [t] ali [Nm ³]	± 7,5 %	± 5 %	± 2,5 %	± 1,5 %
Trdna goriva	količina goriva [t]	± 7,5 %	± 5 %	± 2,5 %	± 1,5 %
Sežig	količina sežganega plina [Nm ³]	± 17,5 %	± 12,5 %	± 7,5 %	
Čiščenje: karbonat (metoda A)	količina porabljenega karbonata [t]	± 7,5 %			
Čiščenje: sadra (metoda B)	količina proizvedene sadre [t]	± 7,5 %			
Rafiniranje mineralnega olja					
Regeneracija katalizatorjev iz krekling procesov (*)	zahteve glede negotovosti se uporabljajo ločeno za vsak vir emisij	± 10 %	± 7,5 %	± 5 %	± 2,5 %
Proizvodnja vodika	polnitev ogljikovodika [t]	± 7,5 %	± 2,5 %		
Proizvodnja koksa					
Metodologija masne bilance	vsak vhodni in vsak izhodni material [t]	± 7,5 %	± 5 %	± 2,5 %	± 1,5 %
Praženje in sintranje kovinskih rud					
Vnos karbonata	karbonat kot vhodni material in procesni ostanki [t]	± 5 %	± 2,5 %		
Metodologija masne bilance	vsak vhodni in vsak izhodni material [t]	± 7,5 %	± 5 %	± 2,5 %	± 1,5 %
Proizvodnja železa in jekla					
Gorivo kot vhodni material procesa	vsak masni pretok v napravo in iz nje [t]	± 7,5 %	± 5 %	± 2,5 %	± 1,5 %
Metodologija masne bilance	vsak vhodni in vsak izhodni material [t]	± 7,5 %	± 5 %	± 2,5 %	± 1,5 %
Proizvodnja cementnega klinkerja					
Peč na osnovi vnosa (metoda A)	vsak zadevni vnos v peč [t]	± 7,5 %	± 5 %	± 2,5 %	
Klinker kot izhodni material (metoda B)	proizvedeni klinker [t]	± 5 %	± 2,5 %		

Dejavnost/vrsta toka vira	Parameter, za katerega velja negotovost	Stopnja 1	Stopnja 2	Stopnja 3	Stopnja 4
Prah cementne peči	CKD ali prah iz obvodov [t]	n. r. (**)	± 7,5 %		
Nekarbonatni ogljik	vsaka surovina [t]	± 15 %	± 7,5 %		

Proizvodnja apna ter žganje dolomita in magnezita

Karbonati (metoda A)	vsak zadevni vnos v peč [t]	± 7,5 %	± 5 %	± 2,5 %	
Oksid zemljoalkalijskih kovin (metoda B)	proizvedeno apno [t]	± 5 %	± 2,5 %		
Prah peči (metoda B)	prah iz peči [t]	n. r. (**)	± 7,5 %		

Proizvodnja stekla in mineralne volne

Karbonati (vnos)	vsaka karbonatna surovina ali dodatki, povezani z emisijami CO ₂ [t]	± 2,5 %	± 1,5 %		
------------------	---	---------	---------	--	--

Proizvodnja keramičnih izdelkov

Ogljik kot vhodni material (metoda A)	vsaka karbonatna surovina ali dodatek, povezan z emisijami CO ₂ [t]	± 7,5 %	± 5 %	± 2,5 %	
Alkalijski oksid (metoda B)	bruto proizvodnja, vključno z zavrženimi proizvodi ter odpadnim steklom iz peči in pošiljk [t]	± 7,5 %	± 5 %	± 2,5 %	
Čiščenje	porabljen suhi CaCO ₃ [t]	± 7,5 %			

Proizvodnja celuloze in papirja

Pripravki kemikalij	količina CaCO ₃ in Na ₂ CO ₃ [t]	± 2,5 %	± 1,5 %		
---------------------	---	---------	---------	--	--

Proizvodnja industrijskih saj

Metodologija masne bilance	vsak vhodni in vsak izhodni material [t]	± 7,5 %	± 5 %	± 2,5 %	± 1,5 %
----------------------------	--	---------	-------	---------	---------

Proizvodnja amoniaka

Gorivo kot vhodni material procesa	količina goriva, uporabljena kot vhodni material procesa [t] ali [Nm ³]	± 7,5 %	± 5 %	± 2,5 %	± 1,5 %
------------------------------------	---	---------	-------	---------	---------

Proizvodnja vodika in sinteznega plina

Gorivo kot vhodni material procesa	količina goriva, uporabljena kot vhodni material za proizvodnjo vodika [t] ali [Nm ³]	± 7,5 %	± 5 %	± 2,5 %	± 1,5 %
Metodologija masne bilance	vsak vhodni in vsak izhodni material [t]	± 7,5 %	± 5 %	± 2,5 %	± 1,5 %

Proizvodnja osnovnih organskih kemikalij

Metodologija masne bilance	vsak vhodni in vsak izhodni material [t]	± 7,5 %	± 5 %	± 2,5 %	± 1,5 %
----------------------------	--	---------	-------	---------	---------

Proizvodnja in predelava barvnih in nebarvnih kovin, vključno s sekundarnim aluminijem

Emisije iz proizvodnih procesov	vsak vhodni material ali procesni ostanki, uporabljeni kot vhodni material v procesu [t]	± 5 %	± 2,5 %		
Metodologija masne bilance	vsak vhodni in vsak izhodni material [t]	± 7,5 %	± 5 %	± 2,5 %	± 1,5 %

Proizvodnja primarnega aluminija

Metodologija masne bilance	vsak vhodni in vsak izhodni material [t]	± 7,5 %	± 5 %	± 2,5 %	± 1,5 %
----------------------------	--	---------	-------	---------	---------

Dejavnost/vrsta toka vira	Parameter, za katerega velja negotovost	Stopnja 1	Stopnja 2	Stopnja 3	Stopnja 4
Emisije PFC (metoda smernega koeficienta)	proizvodnja primarnega aluminija v [t], minute anodnih učinkov v [število anodnih učinkov/ce-lico dnevno] in [minute anodnih učinkov/pojav]	± 2,5 %	± 1,5 %		
Emisije PFC (prenapetostna metoda)	proizvodnja primarnega aluminija v [t], prenapetost anodnih učinkov [mV] in trenutna učinkovitost [-]	± 2,5 %	± 1,5 %		

(*) Pri spremljanju emisij iz regeneracije katalizatorjev iz kreking procesov (druga katalitska regeneracija in fleksi koksarne) v rafinerijah mineralnih olj je zahtevana negotovost povezana s skupno negotovostjo vseh emisij iz tega vira.

(**) Količina [t] prahu cementne peči ali prahu iz obvodov (če je to primerno), ki uhaja iz sistema peči v poročevalnem obdobju, ocenjena na podlagi smernic za najboljšo industrijsko prakso.

2. Opredelitev stopenj za faktorje za izračun emisij iz izgorevanja goriv

Upravljalci spremljajo emisije CO₂ iz vseh vrst procesov izgorevanja goriv, ki potekajo v okviru vseh dejavnosti, navedenih v Prilogi I k Direktivi 2003/87/ES ali vključenih v sistem Unije v skladu s členom 24 navedene direktive, pri čemer se uporabljajo opredeljene stopnje iz tega oddelka. Če se goriva uporabljajo kot vhodni material procesa, se zanje uporabljajo ista pravila kot za emisije iz izgorevanja goriv. Če so goriva del masne bilance v skladu s členom 25(1) te uredbe, se uporabljajo opredeljene stopnje za masne bilance iz oddelka 3 te priloge.

Emisije iz proizvodnih procesov, ki nastajajo pri zadevnem čiščenju izpušnih plinov, se spremljajo v skladu s pododdelkom C oddelka 1 Priloge IV.

2.1 Stopnje za faktorje emisije

Če je frakcija biomase določena za mešanico goriva ali materiala, se opredeljene stopnje nanašajo na predhodni faktor emisije. Pri fosilnih gorivih in materialih se stopnje nanašajo na faktor emisije.

Stopnja 1: upravljavec uporabi:

- (a) standardne faktorje iz oddelka 1 Priloge VI, ali
- (b) druge stalne vrednosti v skladu s členom 31(1)(d) ali (e), če v oddelku 1 Priloge VI ni nobene primerne vrednosti.

Stopnja 2a: upravljavec za zadevno gorivo ali material uporabi faktorje emisije, specifične za državo, v skladu s členom 31(1)(b) in (c).

Stopnja 2b: upravljavec izračuna faktorje emisije za gorivo na podlagi enega od naslednjih uveljavljenih približkov v kombinaciji z empirično korelacijo, ki se določi vsaj enkrat na leto v skladu s členi 32 do 35 in 39:

- (a) meritve gostote specifičnih olj ali plinov, vključno s tistimi, ki so značilni za rafinerije ali jeklarstvo;
- (b) neto kalorične vrednosti specifičnih vrst premoga.

Upravljavec zagotovi, da korelacija izpolnjuje zahteve dobre inženirske prakse in da se uporablja le za vrednosti približka, ki spada na področje, za katerega je bil določen.

Stopnja 3: upravljavec določi faktor emisije v skladu z ustreznimi določbami členov 32 do 35.

2.2 Stopnje za neto kalorično vrednost (NKV)

Stopnja 1: upravljavec uporabi:

- (a) standardne faktorje iz oddelka 1 Priloge VI, ali
- (b) druge stalne vrednosti v skladu s členom 31(1)(d) ali (e), če v oddelku 1 Priloge VI ni nobene primerne vrednosti.

Stopnja 2a: upravljavec uporabi faktorje, specifične za državo, za zadevno gorivo v skladu s členom 31(1)(b) ali (c).

Stopnja 2b: za komercialno tržena goriva se uporablja neto kalorična vrednost, ki je razvidna iz evidence nakupa za ustrezno gorivo, ki jo zagotovi dobavitelj goriva, če je izračunana na podlagi sprejetih nacionalnih in mednarodnih standardov.

Stopnja 3: upravljavec določi neto kalorično vrednost v skladu s členi 32 do 35.

2.3 Stopnje za faktorje oksidacije

Stopnja 1: upravljavec uporabi faktor oksidacije 1.

Stopnja 2: upravljavec uporabi faktorje oksidacije za zadevno gorivo v skladu s členom 31(1)(b) ali (c).

Stopnja 3: za goriva upravljavec izračuna faktorje, specifične za dejavnost, na podlagi ustrezne vsebnosti ogljika v pepelu, odpadnih vodah in drugih odpadkih ter stranskih proizvodih in drugih ustreznih nepopolno oksidiranih plinskih oblikah ogljika, ki so nastali, razen CO. Podatki o sestavi se določijo v skladu s členi 32 do 35.

2.4 Stopnje za frakcijo biomase

Stopnja 1: upravljavec izbere vrednost med tistimi, ki so objavljene v skladu s prvim pododstavkom člena 39(2), ali vrednost, določeno v skladu z drugim pododstavkom člena 39(2) ali 39(3).

Stopnja 2: upravljavec določi specifične faktorje v skladu s členom 39(1).

3. Opredelitev stopenj za faktorje za izračun za masne bilance

Če upravljavec uporabi masno bilanco v skladu s členom 25, uporabi opredelitve stopenj iz tega oddelka.

3.1 Stopnje za vsebnost ogljika

Upravljavec uporabi eno od stopenj iz te točke. Upravljavec za izračun vsebnosti ogljika iz faktorja emisije uporabi naslednji enačbi:

(a) za faktorje emisije, izražene v t CO₂/TJ: $C = (EF \times NKV)/f$;

(b) za faktorje emisije, izražene v t CO₂/t: $C = EF/f$.

V teh formulah je C vsebnost ogljika, izražena kot frakcija (tona ogljika na tono proizvoda), EF faktor emisije, NKV neto kalorična vrednost, f pa faktor iz člena 36(3).

Če je frakcija biomase določena za mešanico goriva ali materiala, se opredeljene stopnje nanašajo na skupno vsebnost ogljika. Frakcija biomase ogljika se določi z uporabo stopenj, opredeljenih v oddelku 2.4 te priloge.

Stopnja 1: upravljavec uporabi:

- (a) vsebnost ogljika, izračunano iz standardnih faktorjev iz oddelkov 1 in 2 Priloge VI, ali
- (b) druge stalne vrednosti v skladu s členom 31(1)(d) ali (e), če v oddelkih 1 in 2 Priloge VI ni nobene primerne vrednosti.

Stopnja 2a: upravljavec izračuna vsebnost ogljika iz faktorjev emisije, specifičnih za državo, za zadevno gorivo ali material v skladu s členom 31(1)(b) ali (c).

Stopnja 2b: upravljavec izračuna vsebnost ogljika iz faktorjev emisije za gorivo na podlagi enega od naslednjih uveljavljenih približkov v kombinaciji z empirično korelacijo, ki se določi vsaj enkrat na leto v skladu s členi 32 do 35:

- (a) meritev gostote specifičnih olj ali plinov, značilnih na primer za rafinerije ali jeklarstvo, in
- (b) neto kalorične vrednosti posebnih vrst premoga.

Upravljavec zagotovi, da korelacija izpolnjuje zahteve dobre inženirske prakse in da se uporablja le za vrednosti približka, ki spada na področje, za katerega je bil določen.

Stopnja 3: upravljavec določi vsebnost ogljika v skladu z ustreznimi določbami členov 32 do 35.

3.2 Stopnje za neto kalorične vrednosti

Uporabijo se stopnje, opredeljene v oddelku 2.2 te priloge.

4. Opredelitev stopenj za faktorje za izračun za emisije iz proizvodnih procesov razgradnje karbonatov

Za vse emisije iz proizvodnih procesov, ki se spremljajo z uporabo standardne metodologije v skladu s členom 24(2), se uporabljata naslednji opredelitvi stopenj za faktor emisije:

- (a) metoda A: na podlagi vhodnih materialov, faktor emisije in podatki o dejavnosti se nanašajo na količino vnosa materiala v proizvodni proces;
- (a) metoda B: na podlagi izhodnih materialov, faktor emisije in podatki o dejavnosti v zvezi s količino izhodnih tokov iz proizvodnega procesa.

4.1 Stopnje za faktor emisije z uporabo metode A

Stopnja 1: določanje količine ustreznih karbonatov v vsakem zadevnem vhodnem materialu se izvede v skladu s členi 32 do 35. Stehiometrična razmerja iz oddelka 2 Priloge VI se uporabljajo za pretvorbo podatkov o sestavi v faktorje emisije.

4.2 Stopnje za faktor pretvorbe z uporabo metode A

Stopnja 1: uporablja se faktor pretvorbe 1.

Stopnja 2: pri karbonatih in drugih vrstah ogljika, ki izhaja iz procesa, se uporabi faktor pretvorbe z vrednostjo med 0 in 1. Upravljaec lahko predvideva popolno pretvorbo za enega ali več vnosov in pripiše nepretvorjene materiale ali drug ogljik preostalim vnosom. Dodatno določanje ustreznih kemičnih parametrov proizvodov se izvede v skladu s členi 32 do 35.

4.3 Stopnje za faktor emisije z uporabo metode B

Stopnja 1: upravljaec uporabi standardne faktorje iz preglednice 3 oddelka 2 Priloge VI.

Stopnja 2: upravljaec uporabi faktor emisije, specifičen za državo, v skladu s členom 31(1)(b) ali (c).

Stopnja 3: določitev količine ustreznih kovinskih oksidov iz razgradnje karbonatov v proizvodni se izvaja v skladu s členi 32 do 35. Stehiometrična razmerja iz preglednice 3 oddelka 2 Priloge VI se uporabijo za pretvorbo podatkov o sestavi v faktorje emisije ob domnevi, da so vsi zadevni kovinski oksidi pridobljeni iz ustreznih karbonatov.

4.4 Stopnje za faktor pretvorbe z uporabo metode B

Stopnja 1: uporablja se faktor pretvorbe 1.

Stopnja 2: količino nekarbonatnih spojin ustreznih kovin v surovinah, vključno s prahom ali elektrofiltrskim pepelom ali drugimi že žganimi materiali, izražajo faktorji pretvorbe z vrednostjo med 0 in 1, pri čemer vrednost 1 ustreza popolni pretvorbi karbonatnih surovin v okside. Dodatno določanje ustreznih kemičnih parametrov vhodnih materialov pri proizvodnem postopku se izvede v skladu s členi 32 do 35.

PRILOGA III

Metodologije spremljanja za letalstvo (člena 52 in 56)

1. Metodologije izračuna za določanje toplogrednih plinov v letalskem sektorju

Metoda A

upravljavalec uporabi naslednjo enačbo:

dejanska poraba goriva za vsak let [t] = količina goriva v rezervoarjih zrakoplovov po koncu polnjenja z gorivom za zadnji let [t] – količina goriva v rezervoarjih zrakoplovov po koncu polnjenja z gorivom za naslednji let [t] + polnjenje z gorivom za zadnji naslednji let [t].

Če se za zadnji let ali naslednji let gorivo ne polni, se količina goriva v rezervoarjih zrakoplovov določi ob odblokiranju za zadnji let ali naslednji let. V izjemnem primeru, ko zrakoplov po letu, za katerega se spremlja poraba goriva, izvaja dejavnosti, ki niso let, vključno z večjimi vzdrževalnimi deli, ki vključujejo praznjenje rezervoarjev, lahko operater zrakoplova nadomesti „količino goriva v rezervoarjih zrakoplovov po koncu polnjenja z gorivom za naslednji let + polnjenje z gorivom za zadnji naslednji let“ s „količino goriva, ki je ostalo v rezervoarjih ob začetku naslednje dejavnosti zrakoplova“, kot je evidentirana v tehničnem dnevniku.

Metoda B

upravljavalec uporabi naslednjo enačbo:

dejanska poraba goriva za vsak let [t] = količina goriva, ki ostane v rezervoarjih zrakoplova ob zablokiranju ob koncu predhodnih letov [t] + polnjenje z gorivom za zadnji let [t] – količina goriva v rezervoarjih ob zablokiranju ob koncu zadevnega leta [t].

Lahko se šteje, da je trenutek zablokiranja enak trenutku izključitve motorja. Če zrakoplov pred poletom, za katerega se spremlja poraba goriva, ni opravil poleta, lahko operater zrakoplova nadomesti „količino goriva, ki ostane v rezervoarjih zrakoplova ob zablokiranju ob koncu predhodnega leta“ s „količino goriva, ki ostane v rezervoarjih zrakoplova ob koncu predhodne dejavnosti zrakoplova“, kot je evidentirana v tehničnih dnevnikih.

2. Stopnje za porabo goriva

Preglednica 1

Stopnje za podatke o dejavnosti za emisije iz letalstva

	Stopnja	
	Stopnja 1	Stopnja 2
Največja negotovost v zvezi s skupno količino goriva v tonah, ki jo operater zrakoplova porabi v poročevalnem obdobju	± 5,0 %	± 2,5 %

3. Faktorji emisije za standardna goriva

Preglednica 2

Faktorji emisije CO₂ za letalska goriva

Gorivo	Faktor emisije (t CO ₂ /t goriva)
Letalski bencin (AvGas)	3,10
Bencin za reaktivne motorje (Jet B)	3,10
Kerozin za reaktivne motorje (Jet A1 ali Jet A)	3,15

4. Izračun razdalje velikega kroga

Razdalja [km] = razdalja velikega kroga [km] + 95 km

Razdalja velikega kroga je najkrajša razdalja med katerima koli točkama na površju Zemlje, katere približek se izračuna ob uporabi sistema iz člena 3.7.1.1 Priloge 15 k Čikaški konvenciji (WGS 84).

Pri zemljepisni širini in dolžini letališč se upoštevajo podatki o lokaciji letališča, objavljeni v zbornikih letalskih informacij (v nadaljnjem besedilu: AIP) v skladu s členom 15 Čikaške konvencije ali iz vira, ki uporablja podatke AIP.

Uporabijo se lahko tudi izračuni razdalj, ki jih izračuna računalniški program ali tretja oseba, če metodologija izračuna temelji na enačbi iz tega oddelka, podatkih AIP in zahtevah WHS 84.

PRILOGA IV

Metodologije spremljanja, specifične za dejavnosti, povezane z napravami (člen 20(2))**1. Specifična pravila za spremljanje emisij iz procesov izgorevanja****A. Področje uporabe**

Upravljalci spremljajo emisije CO₂ iz vseh vrst procesov izgorevanja, ki potekajo v okviru vseh dejavnosti, navedenih v Prilogi I k Direktivi 2003/87/ES ali vključenih v sistem Unije v skladu s členom 24 navedene direktive, vključno s povezanimi procesi čiščenja, pri katerih se uporabljajo pravila iz te priloge. Vse emisije iz goriv, uporabljene kot vhodni materiali procesa, se štejejo kot emisije iz izgorevanja ob upoštevanju metodologij spremljanja in poročanja ter brez poseganja v druge klasifikacije, ki se uporabljajo za emisije.

Upravljaec ne spremlja emisij iz motorjev z notranjim izgorevanjem, namenjenih za prevoz, in o njih ne poroča. Upravljaec vse emisije iz izgorevanja goriv v napravi dodeli tej napravi, ne glede na izvoz toplote ali električne energije v druge naprave. Upravljaec emisij, povezanih s proizvodnjo toplote ali električne energije, uvožene iz drugih naprav, ne dodeli uvozni napravi.

Upravljaec vključi vsaj naslednje vire emisij: kotle, gorilce, turbine, grelce, peči, sežigalne naprave, peči, sušilnike, motorje, naprave za sežiganje plinov, pralnice (emisije iz proizvodnih procesov) in vso drugo opremo ali stroje, ki uporabljajo gorivo, razen opreme ali strojev z notranjim izgorevanjem, ki se uporabljajo za prevoz.

B. Specifična pravila spremljanja

Emisije iz procesov izgorevanja se izračunajo v skladu s členom 24(1), razen če so goriva vključena v masno bilanco v skladu s členom 25. Uporabljajo se stopnje, opredeljene v oddelku 2 Priloge II. Poleg tega se emisije iz proizvodnih procesov čiščenja dimnih plinov spremljajo v skladu z določbami iz pododdelka C.

Za emisije iz naprav za sežiganje plinov se uporabljajo posebne zahteve iz pododdelka D tega oddelka.

Procesi izgorevanja, ki potekajo v terminalih za predelavo plinov, se lahko spremljajo z masno bilanco v skladu s členom 25.

C. Čiščenje dimnih plinov

Emisije iz proizvodnih procesov CO₂ iz uporabe karbonata za čiščenje kislega plina po postopku iz toka dimnega plina se izračunajo v skladu s členom 24(2) na podlagi porabljenih karbonatov (metoda A v nadaljevanju) ali proizvedene sadre (metoda B v nadaljevanju).

Metoda A: Faktor emisije

Stopnja 1: faktor emisije se določi na podlagi stehiometričnih razmerij, kot so opredeljena v oddelku 2 Priloge VI. Količine CaCO₃ in MgCO₃ v ustreznem vhodnem materialu se določijo na podlagi smernic za najboljšo industrijsko prakso.

Metoda B: Faktor emisije

Stopnja 1: faktor emisije je stehiometrično razmerje suhe sadre (CaSO₄·2H₂O) in sproščenega CO₂: 0,2558 t CO₂/t sadre.

D. Naprave za sežiganje plinov

Upravljaec v izračun emisij iz sežiganja plinov vključi rutinsko in obratovalno sežiganje (izvrtine, zagon in zaustavitve ter tudi izredne posege). Upravljaec vključi tudi vsebovani CO₂ v skladu s členom 48.

Ne glede na oddelek 2.1 Priloge II se uporabita naslednji opredelitvi stopenj 1 in 2b za faktor emisije:

Stopnja 1: upravljaec uporabi referenčni faktor emisije 0,00393 t CO₂/Nm³, izračunan iz izgorevanja čistega etana, uporabljen kot ohranitveni približek za sežigane pline.

Stopnja 2b: faktorji emisije, specifični za napravo, se izpeljejo iz ocene molekularne teže toka sežiganja plinov s postopkom modeliranja, ki temelji na industrijsko standardiziranih modelih. Ob upoštevanju sorazmernih deležev in molekularnih tež vsakega od prispevajajočih tokov se za molekularno težo sežiganega plina izpelje tehtana letna povprečna vrednost.

Ne glede na oddelek 2.3 Priloge II se za faktor oksidacije za naprave za sežiganje plinov uporabita le stopnji 1 in 2.

2. Rafiniranje mineralnega olja iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES

A. Področje uporabe

Upravljaavec spremlja vse emisije CO₂ iz procesov izogrevanja in proizvodnje, ki nastajajo v rafinerijah, ter poroča o njih.

Upravljaavec vključi vsaj naslednje možne vire emisij CO₂: kotle, procesne grelnike/naprave za toplotno obdelavo/turbine, katalitične in toplotne oksidante, apnene peči za žganje koksa, gasilske črpalke, generatorje v sili/v pripravljenosti, naprave za sežiganje plinov, sežigalne naprave, naprave za kreking, enote za proizvodnjo vodika, procesne enote Claus, katalitsko regeneracijo (iz kreking procesov in drugih katalitskih procesov) in koksarne (fleksni koksanje, podaljšano koksanje).

B. Specifična pravila spremljanja

Spremljanje dejavnosti rafiniranja mineralnega olja se izvaja v skladu z oddelkom 1 te priloge za emisije iz izogrevanja, vključno s čiščenjem dimnih plinov. Upravljaavec se lahko odloči, da za celotno rafinerijo ali posamezne procesne enote, kot so naprave za uplinjanje težkega olja ali naprave za sežiganje, uporabi metodologijo masne bilance v skladu s členom 25. Če se uporabljajo kombinacije standardne metodologije in masne bilance, upravljaavec pristojnemu organu predloži dokaze, da so zadevne emisije popolne in da ni prišlo do dvojnega štetja emisij.

Ne glede na člena 24 in 25 se emisije iz regeneracije katalizatorjev iz kreking procesov, drugih katalitskih regeneracij in fleksni koksarn spremljajo z masno bilanco, pri čemer se upošteva stanje vnosa zraka in dimnega plina. Celoten CO v dimnem plinu se šteje kot CO₂, pri čemer se uporabi masno razmerje: $t\text{ CO}_2 = t\text{ CO} * 1,571$. Analiza vnosa zraka in dimnih plinov ter izbira stopenj sta v skladu z določbami členov 32 do 35. Posebno metodologijo izračuna odobri pristojni organ.

Ne glede na člen 24 se emisije iz proizvodnje vodika izračunajo kot podatki o dejavnosti (izraženi v tonah polnitve ogljikovodika), pomnoženi s faktorjem emisije (izražen kot t CO₂/t polnitve). Naslednji stopnji sta opredeljeni za faktorje emisij:

Stopnja 1: upravljaavec uporabi referenčno vrednost 2,9 t CO₂ na tono polnitve, predelane na podlagi etana.

Stopnja 2: upravljaavec uporabi faktor emisije, specifičen za dejavnost, izračunan iz vsebnosti ogljika v dovodenem plinu, določene v skladu s členi 32 do 35.

3. Proizvodnja koksa iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES

A. Področje uporabe

Upravljaavec vključi vsaj naslednje možne vire emisij CO₂: surovine (vključno s premogom ali petrolkoksom), konvencionalna goriva (vključno z zemeljskim plinom), procesne pline (vključno s plavžnim plinom), druga goriva in čiščenje odpadnih plinov po mokrem postopku.

B. Specifična pravila spremljanja

Upravljaavec se lahko odloči, da za spremljanje emisij iz proizvodnje koksa uporabi masno bilanco v skladu s členom 25 in oddelkom 3 Priloge II ali standardno metodologijo v skladu s členom 24 ter oddelkoma 2 in 4 Priloge II.

4. Praženje in sintranje kovinskih rud iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES

A. Področje uporabe

Upravljaavec vključi vsaj naslednje možne vire emisij CO₂: surovine (žganje apnenca, dolomita in karbonatnih železovih rud, vključno s FeCO₃), konvencionalna goriva (vključno z zemeljskim plinom in koksom/koksovo žlindro), procesne pline (vključno s koksarniškim plinom in plavžnim plinom), procesne ostanke, uporabljene kot vhodni material, vključno s filtriranim prahom iz naprave za sintranje, konverterja in plavžne peči, druga goriva in čiščenje dimnih plinov.

B. Specifična pravila spremljanja

Upravljaavec se lahko odloči, da za spremljanje emisij iz praženja, sintranja ali peletiranja kovinskih rud uporabi masno bilanco v skladu s členom 25 in oddelkom 3 Priloge II ali standardno metodologijo v skladu s členom 24 ter oddelkoma 2 in 4 Priloge II.

5. Proizvodnja surovega železa in jekla iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES**A. Področje uporabe**

Upravljavec vključi vsaj naslednje možne vire emisij CO₂: surovine (žganje apnenca, dolomita in karbonatnih železovih rud, vključno s FeCO₃), konvencionalna goriva (zemeljski plin, premog in koks), reducente (vključno s koksom, premogom in plastiko), procesne pline (koksarniški plin, plavžni plin in plin v martinovski), porabo grafitnih elektrod, druga goriva in čiščenje odpadnih plinov po mokrem postopku.

B. Specifična pravila spremljanja

Upravljavec se lahko odloči, da za spremljanje emisij iz proizvodnje surovega železa in jekla uporabi masno bilanco v skladu s členom 25 in oddelkom 3 Priloge II ali standardno metodologijo v skladu s členom 24 ter oddelkoma 2 in 4 Priloge II, vsaj za del tokov vira, pri čemer se preprečijo vrzeli in dvojno štetje emisij.

Z odstopanjem od oddelka 3.1 Priloge II se stopnja 3 za vsebnost ogljika opredeli na naslednji način:

Stopnja 3: upravljavec izračuna vsebnost ogljika vhodnega ali izhodnega toka v skladu s členi 32 do 35 glede na reprezentativno vzorčenje goriv, proizvodov in stranskih proizvodov, določanje njihove vsebnosti ogljika ter frakcije biomase. Upravljavec določi vsebnost ogljika v proizvodih ali polproizvodih na podlagi letnih analiz v skladu s členi 32 do 35 ali jo izračuna iz srednjeročnih vrednosti sestave, ki jih določajo ustrezni mednarodni ali nacionalni standardi.

6. Proizvodnja ali predelava železa in jekla ter barvnih kovin iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES**A. Področje uporabe**

Upravljavec ne uporablja določb iz tega oddelka za spremljanje emisij CO₂ iz proizvodnje surovega železa in jekla ter primarnega aluminija in poročanje o njih.

Upravljavec upošteva vsaj naslednje možne vire emisij CO₂: konvencionalna goriva, alternativna goriva, vključno z granuliranim plastičnim materialom iz naprav za obdelavo ostankov iz drobilnikov, reducente, vključno s koksom in grafitnimi elektrodami, surovine, vključno z apnencem in dolomitom, ogljik, ki vsebuje kovinske rude in koncentrate, ter sekundarne polnitvene materiale.

B. Specifična pravila spremljanja

Če ogljik iz goriv ali vhodnih materialov, ki se uporabljajo v tej napravi, ostane v proizvodih ali drugih izhodnih materialih pri proizvodnji, upravljavec uporabi masno bilanco v skladu s členom 25 in oddelkom 3 Priloge II. V nasprotnem primeru upravljavec izračuna emisije iz izgorovanja in emisije iz proizvodnih postopkov ločeno s standardno metodologijo v skladu s členom 24 ter oddelkoma 2 in 4 Priloge II.

Če se uporabi masna bilanca, se lahko upravljavec odloči, da vključi emisije iz procesov izgorovanja v masni bilanci ali uporabi standardno metodologijo v skladu s členom 24 in oddelkom 1 te priloge za del tokov vira, pri čemer se preprečijo vrzeli in dvojno štetje emisij.

7. Emisije CO₂ iz proizvodnje ali predelave primarnega aluminija iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES**A. Področje uporabe**

Upravljavec uporabi določbe iz tega oddelka za spremljanje emisij CO₂ iz proizvodnje elektrod za taljenje primarnega aluminija, vključno s samostojnimi napravami za proizvodnjo takšnih elektrod, in poročanje o njih.

Upravljavec upošteva vsaj naslednje možne vire emisij CO₂: goriva za proizvodnjo toplote ali pare, proizvodnjo elektrod, zmanjšanje Al₂O₃ med elektrolizo, ki je povezana s porabo elektrod, in uporabo natrijevega karbonata ali drugih karbonatov za čiščenje odpadnih plinov po mokrem postopku.

S tem povezane emisije perfluoriranih ogljikovodikov, ki izhajajo iz anodnih učinkov, vključno z ubežnimi emisijami, se spremljajo v skladu z oddelkom 8 te priloge.

B. Specifična pravila spremljanja

Upravljavec določi emisije CO₂ na podlagi proizvodnje ali predelave primarnega aluminija z uporabo metodologije masne bilance v skladu s členom 25. Pri metodologiji masne bilance se upošteva celoten ogljik v vhodnih materialih, zalogah, proizvodih ter ostalem izvozu iz mešanja, oblikovanja, žganja in recikliranja elektrod ter iz porabe elektrod pri elektrolizi. Kadar se uporabijo predhodno žgane anode, se lahko uporabita masni bilanci za proizvodnjo posebej in porabo posebej ali ena skupna masna bilanca, pri kateri se upoštevata proizvodnja in poraba elektrod. Pri Søderbergovih obratih s celično tehnologijo upravljavec uporabi eno samo skupno masno bilanco.

Upravljaavec se lahko odloči, da emisije iz procesov izgorevanja goriv vključi v masno bilanco ali da zanje uporabi standardno metodologijo v skladu s členom 24 in oddelkom 1 te priloge vsaj za del tokov vira, pri čemer se preprečijo vrzeli in dvojno štetje emisij.

8. Emisije perfluoriranih ogljikovodikov (PFC) iz proizvodnje ali predelave primarnega aluminija iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES

A. Področje uporabe

Upravljaavec uporabi naslednje za emisije perfluoriranih ogljikovodikov (PFC), ki izhajajo iz anodnih učinkov, vključno z ubežnimi emisijami PFC. Upravljaavec za emisije CO₂, povezane s tem, vključno z emisijami iz proizvodnje elektrod, uporabi oddelek 7 te priloge.

B. Določanje emisij PFC

Emisije PFC se izračunajo iz emisij, ki se lahko izmerijo v vodu ali odvodniku („emisije točkovnega vira“), in iz ubežnih emisij, pri čemer se uporabi zbiralna učinkovitost voda:

$$\text{emisije PFC (skupaj)} = \text{emisije PFC (vod)} / \text{zbiralna učinkovitost}.$$

Zbiralna učinkovitost se izmeri, ko se določijo faktorji emisije, specifični za napravo. Za njeno določitev se uporabi najnovejša različica navodil, navedenih v Stopnji 3 oddelka 4.4.2.4 Smernic IPCC iz leta 2006.

Upravljaavec izračuna emisije CF₄ in C₂F₆, izpuščene iz voda ali odvodnika, na podlagi ene od naslednjih metod:

(a) metode A, če so zabeleženi anodni učinki na celico dnevno;

(b) metode B, če je zabeležena prenapetost anodnih učinkov.

Metoda izračuna A – metoda smernega koeficienta

Upravljaavec za določanje emisij PFC uporabi naslednji enačbi:

$$\text{CF}_4 \text{ emisij [t]} = \text{AEM} \times (\text{SEF}_{\text{CF}_4} / 1\,000) \times \text{Pr}_{\text{Al}},$$

$$\text{C}_2\text{F}_6 \text{ emisij [t]} = \text{CF}_4 \text{ emisij} \times \text{F}_{\text{C}_2\text{F}_6},$$

pri čemer je:

AEM = minute anodnih učinkov/celico dnevno;

SEF_{CF₄} = faktor naraščanja emisij [(kg CF₄/t proizvedenega Al)/(minute anodnih učinkov/celico dnevno)]. Če se uporabijo različne vrste celic, se lahko ustrezno uporabijo različni faktorji SEF;

Pr_{Al} = letna proizvodnja primarnega aluminija [t];

F_{C₂F₆} = masni delež C₂F₆ (t C₂F₆/t CF₄).

Minute anodnih učinkov na celico dnevno izražajo frekvenco anodnih učinkov (število anodnih učinkov/celico dnevno), pomnoženo s povprečnim trajanjem anodnih učinkov (minute anodnih učinkov/pojav):

$$\text{AEM} = \text{frekvenca} \times \text{povprečno trajanje}.$$

Faktor emisije: faktor emisije za CF₄ (faktor naraščanja emisij, SEF_{CF₄}) izraža količino [kg] izpuščenega CF₄ na tono proizvedenega aluminija na minute anodnih učinkov/celico dnevno. Faktor emisije (masni delež F_{C₂F₆}) C₂F₆ izraža količino [t] izpuščenega C₂F₆, sorazmernega s količino [t] izpuščenega CF₄.

Stopnja 1: upravljavec uporabi faktorje emisije, specifične za tehnologije, iz preglednice 1 tega oddelka Priloge IV.

Stopnja 2: upravljavec uporabi faktorje emisije za CF_4 in C_2F_6 , specifične za napravo in določene z neprekinjenimi ali prekinjenimi meritvami na terenu. Upravljavec za določitev teh faktorjev emisije uporabi najnovejšo različico navodil, navedenih v Stopnji 3 oddelka 4.4.2.4 Smernic IPCC iz leta 2006 ⁽¹⁾. Upravljavec določi vsak faktor emisije z največjo možno negotovostjo $\pm 15\%$.

Upravljavec določi faktorje emisije vsaj vsaka tri leta ali pogosteje, če je to potrebno zaradi ustreznih sprememb v napravi. Ustrezne spremembe vključujejo spremembo v porazdelitvi trajanja anodnih učinkov ali spremembo v nadzornem algoritmu, ki vpliva na vrste anodnih učinkov ali naravo strategije za izničenje anodnih učinkov.

Preglednica 1: Faktorji emisije, specifični za tehnologije, ki so povezani s podatki o dejavnosti za metodo smernega koeficienta

Tehnologija	Faktor emisije za CF_4 (SEF_{CF_4}) [(kg CF_4 /t Al)/(anodni učinki – min/ce- lico dnevno)]	Faktor emisije za C_2F_6 ($\text{F}_{\text{C}_2\text{F}_6}$) [t C_2F_6 / t CF_4]
Komore za predpečenje (CWPB)	0,143	0,121
Søderbergova celica z vodoravno razporeditvijo anod	0,092	0,053

Metoda izračuna B – prenapetostna metoda

Če se izmeri prenapetost anodnega učinka, upravljavec za določitev emisij PFC uporabi naslednji enačbi:

$$\text{CF}_4 \text{ emisij [t]} = \text{OVC} \times (\text{AEO/CE}) \times \text{Pr}_{\text{Al}} \times 0,001,$$

$$\text{C}_2\text{F}_6 \text{ emisij [t]} = \text{CF}_4 \text{ emisij} \times \text{F}_{\text{C}_2\text{F}_6},$$

pri čemer je:

OVC = koeficient prenapetosti („faktor emisije“), izražen v kg CF_4 na tono proizvedenega aluminija na mV prenapetosti;

AEO = prenapetost anodnih učinkov na celico [mV], določena kot integral časa $\times$ napetosti nad ciljno napetostjo, deljen s časom (trajanjem) zbiranja podatkov;

CE = povprečna trenutna učinkovitost proizvodnje aluminija [%];

Pr_{Al} = letna proizvodnja primarnega aluminija [t];

$\text{F}_{\text{C}_2\text{F}_6}$ = masni delež C_2F_6 (t C_2F_6 /t CF_4).

Izraz AEO/CE (prenapetost anodnih učinkov/trenutna učinkovitost) izraža časovno integrirano povprečje prenapetosti anodnih učinkov [mV prenapetosti] na povprečno trenutno učinkovitost [%].

Faktor emisije: faktor emisije za CF_4 („koeficient prenapetosti“ OVC) izraža količino [kg] izpuščenega CF_4 na tono proizvedenega aluminija na milivolt prenapetosti [mV]. Faktor emisije C_2F_6 (masni delež $\text{F}_{\text{C}_2\text{F}_6}$) izraža količino [t] izpuščenega C_2F_6 , sorazmernega s količino [t] izpuščenega CF_4 .

Stopnja 1: upravljavec uporabi faktorje emisije, specifične za tehnologije, iz preglednice 2 tega oddelka Priloge IV.

Stopnja 2: upravljavec uporabi faktorje emisije za CF_4 [(kg CF_4 /t Al)/mV] in C_2F_6 [t C_2F_6 /t CF_4], specifične za napravo in določene z neprekinjenimi ali prekinjenimi meritvami na terenu. Upravljavec za določitev teh faktorjev emisije uporabi najnovejšo različico navodil, navedenih v Stopnji 3 oddelka 4.4.2.4 Smernic IPCC iz leta 2006. Upravljavec določi vsak faktor emisije z največjo možno negotovostjo $\pm 15\%$.

⁽¹⁾ Mednarodni inštitut za aluminij, Protokol o toplogrednih plinih sektorja aluminija, oktober 2006; Agencija za zaščito okolja ZDA in Mednarodni inštitut za aluminij, Protokol za merjenje emisij tetrafluorometana (CF_4) in heksafluorometana (C_2F_6) iz proizvodnje primarnega aluminija, april 2008.

Upravljaavec določi faktorje emisije vsaj vsaka tri leta ali pogostejše, če je to potrebno zaradi ustreznih sprememb v napravi. Ustrezne spremembe vključujejo spremembo v porazdelitvi trajanja anodnih učinkov ali spremembo v nadzornem algoritmu, ki vpliva na vrste anodnih učinkov ali naravo strategije za izničenje anodnih učinkov.

Preglednica 2: Faktorji emisije, specifični za tehnologije, ki so povezani s podatki o prenapetosti

Tehnologija	Faktor emisije za CF ₄ [(kg CF ₄ /t Al)/mV]	Faktor emisije za C ₂ F ₆ [t C ₂ F ₆ / t CF ₄]
Komore za predpečenje (CWPB)	1,16	0,121
Søderbergova celica z vodoravno razporeditvijo anod	n. r.	0,053

C. Določanje emisij CO_{2(e)}

Upravljaavec izračuna emisije CO_{2(e)} iz emisij CF₄ in C₂F₆ na naslednji način, pri čemer uporabi potencialne globalnega segrevanja iz preglednice 6 oddelka 3 Priloge VI:

$$\text{PFC emisij [t CO}_{2(e)}] = \text{CF}_4 \text{ emisij [t]} * \text{GWP}_{\text{CF}_4} + \text{C}_2\text{F}_6 \text{ emisij [t]} * \text{GWP}_{\text{C}_2\text{F}_6}$$

9. Proizvodnja cementnega klinkerja iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES

A. Področje uporabe

Upravljaavec vključi vsaj naslednje možne vire emisij CO₂: žganje apnenca v surovinah, konvencionalna fosilna goriva za peči, alternativna goriva in surovine na podlagi fosilnih goriv, biomasna goriva iz peči (biomasni odpadki), goriva, ki niso za peči, vsebnost organskega ogljika v apnencu in skrilavcu ter surovine, ki se uporabljajo za čiščenje odpadnih plinov po mokrem postopku.

B. Specifična pravila spremljanja

Emisije iz izgorovanja se spremljajo v skladu z oddelkom 1 te priloge. Emisije iz proizvodnih procesov iz komponent surovine se spremljajo v skladu z oddelkom 4 Priloge II na podlagi vsebnosti karbonata v vhodnem materialu procesa (metoda izračuna A) ali na podlagi količine proizvedenega klinkerja (metoda izračuna B). Karbonati, ki se upoštevajo, vključujejo vsaj CaCO₃, MgCO₃ in FeCO₃.

Emisije CO₂, povezane s prahom, odstranjenim iz procesa, in organskim ogljikom v surovinah, se dodajo v skladu s pododdelkoma C in D tega oddelka Priloge IV.

Metoda izračuna A: peč na osnovi vnosa

Če prah cementne peči (CKD) in prah iz obvodov uhajata iz sistema peči, upravljaavec ne šteje s tem povezanih surovin za vhodni material procesa, ampak izračuna emisije iz prahu cementne peči v skladu s pododstavkom C.

Razen če je surovina označena, upravljaavec uporablja zahteve glede negotovosti za podatke o dejavnosti ločeno za vsakega od zadevnih vnosov materialov, ki vsebujejo ogljik, v peč, pri čemer se prepreči dvojno štetje ali opustitve iz vrnjenih ali spregledanih materialov. Če se podatki o dejavnosti določijo na podlagi proizvedenega klinkerja, se lahko neto količina surovine določi z empiričnim koeficientom surovine/klinkerja, značilnim za lokacijo. Ta koeficient se posodablja vsaj enkrat na leto po smernicah za najboljšo industrijsko prakso.

Metoda izračuna B: klinker kot izhodni material

Upravljaavec določi podatke o dejavnosti kot proizvodnjo klinkerja [t] v poročevalnem obdobju:

(a) z neposrednim tehtanjem klinkerja ali

(b) na podlagi dobav cementa z materialno bilanco ob upoštevanju odpreme klinkerja, zaloga klinkerja, pa tudi odstopanja zaloga klinkerja z naslednjo formulo:

$$\text{proizvedeni klinker [t]} = ((\text{pošiljke cementa [t]} - \text{odstopanje zaloga cementa [t]}) * \text{koeficient klinker/ cement [t klinker/t cement]}) - (\text{dobavljeni klinker [t]}) + (\text{odpremljeni klinker [t]}) - (\text{odstopanje zaloga klinkerja [t]}).$$

Upravljaavec izračuna koeficient cementa/klinkerja za vsak različen proizvod iz cementa na podlagi določb členov 32 do 35 ali na podlagi razlike med dobavo cementa in spremembami zaloge ter vseh materialov, ki se uporabljajo kot dodatki cementa, vključno s prahom iz obvodov in prahom cementne peči.

Ne glede na oddelek 4 Priloge II se stopnja 1 za faktor emisije opredeli na naslednji način:

Stopnja 1: upravljavec uporabi faktor emisije 0,525 t CO₂/t klinkerja.

C. *Emisije, povezane z izpustom prahu*

Upravljavec doda emisije CO₂ iz prahu iz stranskih vodov ali iz prahu cementne peči (CKD), ki uhaja iz sistema peči, popravljene za razmerje delnega žganja prahu cementne peči, izračunanega kot emisije iz proizvodnega procesa v skladu s členom 24(2). Ne glede na oddelek 4 Priloge II se uporabita naslednji opredelitvi stopenj 1 in 2 za faktor emisije:

Stopnja 1: upravljavec uporabi faktor emisije 0,525 t CO₂/t prahu.

Stopnja 2: upravljavec določi faktor emisije (EF) vsaj enkrat na leto v skladu s členi 32 do 35 in z uporabo naslednje formule:

$$EF_{CKD} = \frac{\frac{EF_{cli}}{1 + EF_{cli}} * d}{1 - \frac{EF_{cli}}{1 + EF_{cli}} * d}$$

pri čemer je:

EF_{CKD} = faktor emisije delno pečenega prahu cementne peči [t CO₂/t CKD]

EF_{cli} = faktor emisije klinkerja, specifičen za napravo [CO₂/t klinkerja]

d = stopnja žganja prahu cementne peči (sproščeni CO₂ kot % skupnega karbonata CO₂ v surovi mešanici)

Stopnja 3 za faktor emisije se ne uporablja.

D) *Emisije iz nekarbonatnega ogljika v surovini*

Upravljavec določi emisije iz nekarbonatnega ogljika vsaj iz apnenca, skrilavca ali drugih surovin (na primer elektrofiltrskega pepela), ki se uporabljajo v surovini v peči, v skladu s členom 24(2).

Uporabita se naslednji opredelitvi stopenj za faktor emisije:

Stopnja 1: vsebnost nekarbonatnega ogljika v ustrezni surovini se oceni na podlagi smernic za najboljše industrijsko prakso.

Stopnja 2: vsebnost nekarbonatnega ogljika v ustrezni surovini se določi vsaj enkrat na leto v skladu z določbami členov 32 do 35.

Uporabita se naslednji opredelitvi stopenj za faktor pretvorbe:

Stopnja 1: uporablja se faktor pretvorbe 1.

Stopnja 2: faktor pretvorbe se izračuna na podlagi najboljše industrijske prakse.

10. Proizvodnja apna ali žganje dolomita ali magnezita iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES

A. *Področje uporabe*

Upravljavec vključi vsaj naslednje možne vire emisij CO₂: žganje apnenca, dolomita ali magnezita v surovinah, konvencionalna fosilna goriva za peči, alternativna goriva in surovine za peči na podlagi fosilnih goriv, biomasna goriva za peči (biomasni odpadki) in druga goriva.

Če se žgano apno in CO₂, ki izhaja iz apnenca, uporabljata za postopke prečiščevanja, tako da se približno enaka količina CO₂ ponovno veže, ni nujno, da sta razgradnja karbonatov in postopek prečiščevanja ločeno vključena v načrt za spremljanje naprave.

B. *Specifična pravila spremljanja*

Emisije iz izgorevanja se spremljajo v skladu z oddelkom 1 te priloge. Emisije iz proizvodnih procesov iz surovin se spremljajo v skladu z oddelkom 4 Priloge II. Vedno se upoštevajo kalcijevi in magnezijevi karbonati. Če je to primerno, se upoštevajo drugi karbonati in organski ogljik v surovinah.

Pri metodologiji na podlagi vnosa se vrednosti vsebnosti karbonata prilagodijo vlagi in vsebnosti jalovine v materialu. Pri proizvodnji magnezija se po potrebi upoštevajo druge rudnine z vsebnostjo magnezija, ki niso karbonati.

Preprečiti je treba dvojno štetje ali opustitve iz vrnjenih ali spregledanih materialov. Pri uporabi metode B se prah apnene peči upošteva kot ločeni tok vira, če je to primerno.

Če se CO₂ uporablja v obratu ali prenese v drug obrat za proizvodnjo oborjenega kalcijevega karbonata, se ta količina CO₂ šteje kot emisija naprave, ki proizvaja CO₂.

11. Proizvodnja stekla, steklenih vlaken ali izolacijskega materiala iz mineralne volne iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES

A. Področje uporabe

Upravljaavec določbe iz tega oddelka uporabi tudi za naprave za proizvodnjo vodnega stekla in kamene volne.

Upravljaavec vključi vsaj naslednje možne vire emisij CO₂: razgradnjo alkalijskih in zemljoalkalijskih karbonatov kot rezultat taljenja surovine, konvencionalna fosilna goriva, alternativna goriva in surovine na podlagi fosilnih goriv, biomasna goriva (biomasne odpadke), druga goriva, ogljik, ki vsebuje dodatke, vključno s koksom, premogovnim prahom in grafitom, obdelavo dimnega plina po zgorevanju in čiščenje dimnega plina.

B. Specifična pravila spremljanja

Emisije iz izgorevanja, vključno s čiščenjem dimnih plinov, ter iz materialov v proizvodnem procesu, vključno s koksom, grafitom in premogovnim prahom, se spremljajo v skladu z oddelkom 1 te priloge. Emisije iz proizvodnih procesov iz surovin se spremljajo v skladu z oddelkom 4 Priloge II. Karbonati, ki se upoštevajo, vključujejo vsaj CaCO₃, MgCO₃, Na₂CO₃, NaHCO₃, BaCO₃, Li₂CO₃, K₂CO₃ in SrCO₃. Uporablja se le metoda A.

Uporabita se naslednji opredelitvi stopenj za faktor emisije:

Stopnja 1: uporabijo se stehiometrična razmerja iz oddelka 2 Priloge VI. Čistost zadevnih vhodnih materialov se določi na podlagi najboljše industrijske prakse.

Stopnja 2: določanje količine ustreznih karbonatov v vsakem zadevnem vhodnem materialu se izvede v skladu s členi 32 do 35.

Za faktor pretvorbe se uporablja le stopnja 1.

12. Proizvodnja keramičnih izdelkov iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES

A. Področje uporabe

Upravljaavec vključi vsaj naslednje možne vire emisij CO₂: goriva za peči, žganje apnenca/dolomita in drugih karbonatov v surovinah, apnenec in druge karbonate za zmanjševanje onesnaževal zraka ter čiščenje drugih dimnih plinov, fosilne/biomasne dodatke za povzročanje poroznosti, vključno s polistirolom, ostanke pri proizvodnji papirja ali žagovine, fosilni organski material v glini in druge surovine.

B. Specifična pravila spremljanja

Emisije iz izgorevanja, vključno s čiščenjem dimnih plinov, se spremljajo v skladu z oddelkom 1 te priloge. Emisije iz proizvodnih procesov iz komponent surovin se spremljajo v skladu z oddelkom 4 Priloge II. Upravljaavec lahko za keramične izdelke na osnovi prečiščenih ali sintetičnih glin uporabi metodo A ali metodo B. Upravljaavec za keramične izdelke na osnovi nepredelanih glin in kadar se uporabljajo gline ali dodatki z znatno vsebnostjo organskih snovi, uporabi metodo A. Vedno se upoštevajo kalcijevi karbonati. Če je to primerno, se upoštevajo drugi karbonati in organski ogljik v surovinah.

Z odstopanjem od oddelka 4 Priloge II se uporabijo naslednje opredelitve stopenj za faktorje emisij za emisije iz proizvodnih procesov:

Metoda A (na podlagi vhodnih materialov)

Stopnja 1: konservativna vrednost 0,2 tone CaCO₃ (ki ustreza 0,08794 tone CO₂) na tono suhe gline se uporablja za izračun faktorja emisije namesto rezultatov analize.

Stopnja 2: faktor emisije za vsak tok vira se izračuna in posodobi vsaj enkrat na leto z uporabo najboljše industrijske prakse, ki izraža pogoje za posamezne lokacije in mešanico izdelkov naprave.

Stopnja 3: določanje sestave ustreznih surovin se izvede v skladu s členi 32 do 35.

Metoda B (na podlagi izhodnih materialov)

Stopnja 1: konservativna vrednost 0,123 tone CaO (ki ustreza 0,09642 tone CO₂) na tono proizvoda se uporablja za izračun faktorja emisije namesto rezultatov analiz.

Stopnja 2: faktor emisije se izračuna in posodobi vsaj enkrat na leto z uporabo najboljše industrijske prakse, ki izraža pogoje za posamezne lokacije in mešanico izdelkov naprave.

Stopnja 3: določanje sestave proizvodov se izvede v skladu s členi 32 do 35.

Ne glede na oddelek 1 te priloge se za čiščenje dimnih plinov za faktor emisije uporabi naslednja stopnja:

Stopnja 1: upravljavec uporabi stehiometrično razmerje CaCO₃ iz oddelka 2 Priloge VI.

Za čiščenje se ne uporablja nobena druga stopnja ali faktor pretvorbe. Preprečiti je treba dvojno štetje iz uporabljenega apnenca, recikliranega kot surovina v isti napravi.

13. Proizvodnja mavčnih proizvodov in plošč iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES

A. Področje uporabe

Upravljavec vključi vsaj emisije CO₂ iz vseh vrst dejavnosti v zvezi z izgorevanjem.

B. Specifična pravila spremljanja

Emisije iz izgorevanja se spremljajo v skladu z oddelkom 1 te priloge.

14. Proizvodnja celuloze in papirja iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES

A. Področje uporabe

Upravljavec vključi vsaj naslednje možne vire emisij CO₂: kotle, plinske turbine in druge naprave za izgorevanje, ki proizvajajo paro ali električno energijo, kotle za predelavo in druge naprave, v katerih se kurijo porabljene tekočine papirne kaše, sežigalne naprave, peči za žganje apna, čiščenje odpadnih plinov po mokrem postopku in sušilnike na gorivo (na primer infrardeče sušilnike).

B. Specifična pravila spremljanja

Spremljanje emisij iz izgorevanja, vključno s čiščenjem dimnih plinov po mokrem postopku, se izvaja v skladu z oddelkom 1 te priloge.

Emisije iz proizvodnih procesov iz surovin, ki se uporabljajo kot pripravki kemikalij, vključno vsaj z apnencem ali natrijevim karbonatom, se spremljajo z metodo A v skladu z oddelkom 4 Priloge II. Za emisije CO₂ iz predelave apnenčevega blata pri proizvodnji celuloze velja, da so reciklirana biomasa CO₂. Le za količino CO₂, ki je sorazmerna z vnosom iz pripravkov kemikalij, velja, da povzroči fosilne emisije CO₂.

Kadar se CO₂ uporablja v obratu ali prenese v drug obrat za proizvodnjo oborjenega kalcijevega karbonata, se ta količina CO₂ šteje kot emisija naprave, ki proizvaja CO₂.

Za emisije iz pripravkov kemikalij se uporabita naslednji opredelitvi stopenj za faktor emisije:

Stopnja 1: uporabijo se stehiometrična razmerja iz oddelka 2 Priloge VI. Čistost zadevnih vhodnih materialov se določi na podlagi najboljše industrijske prakse. Dobljene vrednosti se prilagodijo v skladu z vlago in vsebnostjo jalovine v uporabljenih karbonatnih materialih.

Stopnja 2: določanje količine ustreznih karbonatov v vsakem zadevnem vhodnem materialu se izvede v skladu s členi 32 do 35.

Za faktor pretvorbe se uporablja le stopnja 1.

15. Proizvodnja saj iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES

A. Področje uporabe

Upravljaivec kot vire emisij CO₂ vključi vsaj vsa goriva za izogrevanje in vsa goriva, ki se uporabljajo kot material v proizvodnem procesu.

B. Specifična pravila spremljanja

Emisije iz proizvodnje saj se lahko spremljajo kot proces izogrevanja, vključno s čiščenjem dimnih plinov, v skladu z oddelkom 1 te priloge ali z uporabo masne bilance v skladu s členom 25 in oddelkom 3 Priloge II.

16. Določanje emisij dušikovega oksida (N₂O) pri proizvodnji dušikove kisline, adipinske kisline, kaprolaktama, glioksala in glioksilne kisline iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES

A. Področje uporabe

Vsako upravljaivo za vsako dejavnost, pri kateri nastajajo emisije N₂O, upošteva vse vire emisij N₂O v proizvodnih procesih, vključno s tistimi, pri katerih se emisije N₂O usmerijo skozi opremo za zmanjševanje emisij. Med te spada kar koli od naslednjega:

- proizvodnja dušikove kisline — emisije N₂O pri katalitski oksidaciji amoniaka in/ali iz naprav za zmanjševanje emisij NO_x/N₂O
- proizvodnja adipinske kisline — emisije N₂O, vključno z oksidacijskimi reakcijami, vsakim neposrednim izpustom med postopkom in/ali iz opreme za omejevanje emisij;
- proizvodnja glioksala in glioksilne kisline — emisije N₂O, vključno s procesnimi reakcijami, vsakim neposrednim izpustom med postopkom in/ali iz opreme za omejevanje emisij;
- proizvodnja kaprolaktama — emisije N₂O, vključno s procesnimi reakcijami, vsakim neposrednim izpustom med postopkom in/ali iz opreme za omejevanje emisij.

Te določbe se ne uporabljajo za emisije N₂O, ki nastajajo pri izogrevanju goriva.

B. Določanje emisij N₂O

B.1 Letne emisije N₂O

Upravljaivec spremlja emisije N₂O pri proizvodnji dušikove kisline z neprekinjenim merjenjem emisij. Upravljaivec spremlja emisije N₂O, ki nastanejo pri proizvodnji adipinske kisline, kaprolaktama, glioksala in glioksilne kisline, z metodologijo na podlagi meritev za zmanjšane emisije in metodo na podlagi izračuna (na podlagi metodologije masne bilance), kadar emisije začasno ostajajo nezmanjšane.

Za vsak vir emisije, pri katerem se uporablja neprekinjeno merjenje emisij, upravljaivec šteje, da so skupne letne emisije enake vsoti vseh urnih emisij, izračunani z naslednjo enačbo:

$$N_2O \text{ emisij}_{\text{letno}} [t] = \sum [N_2O \text{ konc.}_{\text{urna}} [\text{mg}/\text{Nm}^3] * \text{pretok dimnega plina}_{\text{urni}} [\text{Nm}^3/\text{h}]] * 10^{-9}$$

pri čemer je:

$N_2O \text{ emisij}_{\text{letno}}$ = skupne letne emisije N₂O iz zadevnega vira emisije v tonah N₂O;

$N_2O \text{ konc.}_{\text{urna}}$ = urne koncentracije N₂O v mg/Nm³ v pretoku dimnega plina, izmerjene med delovanjem naprave;

pretok dimnega plina = pretok dimnega plina, določen v Nm³/h za vsako urno koncentracijo.

B.2 Urne emisije N₂O

Upravljaivec letne povprečne urne emisije N₂O za vsak vir, pri katerem se uporablja neprekinjeno merjenje emisije, izračuna z naslednjo enačbo:

$$N_2O \text{ emisije}_{\text{povpr. urne}} [\text{kg}/\text{h}] = \frac{\sum (N_2O \text{ konc.}_{\text{urna}} [\text{mg}/\text{Nm}^3] * \text{pret. dim. plina} [\text{Nm}^3/\text{h}] * 10^{-6})}{\text{Ure delovanja [h]}}$$

pri čemer je:

$N_2O \text{ emisije}_{\text{povpr. urne}}$ = letno povprečne urnih emisij N₂O v kg/h iz vira;

$N_2O \text{ konc.}_{\text{urna}}$ = urne koncentracije N₂O v mg/Nm³ v pretoku dimnega plina, izmerjene med delovanjem naprave;

pret. dim. plina = pretok dimnega plina, določen v Nm³/h za vsako urno koncentracijo.

Upravljaec določi urne koncentracije N_2O [mg/Nm^3] v dimnem plinu iz vsakega vira emisije z metodologijo na podlagi meritev na reprezentativni točki po izhodu iz opreme za zmanjševanje emisij $\text{NO}_x/\text{N}_2\text{O}$, kadar se ta uporablja. Upravljaec uporabi tehnike, s katerimi je mogoče izmeriti koncentracije N_2O vseh virov emisij v pogojih z zmanjšanimi emisijami in v pogojih z nezmanjšanimi emisijami. Če se med takšnimi obdobji negotovost poveča, upravljaec to upošteva v oceni negotovosti.

Upravljaec po potrebi vse meritve prilagodi glede na suhi plin in jih dosledno sporoča.

B.3 Določanje pretoka dimnega plina

Upravljaec pri spremljanju emisij N_2O za merjenje pretoka dimnega plina uporabi metode spremljanja pretoka dimnega plina iz člena 43(5) te uredbe. Pri proizvodnji dušikove kisline upravljaec uporabi metodo v skladu s členom 43(5)(a), razen če ta tehnično ni izvedljiva. V tem primeru in po odobritvi pristojnega organa upravljaec uporabi nadomestno metodo, vključno z metodologijo masne bilance, ki temelji na bistvenih parametrih, kot je vnos amoniaka ali določanje pretoka z neprekinjenim merjenjem pretoka emisij.

Pretok dimnega plina se izračuna z naslednjo enačbo:

$$V_{\text{pretok dimnega plina}} [\text{Nm}^3/\text{h}] = V_{\text{zrak}} * (1 - O_{2 \text{ zrak}}) / (1 - O_{2 \text{ dimni plin}})$$

pri čemer je:

V_{zrak} = skupni vnos pretoka zraka v Nm^3/h pri standardnih pogojih;

$O_{2 \text{ zrak}}$ = prostorninski delež O_2 v suhem zraku [= 0,2095];

$O_{2 \text{ dimni plin}}$ = prostorninski delež O_2 v dimnem plinu.

V_{zrak} se izračuna kot vsota celotnega pretoka zraka, ki se dovaja proizvodni enoti za dušikovo kislino.

Če upravljaec v svojem načrtu za spremljanje ne navede drugače, uporablja naslednjo enačbo:

$$V_{\text{zrak}} = V_{\text{prim}} + V_{\text{sek}} + V_{\text{zap}}$$

pri čemer je:

V_{prim} = primarni vnos pretoka zraka v Nm^3/h pri standardnih pogojih;

V_{sek} = sekundarni vnos pretoka zraka v Nm^3/h pri standardnih pogojih;

V_{zap} = zaporni vnos pretoka zraka v Nm^3/h pri standardnih pogojih.

Upravljaec določi V_{prim} z neprekinjenim merjenjem pretoka, preden se zrak pomeša z amoniakom. Upravljaec določi V_{sek} z neprekinjenim merjenjem pretoka, vključno z merjenjem pred enoto za rekuperacijo toplote. Pri V_{zap} upravljaec upošteva prečiščen pretok zraka v postopku proizvodnje dušikove kisline.

Za dovajani tok zraka, katerega skupni delež znaša manj kot 2,5 % celotnega pretoka zraka, lahko pristojni organ za določanje te stopnje zračnega pretoka sprejme metode ocenjevanja, ki jih upravljaec predlaga na podlagi najboljših industrijskih praks.

Upravljaec na podlagi meritev v normalnih pogojih dokaže, da je izmerjeni pretok dimnega plina dovolj homogen, da omogoča uporabo predlagane merilne metode. Če te meritve pokažejo, da je pretok nehomogen, upravljaec to upošteva pri določanju ustreznih metod spremljanja in pri izračunu negotovosti emisij N_2O .

Upravljaec vse meritve prilagodi glede na suhi plin in jih dosledno sporoča.

B.4 Koncentracije kisika (O_2)

Upravljaec meri koncentracije kisika v dimnem plinu, kadar je to potrebno za izračun pretoka dimnega plina v skladu s pododdelkom B.3 tega oddelka Priloge IV. Pri tem upravljaec upošteva zahteve za meritve koncentracije iz člena 41(1) in (2). Pri določanju negotovosti emisij N_2O upravljaec upošteva negotovost meritev koncentracij O_2 .

Upravljaec po potrebi vse meritve prilagodi glede na suhi plin in jih dosledno sporoča.

B.5 Izračun emisij N₂O

Kadar v določenih obdobjih emisije N₂O, ki nastajajo pri proizvodnji adipinske kisline, kaprolaktama, glioksala in glioksilne kisline, ostajajo nezmanjšane, vključno z nezmanjšanimi emisijami zaradi zračenja iz varnostnih razlogov in v primeru izpada naprav za zmanjševanje emisij, ter kadar neprekinjeno spremljanje emisij N₂O tehnično ni izvedljivo, upravljavec po tem, ko pristojni organ odobri določeno metodologijo, izračuna emisije N₂O z uporabo metodologije masne bilance. Zato je splošna negotovost podobna rezultatu uporabe zahtev v zvezi s stopnjami iz člena 41(1) in (2). Metoda izračuna upravljavca temelji na največji možni stopnji emisij N₂O pri kemični reakciji, ki poteka med nastajanjem emisije.

Upravljavec pri določanju letne povprečne urne negotovosti vira emisije upošteva negotovost vseh emisij, izračunanih za posebni vir emisije.

B.6 Določanje stopenj proizvodnje, povezanih z dejavnostjo

Stopnje proizvodnje se izračunajo na podlagi dnevnih poročil o proizvodnji in ur delovanja.

B.7 Stopnje vzorčenja

Veljavne urne povprečne vrednosti ali povprečne vrednosti za krajša referenčna obdobja se izračunajo v skladu s členom 44 za:

- (a) koncentracijo N₂O v dimnem plinu;
- (b) skupni pretok dimnega plina, kadar se ta meri neposredno in se to zahteva;
- (c) vse pretoke dimnega plina in koncentracije kisika, potrebne za posredno določitev skupnega pretoka dimnega plina.

C. Določanje letnega ekvivalenta CO₂ – CO_{2(e)}

Upravljavec pretvori skupne letne emisije N₂O iz vseh virov emisij, izmerjene v tonah na tri decimalna mesta natančno, v letne emisije CO_{2(e)}, zaokroženo na tone, z naslednjo enačbo in vrednostmi potenciala globalnega segrevanja (GWP) iz oddelka 3 Priloge VI:

$$\text{CO}_{2(e)} [\text{t}] = \text{N}_2\text{O}_{\text{letno}}[\text{t}] * \text{GWP}_{\text{N}_2\text{O}}$$

Skupna letna vrednost CO_{2(e)} iz vseh virov emisij in morebitne neposredne emisije CO₂ iz drugih virov emisij, vključene v dovoljenje za emisije toplogrednih plinov, se dodajo skupnim letnim emisijam CO₂, ki nastajajo v napravi, ter se uporabijo pri poročanju in predaji pravic.

Skupne letne emisije N₂O so v poročilu navedene v tonah in zaokrožene na tri decimalna mesta natančno ter kot CO_{2(e)}, zaokroženo na tone.

17. Proizvodnja amoniaka iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES**A. Področje uporabe**

Upravljavec vključi vsaj naslednje možne vire emisij CO₂: izgorevanje goriv za pridobivanje toplote za preoblikovanje ali delno oksidacijo, goriva, ki se uporabljajo kot vhodni material pri proizvodnem postopku amoniaka (preoblikovanje ali delna oksidacija) in goriva, ki se uporabljajo pri drugih procesih izgorevanja, vključno z namenom proizvodnje tople vode ali pare.

B. Specifična pravila spremljanja

Za spremljanje emisij pri procesih izgorevanja in pri gorivih, ki se uporabljajo kot vhodni materiali pri proizvodnem postopku, se uporablja standardna metodologija v skladu s členom 24 in oddelkom 1 te priloge.

Kadar se CO₂, ki nastane pri proizvodnji amoniaka, uporablja kot surovina za proizvodnjo sečnine ali drugih kemikalij ali prenese iz naprave za uporabo, ki ni zajeta v členu 49(1), se ta količina CO₂ šteje kot emisija naprave za proizvodnjo CO₂.

18. Proizvodnja osnovnih organskih kemikalij iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES**A. Področje uporabe**

Upravljavec upošteva vsaj naslednje vire emisij CO₂: kreking (katalitski in nekatalitski), preoblikovanje, delno ali popolno oksidacijo, podobne procese, ki povzročajo emisije CO₂ iz ogljika, vsebovanega v surovinah, ki temeljijo na ogljikovodikih, izgorevanje odpadnih plinov in sežig ter druge procese izgorevanja goriv.

B. *Specifična pravila spremljanja*

Kadar je proizvodnja osnovnih organskih kemikalij tehnično vključena v rafinerije mineralnih olj, upravljavec te naprave uporabi ustrezne določbe iz oddelka 2 te priloge.

Ne glede na prvi pododstavek, upravljavec spremlja emisije pri postopkih izogrevanja, kadar uporabljena goriva niso del ali ne izhajajo iz kemijskih reakcij za proizvodnjo osnovnih organskih kemikalij z uporabo standardne metodologije v skladu s členom 24 in oddelkom 1 te priloge. V vseh drugih primerih se lahko upravljavec odloči za spremljanje emisij pri proizvodnji osnovnih organskih kemikalij z metodologijo masne bilance v skladu s členom 25 ali standardno metodologijo v skladu s členom 24. Kadar upravljavec uporablja standardno metodologijo, pristojnemu organu predloži dokaze, da izbrana metodologija vključuje vse ustrezne emisije, ki bi jih vključevala tudi metodologija masne bilance.

Za določanje vsebnosti ogljika v skladu s stopnjo 1 se uporabijo referenčni faktorji emisije iz preglednice 5 Priloge VI. Upravljavec za snovi, ki niso navedene v preglednici 5 Priloge VI ali drugih določbah te uredbe, izračuna vsebnost ogljika iz stehiometrične vsebnosti ogljika v čisti snovi in koncentracije snovi v vhodnem ali izhodnem toku.

19. Proizvodnja vodika in sinteznega plina iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES

A. *Področje uporabe*

Upravljavec vključi vsaj naslednje možne vire emisij CO₂: goriva, ki se uporabljajo v proizvodnem procesu vodika ali sinteznega plina (preoblikovanje ali delna oksidacija) in goriva, ki se uporabljajo pri drugih procesih izogrevanja, tudi za pridobivanje tople vode ali pare. Proizvedeni sintezni plin se upošteva kot tok vira v skladu z metodologijo masne bilance.

B. *Specifična pravila spremljanja*

Za spremljanje emisij pri procesih izogrevanja in pri gorivih, ki se uporabljajo kot vhodni materiali pri proizvodnji vodika, se uporablja standardna metodologija v skladu s členom 24 in oddelkom 1 te priloge.

Za spremljanje emisij pri proizvodnji sinteznega plina se uporablja masna bilanca v skladu s členom 25. Upravljavec se lahko odloči, da emisije iz ločenih procesov izogrevanja goriv vključi v masno bilanco ali da zanje uporabi standardno metodologijo v skladu s členom 24 vsaj za del tokov vira, pri čemer se preprečijo vrzeli in dvojno štetje v zvezi z emisijami.

Kadar proizvodnja vodika in sinteznega plina poteka v isti napravi, upravljavec izračuna emisije CO₂ z uporabo ločenih metodologij za vodik in za sintezni plin, kot je navedeno v prvih dveh odstavkih tega pododdelka, ali z uporabo ene skupne masne bilance.

20. Proizvodnja natrijevega karbonata in natrijevega bikarbonata iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES

A. *Področje uporabe*

Viri emisij in tokovi virov za emisije CO₂ iz naprav za proizvodnjo natrijevega karbonata in natrijevega bikarbonata vključujejo:

- (a) goriva, ki se uporabljajo pri procesih izogrevanja, vključno z gorivi, ki se uporabljajo za proizvodnjo tople vode ali pare;
- (b) surovine, vključno z izpušnimi plini iz žganja apnenca, če ni uporabljen za karbonizacijo;
- (c) odpadne pline iz pranja ali filtracije po karbonizaciji, če niso uporabljeni za karbonizacijo.

B. *Specifična pravila spremljanja*

Za spremljanje emisij iz proizvodnje natrijevega karbonata in natrijevega bikarbonata upravljavec uporablja masno bilanco v skladu s členom 25. Upravljavec se lahko odloči, da emisije iz procesov izogrevanja goriv vključi v masno bilanco ali da zanje uporabi standardno metodologijo v skladu s členom 24 vsaj za del tokov vira, pri čemer se preprečijo vrzeli in dvojno štetje v zvezi z emisijami.

Kadar se CO₂ iz proizvodnje natrijevega karbonata uporablja za proizvodnjo natrijevega bikarbonata, se količina CO₂, uporabljena za proizvodnjo natrijevega bikarbonata iz natrijevega karbonata, šteje kot emisija naprave za proizvodnjo CO₂.

21. Določanje emisij toplogrednih plinov iz dejavnosti za zajemanje CO₂ za namene transporta in geološkega shranjevanja na območju shranjevanja, ki ga dovoljuje Direktiva 2009/31/ES

A. Področje uporabe

Zajemanje CO₂ se izvaja z namensko napravo, ki prejema CO₂ s prenosom iz ene ali več drugih naprav, ali z isto napravo, ki izvaja dejavnosti, pri katerih nastaja CO₂, ki se zajema v okviru istega dovoljenja za emisije toplogrednih plinov. Vsi deli naprave, povezani z zajemanjem CO₂, vmesnega skladiščenja, prenosa do transportnega omrežja CO₂ ali skladišča za geološko shranjevanje emisij toplogrednih plinov CO₂, se vključijo v dovoljenje za emisije toplogrednih plinov in upoštevajo v povezanem načrtu za spremljanje. Če naprava izvaja druge dejavnosti, zajete v Direktivi 2003/87/ES, se emisije teh dejavnosti spremljajo v skladu z drugimi ustreznimi oddelki te priloge.

Upravljevec dejavnosti za zajemanje CO₂ vključi vsaj naslednje možne vire emisij CO₂:

- (a) CO₂, ki se prenese do naprave za zajemanje;
- (b) izgorevanje in druge zadevne dejavnosti v napravi, ki so povezane z dejavnostjo zajemanja, vključno z uporabo goriva in vhodnega materiala.

B. Količinska opredelitev prenesenih in izpuščenih količin CO₂

B.1 Količinska opredelitev na ravni naprave

Vsak upravljevec izračuna emisije ob upoštevanju potencialnih emisij CO₂ iz vseh procesov v napravi, pomembnih za emisije, in količine CO₂, ki je zajeta in prenesena do transportnega omrežja, na podlagi naslednje enačbe:

$$E_{\text{naprava za zajemanje}} = T_{\text{vnos}} + E_{\text{brez zajemanja}} - T_{\text{za shranjevanje}}$$

pri čemer je:

$E_{\text{naprava za zajemanje}}$ = skupne emisije toplogrednih plinov naprave za zajemanje;

T_{vnos} = količina CO₂, prenesenega do naprave za zajemanje, določena v skladu s členi 40 do 46 in 49;

$E_{\text{brez zajemanja}}$ = emisije naprave ob predvidevanju, da CO₂ ni bil zajet, kar pomeni vsoto emisij iz vseh drugih dejavnosti v napravi, spremljano v skladu z ustreznimi oddelki Priloge IV;

$T_{\text{za shranjevanje}}$ = količina CO₂, prenesena do transportnega omrežja ali območja shranjevanja, določena v skladu s členi 40 do 46 in 49.

Če se zajemanje CO₂ izvaja z isto napravo, kot je naprava, iz katere izhaja zajeti CO₂, upravljevec za T_{vnos} uporabi vrednost nič.

Pri samostojnih napravah za zajemanje upravljevec upošteva, da $E_{\text{brez zajemanja}}$ predstavlja količino emisij, ki izhajajo iz virov, ki niso CO₂, ki se prenese do naprave za zajemanje. Upravljevec te emisije določi v skladu s to uredbo.

Pri samostojni napravi za zajemanje upravljevec naprave, ki prenaša CO₂ do naprave za zajemanje, odšteje količino T_{vnos} od emisij svoje naprave v skladu s členom 49.

B.2 Določanje prenesenega CO₂

Vsak upravljevec določi količino CO₂, ki se prenese iz in do naprave za zajemanje v skladu s členom 49, z uporabo metodologij na podlagi meritev, izvedenih v skladu s členi 40 do 46.

Pristojni organ lahko upravljavcu dovoli, da za določitev količine T_{vnos} uporabi metodologijo na podlagi izračuna v skladu s členom 24 ali 25 namesto metodologije na podlagi izračuna v skladu s členi 40 do 46 in 49 le, če upravljevec naprave, ki prenaša CO₂ do naprave za zajemanje, pristojnemu organu dokaže, da je CO₂, prenesen do naprave za zajemanje, prenesen v celoti in vsaj z enakovredno točnostjo.

22. Določanje emisij toplogrednih plinov iz transporta CO₂ prek cevovodov za geološko shranjevanje na območju shranjevanja, ki ga dovoljuje Direktiva 2009/31/ES

A. Področje uporabe

Meje za spremljanje emisij iz transporta CO₂ prek cevovoda in poročanje o njih so določene v dovoljenju za emisije toplogrednih plinov transportnega omrežja, vključno z vsemi pomožnimi napravami, ki so funkcionalno povezane s transportnim omrežjem, tudi s črpalnimi postajami in grelci. Vsako transportno omrežje ima najmanj eno izhodiščno in eno končno točko, pri čemer je vsaka od njih povezana z drugimi napravami, ki izvajajo eno ali več dejavnosti: zajemanje, transport ali geološko shranjevanje CO₂. Izhodiščne in končne točke lahko vključujejo cepišča transportnega omrežja in čeznacionalnih meja. Izhodiščne in končne točke ter naprave, s katerimi se povezujejo, se določijo v dovoljenju za emisije toplogrednih plinov.

Vsak upravljavec upošteva vsaj naslednje možne vire emisij CO₂: izogorevanje in druge procese v napravah, ki so funkcionalno povezane s transportnim omrežjem, vključno s črpalnimi postajami, ubežne emisije iz transportnega omrežja, izpustne emisije iz transportnega omrežja in emisije iz uhajanj v transportnem omrežju.

B. Metodologije količinske opredelitve za CO₂

Upravljavec transportnih omrežij določi emisije z eno od naslednjih metod:

(a) metodo A (skupna masna bilanca vseh vhodnih in izhodnih tokov) iz pododdelka B.1;

(b) metodo B (spremljanje posameznih virov emisij) iz pododdelka B.2.

Pri izbiri metode A ali metode B vsak upravljavec pristojnemu organu dokaže, da bo izbrana metodologija zagotovila zanesljivejšje rezultate z nižjo negotovostjo skupnih emisij z uporabo najboljše razpoložljive tehnologije in znanja ob predložitvi zahtevka za dovoljenje za emisije toplogrednih plinov ter odobritvi načrta za spremljanje, ne da bi pri tem nastali neupravičeni stroški. Če je izbrana metoda B, vsak upravljavec pristojnemu organu dokaže, da skupna negotovost za letno raven emisij toplogrednih plinov za transportno omrežje upravljavca ne presega 7,5 %.

Upravljavec transportnega omrežja, ki uporablja metodo B, k izračunani ravni emisij ne doda CO₂, prejetega iz druge naprave, dovoljene v skladu z Direktivo 2003/87/ES, in od izračunane ravni emisij ne odšteje nobenega CO₂, ki se prenese do druge naprave, dovoljene v skladu z Direktivo 2003/87/ES.

Vsak upravljavec transportnega omrežja uporabi metodo A za potrditev rezultatov metode B vsaj enkrat letno. Pri tej potrditvi lahko upravljavec uporabi nižje stopnje za uporabo metode A.

B.1 Metoda A:

Vsak upravljavec določi emisije v skladu z naslednjo enačbo:

$$Emisije[t\ CO_2] = E_{lastnadejavn} + \sum_i T_{IN,i} - \sum_j T_{OUT,j}$$

pri čemer je:

emisije = skupne emisije CO₂ transportnega omrežja [t CO₂];

$E_{lastna\ dejavn.}$ = emisije iz lastne dejavnosti transportnega omrežja, ki ne zajemajo emisij iz prenesenega CO₂, vendar vključujejo emisije iz rabe goriva na črpalnih postajah, spremljane v skladu z ustreznimi oddelki iz Priloge IV;

$T_{IN,i}$ = količina CO₂, prenesenega do transportnega omrežja na vhodni točki i, določena v skladu s členi 40 do 46 in 49;

$T_{OUT,j}$ = količina CO₂, prenesenega iz transportnega omrežja na izhodni točki j, določena v skladu s členi 40 do 46 in 49.

B.2 Metoda B

Vsak upravljavec določi emisije ob upoštevanju vseh procesov v napravi, pomembnih za emisije, in količine CO₂, ki je zajeta in prenesena do transportnega objekta, pri čemer uporabi naslednjo enačbo:

$$emisije\ [t\ CO_2] = CO_2\ ubežne + CO_2\ izpustne + CO_2\ iz\ uhajanj + CO_2\ iz\ naprav$$

pri čemer je:

emisije = skupne emisije CO₂ transportnega omrežja [t CO₂];

CO₂ ubežne = količina ubežnih emisij [t CO₂] iz CO₂, ki se prenaša prek transportnega omrežja, vključno s tesnili, ventili, vmesnimi kompresorskimi postajami in vmesnimi skladiščnimi objekti;

CO₂ izpustne = količina izpustnih emisij [t CO₂] iz CO₂, ki se prenaša prek transportnega omrežja;

CO₂ iz uhajanj = količina CO₂ [t CO₂], prenesenega prek transportnega omrežja, ki je izpuščena zaradi okvare ene ali več komponent transportnega omrežja;

CO₂ iz naprav = količina CO₂ [t CO₂], izpuščena pri izogrevanju ali drugih procesih, ki so funkcionalno povezani s transportom po cevovodih v transportnem omrežju, spremljana v skladu z ustreznimi oddelki Priloge IV.

B.2.1 Ubežne emisije iz transportnega omrežja

Upravljaavec upošteva ubežne emisije iz katere koli od naslednjih vrst opreme:

- (a) tesnil;
- (b) merilnih naprav;
- (c) ventilov;
- (d) vmesnih kompresorskih postaj;
- (e) vmesnih skladiščnih objektov.

Upravljaavec določi povprečne faktorje emisije *EF* (izražene v g CO₂/časovna enota) na del opreme na dogodek, kjer se lahko predvidijo ubežne emisije, ob začetku delovanja in najpozneje do konca prvega leta poročanja, v katerem transportno omrežje deluje. Upravljaavec pregleda te faktorje najmanj vsakih 5 let ob upoštevanju najboljših razpoložljivih tehnik in znanja.

Upravljaavec izračuna ubežne emisije tako, da število delov opreme v vsaki kategoriji pomnoži s faktorjem emisije in temu prišteje rezultate za posamezne kategorije, kot je prikazano v naslednji enačbi:

$$\text{Ubežne emisije [tCO}_2\text{]} = \left(\sum_{\text{Kategorija}} EF[\text{gCO}_2 / \text{dogodek}] * \text{število dogodkov} \right) / 1\,000\,000$$

Število dogodkov je število delov zadevne opreme na kategorijo, pomnoženo s številom časovnih enot na leto.

B.2.2 Emisije iz uhajanj

Upravljaavec transportnega omrežja predloži dokaz o neoporečnosti omrežja z uporabo (prostorsko in časovno) reprezentativnih podatkov o temperaturi in tlaku. Če podatki kažejo, da je prišlo do uhajanja, upravljaavec na podlagi smernic za najboljšo industrijsko prakso izračuna količino izpuščenega CO₂ z ustrežno metodologijo, dokumentirano v načrtu za spremljanje, vključno z uporabo razlik v podatkih o temperaturi in tlaku, primerjanih z vrednostmi povprečnega tlaka in temperature, ki so povezane z neoporečnostjo.

B.2.3 Izpustne emisije

Vsak upravljaavec v načrtu za spremljanje zagotovi analizo morebitnih primerov izpustnih emisij, tudi zaradi razlogov vzdrževanja ali izrednih dogodkov, in zagotovi ustrezno dokumentirano metodologijo za izračun izpuščene količine CO₂ na podlagi smernic za najboljšo industrijsko prakso.

23. Geološko shranjevanje CO₂ na območju shranjevanja, ki ga dovoljuje Direktiva 2009/31/ES

A. Področje uporabe

Pristojni organ določi meje za spremljanje in sporočanje emisij iz geološkega shranjevanja CO₂ na podlagi razmejitve območij shranjevanja in širšega prostora za shranjevanje, kot je opredeljeno v dovoljenju v skladu z Direktivo 2009/31/ES. Če je ugotovljeno uhajanje iz širšega prostora za shranjevanje, ki povzroča emisije ali izpust CO₂ v vodni steber, upravljaavec takoj:

- (a) obvesti pristojni organ;
- (b) vključi uhajanje kot vir emisije za zadevno napravo;
- (c) spremlja emisije in poroča o njih.

Šele ko so izvedeni popravni ukrepi v skladu s členom 16 Direktive 2009/31/ES in ni več mogoče ugotoviti emisij ali izpusta v vodni steber zaradi uhajanja, upravljavec črta zadevno uhajanje kot vir emisije iz načrta za spremljanje ter teh emisij ne spremlja in o njih ne poroča več.

Vsak upravljavec dejavnosti geološkega shranjevanja upošteva vsaj naslednje možne vire skupnih emisij CO₂: rabo goriva na zadevnih črpalnih postajah in druge dejavnosti izogrevanja, vključno z elektrarnami na kraju obratovanja, izpust pri vbrizgavanju ali pri postopkih intenzivnejšega pridobivanja ogljikovodika, ubežne emisije pri vbrizgavanju, CO₂, ki se izloča pri postopkih intenzivnejšega pridobivanja ogljikovodika, ter uhajanja.

B. Količinska opredelitev za emisije CO₂

Upravljavec dejavnosti geološkega shranjevanja k izračunani ravni emisij ne doda CO₂, prejetega iz druge naprave, in od izračunane ravni emisij ne odšteje nobenega CO₂, ki se geološko hrani na območju shranjevanja ali se prenese do druge naprave.

B.1 Izpustne in ubežne emisije iz vbrizgavanja

Upravljavec določi izpustne in ubežne emisije na naslednji način:

$$\text{emisije CO}_2 [\text{t CO}_2] = V \text{ CO}_2 [\text{t CO}_2] + F \text{ CO}_2 [\text{t CO}_2]$$

pri čemer je:

$V \text{ CO}_2$ = količina izpuščenega CO₂;

$F \text{ CO}_2$ = količina CO₂ iz ubežnih emisij.

Vsak upravljavec določi $V \text{ CO}_2$ z uporabo metodologij na podlagi meritev v skladu s členi 41 do 46 te uredbe. Ne glede na prvi stavek in po odobritvi pristojnega organa lahko upravljavec v načrt za spremljanje vključi ustrezno metodologijo za določanje $V \text{ CO}_2$ na podlagi najboljše industrijske prakse, če bi zaradi uporabe metodologij na podlagi meritev nastali nerazumno visoki stroški.

Upravljavec upošteva $F \text{ CO}_2$ kot en vir, kar pomeni, da se zahteve glede negotovosti, povezane s stopnjami v skladu z oddelkom 1 Priloge VIII, uporabljajo za skupno vrednost in ne za posamezne točke merjenja emisije. Vsak upravljavec v načrtu za spremljanje zagotovi analizo morebitnih virov ubežnih emisij in zagotovi ustrezno dokumentirano metodologijo za izračun ali meritev količine $F \text{ CO}_2$ na podlagi smernic za najboljšo industrijsko prakso. Za določitev $F \text{ CO}_2$ lahko upravljavec za napravo za vbrizgavanje uporabi podatke, zbrane v skladu s členi 32 do 35 in točko 1.1(e) do (h) Priloge II k Direktivi 2009/31/ES, če ti podatki izpolnjujejo zahteve iz te uredbe.

B.2 Izpustne in ubežne emisije iz postopkov intenzivnejšega pridobivanja ogljikovodika

Vsak upravljavec upošteva naslednje možne dodatne vire emisij iz postopkov intenzivnejšega pridobivanja ogljikovodika:

- (a) enote za ločevanje nafte in plina ter obrat za recikliranje plina, kjer se lahko pojavijo ubežne emisije CO₂;
- (b) odvodnik izogrevalnega plina, kjer se lahko pojavijo emisije zaradi uporabe sistemov za neprekinjeno čiščenje in med zniževanjem tlaka v napravi za proizvodnjo ogljikovodika;
- (c) sistem za čiščenje CO₂, ki preprečuje, da bi visoke koncentracije CO₂ nadomestile izogrevalni plin.

Vsak upravljavec določi ubežne emisije ali izpuščen CO₂ v skladu s pododdelkom B.1 tega oddelka Priloge IV.

Vsak upravljavec določi emisije iz odvodnika izogrevalnega plina v skladu s pododdelkom D oddelka 1 te priloge ob upoštevanju morebitnega CO₂, vsebovanega v izogrevalnem plinu, v skladu s členom 48.

B.3 Uhajanje iz širšega prostora za shranjevanje

Emisije in izpust v vodni steber se količinsko ovrednotijo na naslednji način:

$$\text{CO}_2 \text{ izpust} [\text{t CO}_2] = \sum_{T_{\text{začetek}}}^{T_{\text{konec}}} L \text{ CO}_2 [\text{t CO}_2/\text{d}]$$

pri čemer je:

$L \text{ CO}_2$ = masa emisij ali izpusta CO₂ na koledarsko leto zaradi uhajanja v skladu z vsemi naslednjimi pogoji:

- (a) za vsak koledarski dan, za katerega se spremlja uhajanje, vsak upravljavec izračuna L CO_2 kot povprečje mase, ki uide v eni uri $[t\ CO_2/h]$, pomnoženo s 24;
- (b) vsak upravljavec določi maso, ki uide v eni uri, v skladu z določbami v odobrenem načrtu za spremljanje za skladišče in uhajanje;
- (c) za vsak koledarski dan pred začetkom spremljanja upravljavec šteje, da je masa, ki uide v enem dnevu, enaka masi, ki uide v enem dnevu za prvi dan spremljanja, s čimer prepreči prenizke ocene;

$T_{\text{začetek}}$ = zadnji od naslednjih datumov:

- a) zadnji datum, ko ni bilo sporočenih emisij ali izpusta CO_2 v vodni steber iz zadevnega vira;
- b) datum začetka vbrizgavanja CO_2 ;
- c) drug datum, s katerim se pristojnemu organu dokaže, da se emisija ali izpust v vodni steber ni mogel začeti pred navedenim datumom;

T_{konec} = datum, ko so bili izvedeni popravni ukrepi v skladu s členom 16 Direktive 2009/31/ES in ni bilo več ugotovljenih emisij ali izpusta CO_2 v vodni steber.

Pristojni organ odobri in dovoli uporabo drugih metod za količinsko opredelitev emisij ali izpusta CO_2 v vodni steber iz uhajanja, če lahko upravljavec pristojnemu organu dokaže, da te metode zagotavljajo večjo točnost kot metodologija iz tega pododdelka.

Upravljavec količinsko opredeli količino emisij, ki uidejo iz širšega prostora za shranjevanje, za vsak pojav uhajanja z največjo skupno negotovostjo v poročevalnem obdobju 7,5 %. Kadar skupna negotovost uporabljene metodologije količinske opredelitve presega 7,5 %, vsak upravljavec uporabi prilagoditev na naslednji način:

$$CO_{2,\text{sporočen}} [t\ CO_2] = CO_{2,\text{količinsko opredeljen}} [t\ CO_2] * (1 + (\text{negotovost}_{\text{sistem}} [\%]/100) - 0,075)$$

pri čemer je:

$CO_{2,\text{sporočen}}$ = količina CO_2 , ki se vključi v letno poročilo o emisijah v zvezi z zadevnim pojavom uhajanja;

$CO_{2,\text{količinsko opredeljen}}$ = količina CO_2 , določena z uporabo metodologije količinske opredelitve za zadevni pojav uhajanja;

$\text{negotovost}_{\text{sistem}}$ = stopnja negotovosti, povezana z metodologijo količinske opredelitve, uporabljeno za zadevni pojav uhajanja.

PRILOGA V

Zahteve za najmanjšo stopnjo za metodologije na podlagi izračuna, ki vključujejo naprave kategorije A in faktorje za izračun za komercialna standardna goriva, ki se uporabljajo v napravah kategorij B in C (člen 26(1))

Preglednica 1

Najmanjše stopnje, ki se uporabljajo za metodologije na podlagi izračuna pri napravah kategorije A in pri faktorjih za izračun za komercialna standardna goriva za vse naprave v skladu s členom 26(1)(a) („n. r.“ pomeni „ni relevantno“)

Dejavnost/vrsta toka vira	Podatki o dejavnosti		Faktor emisije	Podatki o sestavi (vsebnost ogljika)	Faktor oksidacije	Faktor pretvorbe
	Količina goriva ali materiala	Neto kalorična vrednost				
Izgorevanje goriv						
Komercialna standardna goriva	2	2a/2b	2a/2b	n. r.	1	n. r.
Druga plinasta in tekoča goriva	2	2a/2b	2a/2b	n. r.	1	n. r.
Trdna goriva	1	2a/2b	2a/2b	n. r.	1	n. r.
Metodologija masne bilance za terminale za predelavo plina	1	n. r.	n. r.	1	n. r.	n. r.
Naprave za sežiganje plinov	1	n. r.	1	n. r.	1	n. r.
Čiščenje (karbonat)	1	n. r.	1	n. r.	n. r.	n. r.
Čiščenje (sadra)	1	n. r.	1	n. r.	n. r.	n. r.
Rafiniranje mineralnega olja						
Regeneracija katalizatorjev iz kreking procesov	1	n. r.	n. r.	n. r.	n. r.	n. r.
Proizvodnja vodika	1	n. r.	1	n. r.	n. r.	n. r.
Proizvodnja koksa						
Masna bilanca	1	n. r.	n. r.	2	n. r.	n. r.
Gorivo kot vhodni material procesa	1	2	2	n. r.	n. r.	n. r.
Praženje in sintranje kovinskih rud						
Masna bilanca	1	n. r.	n. r.	2	n. r.	n. r.
Vnos karbonata	1	n. r.	1	n. r.	n. r.	1
Proizvodnja železa in jekla						
Masna bilanca	1	n. r.	n. r.	2	n. r.	n. r.
Gorivo kot vhodni material procesa	1	2a/2b	2	n. r.	n. r.	n. r.
Proizvodnja in predelava barvnih in nebarvnih kovin, vključno s sekundarnim aluminijem						
Masna bilanca	1	n. r.	n. r.	2	n. r.	n. r.

Dejavnost/vrsta toka vira	Podatki o dejavnosti		Faktor emisije	Podatki o sestavi (vsebnost ogljika)	Faktor oksidacije	Faktor pretvorbe
	Količina goriva ali materiala	Neto kalorična vrednost				
Emisije iz proizvodnih procesov	1	n. r.	1	n. r.	n. r.	1

Proizvodnja primarnega aluminija

Masna bilanca za emisije CO ₂	1	n. r.	n. r.	2	n. r.	n. r.
Emisije PFC (metoda smernega koeficienta)	1	n. r.	1	n. r.	n. r.	n. r.
Emisije PFC (prenapetostna metoda)	1	n. r.	1	n. r.	n. r.	n. r.

Proizvodnja cementnega klinkerja

Peč na osnovi vnosa	1	n. r.	1	n. r.	n. r.	1
Klinker kot izhodni material	1	n. r.	1	n. r.	n. r.	1
Prah cementne peči	1	n. r.	1	n. r.	n. r.	n. r.
Nekarbonatni ogljik	1	n. r.	1	n. r.	n. r.	1

Proizvodnja apna ter žganje dolomita in magnezita

Karbonati	1	n. r.	1	n. r.	n. r.	1
Oksidi zemljoalkalijskih kovin	1	n. r.	1	n. r.	n. r.	1

Proizvodnja stekla in mineralne volne

Karbonati	1	n. r.	1	n. r.	n. r.	n. r.
-----------	---	-------	---	-------	-------	-------

Proizvodnja keramičnih izdelkov

Ogljik kot vhodni material	1	n. r.	1	n. r.	n. r.	1
Alkalijski oksid	1	n. r.	1	n. r.	n. r.	1
Čiščenje	1	n. r.	1	n. r.	n. r.	n. r.

Proizvodnja sadre in mavčnih plošč: glej Izgorevanje goriv**Proizvodnja celuloze in papirja**

Pripravki kemikalij	1	n. r.	1	n. r.	n. r.	n. r.
---------------------	---	-------	---	-------	-------	-------

Proizvodnja industrijskih saj

Metodologija masne bilance	1	n. r.	n. r.	1	n. r.	n. r.
----------------------------	---	-------	-------	---	-------	-------

Proizvodnja amoniaka

Gorivo kot vhodni material procesa	2	2a/2b	2a/2b	n. r.	n. r.	n. r.
------------------------------------	---	-------	-------	-------	-------	-------

Proizvodnja osnovnih organskih kemikalij

Masna bilanca	1	n. r.	n. r.	2	n. r.	n. r.
---------------	---	-------	-------	---	-------	-------

Dejavnost/vrsta toka vira	Podatki o dejavnosti		Faktor emisije	Podatki o sestavi (vsebnost ogljika)	Faktor oksidacije	Faktor pretvorbe
	Količina goriva ali materiala	Neto kalorična vrednost				
Proizvodnja vodika in sinteznega plina						
Gorivo kot vhodni material procesa	2	2a/2b	2a/2b	n. r.	n. r.	n. r.
Masna bilanca	1	n. r.	n. r.	2	n. r.	n. r.
Natrijev karbonat in natrijev bikarbonat						
Masna bilanca	1	n. r.	n. r.	2	n. r.	n. r.

PRILOGA VI

Referenčne vrednosti za faktorje za izračun (člen 31(1)(a))

1. Faktorji emisije goriv, povezani z neto kaloričnimi vrednostmi (NKV)

Preglednica 1: Faktorji emisije goriv v zvezi z neto kalorično vrednostjo (NKV) in neto kaloričnimi vrednostmi na maso goriva

Opis vrste goriva	Faktor emisije (t CO ₂ /TJ)	Neto kalorična vrednost (TJ/Gg)	Vir
Surova nafta	73,3	42,3	Smernice IPCC iz leta 2006
Orimulzija	77,0	27,5	Smernice IPCC iz leta 2006
Tekoči zemeljski plin	64,2	44,2	Smernice IPCC iz leta 2006
Motorni bencin	69,3	44,3	Smernice IPCC iz leta 2006
Kerozin (razen kerozina za reaktivne motorje)	71,9	43,8	Smernice IPCC iz leta 2006
Nafta iz skrilavca	73,3	38,1	Smernice IPCC iz leta 2006
Plinsko/dizelsko olje	74,1	43,0	Smernice IPCC iz leta 2006
Težko kurilno olje	77,4	40,4	Smernice IPCC iz leta 2006
Utekočinjeni naftni plini	63,1	47,3	Smernice IPCC iz leta 2006
Etan	61,6	46,4	Smernice IPCC iz leta 2006
Primarni bencin	73,3	44,5	Smernice IPCC iz leta 2006
Bitumen	80,7	40,2	Smernice IPCC iz leta 2006
Maziva	73,3	40,2	Smernice IPCC iz leta 2006
Petrolkoks	97,5	32,5	Smernice IPCC iz leta 2006
Rafinerijske surovine	73,3	43,0	Smernice IPCC iz leta 2006
Plin iz rafinerije	57,6	49,5	Smernice IPCC iz leta 2006
Parafinski voski	73,3	40,2	Smernice IPCC iz leta 2006
Beli špirit in industrijski špirit	73,3	40,2	Smernice IPCC iz leta 2006
Drugi naftni derivati	73,3	40,2	Smernice IPCC iz leta 2006
Antracit	98,3	26,7	Smernice IPCC iz leta 2006
Premog za koksanje	94,6	28,2	Smernice IPCC iz leta 2006
Drugi bituminozni premog	94,6	25,8	Smernice IPCC iz leta 2006
Sub-bituminozni premog	96,1	18,9	Smernice IPCC iz leta 2006
Lignit	101,0	11,9	Smernice IPCC iz leta 2006
Naftni skrilavec in katranski pesek	107,0	8,9	Smernice IPCC iz leta 2006
Briketi iz črnega premoga	97,5	20,7	Smernice IPCC iz leta 2006

Opis vrste goriva	Faktor emisije (t CO ₂ /TJ)	Neto kalorična vrednost (TJ/Gg)	Vir
Koksarniški koks in rjavi premog	107,0	28,2	Smernice IPCC iz leta 2006
Plinski koks	107,0	28,2	Smernice IPCC iz leta 2006
Katran iz črnega premoga	80,7	28,0	Smernice IPCC iz leta 2006
Plin iz plinarn	44,4	38,7	Smernice IPCC iz leta 2006
Koksarniški plin	44,4	38,7	Smernice IPCC iz leta 2006
Plavžni plin	260	2,47	Smernice IPCC iz leta 2006
Plin v martinovki	182	7,06	Smernice IPCC iz leta 2006
Zemeljski plin	56,1	48,0	Smernice IPCC iz leta 2006
Industrijski odpadki	143	n. r.	Smernice IPCC iz leta 2006
Odpadna olja	73,3	40,2	Smernice IPCC iz leta 2006
Šota	106,0	9,76	Smernice IPCC iz leta 2006
Les/lesni odpadki	—	15,6	Smernice IPCC iz leta 2006
Druge primarno trdne biomase	—	11,6	Smernice IPCC iz leta 2006 (samo NKV)
Oglje	—	29,5	Smernice IPCC iz leta 2006 (samo NKV)
Biobencin	—	27,0	Smernice IPCC iz leta 2006 (samo NKV)
Biodizli	—	27,0	Smernice IPCC iz leta 2006 (samo NKV)
Druga tekoča biogoriva	—	27,4	Smernice IPCC iz leta 2006 (samo NKV)
Deponijski plin	—	50,4	Smernice IPCC iz leta 2006 (samo NKV)
Plin iz mulja	—	50,4	Smernice IPCC iz leta 2006 (samo NKV)
Drugi bioplani	—	50,4	Smernice IPCC iz leta 2006 (samo NKV)
Odpadne pnevmatike	85,0	n. r.	WBCSD CSI
Ogljikov monoksid	155,2 ⁽¹⁾	10,1	J. Falbe in M. Regitz, Römpp Chemie Lexikon, Stuttgart, 1995
Metan	54,9 ⁽²⁾	50,0	J. Falbe in M. Regitz, Römpp Chemie Lexikon, Stuttgart, 1995

⁽¹⁾ Na podlagi NKV 10,12 TJ/t.⁽²⁾ Na podlagi NKV 50,01 TJ/t.

2. Faktorji emisije, povezani z emisijami iz proizvodnih procesov

Preglednica 2: Stehiometrični faktor emisije za emisije iz proizvodnega procesa razgradnje karbonatov (metoda A)

Karbonat	Faktor emisije [t CO ₂ /t karbonata]
CaCO ₃	0,440
MgCO ₃	0,522
Na ₂ CO ₃	0,415
BaCO ₃	0,223
Li ₂ CO ₃	0,596
K ₂ CO ₃	0,318
SrCO ₃	0,298
NaHCO ₃	0,524
FeCO ₃	0,380
Splošno	$\text{faktor emisije} = \frac{M(\text{CO}_2)}{Y * [M(x)] + Z * [M(\text{CO}_3^{2-})]}$ X = kovina M(x) = molekularna teža X v [g/mol] M(CO₂) = molekularna teža CO₂ v [g/mol] M(CO₃²⁻) = molekularna teža CO₃²⁻ v [g/mol] Y = stehiometrično število X Z = stehiometrično število CO₃²⁻

Preglednica 3: Stehiometrični faktor emisije za emisije iz proizvodnega procesa razgradnje karbonatov na podlagi oksidov zemljoalkalijskih kovin (metoda B)

Oksid	Faktor emisije [t CO ₂ /t oksida]
CaO	0,785
MgO	1,092
BaO	0,287
Splošno: X _Y O _Z	$\text{faktor emisije} = \frac{M(\text{CO}_2)}{Y * [M(x)] + Z * [M(\text{O})]}$ X = zemljoalkalijska ali alkalijska kovina M(x) = molekularna teža X v [g/mol] M(CO₂) = molekularna teža CO₂ [g/mol] M(O) = molekularna teža O [g/mol] Y = stehiometrično število X = 1 (za zemljoalkalijske kovine) = 2 (za alkalijske kovine) Z = stehiometrično število O = 1

Preglednica 4: Stehiometrični faktorji emisije za emisije iz proizvodnih procesov materialov iz drugih procesov (proizvodnja ter predelava železa in jekla) ⁽¹⁾

Vhodni ali izhodni material	Vsebnost ogljika (t C/t)	Faktor emisije (t CO ₂ /t)
Neposredno reducirano železo (DRI)	0,0191	0,07
Ogljene elektrode EAF	0,8188	3,00

⁽¹⁾ Smernice IPCC iz leta 2006 za nacionalne registre toplogrednih plinov.

Vhodni ali izhodni material	Vsebnost ogljika (t C/t)	Faktor emisije (t CO ₂ /t)
EAF dodatek ogljika v peč	0,8297	3,04
Železovi briketi, pridobljeni iz vročega železa	0,0191	0,07
Plin v martinovki	0,3493	1,28
Petrolkoks	0,8706	3,19
Kupljeno surovo železo	0,0409	0,15
Odpadno železo	0,0409	0,15
Jeklo	0,0109	0,04

Preglednica 5: Stehiometrični faktorji emisije za emisije iz proizvodnega procesa materialov iz drugih proizvodnih procesov (osnovne organske kemikalije) ⁽¹⁾

Snov	Vsebnost ogljika (t C/t)	Faktor emisije (t CO ₂ /t)
Acetonitril	0,5852	2,144
Akilonitril	0,6664	2,442
Butadien	0,888	3,254
Saje	0,97	3,554
Etilen	0,856	3,136
Etilen diklorid	0,245	0,898
Etilen glikol	0,387	1,418
Etilen oksid	0,545	1,997
Vodikov cianid	0,4444	1,628
Metanol	0,375	1,374
Metan	0,749	2,744
Propan	0,817	2,993
Propilen	0,8563	3,137
Vinil klorid monomer	0,384	1,407

3. Potencial globalnega segrevanja za emisije toplogrednih plinov brez CO₂

Preglednica 6: Potencial globalnega segrevanja

Plin	Potencial globalnega segrevanja
N ₂ O	310 t CO _{2(e)} / t N ₂ O
CF ₄	6 500 t CO _{2(e)} / t CF ₄
C ₂ F ₆	9 200 t CO _{2(e)} / t C ₂ F ₆

⁽¹⁾ Smernice IPCC iz leta 2006 za nacionalne registre toplogrednih plinov.

PRILOGA VII

Najmanjša pogostost analiz (člen 35)

Gorivo/material	Najmanjša pogostost analiz
Naravni plin	vsaj enkrat na teden
Procesni plin (rafinerijski mešani plin, koksarniški plin, plavžni plin in konvertorski plin)	vsaj enkrat na dan – s primernimi postopki v različnih delih dneva
Kurilno olje	vsakih 20 000 ton in vsaj šestkrat na leto
Premog, koksni premog, naftni koks	vsakih 20 000 ton in vsaj šestkrat na leto
Trdni odpadki (čisti fosil ali mešan biomasni fosil)	vsakih 5 000 ton in vsaj štirikrat na leto
Tekoči odpadki	vsakih 10 000 ton in vsaj štirikrat na leto
Karbonantni minerali (vključno z apnencem in dolomitom)	vsakih 50 000 ton in vsaj štirikrat na leto
Gline in skrilavci	količina materiala, ki ustreza 50 000 tonam CO ₂ , in vsaj štirikrat na leto
Drugi vhodni in izhodni tokovi v masni bilanci (se ne uporablja za goriva ali reducente)	vsakih 20 000 ton in vsaj enkrat na mesec
Drugi materiali	odvisno od vrste materiala in odstopanja, količina materiala, ki ustreza 50 000 tonam CO ₂ , in vsaj štirikrat na leto

PRILOGA VIII

Metodologije na podlagi meritev (člen 41)

1. Opredelitve stopenj za metodologije na podlagi meritev

Metodologije na podlagi meritev se odobrijo v skladu s stopnjami z naslednjimi največjimi dovoljenimi negotovostmi za letne povprečne urne emisije, izračunane po enačbi 2 iz oddelka 3 te priloge.

Preglednica 1

Stopnje za CEMS (največja dovoljena negotovost za posamezno stopnjo)

	Stopnja 1	Stopnja 2	Stopnja 3	Stopnja 4
Viri emisij CO ₂	± 10 %	± 7,5 %	± 5 %	± 2,5 %
Viri emisij N ₂ O	± 10 %	± 7,5 %	± 5 %	n. r.
Prenos CO ₂	± 10 %	± 7,5 %	± 5 %	± 2,5 %

2. Minimalne zahteve

Preglednica 2

Minimalne zahteve za metodologije na podlagi meritev

Toplogredni plin	Minimalna zahtevana stopnja		
	Kategorija A	Kategorija B	Kategorija C
CO ₂	2	2	3
N ₂ O	2	2	3

3. Določanje toplogrednih plinov z metodologijami na podlagi meritev

Enačba 1: Izračun letnih emisij

$$GHG_{\text{letne}}[t] = \sum_{i=1}^{\text{ure delovanja letno}} GHG_{\text{konc.urna } i} * \text{pret. d. plina}_i * 10^{-6} [t/g]$$

pri čemer je:

$GHG_{\text{konc.urna}}$ = urne koncentracije emisij v g/Nm³ v pretoku dimnega plina, izmerjene med delovanjem naprave;

pret. d. plina = pretok dimnega plina v Nm³ za vsako uro.

Enačba 2: Določanje povprečnih urnih koncentracij

$$GHG_{\text{emisije povpr.urne}}[kg/h] = \frac{\sum GHG_{\text{konc.urna}}[g/Nm^3] * \text{pret. d. plina}[Nm^3/h]}{\text{ure delovanja} * 1000}$$

pri čemer je:

$GHG_{\text{emisije povpr.urne}}$ = letne povprečne urne emisije v kg/h iz vira;

$GHG_{\text{konc.urna}}$ = urne koncentracije emisij v g/Nm³ v pretoku dimnega plina, izmerjene med delovanjem naprave;

pret. d. plina = pretok dimnega plina v Nm³ za vsako uro.

4. Izračun koncentracije s posrednim merjenjem koncentracije

Enačba 3: Izračun koncentracije

$$GHG \text{ koncentracija}[\%] = 100 \% - \sum_i \text{koncentracija komponente}_i[\%]$$

5. Nadomestitev za manjkajoče podatke o koncentraciji za metodologije na podlagi meritev

Enačba 4: Nadomestitev za manjkajoče podatke za metodologije na podlagi meritev

$$C_{\text{nadom.}}^* = \bar{C} + 2\sigma_{C_-}$$

pri čemer je:

$\bar{C}$ = aritmetična sredina koncentracije posameznega parametra v celotnem poročevalnem obdobju ali, če so v času, ko je prišlo do izgube podatkov, veljale posebne okoliščine, v ustreznem obdobju glede na te posebne okoliščine;

σ_{C_-} = najboljša ocena standardnega odstopanja koncentracije posameznega parametra v celotnem poročevalnem obdobju ali, če so v času, ko je prišlo do izgube podatkov, veljale posebne okoliščine, v ustreznem obdobju glede na te posebne okoliščine.

PRILOGA IX

Minimalni podatki in informacije, ki jih je treba hraniti v skladu s členom 66(1)

Upravljalci in operaterji zrakoplovov hranijo vsaj naslednje:

1. Skupni elementi za naprave in operaterje zrakoplovov

1. Načrt za spremljanje, ki ga je odobril pristojni organ.
2. Dokumenti, ki utemeljujejo izbiro metodologije spremljanja, in dokumenti, ki utemeljujejo začasne ali stalne spremembe metodologij spremljanja in stopenj, ki jih odobri pristojni organ.
3. Vse ustrezne posodobitve načrtov za spremljanje, ki se sporočijo pristojnemu organu v skladu s členom 15, ter odgovori pristojnega organa.
4. Vsi pisni postopki iz načrta za spremljanje, vključno z načrtom za vzorčenje, če je to ustrezno, postopki za dejavnosti pretoka podatkov in postopki za nadzorne dejavnosti.
5. Seznam vseh različic iz načrta za spremljanje in vseh s tem povezanih postopkov.
6. Dokumentacija o odgovornostih v zvezi s spremljanjem in poročanjem.
7. Ocena tveganja, ki jo izvede upravljavec ali operater zrakoplova, če je to ustrezno.
8. Poročila o izboljšavah v skladu s členom 69.
9. Potrjeno letno poročilo o emisijah.
10. Poročilo o preverjanju.
11. Katere koli druge informacije, za katere se ugotovi, da so potrebne za preverjanje letnega poročila o emisijah.

2. Posebni elementi za naprave, ki so nepremični viri

1. Dovoljenje za emisije toplogrednih plinov in vse posodobitve tega dovoljenja.
2. Morebitne ocene negotovosti, če je to ustrezno.
3. Za metodologije na podlagi izračunov, uporabljene v napravah:
 - (a) podatki o dejavnosti, uporabljeni za kateri koli izračun emisij za vsak tok vira, kategoriziran v skladu s procesom in vrsto goriva ali materiala;
 - (b) seznam vseh privzetih vrednosti, ki se uporabljajo kot faktorji za izračun, če je to ustrezno;
 - (c) celoten sklop rezultatov vzorčenja in analize za določanje faktorjev za izračun;
 - (d) dokumentacija o vseh popravljenih neučinkovitih postopkih in izvedenih popravnih ukrepih v skladu s členom 63;
 - (e) vsi rezultati kalibracije in vzdrževanja merilnih instrumentov.
4. Za metodologije na podlagi meritev v napravah se hranijo naslednji dodatni elementi:
 - (a) dokumentacija, ki utemeljuje izbiro metodologije na podlagi meritev;
 - (b) podatki, uporabljeni za analizo negotovosti emisij iz vsakega vira emisij, kategoriziranega v skladu s procesom;
 - (c) podatki, ki se uporabljajo za potrditvene izračune, in rezultati izračunov;
 - (d) podroben tehnični opis sistema za neprekinjeno merjenje, vključno z dokumentacijo o odobritvi pristojnega organa;
 - (e) neobdelani in zbirni podatki iz sistema za neprekinjeno merjenje, vključno z dokumentacijo o spremembah v tem času, dnevnikom o preizkusih, izpadih, kalibracijah, servisiranju in vzdrževanju;
 - (f) dokumentacija o kateri koli spremembi sistema za neprekinjeno merjenje;

- (g) vsi rezultati kalibracije in vzdrževanja merilnih instrumentov;
 - (h) če je to ustrezno, model masne ali energetske bilance, uporabljen za določanje nadomestnih podatkov v skladu s členom 45(4) in s tem povezane predpostavke.
5. Kadar se uporablja nadomestna metodologija iz člena 22, vsi podatki, potrebni za določanje emisij za vire emisij in tokove virov, za katere se uporablja ta metodologija, ter približni podatki za podatke o dejavnosti, faktorji za izračun in drugi parametri, o katerih se poroča pri uporabi metodologije s stopnjami.
6. Za primarno proizvodnjo aluminija se hranijo naslednji dodatni elementi:
- (a) dokumentacija o rezultatih merilnih kampanj za določanje faktorjev emisij, specifičnih za napravo, za CF₄ in C₂F₆;
 - (b) dokumentacija o rezultatih za določanje zbiralne učinkovitosti za ubežne emisije;
 - (c) vsi ustrezni podatki v zvezi s primarno proizvodnjo aluminija, frekvenco anodnih učinkov in trajanjem ali podatki o prenapetosti.
7. Za dejavnosti zajemanja, transporta in geološkega shranjevanja CO₂ se, če je to ustrezno, hranijo naslednji dodatni elementi:
- (a) dokumentacija o količini CO₂, vbrizgani v širši prostor za shranjevanje z napravami za geološko shranjevanje CO₂;
 - (b) reprezentativno zbrani podatki o tlaku in temperaturi iz transportnega omrežja;
 - (c) kopija dovoljenja za shranjevanje, vključno z odobrenim načrtom za spremljanje, v skladu s členom 9 Direktive 2009/31/ES;
 - (d) poročila, predložena v skladu s členom 14 Direktive 2009/31/ES;
 - (e) poročila o rezultatih pregledov, opravljenih v skladu s členom 15 Direktive 2009/31/ES;
 - (f) dokumentacija o popravnih ukrepih, sprejetih v skladu s členom 16 Direktive 2009/31/ES.
- 3. Posebni elementi za letalske dejavnosti**
1. Seznam zrakoplovov v lasti, zakupu in najemu ter potrebni dokazi o popolnosti tega seznama; za vsak zrakoplov datum, kdaj je bil dodan v floto operaterja zrakoplova ali umaknjen iz nje.
 2. Seznam letov v vsakem poročevalnem obdobju in potrebni dokazi o popolnosti tega seznama.
 3. Ustrezni podatki za določanje porabe goriva in emisij.
 4. Podatki, uporabljeni za določitev koristnega tovora in razdalje, ustrezni za leta, za katera se poročajo podatki o tonskih kilometrih.
 5. Dokumentacija o metodologiji za vrzeli podatkov, če je to ustrezno, in podatki, uporabljeni za zapolnitev vrzeli podatkov, kjer so se te pojavile.
-

PRILOGA X

Minimalna vsebina letnih poročil (člen 67(3))**1. Letna poročila o emisijah naprav, ki so nepremični viri**

Letno poročilo o emisijah naprave vsebuje vsaj naslednje informacije:

1. podatke, ki identificirajo napravo, iz Priloge IV k Direktivi 2003/87/ES, in enotno številko njenega dovoljenja;
2. ime in naslov preveritelja poročila;
3. leto poročanja;
4. sklic na ustrezni odobreni načrt za spremljanje in številko njegove različice;
5. ustrezne spremembe v delovanju naprave ter spremembe in začasna odstopanja, ki so se zgodila v poročevalnem obdobju v načrtu za spremljanje, ki ga je odobril pristojni organ; vključno z začasnimi ali trajnimi spremembami stopenj, razlogi za te spremembe, začetnim datumom sprememb ter začetnim in končnim datumom začasnih sprememb;
6. informacije za vse vire emisij in tokove virov, ki vključujejo vsaj:
 - (a) skupne emisije, izražene v t CO_{2(e)};
 - (b) pri izpustu toplogrednih plinov razen CO₂ skupne emisije, izražene v t;
 - (c) podatek, ali se uporablja metodologija na podlagi meritev ali izračunov iz člena 21;
 - (d) uporabljene stopnje;
 - (e) podatke o dejavnosti:
 - (i) v primeru goriv ločeno sporočeno količino goriva (izraženo v tonah ali Nm³) in neto kalorično vrednost (GJ/t ali GJ/Nm³);
 - (ii) za vse druge vire tokov količino, izraženo v tonah ali Nm³;
 - (f) faktorje emisije, izražene v skladu z zahtevami iz člena 36(2); frakcije biomase, faktorje oksidacije in pretvorbe, izražene kot frakcije brez dimenzije;
 - (g) kadar so faktorji emisije za goriva povezani z maso namesto z energijo, približne podatke za neto kalorično vrednost zadevnega toka vira;
7. kadar se uporabi metodologija na podlagi masne bilance, masni pretok in vsebnost ogljika za vsak tok vira v napravo in iz nje; frakcijo biomase in neto kalorično vrednost, če je to ustrezno;
8. informacije, ki se sporočijo kot opombe in vključujejo vsaj:
 - (a) količine biomase, ki izgori, izražene v TJ, ali se porabi v procesih, izražene v t ali Nm³;
 - (b) emisije CO₂ iz biomase, izražene v t CO₂, kadar se za določitev emisij uporabi metodologija na podlagi meritev;
 - (c) približek za neto kalorično vrednost tokov virov biomase, ki se uporabljajo kot gorivo, če je to primerno;
 - (d) količine in vsebnost energije izgorelih tekočih biogoriv in biogoriv, izražene v t in TJ;
 - (e) CO₂, ki se prenese v napravo ali sprejme iz naprave, kadar velja člen 49, izražen v t CO₂;
 - (f) vsebovani CO₂, ki se prenese v napravo ali sprejme iz naprave, kadar velja člen 48, izražen v t CO₂;
 - (g) ime naprave in identifikacijsko oznako naprave, kot je odobrena v skladu z Uredbo (EU) št. 1193/2011, če je to ustrezno:
 - (i) za naprave, v katere se CO₂ prenese, v skladu s točkama (e) in (f) te točke (8);
 - (ii) za naprave, iz katerih se CO₂ sprejme, v skladu s točkama (e) in (f) te točke (8);
 - (h) CO₂, prenesen iz biomase in izražen v t CO₂;

9. kadar se uporabi metodologija na podlagi meritev:
- (a) kadar se meri CO₂, letne emisije fosilnega CO₂ in letne emisije CO₂ iz uporabe biomase;
 - (b) izmerjene koncentracije toplogrednih plinov in pretok dimnega plina, izraženi kot letno urno povprečje in kot letna skupna vrednost;
10. kadar se uporablja metodologija iz člena 22, vse podatke, potrebne za določanje emisij za vire emisij in tokove virov, za katere se uporablja ta metodologija, ter približne podatke za podatke o dejavnosti, faktorje za izračun in druge parametre, o katerih se poroča pri uporabi metodologije s stopnjami;
11. če so se pojavile vrzeli podatkov in bile te vrzeli zapolnjene z nadomestnimi podatki v skladu s členom 65(1):
- (a) tok vira ali vir emisije, za katerega velja vsaka vrzel podatkov;
 - (b) razloge za vsako vrzel podatkov;
 - (c) začetni in končni datum ter čas vsake vrzeli podatkov;
 - (d) emisije, izračunane na podlagi nadomestnih podatkov;
 - (e) če metoda ocenjevanja za nadomestne podatke še ni bila vključena v načrt za spremljanje, podroben opis metode ocenjevanja, vključno z dokazi, da uporabljena metodologija ne povzroča prenizkih ocen emisij za zadevno obdobje;
12. katero koli drugo spremembo v napravi v poročevalnem obdobju, ki je pomembna za emisije toplogrednih plinov te naprave v letu poročanja;
13. raven proizvodnje primarnega aluminija, pogostost in povprečno trajanje anodnih učinkov v poročevalnem obdobju ali podatke o prenapetosti anodnih učinkov v poročevalnem obdobju ter rezultate zadnjega določanja faktorjev emisij, specifičnih za napravo, za CF₄ in C₂F₆, kot je določeno v Prilogi IV, in zadnjega določanja zbiralne učinkovitosti v vodih, če je to primerno;
14. o vrstah odpadkov, ki se uporabljajo v napravi, in emisijah, ki nastanejo, kadar se ti uporabljajo kot goriva ali vhodni materiali, se poroča v skladu s klasifikacijo seznama Skupnosti o odpadkih iz Odločbe Komisije 2000/532/ES z dne 3. maja 2000 o nadomestitvi Odločbe 94/3/ES o oblikovanju seznama odpadkov v skladu s členom 1(a) Direktive Sveta 75/442/EGS o odpadkih in Odločbe Sveta 94/904/ES o oblikovanju seznama nevarnih odpadkov v skladu s členom 1(4) Direktive Sveta 91/689/EGS ⁽¹⁾ o nevarnih odpadkih. Zato se navedbam ustreznih vrst odpadkov, ki se uporabljajo v napravi, dodajo ustrezne šestmestne oznake.

O emisijah iz različnih virov emisij ali tokov vira v isti napravi enakega tipa, ki pripadajo isti vrsti dejavnosti, se lahko poroča z zbiranjem za vrsto dejavnosti.

Če se stopnje v poročevalnem obdobju spremenijo, upravljavec izračuna in sporoči emisije kot posebne dele letnega poročila za zadevne dele poročevalnega obdobja.

Upravljalci območij shranjevanja CO₂ lahko po zaprtju območja shranjevanja uporabljajo poenostavljena poročila o emisijah v skladu s členom 17 Direktive 2009/31/ES, ki vsebujejo vsaj elemente iz točk 1 do 5, če dovoljenje za emisije toplogrednih plinov ne vsebuje virov emisij.

2. Letna poročila o emisijah operaterjev zrakoplovov

Letno poročilo o emisijah za operaterja zrakoplova vsebuje vsaj naslednje informacije:

1. podatke, ki identificirajo operaterja zrakoplova, kakor je določeno v Prilogi IV k Direktivi 2003/87/ES, in klicno kodo ali druge edinstvene označevalnike, ki se uporabljajo za namene kontrole zračnega prometa, ter ustrezne kontaktne podatke;
2. ime in naslov preveritelja poročila;
3. leto poročanja;
4. sklic na ustrezeni odobreni načrt za spremljanje in številko njegove različice;
5. ustrezne spremembe v dejavnostih in odstopanja od odobrenega načrta za spremljanje v poročevalnem obdobju;

⁽¹⁾ UL L 226, 6.9.2000, str. 3.

6. registrske številke in vrste zrakoplovov, uporabljenih v obdobju, vključenem v poročilo, zaradi izvajanja letalskih dejavnosti iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES, ki jih je opravil operater zrakoplova;
7. skupno število letov, vključenih v poročilo;
8. skupne emisije CO₂ v tonah CO₂, ločeno za države članice odhoda in prihoda;
9. kadar se emisije izračunajo z uporabo faktorja emisije ali vsebnosti ogljika glede na maso ali prostornino, približne podatke za neto kalorično vrednost goriva;
10. če so se pojavile vrzeli podatkov in bile te vrzeli zapolnjene z nadomestnimi podatki v skladu s členom 65(2):
 - (a) okoliščine in razloge za vrzeli podatkov, ki se uporabljajo;
 - (b) uporabljeno metodo ocenjevanja za nadomestne podatke;
 - (c) emisije, izračunane na podlagi nadomestnih podatkov;
11. opombe:
 - (a) količino biomase, uporabljeno kot gorivo v poročevalnem letu (v tonah ali m³), navedeno po vrsti goriva;
 - (b) neto kalorično vrednost nadomestnih goriv;
12. upravljavec kot prilogo k letnemu poročilu o emisijah vključi letne emisije in letno število letov na letališčih vzleta in pristanka. Na zahtevo upravljavca pristojni organ te informacije obravnava kot zaupne.

3. Poročila o podatkih o tonskih kilometrih operaterjev zrakoplovov

Poročilo o podatkih o tonskih kilometrih za operaterja zrakoplova vsebuje vsaj naslednje informacije:

1. podatke, ki identificirajo operaterja zrakoplova, kakor je določeno v Prilogi IV k Direktivi 2003/87/ES, in klicno kodo ali druge edinstvene označevalnike, ki se uporabljajo za namene kontrole zračnega prometa, ter ustrezne kontaktne podatke;
 2. ime in naslov preveritelja poročila;
 3. leto poročanja;
 4. sklic na ustrezni odobreni načrt za spremljanje in številko njegove različice;
 5. ustrezne spremembe v dejavnostih in odstopanja od odobrenega načrta za spremljanje v poročevalnem obdobju;
 6. registrske številke in vrste zrakoplovov, uporabljenih v obdobju, vključenem v poročilo, zaradi izvajanja letalskih dejavnosti iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES, ki jih je opravil operater zrakoplova;
 7. izbrano metodo za izračun mase potnikov in prijavljene prtljage ter tovora in pošte;
 8. skupno število potniških in tonskih kilometrov za vse lete, ki so bili opravljeni med letom, na katero se poročilo nanaša, in ki spadajo pod letalske dejavnosti iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES;
 9. za vsaki letališči vzleta in pristanka: označevalnik ICAO za obe letališči, razdaljo (razdalja velikega kroga + 95 km) v km, skupno število letov na letališči vzleta in pristanka v poročevalnem obdobju, skupno maso potnikov in prijavljene prtljage (v tonah) v poročevalnem obdobju na letališči vzleta in pristanka, skupno število potnikov v poročevalnem obdobju, skupno število potnikov, pomnoženo s kilometri, na letališči vzleta in pristanka, skupno maso tovora in pošte (v tonah) v poročevalnem obdobju na letališči vzleta in pristanka, skupne tonske kilometre na letališči vzleta in pristanka (t km).
-

Cena naročnine 2012 (brez DDV, skupaj s stroški pošiljanja z navadno pošto)

Uradni list EU, seriji L + C, samo papirna različica	22 uradnih jezikov EU	1 200 EUR na leto
Uradni list EU, seriji L + C, papirna različica + letni DVD	22 uradnih jezikov EU	1 310 EUR na leto
Uradni list EU, serija L, samo papirna različica	22 uradnih jezikov EU	840 EUR na leto
Uradni list EU, seriji L + C, mesečni zbirni DVD	22 uradnih jezikov EU	100 EUR na leto
Dopolnilo k Uradnemu listu (serija S – razpisi za javna naročila), DVD, ena izdaja na teden	Večjezično: 23 uradnih jezikov EU	200 EUR na leto
Uradni list EU, serija C – natečaji	Jezik(-i) v skladu z natečajem(-i)	50 EUR na leto

Naročilo na *Uradni list Evropske unije*, ki izhaja v uradnih jezikih Evropske unije, je na voljo v 22 jezikovnih različicah. Uradni list je sestavljen iz serije L (Zakonodaja) in serije C (Informacije in objave).

Na vsako jezikovno različico se je treba naročiti posebej.

V skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 920/2005, objavljeno v Uradnem listu L 156 z dne 18. junija 2005, institucije Evropske unije začasno niso obvezane sestavljati in objavljati vseh pravnih aktov v irščini, zato se Uradni list v irskem jeziku prodaja posebej.

Naročilo na Dopolnilo k Uradnemu listu (serija S – razpisi za javna naročila) zajema vseh 23 uradnih jezikovnih različic na enem večjezičnem DVD-ju.

Na zahtevo nudi naročilo na *Uradni list Evropske unije* pravico do prejemanja različnih prilog k Uradnemu listu. Naročniki so o objavi prilog obveščeni v „Obvestilu bralcu“, vstavljenem v *Uradni list Evropske unije*.

Prodaja in naročila

Naročilo na razne plačljive periodične publikacije, kot je naročilo na *Uradni list Evropske unije*, je možno pri naših komercialnih distributerjih. Seznam komercialnih distributerjev je na spletnem naslovu:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_sl.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) nudi neposreden in brezplačen dostop do prava Evropske unije. To spletišče omogoča pregled *Uradnega lista Evropske unije*, zajema pa tudi pogodbe, zakonodajo, sodno prakso in pripravljalne akte za zakonodajo.

Za boljše poznavanje Evropske unije preglejte spletišče <http://europa.eu>

Urad za publikacije Evropske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

SL